

PLAN URZĄDZENIA LASU

NADLEŚNICTWA DRETYŃ

OBRĘB DRETYŃ

**Sporządzony na okres od 1 stycznia 2020 roku do 31 grudnia 2029 roku
na podstawie stanu lasu na dzień 1 stycznia 2020 roku**

TOM IA

OPIS OGÓLNY LASÓW NADLEŚNICTWA (ELABORAT)

WYKONAŁO:

**Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej
Oddział w Szczecinku**

ul. Koszalińska 91B, 78-400 Szczecinek

Szczecinek 2019 r.

Wykonawca

Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Szczecinku
ul. Koszalińska 91B, 78-400 Szczecinek
tel. (94) 37 408 05, faks (94) 37 408 05
e-mail: sekretariat@szczecinek.buligl.pl

Opracowanie

Kierownik pracowni u.l. Józef Sawicki

Kontrola końcowa

Z-ca Dyrektora Oddziału Mieczysław Kopciński

PLAN URZĄDZENIA LASU sporządzony na lata od 2020 do 2029

dla Nadleśnictwa DRETYŃ
w Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w SZCZECINKU
na podstawie stanu lasu w dniu 1 stycznia 2020 r.

I. ZESTAWIENIE POWIERZCHNI według stanu na 1.01.2020 r.

I.1. POWIERZCHNIA OGÓLNA NADLEŚNICTWA - ha
w tym według obrębów leśnych:

1 4 9 1 8 2 6

1) DRETYŃ 1 4 9 1 8 2 6

I.2. POWIERZCHNIA LASÓW - ha
w tym:

1 4 3 0 5 8 5

a) według pełnionych funkcji:

- lasów stanowiących rezerwy przyrody

  0 0 0

- lasów uznanych za ochronne

2 2 9 4 7 2

- pozostałych lasów (lasów gospodarczych)

1 2 0 1 1 1 3

b) według grup kategorii użytkowania:

- gruntów zalesionych

1 3 6 6 1 7 3

- gruntów niezalesionych

  2 4 9 6 9

w tym : do odnowienia

  2 0 4 7 4

- gruntów związanych z gospodarką leśną

  3 9 4 4 3

I.3. POWIERZCHNIA POZOSTAŁYCH GRUNTÓW
(GRUNTÓW NIELEŚNYCH) - ha

  6 1 2 4 1

w tym: przeznaczonych do zalesienia

  0 0 0

II. ZESTAWIENIE ZADAŃ NA LATA OD 2020 DO 2029

II.1. POZYSKANIE DREWNA W ILOŚCI NIE WIĘKSZEJ NIŻ:

7 7 8 5 4 4 m³ grubizny netto, w tym:

a) obligatoryjny etat cięć w użytkowaniu rębnym

5 1 8 5 4 4 m³ grubizny netto

b) powierzchniowy etat cięć w użytkowaniu przedrębnym - ha
o orientacyjnej miąższości

6 6 6 4 8 6

2 6 0 0 0 0 m³ grubizny netto

II.2. PIELĘGNOWANIE LASU NA POWIERZCHNI - ha

8 6 9 4 8 9

w tym:

a) pielęgnowanie zainwentaryzowanych upraw

8 2 5 7 3

b) pielęgnowanie zainwentaryzowanych młodników

1 2 0 4 3 0

c) trzebieże

6 6 6 4 8 6

II.3. POZOSTAŁE ZADANIA OKREŚLONE KIERUNKOWO:

II.3.1. Zadania dotyczące zalesień i odnowień:

a) zalesienia gruntów przeznaczonych do zalesienia - ha

0 0 0

b) odnowienie halizn, płazowin i zrębów - ha

2 0 4 7 4

c) orientacyjna powierzchnia odnowień drzewostanów
przewidzianych do użytkowania rębego - ha

1 3 3 6 9 9

w tym zrębami zupełnymi

7 7 9 7 4

d) orientacyjna powierzchnia podsadzeń i dolesień - ha

1 5 6 7

e) orientacyjna powierzchnia poprawek i uzupełnień - ha

1 6 0 3 6

f) orientacyjna powierzchnia wprowadzenia podszytów - ha

0 0 0

g) orientacyjna powierzchnia melioracji - ha

1 7 1 7 6 4

w tym: wodnych - ha

0 0 0

II.3.2. Kierunkowe zadania z zakresu ochrony lasu (w tym ochrony przeciwpożarowej)
przedstawione opisowo oraz na mapach przeglądowych

II.3.3. Kierunkowe zadania z zakresu gospodarki łowieckiej przedstawione opisowo oraz na
mapie przeglądowej

II.3.4. Kierunkowe potrzeby z zakresu infrastruktury technicznej przedstawione
opisowo

SPIS TREŚCI

1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA LASÓW I GRUNTÓW PRZEZNACZONYCH DO ZALESIENIA ORAZ POZOSTAŁYCH GRUNTÓW A TAKŻE NIERUCHOMOŚCI W ZARZĄDZIE NADLEŚNICTWA	-	7
1.1. Przestrzenne usytuowanie urządzanego Nadleśnictwa oraz krótki rys historyczny	-	7
1.1.1. Przestrzenne usytuowanie lasów Nadleśnictwa w jego zasięgu terytorialnym oraz położenie siedziby Nadleśnictwa	-	7
1.1.2. Krótki rys historyczny urządzanego Nadleśnictwa	-	14
1.1.3. Opis dokumentacji prawnej stanu posiadania	-	17
1.2. Podstawowe założenia polityki zagospodarowania przestrzennego regionu dotyczące gospodarki leśnej i ochrony przyrody z uwzględnieniem regionalnych strategii rozwoju oraz regionalnych programów ochrony środowiska	-	23
1.2.1. Ogólne dane o planach zagospodarowania przestrzennego	-	23
1.2.2. Ogólne dane o regionalnych: strategiach rozwoju, programach ochrony środowiska oraz programach operacyjnych	-	25
1.2.3. Podstawowe informacje dotyczące strategii rozwoju regionu zawarte w planach zagospodarowania przestrzennego ...	-	27
1.2.4. Wykaz gruntów Nadleśnictwa wyłączonych z produkcji.....	-	29
1.2.5. Wykaz gruntów Nadleśnictwa przeznaczonych do zalesienia...	-	29
1.2.6. Zgodność projektu planu u.l. ze strategią przestrzennego zagospodarowania regionu	-	29
1.3. Charakterystyka warunków przyrodniczych w lasach zarządzanych przez Nadleśnictwo z uwzględnieniem innych lasów w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa	-	30
1.3.1. Przynależność do krainy przyrodniczo-leśnej i mezoregionów .	-	30
1.3.2. Położenie geograficzne i wysokościowe	-	31
1.3.3. Rzeźba terenu	-	32
1.3.4. Warunki glebowe, klimatyczne, wodne.....	-	32
1.3.4.1. Warunki glebowe	-	32
1.3.4.2. Warunki klimatyczne	-	33
1.3.4.3. Warunki wodne	-	34
1.3.5. Zestawienie typów siedliskowych lasu według panujących i rzeczywistych gatunków drzew	-	36
1.3.6. Zanieczyszczenie powietrza i uszkodzenia lasu od emisji przemysłowych.....	-	39

1.3.7. Zestawienie przyjętych przez KZP typów drzewostanu (TD) dla poszczególnych siedlisk leśnych z uwzględnieniem krain przyrodniczo-leśnych	-	40
1.3.8. Ocena walorów genetycznych lasu	-	43
1.3.9. Ogólna ocena stanu środowiska przyrodniczego	-	47
1.3.9.1. Opis walorów przyrodniczych Nadleśnictwa	-	47
1.3.9.2. Dominujące funkcje lasu i kategorie ochronności	-	48
1.3.9.3. Zagrożenia środowiska przyrodniczego	-	50
1.4. Charakterystyka warunków ekonomicznych gospodarki leśnej oraz prognoza spodziewanego wyniku ekonomicznego	-	51
1.4.1. Syntetyczna ocena uwarunkowań ekonomicznych gospodarki leśnej w granicach zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa	-	51
1.4.1.1. Ocena ekonomiczna regionu	-	51
1.4.1.2. Charakterystyka przestrzenna kompleksów leśnych w powiązaniu z warunkami transportu drewna.....	-	53
1.4.2. Zestawienie ekonomicznych wskaźników gospodarki leśnej Nadleśnictwa	-	54
1.4.3. Orientacyjna prognoza spodziewanych efektów ekonomicznych gospodarki leśnej Nadleśnictwa w okresie obowiązywania planu urządzenia lasu	-	55
1.5. Charakterystyka stanu lasu oraz analiza stanu zasobów drzewnych Nadleśnictwa	-	56
1.5.1. Ocena możliwości produkcyjnych lasu	-	57
1.5.1.1. Przeciętne bonitacje gatunków panujących	-	58
1.5.1.2. Udział powierzchniowy i miąższościowy klas i podklas wieku	-	60
1.5.1.3. Udział powierzchniowy i miąższościowy gatunków panujących	-	64
1.5.1.4. Udział powierzchniowy i miąższościowy gatunków "rzeczywistych"	-	66
1.5.1.5. Spodziewany bieżący roczny przyrost miąższości (tablicowy)	-	68
1.5.2. Ocena stanu uszkodzenia drzewostanów oraz zgodności składu gatunkowego drzewostanów z TD	-	70
1.5.2.1. Stan uszkodzeń drzewostanów	-	70
1.5.2.2. Zgodność składu gatunkowego drzewostanów z typami drzewostanów	-	71
1.5.3. Ocena jakości hodowlanej i technicznej drzewostanów	-	72
1.5.4. Charakterystyka gruntów leśnych niezalesionych	-	75
1.5.5. Pomiar miąższości drewna martwego	-	76

1.5.6. Analiza stanu zasobów drzewnych wraz z określeniem ich pożądanego docelowego stanu na koniec planowanego okresu gospodarczego	-	77
2. WYNIKI ANALIZY GOSPODARKI LEŚNEJ ZA OKRES OBOWIĄZYWANIA DOTYCHCZASOWEGO PLANU URZĄDZENIA LASU	-	82
2.1. Analiza gospodarki leśnej za okres obowiązywania dotychczasowego planu urzędnia lasu dokonana przez Nadleśniczego	-	83
2.2. Koreferat do analizy gospodarki leśnej za okres obowiązywania dotychczasowego planu urzędnia lasu opracowany przez Biuro Urzędnia Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Szczecinku	-	123
2.3. Referat kierownika Zespołu Ochrony Lasu w Szczecinku	-	139
2.4. Końcowa ocena gospodarki leśnej w Nadleśnictwie dokonana przez Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Szczecinku ...	-	143
3. OPIS ZASAD OKREŚLANIA ZADAŃ GOSPODARCZYCH DLA NADLEŚNICTWA WRAZ Z ZESTAWIENIAMI TYCH ZADAŃ	-	145
3.1. Ogólne zasady określania zadań gospodarczych	-	145
3.1.1. Ogólne cele i zasady prowadzenia trwale zrównoważonej gospodarki leśnej	-	146
3.1.2. Ogólne zasady zachowania ładu przestrzennego i czasowego w planowaniu zadań gospodarczych	-	150
3.1.2.1. Podział lasu według pełnionych funkcji i kategorii ochronności	-	150
3.1.2.2. Podział na gospodarstwa	-	151
3.1.2.3. Wieki rębności oraz wieki dojrzałości rębnej	-	153
3.1.2.4. Podział lasu na ostępy	-	154
3.1.3. Określenie i przyjęcie etatów cięć użytkowania głównego	-	154
3.1.3.1. Etat użytkowania rębego	-	154
3.1.3.1.1. Użytki rębne zaliczone na poczet przyjętego etatu	-	154
3.1.3.1.2. Rozmiar użytkowania rębego niezaliczonego na poczet przyjętego etatu	-	158
3.1.3.1.3. Łączny rozmiar użytkowania rębego	-	158
3.1.3.2. Rozmiar użytkowania przedrębego	-	159
3.1.3.3. Łączny rozmiar miąższościowy użytków głównych	-	161
3.2. Zadania gospodarcze wynikające z planu urzędnia lasu dla Nadleśnictwa	-	162
3.2.1. Zestawienie i opisanie zadań z zakresu użytkowania głównego	-	162
3.2.1.1. Użytkowanie rębne	-	162

3.2.1.2. Użytkowanie przedrębne	-	166
3.2.1.3. Łącznie użytki główne	-	167
3.2.1.4. Zadania z zakresu użytkowania lasu dla leśnictw ...	-	169
3.2.2. Zestawienie i opisanie zadań z zakresu hodowli lasu	-	169
3.2.2.1. Zadania na bieżące 10-lecie	-	170
3.2.2.2. Zadania z zakresu hodowli lasu dla leśnictw	-	172
3.2.2.3. Nasiennictwo i selekcja	-	172
3.2.3. Określenie kierunkowych zadań z zakresu ochrony lasu, w tym ochrony przeciwpożarowej	-	174
3.2.3.1. Kierunkowe zadania z zakresu ogólnej ochrony lasu	-	174
3.2.3.2. Ochrona przeciwpożarowa	-	183
3.2.4. Określenie kierunkowych zadań z zakresu ubocznego użytkowania lasu oraz gospodarki łowieckiej	-	203
3.2.4.1. Użytkowanie uboczne	-	203
3.2.4.2. Gospodarka łowiecka	-	203
3.2.5. Określenie potrzeb w zakresie infrastruktury technicznej, w tym turystyki i rekreacji	-	206
3.2.5.1. Budowa i remonty dróg	-	206
3.2.5.2. Budownictwo ogólne	-	206
3.2.5.3. Melioracje wodne	-	207
3.2.5.4. Mała retencja	-	207
3.2.5.5. Turystyka i rekreacja	-	208
4. PROGRAM OCHRONY PRZYRODY	-	210
5. PROGNOZA STANU ZASOBÓW DRZEWNYCH NA KONIEC OKRESU GOSPODARCZEGO	-	211
6. PODSUMOWANIE PRAC URZĄDZENIOWYCH	-	212
6.1. Prace przygotowawcze	-	212
6.1.1. Prace geodezyjne	-	212
6.1.2. Prace siedliskowe	-	212
6.2. Prace urządzeniowe	-	212
6.3. Zestawienie planu urządzenia lasu	-	216
7. ZAŁĄCZNIKI	-	218
7.1 Protokół z posiedzenia Komisji Założeń Planu	-	219
7.2. Protokół ustaleń Narady Techniczno-Gospodarczej	-	251
7.3. Decyzja Ministra Środowiska z dnia 24 lipca 2000 r. w sprawie uznania lasów za ochronne	-	273

7.4. Tabele	-	275
Podział na leśnictwa	-	275
Tabela nr I - Zestawienie powierzchni gruntów Nadleśnictwa wg rodzajów użytków gruntowych, kategorii użytkowania i grup rodzajów powierzchni, zgodnie z podziałem administracyjnym kraju	-	276
Tabela nr II - Zestawienie powierzchni typów siedliskowych lasu wg panujących gatunków drzew oraz ich bonitacji	-	286
Tabela nr III - Powierzchniowa i miąższościowa tabela klas wieku wg głównych (dominujących) funkcji lasu i gatunków panujących ...	-	290
Tabela nr IV - Powierzchniowa i miąższościowa tabela klas wieku wg typów siedliskowych lasu i gatunków panujących	-	296
Tabela nr Va - Powierzchniowa tabela klas wieku wg rzeczywistego udziału gatunków drzew w typach siedliskowych lasu.....	-	304
Tabela nr Vb - Miąższościowa tabela klas wieku wg rzeczywistego udziału gatunków drzew w typach siedliskowych lasu.....	-	312
Tabela nr VI - Powierzchniowa i miąższościowa tabela klas wieku wg gospodarstw i grup gatunków panujących o tym samym wieku rębności	-	320
Tabela nr VIIa - Tabela klas wieku spodziewanego bieżącego rocznego przyrostu miąższości wg gatunków panujących i stref uszkodzenia - przyrost tablicowy	-	324
Tabela nr XI - Ocena upraw młodników do 10 lat na powierzchniach otwartych	-	326
Tabela nr XII - Ocena odnowień podokapowych oraz upraw i młodników po rębniach złożonych.....	-	327
Tabela nr XIII - Porównanie powierzchni leśnej i zasobów drzewnych w kolejnych planach urządzenia lasu	-	329
Tabela nr XIV - Zestawienie obliczonych i przyjętych miąższościowych etatów użytkowania rębego	-	330
Tabela nr XV - Zestawienie powierzchni manipulacyjnej użytków rębnych wg rodzajów rębni w gospodarstwach.....	-	331
Tabela nr XVI - Zestawienie zbiorcze powierzchni drzewostanów zaprojektowanych do użytkowania przedrębego we wskazaniach gospodarczych opisu taksacyjnego wg rodzajów cięć i gatunków panujących oraz klas i podklas wieku	-	332
Tabela nr XVII - Zestawienie łączne etatu użytków głównych według kategorii cięć.....	-	334
Tabela nr XVIII - Zestawienie zbiorcze wskazań gospodarczych z opisów taksacyjnych w zakresie hodowli lasu.....	-	335
Tabela nr XIX - Ekonomiczne wskaźniki gospodarki leśnej	-	336

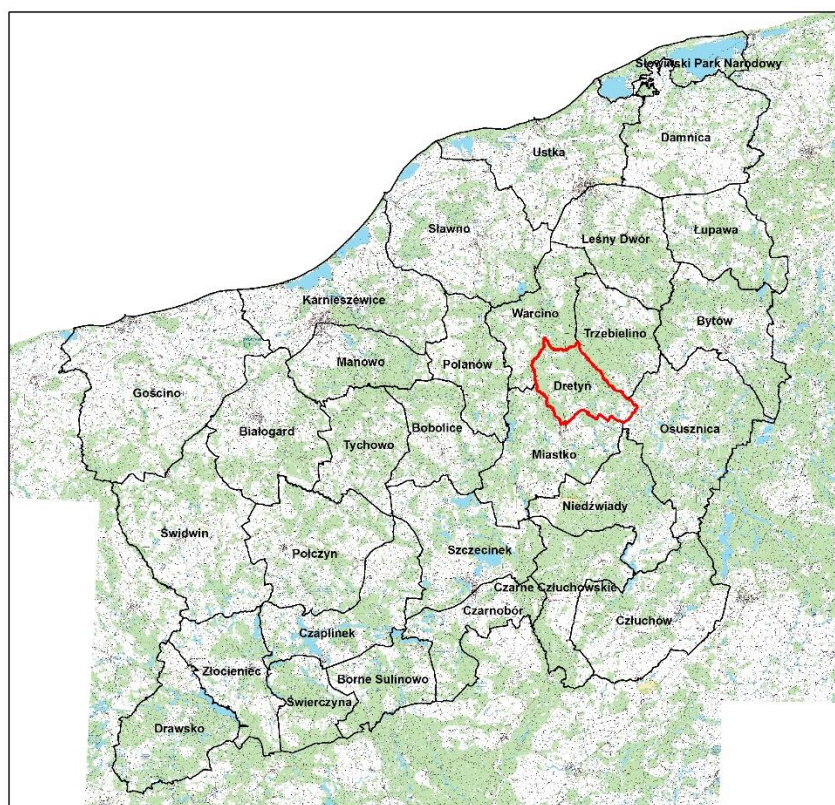
Tabela nr XX - Orientacyjna prognoza przeciętnego rocznego wyniku ekonomicznego Nadleśnictwa, spodziewanego wg etatu użytkowania głównego przyjętego do realizacji w PUL	-	337
Tabela nr XXI - Zestawienie miąższości drewna martwego.....	-	338
KRONIKA	-	339

1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA LASÓW I GRUNTÓW PRZEZNACZONYCH DO ZALESIENIA ORAZ POZOSTAŁYCH GRUNTÓW A TAKŻE NIERUCHOMOŚCI W ZARZĄDZIE NADLEŚNICTWA

1.1. PRZESTRZENNE USYTUOWANIE URZĄDZANEGO NADLEŚNICTWA ORAZ KRÓTKI RYS HISTORYCZNY

1.1.1. Przestrzenne usytuowanie lasów Nadleśnictwa w jego zasięgu terytorialnym oraz położenie siedziby Nadleśnictwa

Nadleśnictwo Dretyń jest Nadleśnictwem jednoobróbowym. Pod względem organizacyjnym podlega Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Szczecinku. Obszar Nadleśnictwa graniczy z następującymi jednostkami LP: od północy i północnego zachodu z Nadleśnictwem Warcino, od wschodu z Nadleśnictwami Trzebielino i Osusznicą, od południa i południowego zachodu z Nadleśnictwem Miastko.

Położenie Nadleśnictwa Dretyń w RDLP Szczecinek

Aktualny zasięg terytorialny Nadleśnictwa Dretyń ustalony został Zarządzeniem Nr 87 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 29 grudnia 2014 r.

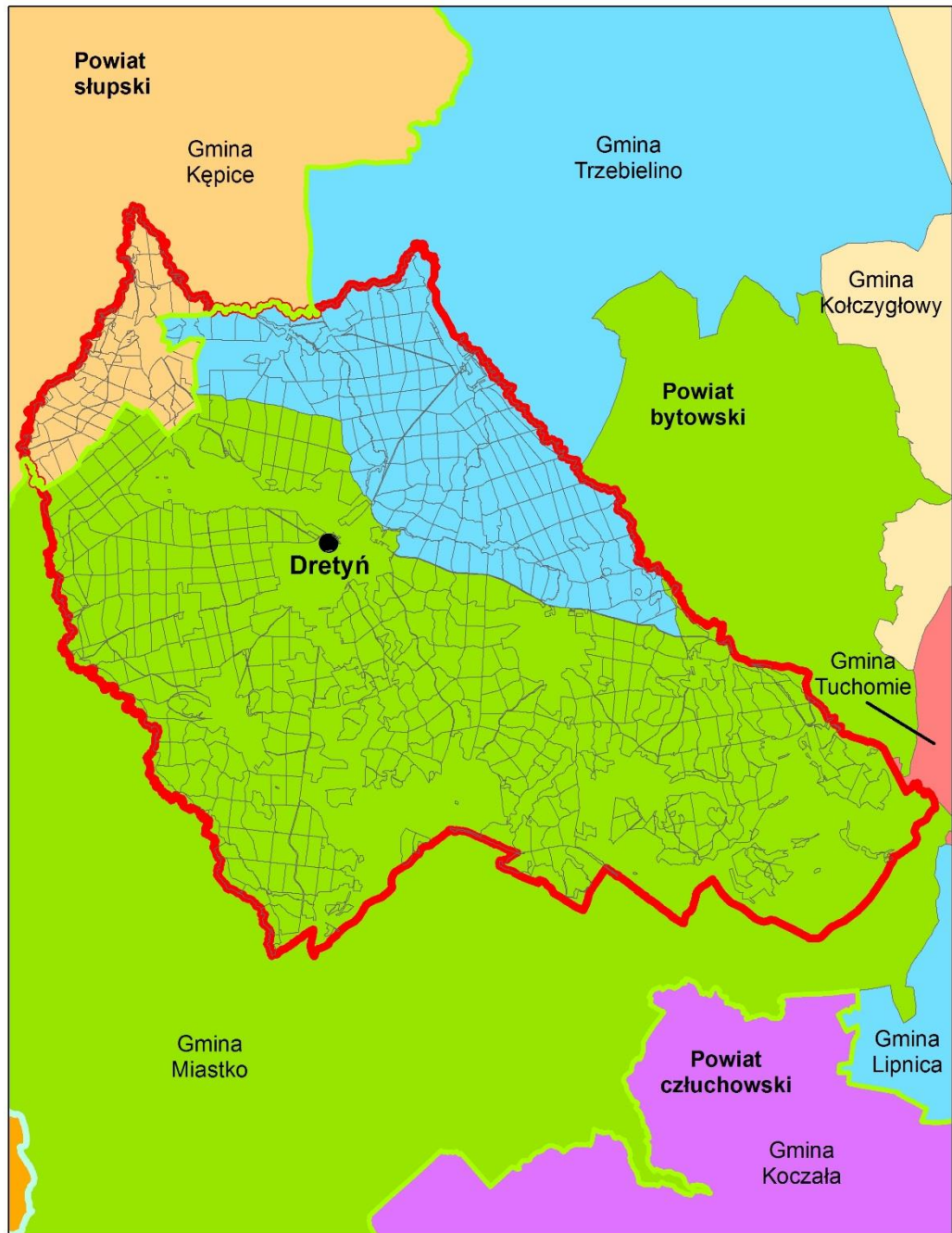
Zestawienie powierzchni lasów znajdujących się w terytorialnym zasięgu działania Nadleśnictwa

Województwo Powiat Gmina	Powierzchnia ogólna w km ²	Lasy stanowiące własność Skarbu Państwa				Lasy niestanowiące własności Skarbu Państwa			Ogółem (7+10)	Lesistość (11 : 2)	
		w zarządzie LP		pozostałe		własność osób fizycznych	pozostałe	razem			
		urządzone n-ctwo	sąsiednie n-ctwa	parki narodowe	inne						razem
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Województwo pomorskie (22)	215,38	14305,85			30,28	14336,13	375,18	26,12	401,30	14737,43	68,4
powiat bytowski (01)	202,72	13332,04			28,93	1336097	355,67	26,12	381,79	13742,76	67,8
gm. Miastko (65)	157,88	9403,60			24,60	9428,20	348,76	23,11	371,87	9800,07	62,1
gm. Trzebielino (92)	44,84	3928,44			4,33	3932,77	6,91	3,01	9,92	3942,69	87,9
powiat słupski (12)	12,66	973,81			1,35	975,16	19,51		19,51	994,67	78,6
gm. Kępnice (55)	12,66	973,81			1,35	975,16	19,51		19,51	994,67	78,6
Ogółem	215,38	14305,85			30,28	14336,13	375,18	26,12	401,30	14737,43	68,4

Zasięg terytorialny Nadleśnictwa, to obszar o powierzchni 215,38 km² i lesistości 68,4%. Nadleśnictwo położone jest w zachodniej części województwa pomorskiego, w powiatach: bytowskim i słupskim, w gminach:

Zestawienie powierzchni w zarządzie Nadleśnictwa wg jednostek podziału administracyjnego kraju

Gmina Powiat	Grupy kategorii użytkowania					Ogółem
	Leśna zalesiona	Leśna niezalesiona	Związana z gospodar- dą leśną	Lasy razem	Nieleśna	
	powierzchnia w ha					
1	2	3	4	5	6	7
Miastko (65)	9009,5438	139,0902	255,0814	9403,7154	430,0135	9833,7289
Trzebielino (92)	3713,2326	99,2031	116,0218	3928,4575	124,7057	4053,1632
Razem powiat bytowski (1)	12722,7764	238,2933	371,1032	13332,1729	554,7192	13886,8921
Kępnice (55)	939,1002	11,4073	23,2933	973,8008	57,5648	1031,3656
Razem powiat słupski (12)	939,1002	11,4073	23,2933	973,8008	57,5648	1031,3656
Ogółem wojewódz- two pomorskie (22)	13661,8766	249,7006	394,3965	14305,9737	612,2840	14918,2577

Położenie Nadleśnictwa na tle jednostek podziału administracyjnego kraju

Szczegółowe zestawienie powierzchni gruntów Nadleśnictwa wg rodzajów użytków gruntowych, kategorii użytkowania i grup rodzajów powierzchni zgodnie z podziałem administracyjnym kraju przedstawia Tabela I zamieszczona w części tabelarycznej elaboratu.

Siedziba Nadleśnictwa znajduje się w powiecie bytowskim, gminie Miastko, w miejscowości Dretyń, w oddziale 177g.

- adres: Dretyń 84, 77-200 Miastko,
- tel.: (59) 858 16 55, fax.: (59) 858 16 96,
- e-mail: dretyn@szczecinek.lasy.gov.pl

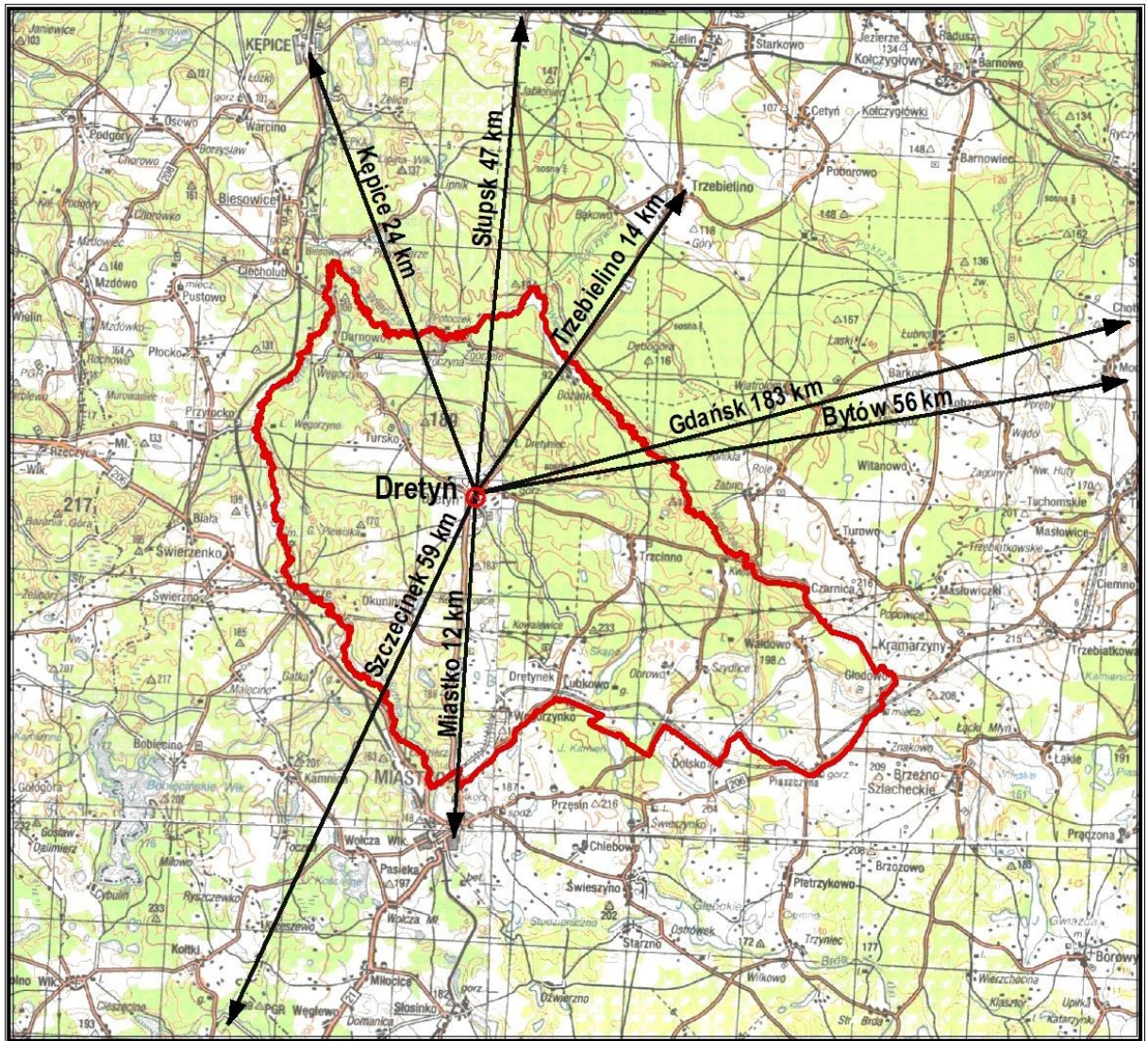

Siedziba Nadleśnictwa Dretyń

Odległości od siedziby Nadleśnictwa do urzędów i instytucji związanych z działalnością gospodarczą wynoszą:

- Pomorski Urząd Wojewódzki w Gdańsku - 183 km
- Starostwo Powiatowe w Bytowie - 56 km
- Starostwo Powiatowe w Słupsku - 47 km
- Urząd Miasta i Gminy Miastko - 12 km
- Urząd Gminy Trzebielino - 14 km
- Urząd Gminy Kępice - 24 km
- RDLP w Szczecinku - 59 km
- BULiGL O/ Szczecinek - 60 km

Zasięg Nadleśnictwa i odległości od ważniejszych miejscowości przedstawia również załączona mapka sytuacyjna:

Położenie Nadleśnictwa Dretyń

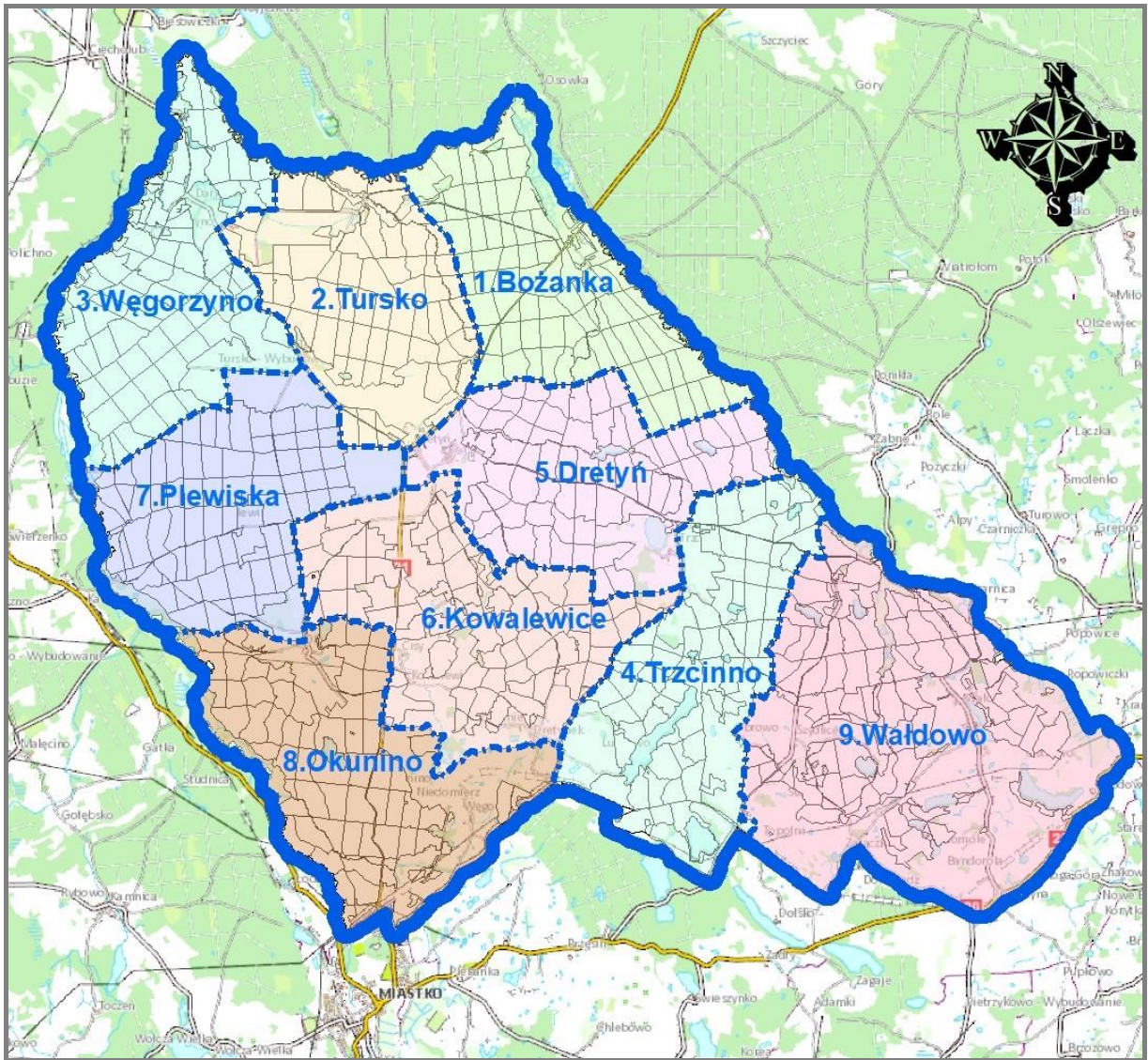
Charakterystyka leśnictw

Nadleśnictwo zostało podzielone na 9 leśnictw, zgodnie z Zarządzeniem nr 1/2010 Nadleśniczego Nadleśnictwa Dretyń z dnia 8 stycznia 2010 r. w sprawie podziału na leśnictwa oraz ich numeracji. Przeciętna powierzchnia leśnictwa wynosi 1657,58 ha.

Podział na leśnictwa

Numer leśnictwa	Nazwa leśnictwa (siedziba - oddz./wieś)	Numery oddziałów	Powierzchnia [ha]			
			Grunty leśne		grunty nieleśne	razem
			zal. i niezal.	związ. z gosp. leśną		
1	2	3	4	5	6	7
1.	BOŻANKA Dretyń	1-7, 14-19, 21, 21A, 22-26, 31-35, 40-46, 57-65, 78-87, 103-114, 118-122, 129-134.	1735,46	50,92	34,79	1821,17
2.	TURSKO 176d	8-13, 20, 27-30, 30A, 36-39, 47-56, 66-77, 88-97, 99-102, 115-117, 176-179, 436.	1443,51	36,01	56,07	1535,59
3.	WĘGORZYNO 452o	98, 424-435, 437-483.	1583,09	38,75	64,52	1686,36
4.	TRZCINNO 303n	159-163, 180-182, 184, 187-191, 193-195, 198-202, 206-209, 212-214, 214A, 216, 269-291, 291A, 292-294, 294A, 295, 296, 296A.	1398,16	54,12	81,40	1533,68
5.	DRETYŃ 175r	123-128, 135-158, 164-175, 217-225, 229-233, 237-242, 245, 246.	1606,29	53,31	79,05	1738,65
6.	KOWALEWICE 324i	226-228, 234-236, 243, 244, 247-268, 297-311, 312-316, 316A, 321, 324, 531, 532, 532A, 533, 542-545, 552A.	1480,67	34,12	96,25	1611,04
7.	PLEWISKA 521g	484-530, 534-536, 536A, 537-541, 546-556.	1647,23	36,32	21,00	1704,55
8.	OKUNINO 347i	311A, 317-320, 320A, 322, 323, 325-352, 352A, 353-366, 366A, 367-369, 369A, 370-372.	1408,17	45,39	78,93	1532,49
9.	WAŁDOWO 174h	183, 185, 186, 192, 196, 197, 203-205, 210, 211, 215, 373-403, 403A, 404-413, 413A, 414-419, 419A, 420-423.	1608,84	45,49	100,40	1754,73
Ogółem Nadleśnictwo Dretyń (177g)			13911,42	394,43	612,41	14918,26

Schematyczna mapa podziału na leśnictwa w Nadleśnictwie Dretyń

Zestawienie powierzchni lasów poza zarządem Nadleśnictwa

Gmina	Lasy nie stanowiące własności Skarbu Państwa			Lasy będące w zasobie KOWR
	Osób fizycznych	Osób prawnych	Razem	
1	2	3	4	5
Miastko	348,76	23,11	371,87	24,60
Trzebielino	6,91	3,01	9,92	4,33
Kępice	19,51	-	19,51	1,35
Ogółem	375,18	26,12	401,30	30,28

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Dretyń znajduje się 401,30 ha lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa, w tym:

375,18 ha - osób fizycznych,

26,12 ha - osób prawnych.

Poza tym w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa występuje 30,28 ha lasów Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa (KOWR).

Nadleśnictwo sprawuje nadzór nad lasami stanowiącymi własność osób fizycznych i prawnych w gminach Miastko i Trzebielino (381,79 ha).

1.1.2. Krótki rys historyczny urządzanego Nadleśnictwa

Obwód Dretyn

Nadleśnictwo Dretyn jako jednostka administracyjna Lasów Państwowych powstało w 1946 r. W skład Nadleśnictwa weszły lasy dawnych majątków ziemskich (54%), przedwojenne lasy państwowe (37%) oraz lasy miejskie (9%). Według danych z 30 września 1946 roku powierzchnia Nadleśnictwa wynosiła 8872 ha, w tym powierzchnia leśna 8319 ha, powierzchnia nieleśna 553 ha.

Lasy dawnych majątków ziemskich i przedwojenne lasy państwowe były stosunkowo dobrze zagospodarowane, przeważał zrębowy sposób użytkowania rębego. Często powierzchnia zrębów dochodziła do kilkunastu hektarów. Zręby odnawiano sztucznie przez siew i sadzenie, wprowadzając głównie sosnę i świerka. W części drzewostanów na siedliskach lasowych stosowano rębnię częściową, w wyniku której z odnowień naturalnych powstawały dobrej jakości drzewostany bukowe i dębowe.

W okresie powojennym w lasach Nadleśnictwa Dretyn wykonano następujące prace urzędzeniowe :

- Przybliżoną tabelę klas wieku – w 1946 roku.
- Plan prowizorycznego urządzenia lasu na okres od 1.01.1952 r. do 31.12.1961 r.

Powierzchnia ogólna Nadleśnictwa wynosiła 9023,84 ha, w tym gruntów leśnych 8123,72 ha.

W 1954 roku przeprowadzona została rewizja użytkowania przedrębego, a w latach 1955 i 1959 rewizja użytkowania rębego.

- Plan definitywnego urządzenia lasu na okres od 1.10.1967 r. do 30.09.1977 r.

Powierzchnia ogólna Nadleśnictwa wynosiła 9246,39 ha, w tym gruntów leśnych 8548,33 ha. Roczny etat użytkowania głównego określono na 19160 m³ netto: użytki rębne – 12792 m³, użytki przedrębne – 6368 m³. Wykonano 23704 m³: rębne – 11850 m³, przedrębne – 11854 m³.

Użytkowanie rębne prowadzone było w większości zgodnie z założeniami planu. W lasach gospodarczych na siedliskach borowych drzewostany użytkowano przeważnie rębnią zupełną Ia, o szerokości działki do 80 m i powierzchni do 6 ha, a w lasach ochronnych rębnią zupełną Ib, o szerokości działki zrębowej do 60 m i powierzchni do 4 ha. Zręby odnawiano sztucznie,

przez sadzenie i siew. Na siedliskach lasowych stosowano w większości rębnię częściową (IIa).

W 1975 r., na podstawie Zarządzenia Nr 50 Dyrektora Naczelnych Lasów Państwowych z dnia 2.10.1975 r., do Nadleśnictwa Dretyń włączono byłe Nadleśnictwa: Trzebielino, Wiatrołom oraz częściowo Tuchomie i Przytocko. Powstała w ten sposób jednostka gospodarcza składająca się z trzech obrębów: Dretyń, Trzebielino i Wiatrołom.

➤ Plan I rewizji urządzenia lasu na okres od 1.10.1976 r. do 30.09.1986 r.

Powierzchnia ogólna obrębu Dretyń wynosiła 10625,29 ha, w tym gruntów leśnych 9748,80 ha. Roczny etat użytkowania głównego określono na 32312 m³ netto: użytki rębne – 21058 m³, użytki przedrębne – 11254 m³. Wykonano: użytki rębne - 16002 m³, użytki przedrębne – 19917 m³. Przekroczenie (111%) planowanych użytków głównych nastąpiło w związku z uszkodzeniami drzewostanów przez brudnicę mniszkę i szkodniki wtórne w latach 1981-1985 oraz szkody spowodowane przez okiść i huraganowe wiatry.

Realizację zadań gospodarczych można podzielić na dwa okresy. Pierwszy to lata 70-te, kiedy wykonywano je zgodnie z planem. W drugim okresie pozyskanie charakteryzowała duża nierównomierność. Lokalizacja poszczególnych zrębów była wymuszona, często niezgodna z zasadami zachowania ładu przestrzennego. Użytkowanie rębne i przedrębne podporządkowane zostało potrzebie porządkowania stanu sanitarnego lasu.

➤ Plan II rewizji urządzenia lasu na okres od 1.01.1990 r. do 31.12.1999 r.

Powierzchnia ogólna obrębu Dretyń wynosiła 14227,85 ha, w tym gruntów leśnych 13237,38 ha. Roczny etat użytkowania głównego określono na 50836 m³ netto: użytki rębne – 35954 m³, użytki przedrębne – 14882 m³. Wykonano: użytki rębne - 24447 m³, użytki przedrębne – 22636 m³. Określone tym planem zadania oraz sposoby użytkowania rębne ulegały pewnym zmianom w związku z wejściem w życie Ustawy o lasach z dnia 28 września 1991 r. i wynikającego z niej dostosowania planu na ostatnie cztery lata. Wpływ na gospodarkę miało również Zarządzenie Nr 11 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych zmniejszające m.in. dopuszczalną powierzchnię zrębów zupełnych do 4 ha (rębnię Ia stosowano tylko w wyjątkowych przypadkach). Ponadto na większości powierzchni użytkowanych rębnie zaczęto pozostawiać biogrupy.

Z dniem 1.01.1993 r. wyłączono z Nadleśnictwa Dretyń obręby Trzebielino i Wiatrołom, reaktywując z nich Nadleśnictwo Trzebielino, a z obrębu Dretyń utworzono samodzielną jednostkę – Nadleśnictwo Dretyń.

Zasięg administracyjny Nadleśnictwa zbliżony do obecnego określony został na podstawie Zarządzenia Nr 64 Ministra OŚZNiL z dnia 31.12.1992 r.

Po tym okresie dla jednoobrębowego Nadleśnictwa Dretyń wykonano następujące prace urządzeniowe:

➤ Operat siedliskowy - opracowany w latach 1997 - 1998.

➤ Plan III rewizji urządzenia lasu na okres od 1.01.2000 r. do 31.12.2009 r.

Powierzchnia ogólna Nadleśnictwa wynosiła 14717,10 ha, w tym gruntów leśnych 13635,21 ha. Średnioroczny rozmiar użytkowania głównego określono w wysokości 54127 m³ netto: użytki rębne – 31527 m³, użytki przedrębne - 22600 m³. Zrealizowano: rębne – 27528 m³, przedrębne – 26502 m³ - łącznie 99,8%. Przekroczenie planowanych użytków przedrębnych (kosztem użytków rębnych) nastąpiło w związku z uszkodzeniami drzewostanów przez okiśc i huraganowe wiatry oraz usuwaniem drzew zaatakowanych przez szkodniki wtórne (głównie kornik drukarz).

➤ Plan IV rewizji urządzenia lasu na okres od 1.01.2010 r. do 31.12.2019 r.

Powierzchnia ogólna Nadleśnictwa wynosiła 14928,10 ha, w tym gruntów leśnych 13891,42 ha.

Omówienie gospodarki leśnej z tego okresu znajduje się w rozdziale „Wyniki analizy gospodarki leśnej za okres obowiązywania dotychczasowego planu urządzenia lasu”.

➤ Plan V rewizji urządzenia lasu na okres od 1.01.2020 r. do 31.12.2029 r.

W latach 2018 – 2019 wykonano prace związane z V rewizją urządzenia lasu, których efektem jest niniejszy plan.

Zestawienie danych historycznych

Wyszczególnienie	Uszcz. informacji	Nadleśnictwo Dretyń - stan na rok:					
		1.10.1967	1.10.1976	1.01.1990	1.01.2000	1.01.2010	1.01.2020
1	2	3	4	5	6	7	8
Powierzchnia ogółem	ha	9246,39	10625,29	14227,85	14717,10	14928,10	14918,26
- grunty leśne zalesione i niezalesione	ha	8548,33	9748,80	13237,38	13635,21	13891,42	13911,42
- grunty związane z gospodarką leśną	ha	-	-	-	324,75	388,78	394,43
- grunty nieleśne	ha	698,06	876,49	990,47	757,14	647,90	612,41
Powierzchnia lasów ochronnych	ha	-	582,44	676,18	2294,46	2295,38	2294,72
Powierzchnia rezerwatów na gruntach leśnych zalesionych i niezalesionych	ha	-	-	-	-	-	-
Obszary chronionego krajobrazu (pow. na gr. N-ctwa)	ha	-	-	-	2964,55	2907,45	2904,43
Zapasy na gruntach leśnych zalesionych i niezalesionych	m ³ brutto	1183948	1647059	2468029	2607507	3261816	3612079
Przeciętna zasobność na 1 ha gruntów leśnych zalesionych i niezal.	m ³ brutto	139	169	186	191	235	260
Przeciętny wiek	lat	46	49	57	58	61	64
Roczny rozmiar użytków rębnych							
- powierzchnia - ha	plan	59,82	79,59	182,56	167,40	212,40	214,29
	wyk.	49,61	76,66	137,70	145,00	203,56	

Wyszczególnienie	Uszcz. informacji	Nadleśnictwo Dretyń - stan na rok:					
		1.10.1967	1.10.1976	1.01.1990	1.01.2000	1.01.2010	1.01.2020
1	2	3	4	5	6	7	8
- miąższość netto m ³	plan	12792	21058	35954	31527	41517	51854
	wyk.	11850	16002	24447	27528	39302	
Roczny rozmiar użytków przedrębnych							
- powierzchnia - ha	plan	631,50	752,30	1001,06	1024,94	917,54	666,49
	wyk.	567,20	1377,85	972,70	916,00	892,87	
- miąższość netto - m ³	plan	6368	11254	14882	22600	31500	26000
	wyk.	11854	19917	22636	26502	33710	
Roczna wielkość odnowień i zalesień otwartych - ha							
	plan	91,86	247,89	156,80	132,44	107,79	98,45
	wyk.	92,76	209,08	116,20	104,10	82,91	
Roczna wielkość odnowień pod osłoną - ha							
	plan	13,83	30,72	35,59	38,53	73,29	57,29
	wyk.	0,44	7,34	8,00	17,00	42,14	
Wieki rębności:							
Db, Js	lat	120	120	140	140	140	140
Bk, Jd	lat	120	120	110	110	110	110
So, Md	lat	100	100	100	100	100	100
Św, Dg, Brz, Ol, Gb, Jw	lat	80	80	80	80	80	80
Os, Ol odr.	lat	-	-	60	60	60	60
Tp, Ols	lat	-	-	40	40	40	40

1.1.3. Opis dokumentacji prawnej stanu posiadania

Stan posiadania

Wykonawca prac urządzeniowych otrzymał od Nadleśnictwa następujące dokumenty geodezyjne, spełniające wymagania techniczne określone w instrukcji u.l.:

- a) bazę materiałów źródłowych SILP, zaktualizowaną na dzień 1.01.2018r.,
- b) leśną mapę numeryczną, zaktualizowaną na dzień 1.01.2018r.

Zleceniodawca dodatkowo zakupił i udostępnił wykonawcy planu u.l. ortofotomapę opracowaną na podkładzie aktualnych zdjęć lotniczych, obejmującą obszar całego zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa.

Nie wykonywano odrębnych prac geodezyjnych na potrzeby prac urządzeniowych. Do planu u.l. przyjęto granice i powierzchnie działek i użytków oraz rodzaje użytków pozyskane z państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego. Stwierdzone w trakcie prac taksacyjnych rozbieżności między otrzymaną dokumentacją ewidencyjną, a stanem na gruncie były zgłaszane Nadleśniczemu, który decydował o sposobie ujęcia ich w planie (sporządzono stosowny protokół).

Grunty Nadleśnictwa Dretyń składają się z 846 działek ewidencyjnych. Na dzień 1.01.2019 r. Nadleśnictwo miało uregulowany stan prawny dotyczący sprawowania zarządu (założone księgi wieczyste) w 100%.

W Nadleśnictwie nie ma gruntów stanowiących współwłasność Skarbu Państwa i osób fizycznych.

Granice Nadleśnictwa są w większości wyraźne i bezsporne, oznaczone i utrwalone w terenie słupami granitowymi z umieszczonymi pod ziemią podcentrami. Granice przebiegające wzdłuż naturalnych rozgraniczeń terenu, np.: wzdłuż rzek, linii brzegowych i dróg, nie są trwale oznaczone. Niektóre odcinki granic między lasami Nadleśnictwa i lasami prywatnych właścicieli są niewyraźne i wymagają wznowienia.

Nadleśnictwo nie prowadzi żadnego postępowania wynikającego ze sporu o przebieg granic zarządzanych gruntów. Grunty określone jako sporne, w ewidencji Nadleśnictwa Dretyń nie występują.

Powierzchnia ogólna Nadleśnictwa Dretyń wynosi 14918,2577 ha.

W stosunku do stanu wyjściowego poprzedniego planu u.l. zaszyły w Nadleśnictwie Dretyń następujące zmiany powierzchniowe:

Zmiany w stanie posiadania Nadleśnictwa

Stan na:	Nadleśnictwo
	powierzchnia w ha (ze współwłasnością)
1	2
1.01.2010 r.	14928,1048
1.01.2020 r.	14918,2577
Różnica	- 9,8471

Powierzchnia Nadleśnictwa zmalała w minionym okresie o 9,8471 ha, to jest o 0,07%.

Powyższe zmiany nastąpiły między innymi wskutek:

- przeprowadzonej modernizacji gruntów w gminie Miastko,
- przyjęcia gruntów od jednostek nieposiadających osobowości prawnej (głównie od KOWR) oraz zasobu Skarbu Państwa prowadzonego przez starostwa,
- nabycia i zbycia gruntów w trybie art. 38e ustawy o lasach – w ramach zamian i podczas scalania,
- sprzedaży gruntów w trybie art. 40a ustawy o lasach,
- wyrównania powierzchni przy pomiarach geodezyjnych.

Zestawienie powierzchni gruntów Nadleśnictwa według grup i rodzajów użytków

Grupa i rodzaj użytku oraz kategoria użytkowania	Nadleśnictwo powierzchnia - ha
1	2
I. LASY – razem	14305,9737
1. Grunty leśne zalesione – razem	13661,8766
a) drzewostany	13661,8766
b) plantacje drzew - razem	
w tym:	
plantacje nasienne	
plantacje drzew szybkorosnących	
2. Grunty leśne niezalesione – razem	249,7006
w tym: a) produkcji ubocznej – razem	19,1942
w tym:	
- plantacje choinek	
- plantacje krzewów	
- poletka łowieckie	19,1942
b) do odnowienia – razem	204,7216
w tym:	
- halizny	
- zręby	204,7216
- płazowiny	
c) pozostałe leśne niezalesione – razem	25,7848
w tym:	
- przewidziane do naturalnej sukcesji	20,4602
- objęte szczególnymi formami ochrony	5,3246
- przewidziane do małej retencji	
- wylesienia na gruntach wyłączonych z produkcji	
3. Grunty związane z gospodarką leśną – razem	394,3965
w tym:	
a) budynki i budowle	4,3832
b) urządzenia melioracji wodnych	9,9071
c) linie podziału przestrzennego lasu	114,3816
d) drogi leśne	229,2309
e) tereny pod liniami energetycznymi	23,6376
f) szkółki leśne	8,3466

Grupa i rodzaj użytku oraz kategoria użytkowania	Nadleśnictwo powierzchnia - ha
1	2
g) miejsca składowania drewna	0,1742
h) parkingi leśne	
i) urządzenia turystyczne	4,3353
II. GRUNTY ZADRZEWIONE I ZAKRZEWIONE – razem	19,1834
GRUNTY LEŚNE ORAZ ZADRZEWIONE I ZAKRZEWIONE – razem	14325,1571
III. UŻYTKI ROLNE – razem	223,5094
1. Grunty orne – razem	98,6859
w tym:	
a) role	98,6859
b) plantacje, poletka, składy drewna i szkółki na gruntach ornych	
c) ugory i odłogi	
2. Sady – razem	0,7113
3. Łąki trwałe	66,3528
4. Pastwiska trwałe	50,9499
5. Grunty rolne zabudowane	
6. Grunty pod stawami rybnymi	6,3701
7. Grunty pod rowami rolnymi	0,4394
IV. GRUNTY POD WODAMI – razem	28,5673
1. Grunty pod wodami powierzchniowymi płynącymi	0,7835
2. Grunty pod wodami powierzchniowymi stojącymi	27,7838
3. Grunty pod morskimi wodami wewnętrznymi	
V. UŻYTKI EKOLOGICZNE	42,8788
VI. TERENY RÓŻNE – razem	
w tym:	
a) Grunty przeznaczone do rekultywacji i niezagospodarowane grunty zrehabilitowane	
b) Wały ochronne nieprzystosowane do ruchu kołowego	
c) Grunty wyłączone z produkcji (poza gruntami pod zabudowę)	
d) Różne inne	
VII. GRUNTY ZABUDOWANE I ZURBANIZOWANE – razem	4,2073
1. Tereny mieszkaniowe	0,1279
2. Tereny przemysłowe	
3. Tereny zabudowane inne	2,3602

Grupa i rodzaj użytku oraz kategoria użytkowania	Nadleśnictwo powierzchnia - ha
1	2
4. Zurbanizowane tereny niezabudowane	
5. Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe - razem	1,2700
w tym:	
a) ośrodki wypoczynkowe i tereny rekreacyjne	1,1309
b) tereny zabytkowe	
c) tereny sportowe	
d) ogrody zoologiczne i botaniczne	
e) tereny zieleni nieurządzonej	0,1391
6. Użytki kopalne	0,2048
7. Tereny komunikacyjne – razem	0,2444
w tym:	
a) drogi	0,2444
b) tereny kolejowe	
c) inne tereny komunikacyjne	
VIII. NIEUŻYTKI – razem	293,9378
w tym:	
a) bagna	293,9378
b) piaski	
c) utwory fizjograficzne	
d) wyrobiska nieprzeznaczone do rekultywacji	
RAZEM GRUNTY NIEZALICZONE DO LASÓW (II – VIII)	612,2840
OGÓŁEM NADLEŚNICTWO (I-VIII)	14918,2577
w tym:	
- grunty przeznaczone do zalesienia	-
- grunty sporne	-

W opisach taksacyjnych powierzchnia pododdziałów zaokrąglona jest do 0,01 ha, w związku z tym suma poszczególnych kategorii gruntów może nieznacznie różnić się od ich powierzchni ewidencyjnej podanej z dokładnością do 0,0001 ha w tabeli nr I.

Zestawienie powierzchni Nadleśnictwa wg grup użytków gruntowych z opisów taksacyjnych

Grupa użytków gruntowych	Powierzchnia wg opisów taksacyjnych - ha
1	2
Grunty leśne zalesione	13661,73
Grunty leśne niezalesione	249,69
Grunty związane z gospodarką leśną	394,43
Lasy (razem)	14305,85
Grunty nieleśne	612,41
Ogółem	14918,26

W stanie posiadania Nadleśnictwa lasy zajmują 95,89 % powierzchni, zaś grunty niezaliczone do lasów – 4,11%. W powierzchni lasów grunty zalesione stanowią 95,50%, grunty niezalesione – 1,74%, grunty związane z gospodarką leśną – 2,76%.

Podział powierzchniowy

Podział powierzchniowy Nadleśnictwa jest na ogół podziałem regularnym, sztucznym, opartym na liniach gospodarczych i oddziałowych, miejscami na drogach publicznych i leśnych. Linie gospodarcze przebiegają zasadniczo z północnego wschodu na południowy zachód, z mniejszymi lub większymi odchyleniami w zależności od konfiguracji terenu w poszczególnych kompleksach. Linie oddziałowe przebiegają w zasadzie prostopadle do linii gospodarczych. Przyjęto dotychczasowy podział powierzchniowy, wprowadzając jedynie niewielkie korekty (w uzgodnieniu z Nadleśnictwem) wynikające z przyjęcia lub przekazania gruntów.

Zachowano dotychczasową numerację oddziałów, a grunty nowo przyjęte zostały włączone do sąsiednich oddziałów. Nadleśnictwo podzielone jest na 574 oddziały, o numerach: 1 do 556 oraz 21A, 30A, 214A, 291A, 294A, 296A, 311A, 316A, 320A, 352A, 366A, 369A, 403A, 413A, 419A, 532A, 536A, 552A.

Charakterystyka wybranych elementów podziału powierzchniowego

Wyszczególnienie	Cecha	Nadleśnictwo
1	2	3
Powierzchnia objęta taksacją	ha	14918,26
Liczba oddziałów	szt.	574
Średnia powierzchnia oddziału	ha	25,99
Maksymalna powierzchnia oddziału	ha	53,44

Wyszczególnienie	Cecha	Nadleśnictwo
1	2	3
Minimalna powierzchnia oddziału	ha	8,69
Liczba pododdziałów literowanych	szt.	4610
Średnia powierzchnia pododdziału literowanego	ha	3,16
Liczba pododdziałów na gruntach leśnych zal. i niezal.	szt.	3868
Średnia powierzchnia pododdziału na gruntach leśnych zal. i niezal.	ha	3,60
Liczba pododdziałów na gruntach nieleśnych i związanych z gosp. leśną	szt.	622
Średnia powierzchnia pododdziału na gruntach nieleśnych i związanych z gosp. leśną	ha	1,62
Liczba pododdziałów liniowych	szt.	2079

1.2. PODSTAWOWE ZAŁOŻENIA POLITYKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO REGIONU DOTYCZĄCE GOSPODARKI LEŚNEJ I OCHRONY PRZYRODY Z UWZGLĘDNIENIEM REGIONALNYCH STRATEGII ROZWOJU ORAZ REGIONALNYCH PROGRAMÓW OCHRONY ŚRODOWISKA

1.2.1. Ogólne dane o planach zagospodarowania przestrzennego

Aktualne cele strategii rozwoju województwa skonkretyzowano przestrzennie w ustaleniach „Planu zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego 2030” przyjętego uchwałą nr 318/XXX/16 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 29 grudnia 2016 r.

Założenia polityki zagospodarowania przestrzennego regionu, dotyczące gospodarki leśnej i ochrony przyrody, mogące mieć wpływ na opracowywany projekt planu u.l. zawarte są głównie w zapisach odnoszących się do zasad zagospodarowania przestrzennego, określających sposób realizacji kierunku pod nazwą „Zachowanie i odtwarzanie zasobów środowiska przyrodniczego i jego spójności”. Wśród zasad wymienia się m.in.:

1. Zasadę zachowania i kształtowania spójności regionalnego systemu ekologicznego w skład którego wchodzi istniejące obszary chronione oraz obszary potencjalne do objęcia ochroną (cenne przyrodniczo), a także systemy płatów i korytarzy ekologicznych, który tworzą:

- korytarze ponadregionalne,
- korytarze regionalne,
- korytarze subregionalne,
- płaty ekologiczne;

2. Zasadę kształtowania zagospodarowania przestrzennego w dostosowaniu do specyfiki obszaru i przedmiotu ochrony wartości przyrodniczych i krajobrazowych, wynikających z funkcji i reżimu ochronnego obszarów będących:

- formami ochrony przyrody – należy stosować zasady wynikające z dokumentów dotyczących form ochrony,
- lasami – należy stosować zasady wynikające z planów urządzenia lasu,
- dolinami rzek – należy uwzględnić potrzeby zachowania ciągłości łączności ekologicznej i migracji zwierząt,
- terenami podmokłymi – należy zapewnić trwałość istnienia ekosystemów poprzez wykluczenie ich z zagospodarowania zmieniającego funkcję i sposób użytkowania,

3. Zasadę zachowania ciągłości przestrzennej i funkcjonalnej ekosystemów leśnych i dolinnych;

4. Zasadę bezwzględnego zachowania trwałości gruntów leśnych oraz naturalnych cieków i zbiorników wodnych,

5. Zasadę zachowania w stanie naturalnym terenów podmokłych,

6. Zasadę trwałości istnienia lasów, kształtowania ich właściwej struktury gatunkowej i wiekowej oraz zachowania bogactwa biologicznego,

7. Zasadę integralnego podejścia do ochrony różnorodności biologicznej i kształtowania terenów zieleni,

8. Zasadę zachowania pozostałości naturalnych ekosystemów i ich ochrony planistycznej.

Działania polityki przestrzennej, służące realizacji tego kierunku, to m. in.:

- ochrona regionalnego systemu ekologicznego,
- przywracanie cech naturalnych, poprawa kondycji jakościowej elementów środowiska, odtwarzanie obszarów przyrodniczych i ekosystemów zdegradowanych – w tym wodnych, podmokłych, leśnych, łąkowych,
- tworzenie warunków do zwiększania powierzchni lasów i zadrzewień,
- wprowadzenie i utrzymanie reżimów zagospodarowania służących ochronie cennych ekosystemów jezior lobeliowych, torfowisk wysokich oraz żyznych mechowisk,
- zapewnienie w dokumentach planowania przestrzennego warunków utrzymania potencjału przyrodniczego lasów, starodrzewów, zadrzewień śródpolnych, oczek wodnych, terenów bagiennych i torfowiskowych oraz łąk śródleśnych.

1.2.2. Ogólne dane o regionalnych: strategiach rozwoju, programach ochrony środowiska oraz programach operacyjnych

Polityka regionalna województwa pomorskiego, na terenie którego leży całe Nadleśnictwo Dretyń, sformułowana jest w „Strategii rozwoju województwa pomorskiego 2020”, przyjętej uchwałą nr 458/XXII/12 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 24 września 2012 roku. Dokument ten wyznacza kierunki działań społeczności regionu oraz mechanizmy monitorowania jego rozwoju.

Opracowane są także:

- „ Program ochrony środowiska województwa pomorskiego na lata 2018-2021 z perspektywą do roku 2025” przyjęty uchwałą Nr 461/XLIII/18 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 26 lutego 2018 roku
- „Plan gospodarki odpadami dla województwa pomorskiego 2022”
- „Program ochrony powietrza dla strefy pomorskiej na lata 2015-2020”

Na szczeblu powiatów opracowano następujące strategie i programy:

- powiat bytowski

„Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego powiatu bytowskiego na lata 2015-2022” przyjęta przez Rady Powiatu uchwałą nr IX/65/2015 z dnia 25 czerwca 2015r.

„Program ochrony środowiska dla powiatu bytowskiego na lata 2018-2021 z perspektywą do roku 2025” przyjęty przez Radę Powiatu uchwałą Nr VI/50/2019 z dnia 25 kwietnia 2019 r.

- powiat słupski

„Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego powiatu słupskiego na lata 2012-2022” przyjęta przez Radę Powiatu uchwałą nr XXX/326/2014 w dniu 1 kwietnia 2014 r.

„Program ochrony środowiska dla powiatu słupskiego na lata 2014 – 2017 z perspektywą do 2021 roku” przyjęty przez Radę Powiatu uchwałą Nr XXXIV/398/2014 z dnia 4 listopada 2014 r.

W „ Strategii rozwoju społeczno-gospodarczego powiatu bytowskiego na lata 2015-2022” wskazuje się, że zasoby środowiska naturalnego powiatu bytowskiego, na terenie którego leży 93,1% obszaru Nadleśnictwa Dretyń, mogą być istotnym czynnikiem rozwoju społeczno-gospodarczego. Znajdują się tu rezerваты przyrody, park krajobrazowy, obszary chronionego krajobrazu, pomniki przyrody ożywionej i nieożywionej oraz użytki ekologiczne, rzeki i liczne jeziora. Są to walory, które należy chronić i pielęgnować. Walory te, a także stan środowiska naturalnego i warunki klimatyczne powiatu stanowią o możliwościach dynamicznego rozwoju turystyki w subregionie, w tym m.in. turystyki aktywnej i wypoczynkowej.

Priorytetowe działania to:

- harmonijne, zgodne z zasadą równoważności godzenie polityk ochronnych z gospodarczym użytkowaniem terenów przyrodniczych i krajobrazowych,
- organizacja odbioru i utylizacji wszystkich odpadów stałych oraz kompletna sieć odbioru ścieków bytowych i rolniczych,
- likwidacja niskiej emisji zanieczyszczeń gospodarczych, gospodarstw domowych, instytucji publicznych oraz ograniczenie i monitoring zanieczyszczeń komunikacyjnych,
- ustanowienie stref ochronnych jezior lobeliowych, tam, gdzie to jest niezbędne,
- wzmocnienie ochrony obszarów torfowych, mokradłowych, cennych ekosystemów podnoszących wartość środowiska przyrodniczego,
- zrównoważona polityka w zakresie osuszania gruntów podmokłych, usuwania zarzewień, zarośli łągowych oraz technicznej regulacji rzek,
- ochrona różnorodności biologicznej przez zapewnienie spójności chronionych obszarów, ochronę ekosystemów i gatunków.

Według „Strategii rozwoju społeczno-gospodarczego powiatu śląskiego na lata 2012-2022”, powiat śląski, w którego zasięgu leży 6,9% obszaru Nadleśnictwa Dretyn, posiada wysokie walory przyrodnicze i krajobrazowe. Zlokalizowane są tu różnorodne formy ochrony przyrody, ciekawa rzeźba terenu, bogata sieć hydrologiczna. Znacznie wyższa niż dla kraju jest lesistość tego regionu.

Wśród celów szczegółowych dotyczących przestrzeni i ekologii „Strategia ...” wymienia m.in.:

- podjęcie działań w kierunku rozwoju infrastruktury rekreacyjnej i turystycznej oraz lepsze wykorzystanie istniejących szlaków komunikacyjnych,
- rozbudowa i modernizacja małej infrastruktury turystycznej;
- stworzenie warunków do wykorzystania istniejących i tworzenia nowych obszarów chronionych dla zwiększenia potencjału zasobów przyrodniczych sprzyjających rozwojowi turystyki,
- lepsze wykorzystanie istniejących terenów leśnych i zbiorników wodnych dla rozwoju turystyki i agroturystyki;
- poprawę jakości środowiska na terenie powiatu śląskiego,
- rewitalizacja terenów zdegradowanych ekologicznie,
- ochrona najcenniejszych przyrodniczo obszarów powiatu,
- zagospodarowanie gruntów o niskiej klasie bonitacyjnej i nieprzydatnych rolniczo;
- podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców powiatu,
- tworzenie programów edukacji ekologicznej młodzieży,
- edukacja społeczności lokalnej poprzez media;
- ochronę dolin rzecznych dla zachowania cennych walorów przyrodniczych.

1.2.3. Podstawowe informacje dotyczące strategii rozwoju regionu zawarte w planach zagospodarowania przestrzennego

Gminy leżące w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Dretyn realizują plany i strategie będące odzwierciedleniem planów i strategii jednostek nadrzędnych.

Na szczeblu gmin opracowano następujące strategie i programy:

• Gmina Miastko	– „Strategia rozwoju miasta i gminy Miastko na lata 2015-2025”
	– „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Miastko - 2015” (ze zmianami wprowadzonymi Uchwałą nr XXXV/305/2017 Rady Miejskiej w Miastku z dnia 17 marca 2017 r.)
	– „Program ochrony środowiska dla gminy Miastko na lata 2016-2019 z perspektywą na lata 2020-2023”
• Gmina Trzebielino	– „Strategia rozwoju gminy Trzebielino na lata 2016-2025”
	– „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Trzebielino”
	– „Program ochrony środowiska dla gminy Trzebielino na lata 2008-2011 z perspektywą na lata 2012-2015”
• Gmina Kępice	– „Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego gminy Kępice na lata 2016-2021”
	– „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Kępice”
	– „Program ochrony środowiska dla gminy Kępice na lata 2008-2011 z perspektywą na lata 2012-2015”

- Analizę wymienionych opracowań oparto w głównej mierze na uwarunkowaniach i ogólnie przewidywanym wpływie realizacji założeń polityki przestrzennego zagospodarowania gmin i całego regionu na prowadzenie trwale zrównoważonej gospodarki leśnej.
- W istniejących dokumentach zawarte są przedsięwzięcia dotyczące poprawy jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego, ochrony dziedzictwa przyrodniczego i racjonalnego użytkowania zasobów przyrody, zrównoważonego wykorzystania materiałów, wody i energii oraz włączania aspektów ekologicznych do polityk sektorowych oraz edukacji ekologicznej.

Ochrona środowiska, w tym ochrona przyrody

Zapisy zawarte w opracowaniach na ogół uwzględniają potrzeby w tym zakresie. Stan rozpoznania środowiska przyrodniczego obszaru, szczególnie poza gruntami Nadleśnictwa należy ocenić jako niewystarczający. Żadna z gmin z terenu Nadleśnictwa nie przeprowadziła dotychczas pełnej inwentaryzacji przyrodniczej. Poznanie zasobów przyrodniczych regionu jest niezbędnym warunkiem do określenia kierunków i form ich ochrony.

Ochrona wód i gospodarowanie wodami

Planowane przedsięwzięcia nie zagrażają w znaczący sposób zasobom wodnym regionu. Wskazuje się na potrzebę utrzymania bądź poprawy dotychczasowych warunków. Ważnym aspektem w dziedzinie ochrony wód jest okresowy monitoring czystości wód prowadzony przez WIOŚ. Dotyczy to ważniejszych rzek i jezior oraz głównych zbiorników wód podziemnych.

Obrona kraju

W zasięgu Nadleśnictwa nie występują obiekty związane z obronnością kraju i nie planuje się przedsięwzięć w tym zakresie.

Zdrowie ludności z uwzględnieniem turystyki i rekreacji

W opracowaniach planuje się szereg przedsięwzięć poprawiających warunki bytowe w zakresie ochrony zdrowia ludności, głównie w zakresie poprawy jakości wód, powietrza atmosferycznego, ograniczenia hałasu, eliminowania i zmniejszania skutków poważnych awarii przemysłowych. Zachowane dziedzictwo kulturowe, bogata historia, liczne stanowiska archeologiczne, dobre położenie i skomunikowanie oraz wyróżniające się naturalne krajobrazy, lasy i wody powierzchniowe stanowią dobre warunki do rozwoju wszelkich form turystyki i wypoczynku. Wymienione walory wyznaczają temu obszarowi, jako jedną z podstawowych funkcji – funkcję turystyczną. Na omawianym terenie zlokalizowane są m.in. ośrodki agroturystyczne, wypoczynkowe i rekreacyjne.

Udokumentowane złoża kopalin

W zasięgu Nadleśnictwa Dretyń występują następujące udokumentowane złoża kopalin:

Udokumentowane złoża kopalin

Lp.	Nazwa kopaliny	Nazwa złoża	Zasoby bilansowe (mln ton)	Uwagi
1	2	3	4	5
1	Piasek i żwir	Głodowo	1,97	okresowo eksploatowane
2	Piasek i żwir	Dretyń	0,51	nie eksploatowane

Eksploatacja złóż kopalin systemem odkrywkowym może lokalnie negatywnie wpływać na gospodarkę leśną poprzez degradację powierzchni ziemi i pogorszenie stosunków wodnych.

Przewidywane inwestycje o znaczeniu ponadlokalnym, w tym inwestycje mogące spowodować zagrożenie trwałości lasu

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Dretyń nie występują istotne zakłady z prorozwojowych dziedzin gospodarki, takich jak przemysł ciężki, przetwórstwo rolne, usługi ponadlokalne, itp. Nie przewiduje się też w tym zakresie większych inwestycji. Dlatego trwałość lasów administrowanych przez Nadleśnictwo nie jest zagrożona. Z kolei gospodarka leśna powinna być prowadzona tak, aby zachować walory krajobrazowe regionu oraz aby uwzględnić kierunki rozwoju turystyki i rekreacji na terenach szczególnie ważnych przyrodniczo. Podstawą do dobrego gospodarowania jest dokładne rozpoznanie i inwentaryzacja walorów przyrodniczych oraz wypracowanie konsensusu z zainteresowanymi stronami.

Pewne znaczenie dla gospodarki leśnej Nadleśnictwa będzie mieć realizacja budowy nowych siłowni wiatrowych (okolice Wałdowa).

1.2.4. Wykaz gruntów Nadleśnictwa wyłączanych z produkcji

W Nadleśnictwie Dretyń grunty wyłączone z produkcji leśnej nie występują.

1.2.5. Wykaz gruntów Nadleśnictwa przeznaczonych do zalesienia

Nadleśnictwo Dretyń nie posiada gruntów do zalesienia.

1.2.6. Zgodność projektu planu u.l. ze strategią przestrzennego zagospodarowania regionu

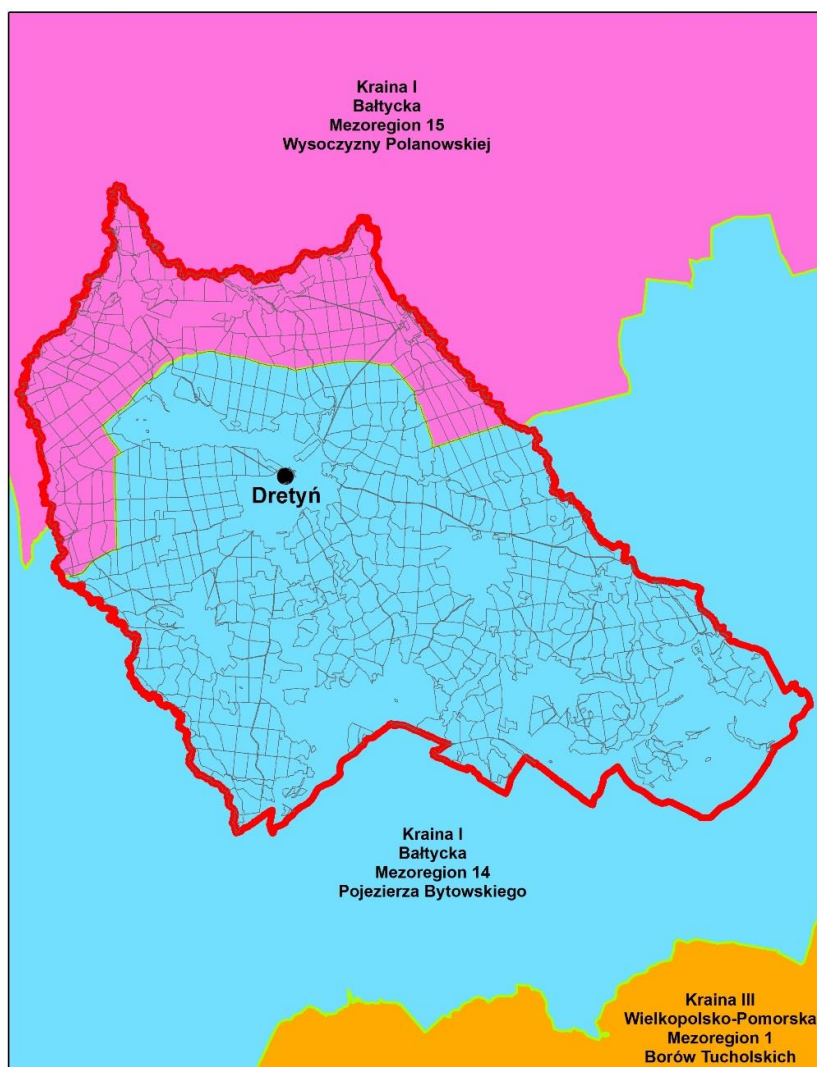
Analiza założeń i zadań gospodarczych określonych w niniejszym planie urządzenia lasu wskazuje na jego zgodność ze strategią przestrzennego zagospodarowania regionu, wyrażoną w planach zagospodarowania przestrzennego oraz regionalnych programach ochrony środowiska.

1.3. CHARAKTERYSTYKA WARUNKÓW PRZYRODNICZYCH W LASACH ZARZĄDZANYCH PRZEZ NADLEŚNICTWO Z UWZGLĘDNIENIEM INNYCH LASÓW W ZASIĘGU TERYTORIALNYM NADLEŚNICTWA

1.3.1. Przynależność do krainy przyrodniczo-leśnej i mezoregionów

Według regionalizacji przyrodniczo-leśnej (SGGW 2010) lasy Nadleśnictwa Dretyń leżą w:

- Krainie I Bałtyckiej, mezoregionach:
  - Pojezierza Bytowskiego (I.14) – większość obszaru Nadleśnictwa,
  - Wysoczyzny Polanowskiej (I.15).

Mezoregiony przyrodniczo-leśne w zasięgu Nadleśnictwa Dretyń

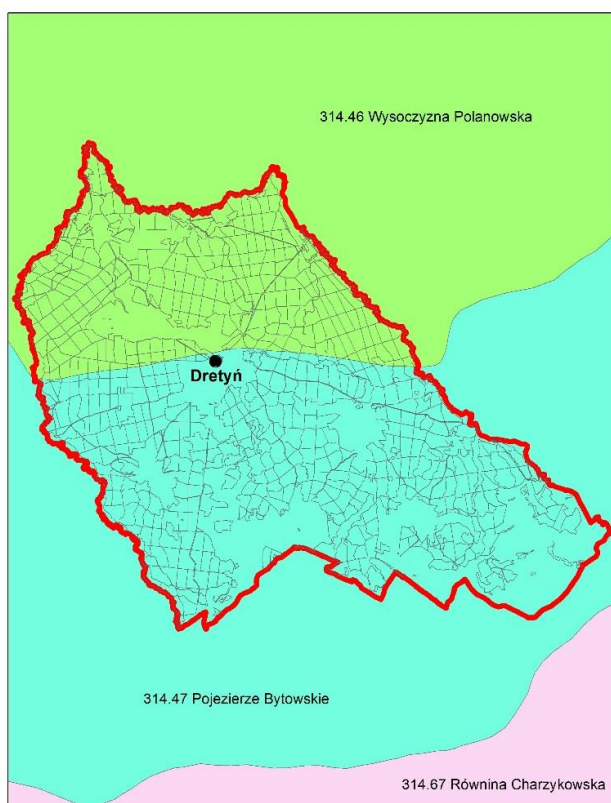
1.3.2. Położenie geograficzne i wysokościowe

Grunty zarządzane przez Nadleśnictwo Dretyń w odniesieniu do ogólnej sieci geograficznej położone są między 16°51'58'' a 17°11'45'' długości geograficznej wschodniej oraz między 54°00'49'' a 54°10'36'' szerokości geograficznej północnej.

Według fizyczno-geograficznego podziału Polski (Kondracki 2002) obszar Nadleśnictwa zaliczony został do:

Jednostki fizyczno-geograficzne w zasięgu Nadleśnictwa

Obszar	Megaregion	Prowincja	Podprowincja	Makroregion	Mezoregion	Nazwa jednostki fizyczno-geograficznej
1	2	3	4	5	6	7
1						Europa Zachodnia
	924.3					Pozaalpejska Europa Środkowa
		31				Niż Środkowoeuropejski
			314/316			Pojezierza Południowobałtyckie
				314.4		Pojezierze Zachodniopomorskie
					314.46	Wysoczyzna Polanowska
					314.47	Pojezierze Bytowskie

Mezoregiony fizyczno-geograficzne w zasięgu Nadleśnictwa Dretyń

Wysokość bezwzględna zawiera się w przedziale od 53 m n.p.m.– przy oddz. 425 (ujście rzeki Studnicy do Wieprzy) do 233,6 m n.p.m. – w oddz. 274b.

Różnica wzniesień pomiędzy najwyższym i najniższym punktem wynosi 180,6 m.

1.3.3. Rzeźba terenu

Teren Nadleśnictwa jest zróżnicowany, ukształtowany wskutek działania lodowców. Równiny, pagórki a nawet wzgórza przeplatają się ze sobą tworząc mozaikę krajobrazów wzbogaconych jeziorami rynnowymi o czystej wodzie. Rzeźbę terenu urozmaicają płynące dolinami i jarami rzeki i strumienie. Najistotniejszą rolę w kształtowaniu się rzeźby terenu Nadleśnictwa odegrała działalność lądolodu skandynawskiego i jego wód roztopowych w okresie stadiału pomorskiego, zlodowacenia bałtyckiego. W okresie późniejszym, po ustąpieniu lodowca, ulegała ona przeobrażeniom w wyniku procesów akumulacji wodnej, eolicznej i organicznej. Większość zasięgu Nadleśnictwa to morena denna, charakteryzująca się terenem równym i falistym, z miejscowymi nieregularnymi pagórkami i zagłębieniami. Ciąg moreny czołowej, urzeźbionej licznymi pagórkami o stromych zboczach, występuje w północno-zachodniej i południowej części Nadleśnictwa (okolice wsi: Tursko, Wałdowo, Dretynek i Lubkowo).

1.3.4. Warunki glebowe, klimatyczne, wodne

1.3.4.1. Warunki glebowe

Gleby w Nadleśnictwie Dretyń są dobrze rozpoznane. Nadleśnictwo posiada opracowanie siedliskowe, wykonane w latach 1997-1998 przez firmę Usługi Gleboznawczo-Urządzeniowe mgr inż. M. Nawrota ze Szczecinka; gleby opisano według „Systematyki gleb Polski” Polskiego Towarzystwa Gleboznawczego, wydanie IV z 1989r. W poprzednim planie urządzenia lasu typy i gatunki gleb dostosowano do aktualnej „Klasyfikacji gleb leśnych Polski” z 2000 r. (CILP 2000);

Na gruntach Nadleśnictwa Dretyń wyróżniono 10 typów gleb.

Zestawienie typów gleb w Nadleśnictwie

Lp.	Typ gleby	Nadleśnictwo	
		pow. ha	udział - %
1	2	3	4
1.	Arenosole	42,59	0,31
2.	Czarne ziemie	5,27	0,04
3.	Gleby brunatne	1647,92	11,84
4.	Gleby rdzawe	11691,54	84,04
5.	Gleby bielcowe	118,03	0,85

Lp.	Typ gleby	Nadleśnictwo	
		pow. ha	udział - %
1	2	3	4
6.	Gleby gruntowoglejowe	86,46	0,62
7.	Gleby opadowoglejowe	5,14	0,04
8.	Gleby torfowe	208,92	1,50
9.	Gleby murszowe	66,70	0,48
10.	Gleby murszowate	38,85	0,28
Razem		13911,42	100,00

Tylko dwa typy gleb wywierają decydujący wpływ na układ siedlisk. Są to zdecydowanie dominujące gleby rdzawe (84,04%) oraz zajmujące znacznie mniejszą powierzchnię gleby brunatne (11,84%). Pewne znaczenie gospodarcze mają jeszcze gleby torfowe (1,50%). Pozostałe gleby występują sporadycznie na niewielkich powierzchniach. Gleby porolne wyodrębniono na 4031,75 ha, tj. na 29,0% powierzchni gruntów zalesionych i niezalesionych Nadleśnictwa.

1.3.4.2. Warunki klimatyczne

Według regionalizacji ekoklimatycznej obszar Nadleśnictwa Dretyń zaliczony został do strefy A - Bałtyckiej, makroregionu A.3 – Pojezierza Pomorskiego Północnego oraz strefy B – Środkowoeuropejskiej, makroregionu B.1 – Pojezierza Pomorskiego Południowego.

Nadleśnictwo leży na pograniczu dzielnicy klimatycznej zachodnio-bałtyckiej i zachodnio-pomorskiej w strefie ścierania się wpływu klimatu morskiego i kontynentalnego. Charakterystyczną cechą tego połączenia jest duża zmienność stanów pogodowych, częste silne wiatry, stosunkowo wysokie opady. Wpływ morza uwidoczny jest w dość łagodnych zimach i umiarkowanie chłodnych latach. Najchłodniejszym miesiącem jest styczeń (około – 2,0°C), a najcieplejszym – lipiec, o średniej temperaturze 17,0°C. Średnia roczna temperatura powietrza wynosi około 7,3°C. Okres wegetacyjny trwa około 190 – 200 dni.

Najwięcej opadów występuje latem (lipiec), natomiast na przedwiośniu jest ich stosunkowo najmniej. Roczna suma opadów waha się w granicach 600-750 mm, przy średniej wielolecia wynoszącej ok. 650 mm. Suma opadów w okresie wegetacyjnym wynosi około 400-500 mm.

Na terenie Nadleśnictwa przeważają wiatry wiejące z kierunków zachodnich. Wiatry północno-zachodnie niosą wilgotne i deszczowe masy powietrza polarno-morskiego, powodując ocieplenie zimą i ochłodzenie latem. Wiatry południowo-zachodnie zawierają również dużo wilgoci, ale są cieplejsze. W okresie wiosny wieją często wysuszające wiatry wschodnie. Największe nasilenie wiatrów występuje na przedwiośniu i późną jesienią.

Charakterystyczne dla tego klimatu są dość częste przymrozki późne – wiosenne, szczególnie dotkliwe w szkółkach i na uprawach, występujące w maju i na początku czerwca oraz mniej groźne przymrozki wczesne – jesienne.

1.3.4.3. Warunki wodne

Nadleśnictwo Dretyń charakteryzuje się bogactwem elementów hydrograficznych. W zdecydowanej większości położone jest w dorzeczu rzek Przymorza, reprezentowanym przez: Wieprzę, Studnicę, Bożankę, Broczynkę, Doszenicę, Miłacz, Strugę Darnowską, Strugę Kramarzyńską, Węgorzynkę oraz dopływy: z Dretynia, z Jez. Dolskiego. Tylko niewielki fragment w południowo-wschodniej części należy do dorzecza Wisły (teren źródłiskowy rzeki Brdy). Wymienione rzeki charakteryzują się stosunkowo wartkim nurtem, płyną w większości w zagłębieniach terenowych o stromych zboczach. Wszystkie rzeki, z uwagi na liczne, aktywne źródliska, jak również z uwagi na dość dużą ilość opadów, są przez cały rok zasobne w wodę. Charakterystyczną cechą tego obszaru jest również obecność wielu fragmentów bezodpływowych.

Obszar Nadleśnictwa Dretyń jest dość bogaty w jeziora. W zasięgu Nadleśnictwa jest ich kilkadziesiąt. Są to m.in.: Bagno Leśne, Bluj, Byczyńskie*, Czarnkowo, Darnowskie, Gierzing, Gomolskie Małe, Gomolskie Wielkie, Kack Mały, Kack Duży, Kamaszyna, Kwisno Duże*, Kwisno Małe, Michowskie, Miłaczewo, Obierowo, Oczko, Okunińskie, Skąpe, Smółowe*, Święte, Trzczańskie, Tursko, Wałdowo, Wałdowskie Małe, Wałdowskie Wielkie, Zielonka.

(* jeziora lobeliowe)

Sieć wód powierzchniowych wzbogacają inne mniejsze zbiorniki wodne, najczęściej bez nazwy, małe oczka wytopiskowe powstałe po bryłach „martwego lodu”, niewielkie stawy rozlokowane w obrębie lasów i pól oraz nieduże zbiorniki wypełnione wodą lub też w daleko posuniętym procesie tworzenia się torfowiska. Jednak decydujący wpływ na wilgotność gleb Nadleśnictwa Dretyń mają opady atmosferyczne. Dominuje przemysłowy typ gospodarki wodnej.

Północno-zachodnia część Nadleśnictwa (między rzekami: Wieprzą i Studnicą) znajduje się w granicach Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP – 118).

Wody na gruntach Nadleśnictwa

Lp.	Oddział, poddz.	Pow. [ha]	Rodzaj powierzchni	
			SILP	ewid. gruntów
1	2	3	4	5
1	10i	0,08	Rzeka	Wp
2	99d	1,82	Staw rybny	Wsr-R
3	129h	0,03	Rzeka	Wp
4	226b	0,58	Staw rybny	Wsr-R
5	298f	0,46	Staw rybny	Wsr-R
6	311Ao	3,65	Jezioro (Jez. Kamaszyna)	Ws
7	311Ao	1,92		
8	363n	0,47	Staw rybny	Wsr-Ł
9	368l	0,57	Staw rybny	Wsr-Ł
10	397r	0,12	Rzeka	Wp
11	408bx	0,19	Rzeka	Wp
12	409c	0,36	Rzeka	Wp
13	439c	1,91	Staw rybny	Wsr-R
14	440h	2,18	Zbiornik	Ws
15	441f	10,33	Jezioro	Ws
16	448b	3,33	Zbiornik	Ws
17	452h	0,56	Staw rybny	Wsr-Ł
18	452w	1,35	Jezioro	Ws
19	463h	1,97	Jezioro	Ws
20	507d	3,05	Jezioro (Jez. Gierzing)	Ws
OGÓLEM		34,93		

W stanie posiadania Nadleśnictwa wody (bez rowów i bagien) zajmują łącznie 34,93 ha.

Więcej informacji na temat wód powierzchniowych i podziemnych znajduje się w Programie ochrony przyrody.

1.3.5. Zestawienie typów siedliskowych lasu według panujących i rzeczywistych gatunków drzew

W załącznikach do opisanego ogólnego oraz w tomach II zamieszczone zostały:

- tabela nr II - Zestawienie powierzchni typów siedliskowych lasu wg panujących gatunków drzew oraz ich bonitacji,
- tabela nr IV - Powierzchniowa i miąższościowa tabela klas wieku wg typów siedliskowych lasu i gatunków panujących,
- tabela nr Va - Powierzchniowa tabela klas wieku wg rzeczywistego udziału gatunków drzew w typach siedliskowych lasu,
- tabela nr Vb - Miąższościowa tabela klas wieku wg rzeczywistego udziału gatunków drzew w typach siedliskowych lasu.

Wymienione tabele w pełni charakteryzują udział typów siedliskowych lasu w Nadleśnictwie.

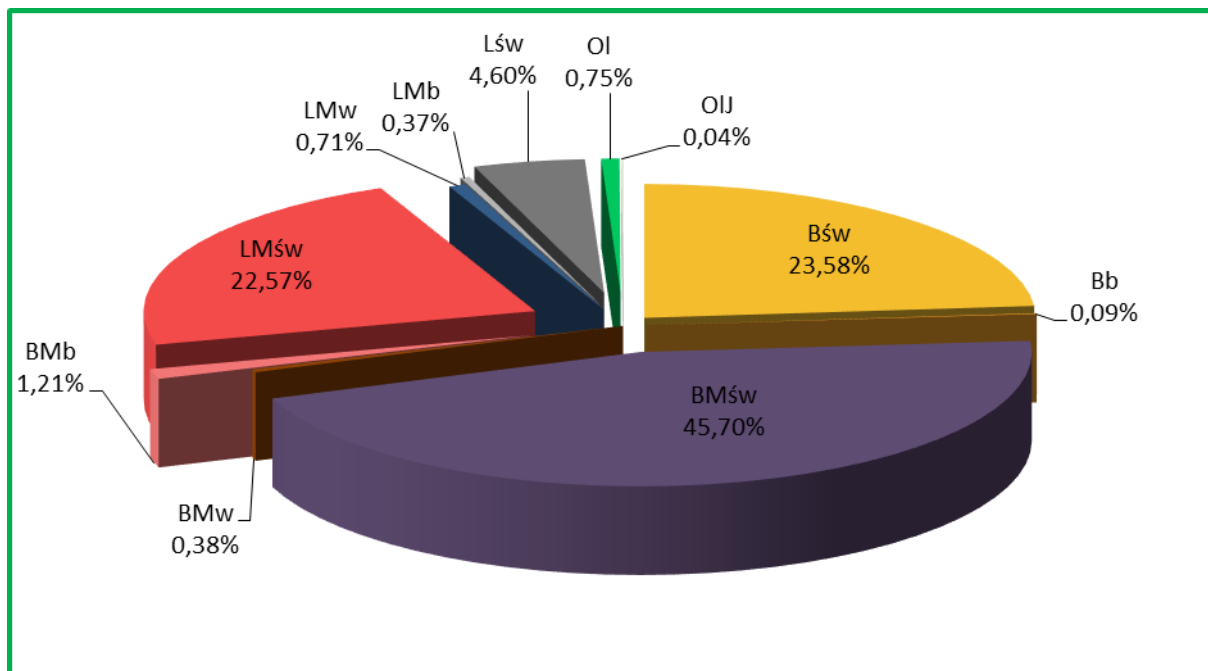
Zestawienie powierzchni Nadleśnictwa według typów siedliskowych lasu (grunty zal. i niezal.)

Typ siedliskowy lasu	Nadleśnictwo Dretyń	
	Powierzchnia w ha (grunty zal. i niezal.)	udział %
1	2	3
Bśw	3280,37	23,58
Bb	12,91	0,09
BMśw	6357,88	45,70
BMw	52,22	0,38
BMb	168,71	1,21
LMśw	3139,59	22,57
LMw	98,23	0,71
LMb	51,39	0,37
Lśw	639,39	4,60
OI	104,73	0,75
OIJ	6,00	0,04
Ogółem	13911,42	100,00

W porównaniu do poprzedniej rewizji u.l. wzrosła głównie powierzchnia LMśw – o 77,94 ha, a zmalała głównie Bśw – o 29,15 ha i BMśw – o 28,45 ha. W pozostałych siedliskach zmiany były niewielkie. Różnice w powierzchni siedlisk są głównie wynikiem korekty granic wyłączeń, systemowego wyliczenia powierzchni dla większości pododdziałów

leśnych, przeklasyfikowania gruntów nieleśnych na leśne, zalesienia gruntów porolnych oraz w nielicznych przypadkach korekty operatu siedliskowego.

Udział typów siedliskowych lasu w Nadleśnictwie Dretyń

W Nadleśnictwie Dretyń głównymi typami siedliskowymi lasu są: BMśw – 6357,88 ha (45,70%), Bśw – 3280,37 ha (23,58%), LMśw – 3139,59 ha (22,57%) i Lśw – 639,39 ha (4,60%). Pozostałe siedliska zajmują w sumie 3,55%, w tym: 1,21% (168,71 ha) – BMb, 0,75% (104,73 ha) – OI, 0,71% (98,23 ha) – LMw. Reszta (Bb, BMw, LMb, OIJ) nie ma w Nadleśnictwie większego znaczenia gospodarczego.

Siedliska borowe występują łącznie na 70,96% powierzchni, a siedliska lasowe na 29,04%.

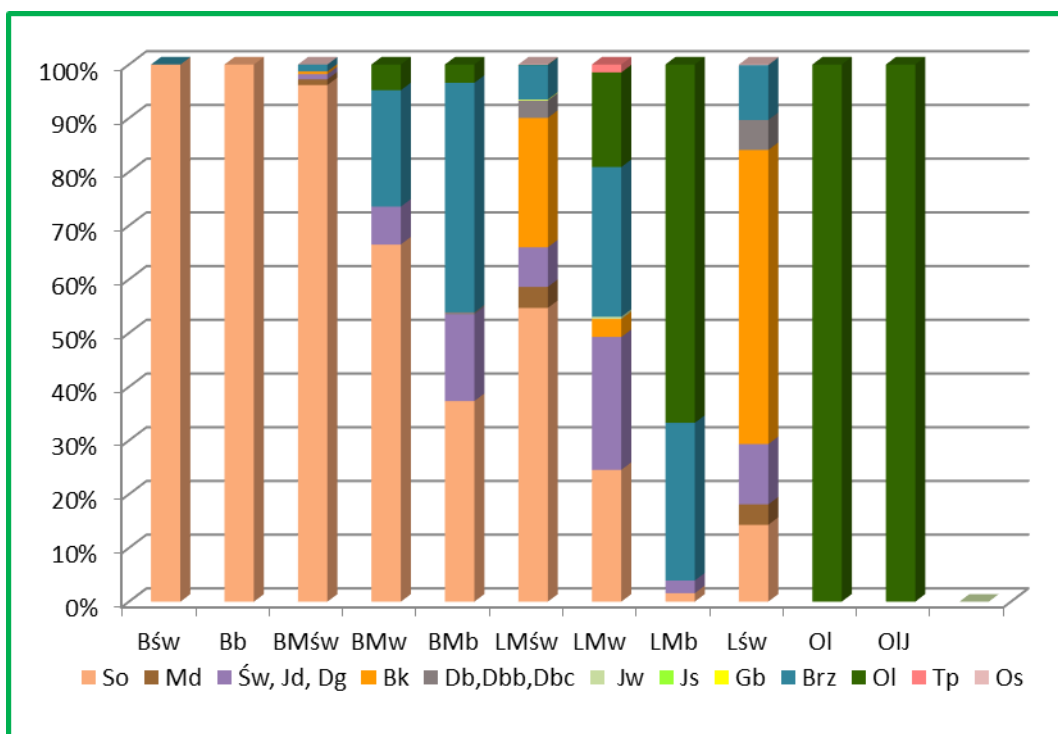
Przyjmując za kryterium różne warunki wilgotnościowe, siedliska zajmują:

- świeże - 96,45% powierzchni (13417,23 ha),
- wilgotne - 1,09% powierzchni (150,45 ha),
- bagienne i zalewowe - 2,46% powierzchni (343,74 ha).

Siedliska naturalne i zbliżone do naturalnych występują na powierzchni 9493,70 ha (68,24% gruntów zalesionych i niezalesionych), a siedliska zniekształcone - na powierzchni 4417,72 ha (31,76%). Głównym powodem zniekształcenia siedlisk jest porolność gleb, którą wśród siedlisk zniekształconych wyróżniono na powierzchni 4031,75 ha. Zalesienia porolne wyodrębniono na 3770,52 ha, to jest na 27,60% powierzchni gruntów zalesionych.

Zestawienie powierzchni typów siedliskowych lasu wg panujących gatunków drzew (grunty zal.)

Typ siedlisk. lasu	So	Md	Św, Jd, Dg	Bk	Db, Dbb, Dbc	Jw	Js	Gb	Brz	OI	Tp	Os	Razem Nadleśnictwo
	powierzchnia w ha												
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Bśw	3207,30								0,46				3207,76
Bb	11,20												11,20
BMśw	5973,80	66,87	59,87	30,04	4,81				76,48			0,17	6212,04
BMw	32,88		3,49						10,72	2,36			49,45
BMb	61,01		26,40		0,60				69,79	5,58			163,38
LMśw	1710,24	122,56	230,35	753,79	100,35	4,36	0,74	1,99	200,27	1,36		1,84	3127,85
LMw	23,07		23,26	3,15		0,40			26,21	16,56	1,38		94,03
LMb	0,78		1,16						14,43	32,80			49,17
Lśw	91,43	24,34	71,78	349,87	35,68				65,16			0,85	639,11
OI										102,81			102,81
OIJ										4,93			4,93
Ogółem	11111,71	213,77	416,31	1136,85	141,44	4,76	0,74	1,99	463,52	166,40	1,38	2,86	13661,73

Udział powierzchniowy panujących gatunków drzew w typach siedliskowych lasu – N-ctwo Dretyń

W Nadleśnictwie Dretyń gatunkiem występującym na najszerszym spektrum siedliskowym jest sosna. Dominuje ona na siedliskach borów, boru mieszanego świeżego, boru mieszanego wilgotnego oraz na lesie mieszanym świeżym. Na siedlisku lasu świeżego

przeważa buk. Siedliska boru mieszanego bagiennego i lasu mieszanego wilgotnego zajmują w większości brzoza, sosna i świerk a siedliska lasu mieszanego bagiennego, olsu i olsu jesionowego porośnięte są głównie przez olszę.

Gatunkami panującymi w dominujących typach siedliskowych lasu są:

- Bśw - So (99,99%);
- BMśw - So (96,16%);
- LMśw - So (54,68%), Bk (24,10%), Św (7,36%), Brz (6,40%);
- Lśw - Bk (54,74%), So (14,31%), Św (11,08%), Brz (10,20%).

Zestawienie powierzchni drzewostanów wg rzeczywistego udziału gatunków drzew w typach siedliskowych lasu

Typ siedlisk. lasu	So	Md	Św, Jd, Dg	Bk	Db, Dbs, Dbb, Dbc	Kl, Jw	Js	Gb	Brz	OI, Ols	Tp, Os	Lp	Razem N-ctwo
	powierzchnia w ha												
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Bśw	3073,75	1,65	21,27	4,49	1,12				105,48				3207,76
Bb	9,75								0,79	0,66			11,20
BMśw	4971,84	143,72	343,37	276,44	81,11	2,82		7,16	370,19	14,71	0,68		6212,04
BMw	22,53	0,10	11,76	0,17					10,46	4,43			49,45
BMb	58,04		34,10	0,22	0,24				63,41	6,67	0,70		163,38
LMśw	1231,61	195,55	363,49	822,09	137,37	5,11	0,30	13,14	330,85	23,95	3,18	1,21	3127,85
LMw	18,80	1,82	28,41	3,12	1,00	0,44		0,21	23,29	16,06	0,88		94,03
LMb	6,93		4,10	0,25	0,12				12,73	24,78	0,26		49,17
Lśw	60,05	35,75	109,02	339,78	24,80			0,70	65,26	1,45	1,47	0,83	639,11
OI	1,61		3,29	0,97	1,11			0,38	5,64	89,81			102,81
OIJ	0,29				0,57			0,29		3,78			4,93
Ogółem	9455,20	378,59	918,81	1447,53	247,44	8,37	0,30	21,88	988,10	186,30	7,17	2,04	13661,73

W porównaniu z tabelą wg gatunków panujących zauważa się głównie mniejszą rzeczywistą powierzchnię sosny na BMśw - o 1001,96 ha i LMśw – o 478,63 ha (na wszystkich siedliskach łącznie – o 1656,51 ha), a większe są głównie powierzchnie świerka – o 499,63 ha, buka – o 310,68 ha i brzozy – o 524,58 ha.

1.3.6. Zanieczyszczenie powietrza i uszkodzenia lasu od emisji przemysłowych

W Nadleśnictwie Dretyń nie określano stref uszkodzenia lasu od emisji przemysłowych z uwagi na brak odpowiednich zarządzeń i metodyki wyróżniania tych stref. W związku z tym nie sporządzono tabeli klas wieku według stref uszkodzenia (tabela VII).

1.3.7. Zestawienie przyjętych przez KZP typów drzewostanu (TD) dla poszczególnych siedlisk leśnych z uwzględnieniem krain przyrodniczo-leśnych

Uwzględniając ustalenia Komisji Założeń Planu oraz Narady Techniczno Gospodarczej przyjęto następujące typy drzewostanów i orientacyjne składy gatunkowe upraw dla poszczególnych typów siedliskowych lasu z uwzględnieniem rozpoznanych siedlisk przyrodniczych.

Przyjęte typy drzewostanów i orientacyjne składy gatunkowe upraw

Typ siedl. lasu	Kod Natura 2000	TD	Gatunki domieszkowe		Orientacyjny skład gatunkowy odnowienia
		gatunki główne	uszlachetniające (produkcyjne)	Pomocnicze (pielęgnacyjne, biocenotyczne)	
1	2	3	4	5	6
Bs	-	So	Brz		So 90, Brz 10
	91T0	So	Brz		So 90, Brz 10
Bśw		So	Brz	Jrz	So 80-90, Brz i in. 10-20
	91T0	So	Brz		So 80-90, Brz i in. 10-20
Bw	-	So	Św, Brz	Ol	So 80, Św i in. 20
		ŚwSo	Brz	Ol	So 60, Św 30, Brz i in. 10
		ŚwBrz	So	OL	Brz 50, Św 30, So i in. 20
		SoŚw	Brz	Ol	Św 40-50, So 40-50, Brz i in. 10
	2180	SoBrz		Ol, Jrz, Czm	Brz 70, So 30
Bb	-	So	Brz	Ol	So 80-90, Brz i in. 10-20
	91D0*	So	Brz		So 90, Brz 10
BMśw	-	So	Bk, Db, Św, Md, Brz	Kl, Lp, Jrz, Gb	So 80, Bk i in. 20
		BkSo	Db, Św, Md, Brz	Kl, Lp, Os, Jrz, Gb	So 60-70, Bk 20-30, Db i in. 10-20
		BkSo #	Db, Św, Md, Brz	Kl, Lp, Os, Jrz, Gb	So 80-90, Db i in. 10-20
		ŚwSo	Db, Md, Brz	Kl, Lp, Jrz, Gb	So 60, Św 30, Db i in. 10
		DbSo	Bk, Św, Md, Brz	Kl, Lp, Os, Jrz, Gb	So 60-70, Db 20-30, Bk i in. 10-20
	9110	SoBk	Db	Kl, Os, Jrz	Bk 60, So 30, Db i in. 10
	9130	SoBk	Db	Kl, Lp, Jrz, Gb	Bk 60, So 30, Db i in. 10
	9190	Db	So, Brz	Bk, Os	Db 80, So i in. 20
	9190	BkDb	So, Brz	Kl, Os, Jrz	Db 40, Bk 30, So i in. 30
BMw	-	ŚwSo	Db, Brz	Kl, Lp, Ol	So 50, Św 30, Db i in. 20
		SoŚw	Db, Brz	Kl, Lp, Ol	Św 40, So 40, Db i in. 20
		DbSo	Św, Brz	Kl, Lp, Ol	So 60-70, Db 20-30, Św i in. 10-20
		So	Db, Św, Brz	Kl, Lp, Ol	So 70, Db i in. 30
		BrzSo	Db, Św	Kl, Lp, Ol	So 50, Brz 30, Św i in. 20
		ŚwBrz	So, Db	Kl, Lp, Ol	Brz 50, Św 30, So i in. 20
	9190	SoDb	Brz, Bk	Kl, Ol, Os, Jrz	Db 50, So 30, Bk i in. 20
	9190	Db	So, Brz	Ol, Os	Db 80, So i in. 20
	9190	BkDb	So, Brz	Kl, Os, Jrz	Db 40, Bk 30, So i in. 30

Typ siedl. lasu	Kod Natura 2000	TD		Gatunki domieszkowe		Orientacyjny skład gatunkowy odnowienia
		gatunki główne	uszlachetniające (produkcyjne)	Pomocnicze (pielęgnacyjne, biocenotyczne)		
1	2	3	4	5	6	
BMb	-	So	Brz, Św	OI	So 80, Brz 10, Św 10	
		SoŚw	Brz, Db	OI	Św 50, So 30, Brz i in. 20	
		ŚwSo	Brz		So 50, Św 30, Brz i in. 20	
		BrzSo	Św	OI	So 50, Brz 30, Św i in. 20	
		SoBrz	Św	OI	Brz 60, So 30, Św i in. 10	
	91D0*	SoBrz	Św	OI	Brz 60, So 30, Św i in. 10	
	91D0*	So	Brz		So 90, Brz 10	
91D0*	Brz	So		Brz 90, So 10		
LMśw	-	Bk	Db, Md, Dg, Św, Lp, Brz, Jw	Kl, Gb, Os	Bk 80, Db i in. 20	
		SoBk	Db, Md, Dg, Św, Lp, Brz, Jw	Kl, Gb, Os	Bk 50, So 40, Db i in. 10	
		BkSo	Db, Md, Dg, Św, Lp, Brz, Jw	Kl, Gb, Os	So 60, Bk 30, Db i in. 10	
		BkSo #	Db, Md, Dg, Św, Lp, Brz, Jw	Kl, Gb, Os	So 90, Db i in. 10	
		DbSo	Bk, Md, Dg, Św, Lp, Brz, Jw	Kl, Gb, Os	So 60, Db 30, Bk i in. 10	
		SoDb	Bk, Md, Dg, Św, Lp, Brz, Jw	Kl, Gb, Os	Db 50, So 30, Bk i in. 20	
		ŚwDb	So, Md, Dg, Brz, Lp, Jw	Kl, Gb, Os	Db 50, Św 30, Bk i in. 20	
		BkŚw	Db, So, Md, Dg, Brz, Lp, Jw	Kl, Gb, Os	Św 50, Bk 30, Db i in. 20	
		ŚwBk	Db, So, Md, Dg, Brz, Lp, Jw	Kl, Gb, Os	Bk 50, Św 30, Db i in. 20	
	9110	Bk	Db, So, Brz, Md	Kl, Jw, Os	Bk 80, Db i in. 20	
	9130	Bk	Db, Lp, Gb, Brz, Md	Kl, Jw, Os	Bk 80, Db i in. 20	
	9160	GbDb	Bk, So, Lp, Brz, Jw, Md	Kl, Os	Db 50, Gb 30, Bk i in. 20	
	9160	BkDb	Gb, So, Lp, Brz, Jw, Md	Kl, Os	Db 50, Bk 30, Gb i in. 20	
	9160	Db	Bk, So, Gb, Lp, Brz, Jw, Md	Kl, Os	Db 70, Bk i in. 30	
	9190	Db	Bk, So, Brz, Os, Md	Gb, Lp, Kl	Db 80, So i in. 20	
9190	BkDb	So, Brz, Os, Md	Kl, Gb	Db 50, Bk 30, So i in. 20		
LMw	-	SoDb	Św, Bk, Brz	Jw, Kl, Lp, Os	Db 50, So 30, Św i in. 20	
		DbSo	Św, Brz, Bk	Jw, Kl, Lp, Os	So 50, Db 30, Św i in. 20	
		BrzOI	Św	Jw, Kl, Lp, Os	OI 60, Brz 30, Św i in. 10	
		ŚwSo	Db, Bk, Brz	Jw, Kl, Lp, Os	So 40, Św 30, Db 20, Bk i in. 10	
		SoŚw	Db, OI	Jw, Kl, Lp, Os	Św 50, So 30, Db i in. 20	
		ŚwDb	So, Md, Dg, Brz, OI, Lp, Jw	Kl, Gb, Os	Db 60, Św 30, So i in. 10	
		DbŚw	So, Md, Dg, Brz, OI, Lp, Jw	Kl, Gb, Os	Św 60, Db 30, So i in. 10	
	9110	Bk	Db, So, OI	Jw, Kl, Lp	Bk 80, Db i in. 20	
9160	GbDb	Bk, Brz, Os	Kl, Gb, Lp, Os	Db 60, Gb 30, Bk i in. 10		

Typ siedl. lasu	Kod Natura 2000	TD		Gatunki domieszkowe		Orientacyjny skład gatunkowy odnowienia
		gatunki główne	uszlachetniające (produkcyjne)	Pomocnicze (pielęgnacyjne, biocenotyczne)		
1	2	3	4	5	6	
	9160	BkDb	Gb, Lp, Brz, Jw	Kl, Os		Db 50, Bk 30, Gb i in. 20
	9160	Db	Gb, Bk, Brz, Ol, Os	Lp, Kl		Db 80, Gb i in. 20
	9190	BkDb	So, Brz, Os	Kl, Gb		Db 50, Bk 30, So i in. 20
	9190	Db	So, Brz, Ol	Kl, Os		Db 80, So i in. 20
LMb	-	Ol	Brz, So, Św			Ol 70-80, Brz i in. 20-30
		BrzOl	Św, So	Wb		Ol 50, Brz 30, Św i in. 20
	91D0*	SoBrz	Ol	Ol		Brz 60, So 30, Ol i in. 10
	91D0*	Brz	So			Brz 90, So 10
Lśw	-	Bk	Db, Md, So, Św, Dg	Jw, Lp, Czr, Jb, Gr		Bk 90, Db i in. 10
		DbBk	Md, Js, Św, So, Lp, Dg	Jw, Czr, Jb, Gr		Bk 60, Db 30, Md i in. 10
		BkDb	Md, Js, Św, So, Lp, Dg	Jw, Czr, Jb, Gr		Db 60, Bk 30, Md i in. 10
	9110	Bk	Db, So, Md	Jw, Kl, Lp		Bk 90, Db i in. 10
	9110	DbBk	So, Lp, Md	Jw, Czr, Jb, Gr		Bk 70, Db i in. 30
	9130	Bk	Db, Gb, Md	Jw, Lp, Czr, Jb, Gr		Bk 80-90, Db i in. 10-20
	9160	GbDb	Bk, Lp, Md	Jw, Czr, Gr, Jb		Db 50, Gb 30, Lp i in. 20
		Db	Gb, Bk, Lp, Md	Jw, Czr, Jb, Gr		Db 80, Gb i in. 20
	9160	GbBk	Db, Lp, Md	Jw, Czr, Jb, Gr		Bk 50, Gb 30, Lp i in. 20
	9160	BkDb	Gb, Lp, Md	Jw, Czr, Jb, Gr		Db 50, Bk 30, Gb i in. 20
	9160	LpDb	Gb, Bk, Md	Jw, Czr, Jb, Gr		Db 50, Lp 30, Gb i in. 20
	9190	BkDb	So, Brz, Os, Md	Kl, Gb		Db 60, Bk 30, Jw. i in. 10
	9190	Db	Bk, So, Brz, Os, Md	Gb, Lp, Kl		Db 80, Bk i in. 20
	9190	DbBk	Gb, Lp, Md	Jw, Czr, Jb, Gr		Bk 50, Db 30, Jw. i in. 20
Lw	-	JsDb	Św, Wz, Jw	Kl, Lp, Czr, Brz		Db 70, Js 20, Św i in. 10
		Db	Św, Js, Wz, Jw	Kl, Lp, Czr, Brz		Db 80-90, Św i in. 10-20
	9130	Bk	Db, Gb	Jw, Lp, Czr, Jb, Gr		Bk 90, Db i in. 10
	9160	BkDb	Gb, Jw, Lp	Czr, Jb, Gr		Db 50, Bk 30, Gb i in. 20
	9160	Db	Gb, Bk, Jw	Lp, Czr, Jb, Gr		Db 80, Gb i in. 20
	9160	GbDb	Bk, Lp, Jw	Kl, Gr, Jb		Db 50, Gb 30, Bk i in. 20
	91E0*	Ol	Js, Wz, Gb	Kl, Lp		Ol 80, Js i in. 20
	91E0*	JsOl	Wz, Gb	Kl, Lp		Ol 60, Js 30, Brz i in. 10
	91F0	JsWzDb	Lp, Gb	Kl, Ol, Tp, Czm		Db 40, Wz 30, Js i in. 30
	91F0	JsWz	Db, Ol	Kl, Gb, Czm		Wz 40, Js 30, Db i in. 30
91F0	Db	Wz, Js	Kl, Gb, Czm		Db 80, Wz i in. 20	
Lł	-	JsDb	Wz, Gb, Jw, Kl, Lp	Św, Ol, Tp, Wb		Db 60, Js 30, Wz i in. 10
		Db	Js, Wz	Św, Lp, Ol		Db 70, Js i in. 30
	91F0	Db	Js, Wz	Lp, Ol		Db 70, Js i in. 30
	91F0	JsWz	Db, Ol	Kl, Gb, Czm		Wz 40, Js 30, Db i in. 30
	91F0	JsWzDb	Lp, Gb	Ol, Kl, Tp, Wb		Db 40, Wz 30, Js 20, Lp i in. 10

Typ siedl. lasu	Kod Natura 2000	TD	Gatunki domieszkowe		Orientacyjny skład gatunkowy odnowienia
		gatunki główne	uszlachetniające (produkcyjne)	Pomocnicze (pielęgnacyjne, biocenotyczne)	
1	2	3	4	5	6
	91E0*	JsOI	Brz, Wz	Kl, Lp	OI 60, Js 30, Brz i in. 10
	91E0*	OIJ	Brz, Św, Db, Wz	Kl, Lp	Js 40, OI 40, Brz i in. 20
OI	-	OI	Js, Brz, Wz, Św		OI 90, Js i in. 10
	91E0*	OI	Js, Wz, Gb	Kl, Lp	OI 90, Js i in. 10
	91E0*	OI**	Js	Kl, Lp	OI 90, Js i in. 10
OIJ	-	OI	Js, Wz	Kl, Lp	OI 80, Js i in. 20
		OIJ	Brz, Św, Db, Wz	Kl, Lp	Js 40, OI 40, Brz i in. 20
	91E0*	OIJ	Brz, Św, Db, Wz	Kl, Lp	Js 40, OI 40, Brz i in. 20
	91E0*	JsOI	Brz, Wz	Kl, Lp	OI 60, Js 30, Brz i in. 10
	91E0*	OI	Js, Wz	Kl, Lp	OI 80, Js i in. 20

9160 - Grab należy wprowadzić w zmieszaniu grupowym i kępowym. Dopuszcza się wprowadzenie grabu w późniejszych fazach rozwojowych drzewostanu.

* - siedliska przyrodnicze o znaczeniu priorytetowym

** - źródłiskowe lasy olszowe na niżu

- drzewostan sosnowy z dolnym piętrzem bukowym, które przewiduje się wprowadzić gdy sosna osiągnie wiek 30-40 lat (po pierwszej prawidłowo przeprowadzonej TW). Liczba wprowadzanych sadzonek buka 3-5 tys. szt./ha (ZHL 2012). Jeżeli dolne piętro ma w przyszłości ukształtować następną generację drzewostanu należy wprowadzać buk w formie grup i kęp o więźbie odpowiedniej dla gatunku.

W uzasadnionych sytuacjach Nadleśniczy może wybrać, uwzględniając lokalne warunki siedliskowe i doświadczenie terenowe, inny TD niż podany przy opisach taksacyjnych, jednakże mieszczący się w wymienionych wariantach dla danego typu siedliskowego lasu.

Ustalając składy gatunkowe na gruntach porolnych należy brać pod uwagę aktualnie obowiązujące wytyczne i zarządzenia.

1.3.8. Ocena walorów genetycznych lasu

Według Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 29 lipca 2015 r. w sprawie wykazu obszarów i map regionów pochodzenia leśnego materiału rozmnożeniowego (Dz. U. 2015, poz. 1425) w Nadleśnictwie Dretyń zostały przyjęte następujące regiony pochodzenia LMR: Brz10, Bk 10, Dbb 10, Dbs 10, Jd 10, Md 10, OI 10, So 10, Św 10.

W Nadleśnictwie Dretyń bazę nasienną stanowią:

- gospodarcze drzewostany nasienne,
- drzewa mateczne,
- źródła nasion.

Wykaz obiektów selekcji nasiennej zamieszczony jest w tomie II.

a) **Wyłączone drzewostany nasienne**

Nadleśnictwo Dretyń nie posiada wyłączonych drzewostanów nasiennych.

b) **Gospodarcze drzewostany nasienne**

Według stanu na 01.01.2020 r. na terenie Nadleśnictwa Dretyń zaewidencjonowano gospodarcze drzewostany nasienne w 64 wyłączeniach o łącznej powierzchni 309,81 ha.

Zestawienie powierzchni gospodarczych drzewostanów nasiennych (GDN)

Gatunek	Nadleśnictwo Dretyń
	powierzchnia – ha
1	2
So	210,66
Md	16,35
Św	19,22
Bk	23,21
Bk + Dbs	10,77
Dbb	9,22
Brz	11,78
Ol	8,60
Razem	309,81

Szczegółowa lokalizacja GDN - ów przedstawia się następująco:

- ❖ sosnowe – 28i, 64f-h,l, 81a, 126f,g, 139b, 140f, 143d, 186a,g, 187c,h, 196g, 203b, 216a,b, 223f, 224i, 324c, 343b, 387c, 388f, 396a,b, 427j, 466a, 478d, 482f, 511b,c, 525b-f, 526a,c-f, 527b,g;
- ❖ modrzewiowe – 71f-h, 154g;
- ❖ świerkowe – 262a, 272d, 281f;
- ❖ bukowe – 95a, 283b,d,f, 284a,c;
- ❖ bukowo-dębowe (Dbs) – 73d,f;
- ❖ dębowe (Dbb) – 95f,j;
- ❖ brzozone – 155i, 419g, 427b;
- ❖ olszowe – 174b.

c) **Drzewa mateczne**

Na terenie Nadleśnictwa uznano 7 drzew matecznych, w oddz.:

Wykaz drzew matecznych

Oddział pododdział	Gatunek	Nadleśnictwo Dretyń	
		sztuk	nr rejestrowy
1	2	3	4
71f	Modrzew	2	9949, 9950
71h	Modrzew	1	9951
72g	Modrzew	1	9952
186a	Sosna	1	10644
186d	Sosna	1	9954
283f	Buk	1	9953
Razem		7	

d) **Źródła nasion**

W Nadleśnictwie Dretyń do źródeł nasion zaliczono drzewa w oddz.:

Wykaz źródeł nasion

Oddział pododdział	Gatunek panujący	Nadleśnictwo	
		sztuk	powierzchnia zredukowana – ha
1	2	3	4
95o	Lipa	7	-
174b	Grab	25	-
Razem		32	-

e) **Uprawy pochodne i zachowawcze**

Na terenie Nadleśnictwa Dretyń zatwierdzono do realizacji 3 bloki upraw pochodnych i 1 blok upraw zachowawczych:

Blok I (dla So) – obejmuje oddz.: 222, 223a-f,h;

– łączna powierzchnia - 68,00 ha;

– pochodzenie sadzonek - WDN - Nadleśnictwo Bytów obręb Borzytuchom, oddz.225a;

Blok II (dla Bk) – obejmuje oddz.: 500c,g-j, 511b-f;

– łączna powierzchnia - 29,68 ha;

– pochodzenie sadzonek - WDN – Nadleśnictwo Świerczyna, oddz. 486b;

Blok III (dla Dbb) – obejmuje oddz.: 91h,i,k,l, 99a,b,g;

– łączna powierzchnia - 24,26 ha;

– pochodzenie sadzonek – wg decyzji RDLP Szczecinek;

Blok IV (dla So – uprawy zachowawcze) – obejmuje oddz.: 352a,c;

– łączna powierzchnia - 15,36 ha;

– pochodzenie sadzonek – drzewostan zachowawczy (DZ) – Nadleśnictwo Złocieniec, oddz.: 308, 328.

Według stanu na 1.01.2020 r. zainwentaryzowano w Nadleśnictwie 57,42 ha upraw pochodnych.

Wykaz upraw pochodnych

Oddział poddz.	Powierzchnia ha	Pochodzenie nasion	Numer bloku
1	2	3	4
3i	1,33	So – PN – Niedźwiady/Przechlewo – 167f	poza blokiem
4i	2,82	So – PN – Niedźwiady/Przechlewo – 167f	poza blokiem
23b	2,87	So – PN – Niedźwiady/Przechlewo – 167f	poza blokiem
36c	3,08	So – PN – Niedźwiady/Przechlewo – 167f	poza blokiem
37d	2,28	So – WDN – Bytów/Borzytuchom – 225a	poza blokiem
42a	4,33	So – PN – Niedźwiady/Przechlewo – 167f	poza blokiem
82c	2,14	So – PN – Niedźwiady/Przechlewo – 166a-c	poza blokiem
87c	2,29	So – PN – Niedźwiady/Przechlewo – 166a-c	poza blokiem
113h	4,12	So – PN – Niedźwiady/Przechlewo – 167f	poza blokiem
179d	3,10	So – WDN – Bytów/Borzytuchom – 225a	poza blokiem
222b	2,46	So – WDN – Bytów/Borzytuchom – 225a	I
222d	3,56	So – WDN – Bytów/Borzytuchom – 225a	I
222f	4,06	So – WDN – Bytów/Borzytuchom – 225a	I
223a	6,00	So – WDN – Bytów/Borzytuchom – 225a	I
223b	3,15	So – WDN – Bytów/Borzytuchom – 225a	I
223c	3,15	So – WDN – Bytów/Borzytuchom – 225a	I
511b	3,52/1,41 gniazda	Bk - WDN – Świerczyna – 486b	II
549i	5,27	Md – PN – Zdrojowa Góra - 15 Dbb - WDN – Świerczyna – 15	poza blokiem
Razem	57,42	w tym: So – 50,74 ha, Md,Dbb – 5,27 ha, Bk – 1,41 ha	

Uprawy w blokach zajmują – 23,79 ha, poza blokami – 33,63 ha.

Oprócz tego Nadleśnictwo posiada 3,58 ha upraw zachowawczych So.

Wykaz upraw zachowawczych

Oddział poddz.	Powierzchnia ha	Pochodzenie nasion	Numer bloku
1	2	3	4
352a	3,58	So - WDN – Złoceniec – 308, 328	IV
Razem	3,58		

f) Produkcja szkółkarska

Na terenie Nadleśnictwa funkcjonuje gospodarstwo szkółkarskie, prowadzące szkółkę leśną zlokalizowaną w oddz. 174h o powierzchni manipulacyjnej 8,35 ha. Powierzchnia produkcyjna, przeznaczona bezpośrednio do produkcji materiału sadzeniowego wynosi 5,90 ha.

Wykaz szkólek

Oddział poddz.	Na gruntach związanych z gospodarką leśną	Na gruntach leśnych (podokapowa)
	Powierzchnia w ha – manipulacyjna/produkcyjna	
1	2	3
174h	8,35/5,90	-

1.3.9. Ogólna ocena stanu środowiska przyrodniczego

Na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Dretyn jak i w jego zasięgu terytorialnym znajdują się następujące formy ochrony przyrody: rezerwat przyrody, obszar chronionego krajobrazu, obszary Natura 2000, pomniki przyrody, użytki ekologiczne, ochrona gatunkowa roślin i zwierząt. Wszystkie te formy ochrony zostały szczegółowo omówione w programie ochrony przyrody dla Nadleśnictwa Dretyn.

1.3.9.1. Opis walorów przyrodniczych Nadleśnictwa

Zestawienie cennych obiektów przyrodniczych

Rodzaj obiektu	Liczba	Pow. całkowita (ha)	Pow. w zasięgu N-ctwa (ha)	Powierzchnia w zarządzie Nadleśnictwa					9/4 %
				las (ha)	%	grunty nieleśne (ha)	%	razem	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Rezerwat przyrody	1	37,08	37,08						0
Obszar chronionego krajobrazu	1	11776,00	5432,63	2752,62	95	151,81	5	2904,43	53
Obszary Natura 2000 – SOO	2	15721,49	4924,44	3873,63	96	181,29	4	4054,92	82
Pomniki przyrody	50	X	X	X	X	X	X	X	X

Rodzaj obiektu	Liczba	Pow. całkowita (ha)	Pow. w zasięgu N-ctwa (ha)	Powierzchnia w zarządzie Nadleśnictwa					9/4 %
				las (ha)	%	grunty nieleśne (ha)	%	razem	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Użytki ekologiczne	47	48,19	48,19	5,32	11	42,87	89	48,19	100
Strefy ochrony gatunkowej	4	368,22	368,22	334,85	91	33,37	9	368,22	100
Siedliska przyrodnicze	468 poddz	brak danych		1043,94	88	139,82	12	1183,76	X
Ostoje różnorodności biologicznej	136 poddz	340,82	340,82	340,82	100	X	X	340,82	100

1.3.9.2. Dominujące funkcje lasu i kategorie ochronności

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Dretyń zlokalizowany jest rezerwat przyrody „Jezioro Smołowe”, jednak nie obejmuje on gruntów Nadleśnictwa.

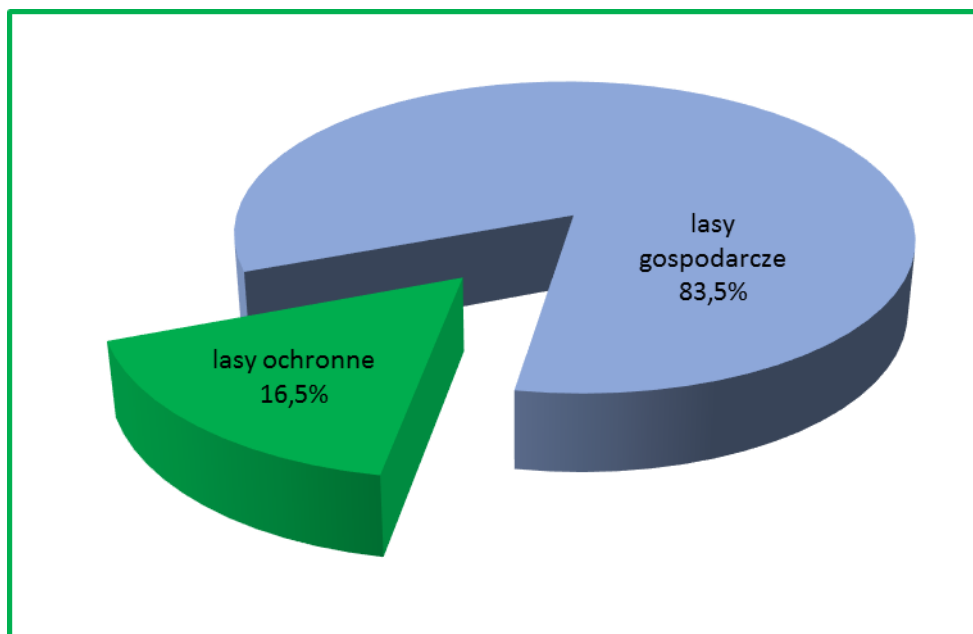
Ze względu na główną (dominującą) funkcję, lasy Nadleśnictwa Dretyń (13911,42 ha) podzielono na:

- lasy ochronne - 2294,72 ha (16,5%),
- lasy gospodarcze - 11616,70 ha (83,5%).

W Nadleśnictwie przyjęto podział lasu na kategorie ochronności zgodnie z Decyzją nr 12 Ministra Środowiska z dnia 24 lipca 2000 r. (DLOPiK.lp-0233-13/2000).

Zestawienie powierzchni gruntów leśnych według głównych funkcji lasu i kategorii ochronności

Funkcje lasów i kategorie ochronności	Razem Nadleśnictwo	
	Powierzchnia gruntów zal. i niezal. [ha]	[%]
1	2	3
I. Lasy rezerwatowe	-	-
II. Lasy ochronne	2294,72	16,5
1) Lasy glebochronne	6,76	0,0
2) Lasy wodochronne	1667,05	12,0
3) Lasy stanowiące ostoje zwierząt podlegających ochronie gatunkowej	219,13	1,6
4) Lasy stanowiące ostoje zwierząt podlegających ochronie gatunkowej, wodochronne	401,78	2,9
III. Lasy gospodarcze	11616,70	83,5
Ogółem	13911,42	100,0

Udział dominujących funkcji lasu w Nadleśnictwie Dretyń

Szczegółowe zestawienie powierzchni i miąższości drzewostanów Nadleśnictwa według głównych funkcji lasu zawiera tabela III zamieszczona w załącznikach do elaboratu oraz przy opisach taksacyjnych.

Lasy ochronne

Lokalizacja lasów ochronnych

Kategoria ochronności	Oddziały i pododdziały	Powierzchnia w ha
1	2	3
Lasy glebochronne	125c,g, 126a,b	6,76
Lasy wodochronne	5a,g, 6a-d,h,i, 7a-k,r, 8, 10-13, 21, 40a,b,h,j, 57, 78, 96, 103, 118a,c-h, k-m, 129, 130a,b, 136f-h, 137g-j, 138h,i,k, 147, 153, 154, 159, 160, 168b-d,h, 169a-c, 170a,c-f, 171a, 180, 181, 183, 196, 197, 280i-m, 281-287, 289, 290, 293, 294, 294Ab,c,f,h,i,n,o,t-x,ax,cx,hx, 295, 296, 296A, 332, 337, 340, 349, 360, 366A, 367, 369A, 370-372, 373a-h,j-l, 374, 375, 378a-f,h,j,k, 379, 386, 387, 420, 421, 422b,d,f,h-k, 423, 437, 438, 442, 443, 452, 462, 471, 507h,i, 518c,d,g-j, 519, 530a,b,h,i,k-o	1667,05
Lasy stanowiące ostoje zwierząt podlegających ochronie gatunkowej	445b,c, 453, 454, 463, 464, 472, 503i, 504d-g, 513b,f,g, 514, 515, 516a, 525c, 526a, 527a,b	219,13
Lasy stanowiące ostoje zwierząt podlegających ochronie gatunkowej, wodochronne	424-435, 439-441, 446g, 447a-d, 448a,c-g	401,78
Razem Nadleśnictwo Dretyń		2294,72

1.3.9.3. Zagrożenia środowiska przyrodniczego

Zagrożenia środowiska leśnego można podzielić na trzy zasadnicze grupy: abiotyczne, biotyczne i antropogeniczne. Problemy te zostały omówione w Programie ochrony przyrody oraz w dalszej części elaboratu, w rozdziałach „Ochrona lasu” i „Ochrona przeciwpożarowa”.

Z grupy zagrożeń **abiotycznych** na omawianym terenie największe znaczenie mają silne, wywalające wiatry, okiść, przymrozki wczesne i późne oraz okresowo występujące susze. Gwałtowne wiatry wieją przeważnie w okresie wczesnej wiosny i późnej jesieni, a powodowane przez nie uszkodzenia mają w większości charakter pojedynczych złomów i wywrotów; rzadko zniszczeniu ulegają całe drzewostany. Innym zagrożeniem abiotycznym jest okiść. Uszkodzeniom pod wpływem mokrego, ciężkiego śniegu ulegają przeważnie pojedyncze drzewa i grupy drzew, ale mogą się zdarzyć szkody obejmujące całe pododziały, szczególnie w drzewostanach niedostatecznie pielęgnowanych w okresie młodnika i drągowiny. W wyniku przymrozków cierpią głównie młode uprawy. Groźne są przymrozki późne-wiosenne, powodujące często zmrzanie pędów buka, dębu i świerka. Mniej groźne są przymrozki wczesno-jesienne. Deficyt wilgoci powodowany długotrwałym brakiem opadów w okresie wczesnowiosennym i letnim jest jedną z głównych przyczyn osłabienia i obumierania sadzonek w nowo założonych uprawach. W okresach tych zdecydowanie zwiększa się również zagrożenie pożarowe. Z kolei w przypadku dłuższych intensywnych opadów deszczu mogą się zdarzyć lokalne podtopienia okresowe drzewostanów, szczególnie na glebach zwięzłych. W takich warunkach ważne jest utrzymanie ciągłej sprawności rowów melioracyjnych.

Spośród czynników **biotycznych** największym zagrożeniem dla lasów Nadleśnictwa Dretyń mogą być gradacje pierwotnych i wtórnych szkodników owadziej, występowanie grzybów pasożytniczych oraz zagrożenie ze strony ssaków roślinożernych. Ze szkodników pierwotnych lasom Nadleśnictwa najczęściej zagrażają: brudnica mniszka, strzygonia choińka, zwójki i miernikowce dębu, a ze szkodników wtórnych: kornik drukarz i przypłaszczek granatek.

W Nadleśnictwie Dretyń na powierzchni 1159,38 ha stwierdzono występowanie ognisk gradacyjnych rozrodu pierwotnych szkodników sosny.

Z grzybów pasożytniczych najgroźniejszym jest korzeniowiec wieloletni, występujący przeważnie na gruntach porolnych. Z innych patogenów grzybowych wymienić należy: osutki, opieńki, mączniaki i grzyby zgorzelowe.

Duże znaczenie mają również ssaki roślinożerne. Uszkodzenia w postaci spałowania i zgryzania upraw i młodników występują dość często i mają bezpośredni wpływ na jakość hodowlaną tych drzewostanów.

Z czynników **antropogenicznych** lasom tutejszym zagrażają: ewentualne zanieczyszczenia wód i gleb, niewłaściwa gospodarka odpadami, pożary oraz zagrożenia wynikające z bezpośredniego negatywnego oddziaływania człowieka na lasy. Uciążliwym problemem dla Nadleśnictwa jest zaśmiecanie lasów, szczególnie przy drogach publicznych, oraz wywożenie śmieci do lasu i tworzenie „dzikich wysypisk”.

1.4. CHARAKTERYSTYKA WARUNKÓW EKONOMICZNYCH GOSPODARKI LEŚNEJ ORAZ PROGNOZA SPODZIEWANEGO WYNIKU EKONOMICZNEGO

1.4.1. Syntetyczna ocena uwarunkowań ekonomicznych gospodarki leśnej w granicach zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa

Opis czynników wpływających na stopień trudności gospodarczych

Wśród czynników wpływających na stopień trudności gospodarczych wymienić należy:

- udział lasów i olsów w typach siedliskowych lasu, który w warunkach Nadleśnictwa wynosi 29,04%,
- udział gatunków liściastych (jako gatunków panujących), który wynosi 14,06% powierzchni gruntów zalesionych,
- udział drzewostanów młodszych oraz odnawianych (I kl. w. + II kl. w. + KO + KDO) wynoszący 35,13% powierzchni gruntów zalesionych i niezalesionych,
- zagrożenie pożarowe ocenione na słabe – III kategoria zagrożenia pożarowego,
- lasy innej własności (KOWR, osób fizycznych, prawnych), które w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Dretyń zajmują łącznie powierzchnię 431,58 ha,
- kradzieże drewna, niestanowiące dla Nadleśnictwa poważnego problemu; w poprzednim okresie gospodarczym ujawniano średniorocznie 3 przypadki kradzieży; wartość skradzionego drewna średniorocznie wyniosła 2445 zł – 14,13 m³,
- usługi z zakresu gospodarki leśnej w lasach Nadleśnictwa wykonuje zasadniczo 9 lokalnych zakładów usług leśnych, które dostosowują możliwości wykonawcze do bieżącego zapotrzebowania Nadleśnictwa poprzez ewentualne podzlecenie części prac innym podmiotom.

1.4.1.1. Ocena ekonomiczna regionu

Charakterystykę warunków ekonomicznych powiatów i gmin leżących w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Dretyń przedstawiono w tabeli.

Charakterystyka warunków ekonomicznych powiatów i gmin w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Dretyń

Jednostka terytorialna	Powierzchnia ogólna [ha]	Powierzchnia ogólna w zasięgu N-ctwa [ha]	Lesistość w zasięgu N-ctwa [%]	Lasy N-ctwa [ha]	Ludność w zasięgu N-ctwa*	Zaludnienie* w zasięgu N-ctwa [osób/km ²]
1	2	3	4	5	6	7
Powiat bytowski	219207	20272	67,8	13332,04	7425	37
Gmina Miastko	46609	15788	62,1	9403,60	6685	42
Gmina Trzebielino	22545	4484	87,9	3928,44	740	17

Jednostka terytorialna	Powierzchnia ogólna [ha]	Powierzchnia ogólna w zasięgu N-ctwa [ha]	Lesistość w zasięgu N-ctwa [%]	Lasy N-ctwa [ha]	Ludność w zasięgu N-ctwa*	Zaludnienie* w zasięgu N-ctwa [osób/km ²]
1	2	3	4	5	6	7
Powiat słupski	230400	1266	78,6	973,81	400	32
Gmina Kępice	29343	1266	78,6	973,81	400	32
Razem		21538	68,4	14305,85	7825	36

*źródło: GUS (www.stat.gov.pl)

Nadleśnictwo Dretyń położone jest w zachodniej części województwa pomorskiego. Grunty będące w zarządzie Nadleśnictwa położone są w 3 gminach należących do 2 powiatów. Jest to region rolno-leśny, charakteryzujący się średnim zaludnieniem. Powierzchnia ogólna zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa wynosi 215,38 km². Lasy zajmują 14737,43 ha, w tym lasy w zarządzie Nadleśnictwa – 14305,85 ha. Lesistość na omawianym terenie wynosi 68,4%.

Ludność wiejska trudni się przeważnie prowadzeniem prywatnych gospodarstw rolnych, część pracuje w miejscowych zakładach produkcji trzody chlewnej, zakładach mięsnych, tartakach, w oświacie i administracji samorządowej, w drobnych zakładach usługowych, handlu i komunikacji. Część dojeżdża do pracy w Miastku, które na tym terenie jest największym ośrodkiem przemysłowym, oraz do pracy do Słupska. Ważną rolę na lokalnym rynku pracy odgrywają również działające na tym terenie zakłady usług leśnych, wykonujące na zlecenie Nadleśnictwa większość prac z zakresu pozyskania i hodowli lasu. W okresie letnim i jesiennym dużą popularnością cieszy się zbieractwo płodów runa leśnego. Coraz istotniejszym źródłem dochodów dla tutejszych mieszkańców staje się agroturystyka. Jej rozwojowi sprzyjają wysokie walory przyrodnicze, krajobrazowe i rekreacyjno-wypoczynkowe omawianego rejonu. Dużym zainteresowaniem, tak wśród mieszkańców, jak i przyjeżdżających turystów, cieszą się występujące tu rzeki i jeziora. Dodatkową, korzystną dla turystyki i rekreacji cechą jest brak na tym terenie uciążliwych zakładów przemysłowych. W lasach Nadleśnictwa nie zaobserwowano istotnych szkód wywołanych ujemnym oddziaływaniem przemysłu.

Lokalny rynek drzewny jest stabilny. Obecnie większość pozyskanego surowca (poza niewielką pulą przewidzianą dla odbiorców indywidualnych) sprzedawana jest za pośrednictwem aukcji internetowych na portalu leśno-drzewnym. Dzięki temu systemowi sprzedaży oferta rynkowa Nadleśnictwa dociera do podmiotów gospodarczych z terenu całego kraju. Powszechność dostępu do portalu aukcyjnego powoduje, że w przetargach na zakup drewna pozyskanego w Nadleśnictwie Dretyń uczestniczyć mogą firmy z całej Polski. W ostatnim okresie najważniejszymi odbiorcami drewna były firmy:

- Mondi Świecie S.A.,
- Kronospan Polska Sp. z o.o.,

- INTERNATIONAL PAPER Kwidzyn Sp. z o.o.,
- Homanit Polska Sp. z o.o. sp.k. (Karlino),
- Zakłady Drzewne Poldan Export – Import Zygmunt Kroplewski,
- P.P.D POLTAREX Sp. z o.o.,
- ABWOOD Sp. z o.o. (Sławno),
- Bolesław Prondziński Firma Expro Pphut Import – Export (Wałdowo),
- PPH Export – Import B. i R. Bodnar Drew-Trans Sp. J. (Miastko).

1.4.1.2. Charakterystyka przestrzenna kompleksów leśnych w powiązaniu z warunkami transportu drewna

Stopień rozdrobnienia kompleksów leśnych oraz ich przestrzenne usytuowanie w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa są podstawowymi czynnikami warunkującymi sposób prowadzenia gospodarki leśnej. Zestawienie liczby i powierzchni kompleksów leśnych przedstawia poniższa tabela. Analizą objęto grunty leśne (zal., niezal., związane z gosp. leśną) będące w zarządzie Nadleśnictwa.

**Charakterystyka przestrzenna kompleksów leśnych
(grunty zalesione, niezalesione i związane z gospodarką leśną)**

Wielkość kompleksów [ha]	Nadleśnictwo		
	liczba	[ha]	%
1	2	3	4
do 1,00	6	2,40	0,02
1,01 – 5,00	4	9,52	0,06
5,01 – 20,00	4	44,72	0,31
20,01 – 100,00	2	118,44	0,83
powyżej 2000,00	1	14130,77	98,78
Razem	17	14305,85	100,00

Teren Nadleśnictwa Dretyń jest zwarty. Grunty leśne składają się z 17 kompleksów. Jednak w strukturze powierzchniowej zdecydowanie wyróżnia się 1 główny kompleks zajmujący 14130,77 ha, czyli 98,78% powierzchni lasów. Odległość między najdalej położonymi miejscami Nadleśnictwa na kierunku wschód – zachód wynosi 21 km, a na kierunku północ – południe 18 km.

Występująca w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa sieć dróg publicznych jest zadowalająca i ma długość ok. 143,9 km. Drogi publiczne zaliczone do docelowej sieci dróg to ok. 76,9 km. Szosy i drogi utwardzone przecinają teren Nadleśnictwa w różnych kierunkach

i zapewniają swobodny dojazd do większości kompleksów leśnych. Zestawienie dróg w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa przedstawia się następująco:

- drogi krajowe – ok. 15,9 km,
- drogi powiatowe – ok. 69,8 km,
- drogi gminne i inne – ok. 58,2 km,
- drogi leśne – ok. 772,2 km (w tym tworzące docelową sieć dróg – ok. 165,4 km, z tego 95,7 km stanowią dojazdy pożarowe).

Część dróg leśnych tworzących docelową sieć dróg ma nawierzchnię utwardzoną – ok. 91,6 km, w tym 79,7 km, to dojazdy pożarowe. Zagęszczenie docelowej sieci dróg wywozowych Nadleśnictwa (16,94 m/ha) jest prawidłowe, zgodne z zalecanymi wskaźnikami.

Warunki transportowe drewna na terenie Nadleśnictwa ocenia się jako dobre. Średnia odległość zrywki według danych Nadleśnictwa wynosi ok. 230 m dla drewna tartacznego i 250 m dla drewna stosowego. Nadleśnictwo wyznaczyło 61 małych składnic do czasowego składowania drewna, w oddz.: 72a, 83a, 92c, 93a,c, 95d, 96c, 104c, 111a, 118l, 127g, 129f, 133d, 136c, 140d, 141b, 147g, 152a, 156a, 165h, 219g, 230c, 239a, 248b, 266f, 286a, 288c, 290a,c, 293a, 333c, 339c, 340k, 345d, 349d, 357c, 359g, 363m, 369Aa, 370a, 371c, 375c,d, 381a, 387c,g, 388f,j, 395h, 396a,b,c, 397l, 456a, 459d, 479c, 491h, 508c, 532g, 542b,d.

1.4.2. Zestawienie ekonomicznych wskaźników gospodarki leśnej Nadleśnictwa

Ekonomiczne wskaźniki gospodarki leśnej

Lp.	Wyszczególnienie		Ubiegły okres gospodarczy	Plan na bieżący okres gospodarczy
1	2		3	4
1.	Powierzchnia gruntów leśnych (stan na 1 stycznia pierwszego roku obowiązywania planu u.l.) – ha		13891,42	13911,42
2.	Zasoby drzewne na gruntach leśnych (stan na 1 stycznia pierwszego roku obowiązywania planu u.l.) – m ³		3261816	3612079
3.	Zasobność drzewostanów (stan na 1 stycznia pierwszego roku obowiązywania planu u.l.) – m ³ /ha		235	260
4.	Wartość majątku Nadleśnictwa	wartość drzewostanów (według tablic) – tys. zł	485815	486514
		wartość gruntów leśnych (według metody wskaźnikowej) – tys. zł	49843	49915
		wartość środków trwałych – tys. zł	7118	7118
	Razem	tys. zł	542776	543547
5.	Etat 10-letni (grubizna netto)	użytki rębne – m ³ netto	415172	518544
		użytki przedrębne – m ³ netto	315000	260000
		razem użytki główne – m ³ netto	730172	778544

Lp.	Wyszczególnienie	Ubiegły okres gospodarczy	Plan na bieżący okres gospodarczy
1	2	3	4
	udział użytków przedrębnych - %	43,1	33,4
6.	Okresowy przyrost w 10-leciu (użyteczny)	m ³ brutto	1262914
		przeciętnie m ³ /ha/rok	9,06
7.	Wskaźnik gospodarki zasobami (grubizna brutto)	użytkowanie rębne: m ³ /ha pow. leśn./rok	3,53
		użytkowanie przedrębne: m ³ /ha pow. leśn./rok	3,03
		użytkowanie główne: m ³ /ha pow. leśn./rok	6,56
		użytkowanie główne: % zasobów/rok	2,8
		użytkowanie główne: % przyrostu/rok	7,2
8.	Udział powierzchni prawnie wyłączonych z użytkowania rębneho - % (udział w powierzchni leśnej)	-	2,4
9.	Udział lasów ochronnych i rezerwatów - % (udział w pow. leśnej)	16,5	16,5
10.	Powierzchnia lasów nadzorowanych - ha	306,21	381,79
	% udział w powierzchni nadleśnictwa	2,2	2,7

Ekonomiczne wskaźniki gospodarki leśnej w porównaniu z ubiegłym okresem gospodarczym wykazują wzrost powierzchni gruntów leśnych o 20,00 ha oraz zmianę wskaźników:

- wzrost zasobów drzewnych o 350263 m³,
- wzrost zasobności o 25 m³/ha,
- wzrost średniego wieku o 3 lata,
- wzrost etatu użytków głównych o 48372 m³ netto.

1.4.3. Orientacyjna prognoza spodziewanych efektów ekonomicznych gospodarki leśnej Nadleśnictwa w okresie obowiązywania planu urządzenia lasu

Orientacyjną prognozę przeciętnego rocznego wyniku ekonomicznego Nadleśnictwa przedstawia tabela:

Prognoza przeciętnego rocznego wyniku ekonomicznego

Lp.	Wielkość pozyskania drewna oraz ważniejsze wskaźniki kosztów i przychodów	Jednostka miary	Przeciętne rocznie za ostatnie 3 lata (2016-2018)	Według etatu użytkowania głównego przyjętego do realizacji w planie u.l.	Według orientacyjnego etatu potencjalnego z uwzględnieniem pożądanego kierunku rozwoju zasobów drzewnych
1	2	3	4	5	6
1.	Przeciętna roczna ilość pozyskiwanego drewna	m ³	71279	77854	77854
2.	Koszty administracyjne i inne	zł	6860333	6860333	6860333
3.	Koszty ochrony lasu	zł	381033	381033	381033
4.	Koszty nasiennictwa i selekcji	zł	68600	68600	68600
5.	Koszty odnowień i zalesień	zł/ha	4850	4850	4850
6.	Przeciętna roczna ilość odnowień i zalesień	ha	114,95	171,78	171,78
7.	Koszty pielęgnowania upraw i młodników	zł/ha	456	456	456
8.	Przeciętna roczna ilość pielęgnowanych upraw i młodników	ha	336,01	203,00	203,00
9.	Koszty pozyskania i zrywki drewna	zł/m ³	55,57	55,57	55,57
Suma kosztów (k)		zł	11981668	12562014	12562014
10.	Przychody ze sprzedaży drewna	zł/m ³	184	184	184
Suma przychodów (p)		zł	13115336	14325136	14325136

1.5. CHARAKTERYSTYKA STANU LASU ORAZ ANALIZA STANU ZASOBÓW DRZEWNYCH NADLEŚNICTWA

W trakcie bieżących prac urzędzeniowych zainwentaryzowano (w ha)

Zestawienie powierzchni wybranych grup drzewostanów

Grupa drzewostanów	Powierzchnia ha
1	2
Drzewostany w klasie odnowienia	724,96
Drzewostany w klasie do odnowienia	136,23
Drzewostany do przebudowy	123,18
w tym:	
A – do pilnej przebudowy pełnej	110,05
B – do stopniowej przebudowy pełnej	
C – do przebudowy częściowej	13,13

Wynikiem prac inwentaryzacyjnych jest m.in. przydzielenie drzewostanów do grup określonych cechami. Przedstawiony wykaz drzewostanów, wg opisanych cech został zaakceptowany przez nadleśniczego w trakcie uzgodnień prac terenowych.

Zestawienie opisanych cech drzewostanów

Rodzaj cechy	Powierzchnia ha
1	2
Drzewostan sztuczny (wg pan. cechy)	4934,64
Drzewostan naturalny (wg pan. cechy)	607,36
Drzewostan obcy	3,24
Uprawa po rębni złożonej	44,66
Uprawa zachowawcza	3,58
Młodnik po rębni złożonej	160,77
Drzewostan wyżywicowany	4,16
Drzewostan porolny	3770,52
Otulina rezerwatu „Jezioro Smołowe”	20,45
Otulina szkółek	22,83

1.5.1. Ocena możliwości produkcyjnych lasu

W załącznikach do opisanego ogólnego oraz w tomie II zostały zamieszczone następujące tabele charakteryzujące stan lasu i zasobów drzewnych oraz możliwości produkcyjne lasów Nadleśnictwa:

- Tabela nr II - Zestawienie powierzchni typów siedliskowych lasu wg panujących gatunków drzew oraz ich bonitacji,
- Tabela nr III - Powierzchniowa i miąższościowa tabela klas wieku wg głównych (dominujących) funkcji lasu i gatunków panujących,
- Tabela nr IV - Powierzchniowa i miąższościowa tabela klas wieku wg typów siedliskowych lasu i gatunków panujących,
- Tabela nr Va i Vb - Powierzchniowa (Va) i miąższościowa (Vb) tabela klas wieku wg rzeczywistego udziału gatunków drzew w typach siedliskowych lasu,
- Tabela nr VI - Powierzchniowa i miąższościowa tabela klas wieku wg gospodarstw i grup gatunków panujących o tym samym wieku rębności,
- Tabela nr VIIa - Tabela klas wieku spodziewanego bieżącego rocznego przyrostu miąższości wg gatunków panujących.

1.5.1.1. Przeciętne bonitacje gatunków panujących

Zestawienie powierzchni drzewostanów ważniejszych gatunków panujących według klas bonitacji

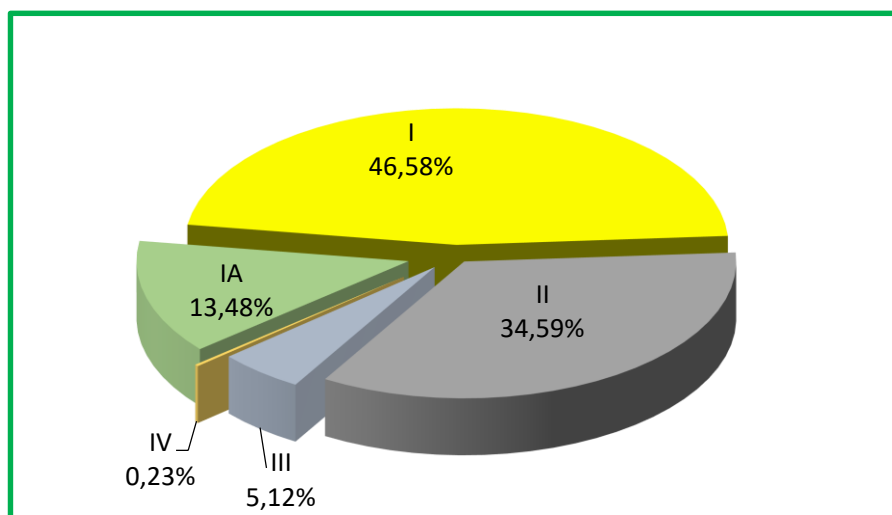
Gatunek panujący	Bonitacja	Nadleśnictwo Dretyń	
		Powierzchnia - ha	%
1	2	3	4
So	IA	1842,02	16,58
	I	5428,13	48,85
	II	3733,04	33,60
	III	105,69	0,95
	IV	2,83	0,02
	Razem	11111,71	100,00
Św	I	264,55	63,89
	II	144,54	34,91
	III	4,95	1,20
	Razem	414,04	100,00
Bk	I	156,10	13,73
	II	552,71	48,62
	III	422,49	37,16
	IV	5,55	0,49
	Razem	1136,85	100,00
Brz	I	307,68	66,38
	II	127,89	27,59
	III	23,07	4,98
	IV	4,88	1,05
	Razem	463,52	100,00

Główne gatunki panujące w warunkach Nadleśnictwa Dretyń osiągnęły następujące przeciętne bonitacje:

- sosna - na Bśw – I,8, na BMśw – I,3, na LMśw – IA,7, na Lśw – IA,8;
- świerk - na BMśw – I,5, na BMb – I,6, na LMśw – I,3, na Lśw – I,4;
- buk - na BMśw - II,5, na LMśw - II,4, na LMw – II,0, na Lśw – I,9;
- brzoza - na BMśw – I,3, na BMb – II,5, na LMśw – I,1, na Lśw – I,0;

Zestawienie powierzchni drzewostanów według bonitacji

Bonitacja	Nadleśnictwo Dretyń	
	Powierzchnia ha	% ogółem
1	2	3
IA	1842,02	13,48
I	6363,63	46,58
II	4725,68	34,59
III	699,25	5,12
IV	31,15	0,23
Ogółem	13661,73	100,00

Udział powierzchniowy drzewostanów według bonitacji w Nadleśnictwie Dretyń

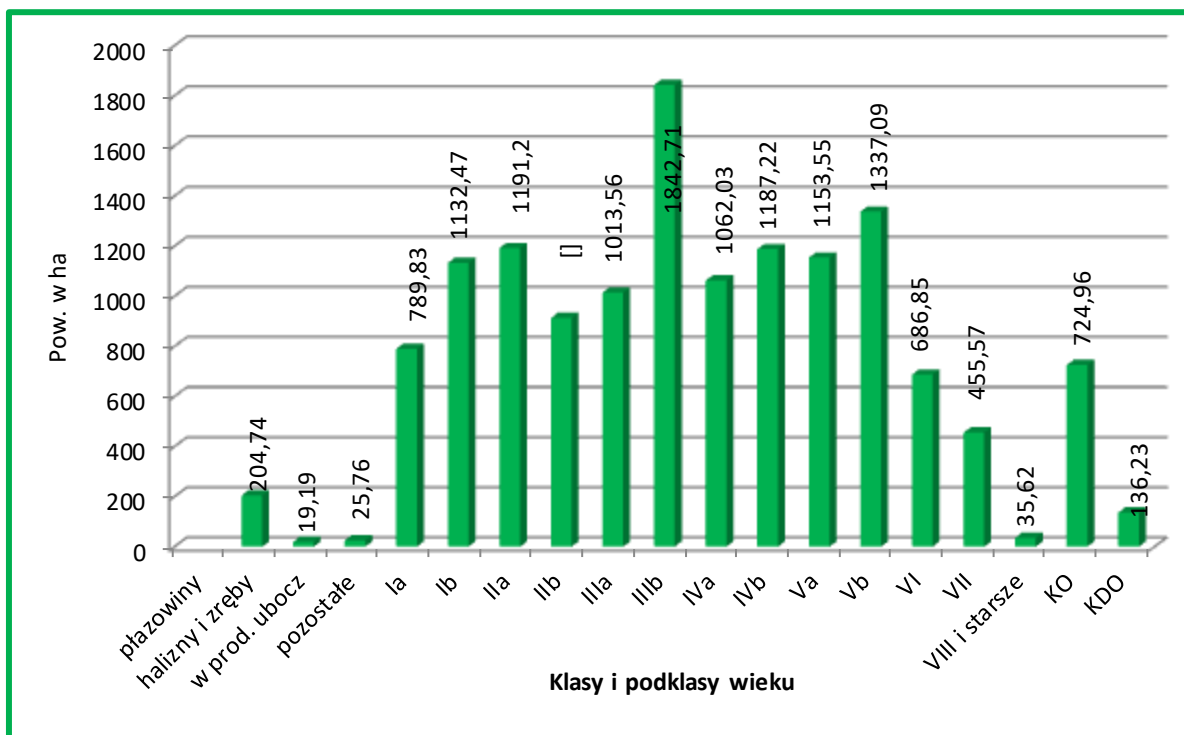
W Nadleśnictwie Dretyń zdecydowanie dominują drzewostany w I i II klasie bonitacji. Przeciętna średnioważona bonitacja dla sosny wynosi I,21, a ogółem I,33. Dominacja tych klas bonitacji świadczy o dość dobrych potencjalnych możliwościach produkcyjnych Nadleśnictwa.

1.5.1.2. Udział powierzchniowy i miąższościowy klas i podklas wieku

Zestawienie powierzchni i miąższości gruntów leśnych w klasach i podklasach wieku

Klasa wieku	Nadleśnictwo Dretyń				
	Stan na 1.01.2010 r.		Stan na 1.01.2020 r.		Różnica
	Pow. ha Miąższość m ³	Udział %	Pow. ha Miąższość m ³	Udział %	Pow. ha Miąższość m ³
1	2	3	4	5	6
płazowiny					
halizny i zręby	<u>133,39</u> 2918	<u>0,96</u> 0,09	<u>204,74</u> 3381	<u>1,47</u> 0,09	<u>+ 71,35</u> + 463
w prod. ubocz.	<u>21,94</u> 123	<u>0,16</u> 0,00	<u>19,19</u> 105	<u>0,14</u> 0,00	<u>- 2,75</u> - 18
pozostałe	<u>15,05</u> 537	<u>0,11</u> 0,02	<u>25,76</u> 930	<u>0,19</u> 0,03	<u>+ 10,71</u> + 393
przestoje	12233	0,38	32988	0,91	+ 20755
la	<u>924,84</u> 530	<u>6,66</u> 0,02	<u>789,83</u> 95	<u>5,68</u> 0,00	<u>- 135,01</u> - 435
lb	<u>1173,99</u> 11665	<u>8,45</u> 0,36	<u>1132,47</u> 15600	<u>8,14</u> 0,43	<u>- 41,52</u> + 3935
IIa	<u>930,47</u> 87435	<u>6,70</u> 2,68	<u>1191,20</u> 119490	<u>8,56</u> 3,31	<u>+ 260,73</u> + 32055
IIb	<u>1021,10</u> 183225	<u>7,35</u> 5,62	<u>912,84</u> 184155	<u>6,56</u> 5,10	<u>- 108,26</u> + 930
IIIa	<u>1800,75</u> 450320	<u>12,96</u> 13,81	<u>1013,56</u> 278285	<u>7,29</u> 7,70	<u>- 787,19</u> - 172035
IIIb	<u>1081,95</u> 309570	<u>7,79</u> 9,49	<u>1842,71</u> 591825	<u>13,25</u> 16,38	<u>+ 760,76</u> + 282255
IVa	<u>1253,46</u> 379880	<u>9,02</u> 11,65	<u>1062,03</u> 355015	<u>7,63</u> 9,83	<u>- 191,43</u> - 24865
IVb	<u>1096,91</u> 355410	<u>7,90</u> 10,90	<u>1187,22</u> 437315	<u>8,53</u> 12,11	<u>+ 90,31</u> + 81905
Va	<u>1895,50</u> 601930	<u>13,64</u> 18,43	<u>1153,55</u> 414590	<u>8,29</u> 11,48	<u>- 741,95</u> - 187340
Vb	<u>577,76</u> 186655	<u>4,16</u> 5,72	<u>1337,09</u> 470855	<u>9,61</u> 13,04	<u>+ 759,33</u> + 284200
VI	<u>1340,77</u> 486325	<u>9,65</u> 14,91	<u>686,85</u> 266120	<u>4,94</u> 7,37	<u>- 653,92</u> - 220205
VII i st.	<u>236,26</u> 85630	<u>1,70</u> 2,63	<u>491,19</u> 197850	<u>3,53</u> 5,48	<u>+ 254,93</u> + 112220
KO	<u>365,05</u> 101225	<u>2,63</u> 3,10	<u>724,96</u> 200720	<u>5,21</u> 5,56	<u>+ 359,91</u> + 99495
KDO	<u>22,23</u> 6205	<u>0,16</u> 0,19	<u>136,23</u> 42760	<u>0,98</u> 1,18	<u>+ 114,00</u> + 36555
Razem	<u>13891,42</u> 3261816	<u>100,00</u> 100,00	<u>13911,42</u> 3612079	<u>100,00</u> 100,00	<u>+ 20,00</u> + 350263

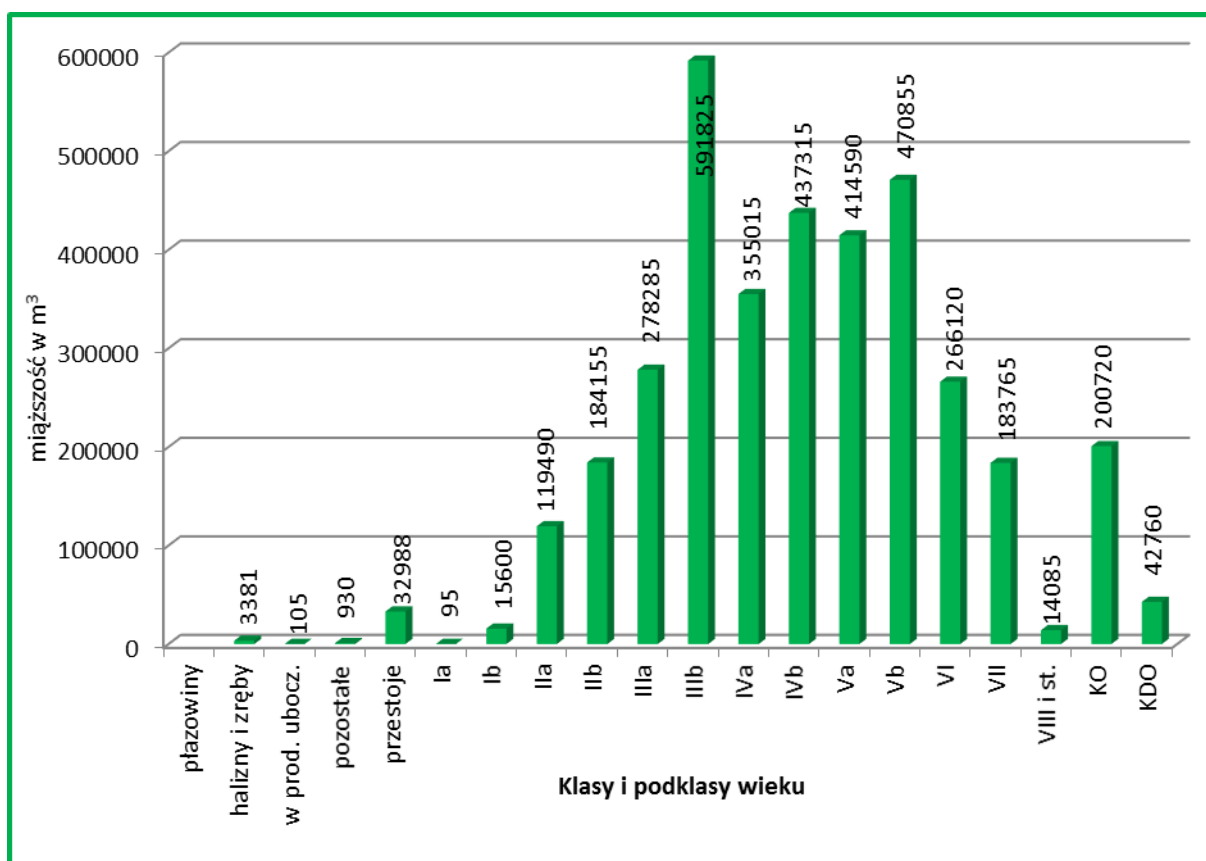

Powierzchnia drzewostanów w klasach i podklasach wieku – stan na 1.01.2020 r.

W Nadleśnictwie Dretyń największą powierzchnię zajmują drzewostany w podklasie IIIb (13,25%), a największy niedobór obserwuje się w podklasach Ia (5,68%) i IIb (6,56%).

Udział gruntów niezalesionych w powierzchni gruntów leśnych Nadleśnictwa wynosi 1,80%.

Przeciętny wiek drzewostanów w Nadleśnictwie, to 64 lata.

Miąższość drzewostanów Nadleśnictwa w klasach i podklasach wieku – stan na 1.01.2020 r.

W Nadleśnictwie Dretyń największa miąższość zgrupowana jest w drzewostanach IIIb podklasy wieku (16,38%). Przeciętna zasobność na gruntach leśnych Nadleśnictwa wynosi 260 m³/ha i jest wyższa o 25 m³/ha od przeciętnej zasobności w ubiegłym okresie (235 m³/ha).

Drzewostanów ponad 100 letnich jest w Nadleśnictwie 1786,16 ha (13,1% gruntów zalesionych).

Zestawienie powierzchni drzewostanów ponad 100-letnich

Wyszczególnienie	Gat. pan.	Powierzchnia	Razem	%
		[ha]		
1	2	3	4	5
Ogółem Nadleśnictwo	So	1175,90	1786,16	65,8
	Św	51,15		2,9
	Jd	0,98		0,1
	Dg	1,29		0,1
	Bk	478,19		26,8
	Db	66,44		3,7
	Dbb	9,22		0,5
	Gb	0,44		0,0
	Brz	2,55		0,1

Głównymi gatunkami panującymi w drzewostanach ponad 100-letnich w Nadleśnictwie są sosna zwyczajna (65,8%) i buk (26,8%). Pozostałe drzewostany ponad 100-letnie w warunkach Nadleśnictwa Dretyń nie mają większego znaczenia.

Charakterystyka struktury pionowej drzewostanów

Struktura piętrowa drzewostanów	Powierzchnia ha	%
1	2	3
Jednopiętrowe	12796,84	93,67
Dwupiętrowe	3,70	0,03
Wielopiętrowe	-	-
Klasa odnowienia	724,96	5,30
Klasa do odnowienia	136,23	1,00
Razem	13661,73	100,00

W Nadleśnictwie Dretyń zdecydowanie dominują drzewostany o strukturze jednopiętrowej – 93,67% powierzchni. Drzewostany dwupiętrowe zajmują 0,03%, natomiast drzewostany wielopiętrowe i o budowie przerębowej nie występują. Udział drzewostanów w klasie odnowienia (KO) wynosi – 5,30%, a w klasie do odnowienia (KDO) – 1,00%.

Udział kategorii drzewostanów ze względu na dojrzałość rębna

Drzewostany:	Powierzchnia ha	%
1	2	3
Poniżej ustalonego wieku dojrzałości rębnej	8874,74	64,96
Ustalonego wieku dojrzałości rębnej	2757,17	20,18
Powyżej ustalonego wieku dojrzałości rębnej	1168,63	8,56
W klasie odnowienia	724,96	5,30
W klasie do odnowienia	136,23	1,00
Razem	13661,73	100,00

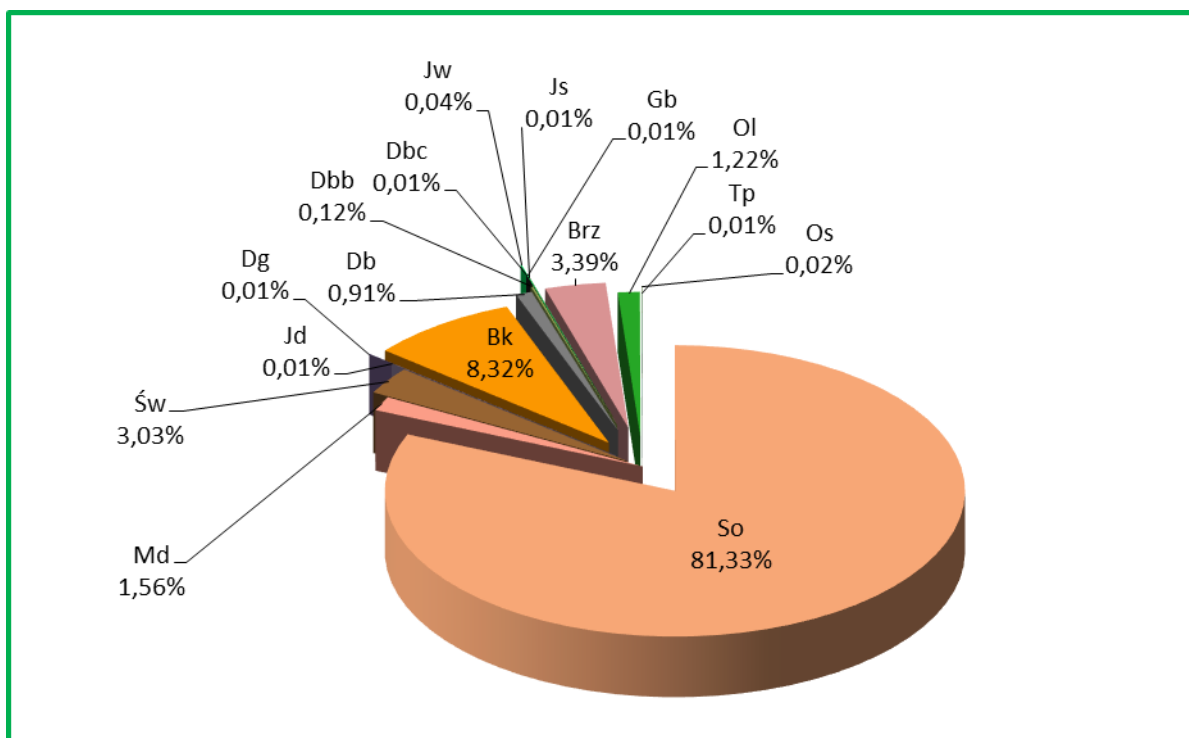
W Nadleśnictwie Dretyń dojrzałość rębna osiągnęło 35,04% drzewostanów.

1.5.1.3. Udział powierzchniowy i miąższościowy gatunków panujących

Zestawienie powierzchni i miąższości drzewostanów wg panujących gatunków drzew

Gatunek	Nadleśnictwo Dretyń				
	Stan na 1.01.2010 r.		Stan na 1.01.2020 r.		Różnica
	Pow. ha Miąższość m ³	Udział %	Pow. ha Miąższość m ³	Udział %	Pow. ha Miąższość m ³
1	2	3	4	5	6
So	<u>11275,76</u> 2678590	<u>82,18</u> 82,21	<u>11111,71</u> 2950121	<u>81,33</u> 81,77	- 164,05 + 271531
Md	<u>171,10</u> 36019	<u>1,25</u> 1,11	<u>213,77</u> 57652	<u>1,56</u> 1,60	+ 42,67 + 21633
Św	<u>482,69</u> 129904	<u>3,52</u> 3,99	<u>414,04</u> 123780	<u>3,03</u> 3,43	- 68,65 - 6124
Jd	<u>0,74</u> 285	<u>0,01</u> 0,01	<u>0,98</u> 400	<u>0,01</u> 0,01	+ 0,24 + 115
Dg	<u>1,23</u> 765	<u>0,01</u> 0,02	<u>1,29</u> 700	<u>0,01</u> 0,02	+ 0,06 - 65
Bk	<u>961,47</u> 214347	<u>7,01</u> 6,58	<u>1136,85</u> 256568	<u>8,32</u> 7,11	+ 175,38 + 42221
Db	<u>96,25</u> 22920	<u>0,70</u> 0,70	<u>123,78</u> 31036	<u>0,91</u> 0,86	+ 27,53 + 8116
Dbb	<u>14,02</u> 3513	<u>0,10</u> 0,11	<u>15,71</u> 2823	<u>0,12</u> 0,08	+ 1,69 - 690
Dbc			<u>1,95</u> 65	<u>0,01</u> 0,00	+ 1,95 + 65
Jw	<u>0,40</u> 75	<u>0,00</u> 0,00	<u>4,76</u> 1245	<u>0,04</u> 0,03	+ 4,36 + 1170
Js	<u>1,65</u> 330	<u>0,01</u> 0,01	<u>0,74</u> 220	<u>0,01</u> 0,01	- 0,91 - 110
Gb	<u>3,49</u> 680	<u>0,03</u> 0,02	<u>1,99</u> 620	<u>0,01</u> 0,02	- 1,50 - 60
Brz	<u>541,98</u> 130063	<u>3,95</u> 3,99	<u>463,52</u> 129343	<u>3,39</u> 3,59	- 78,46 - 720
OI	<u>158,34</u> 38502	<u>1,15</u> 1,18	<u>166,40</u> 51810	<u>1,22</u> 1,44	+ 8,06 + 13308
Ols	<u>3,08</u> 425	<u>0,02</u> 0,01			- 3,08 - 425
Tp	<u>1,36</u> 350	<u>0,01</u> 0,01	<u>1,38</u> 485	<u>0,01</u> 0,01	+ 0,02 + 135
Os	<u>7,48</u> 1470	<u>0,05</u> 0,05	<u>2,86</u> 795	<u>0,02</u> 0,02	- 4,62 - 675
Razem grunty zalesione	<u>13721,04</u> 3258238	<u>100,00</u> 100,00	<u>13661,73</u> 3607663	<u>100,00</u> 100,00	- 59,31 + 349425

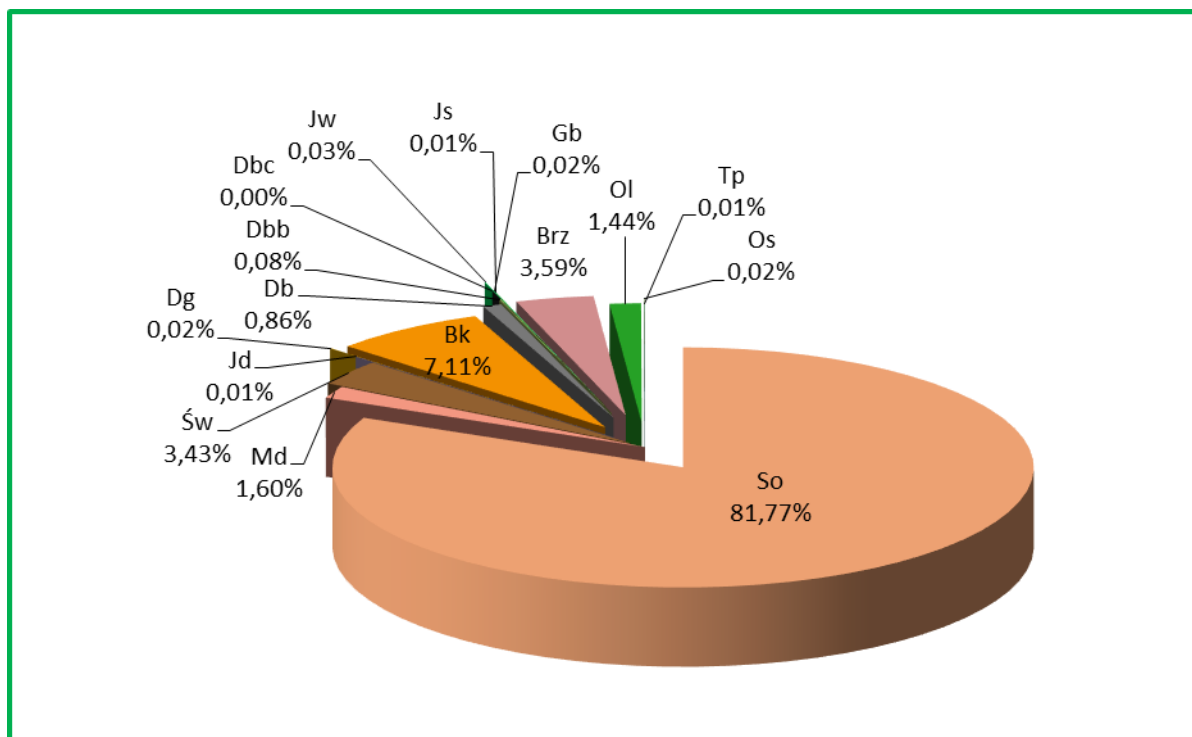
Gatunek	Nadleśnictwo Dretyń				
	Stan na 1.01.2010 r.		Stan na 1.01.2020 r.		Różnica
	Pow. ha Miąższość m ³	Udział %	Pow. ha Miąższość m ³	Udział %	Pow. ha Miąższość m ³
1	2	3	4	5	6
Grunty niezalesione	<u>170,38</u> 3578	X	<u>249,69</u> 4416	X	<u>+ 79,31</u> + 838
Ogółem	<u>13891,42</u> 3261816	X	<u>13911,42</u> 3612079	X	<u>+ 20,00</u> + 350263

Udział powierzchniowy gatunków panujących na gruntach zalesionych Nadleśnictwa – stan na 1.01.2020 r.

W lasach Nadleśnictwa Dretyń jako gatunki panujące w drzewostanach występuje 16 gatunków drzew. Głównym gatunkiem lasotwórczym jest sosna, panująca na 81,33% powierzchni. Ważniejszymi gatunkami są również: buk – 8,32%, brzoza – 3,39%, Św – 3,03%, modrzew – 1,56% i olsza 1,22%. Pozostałe gatunki występują sporadycznie, na niewielkich powierzchniach.

W porównaniu z ubiegłym okresem gospodarczym zwiększyła się powierzchnia głównie drzewostanów bukowych, modrzewiowych i dębowych, a zmalała głównie drzewostanów sosnowych, brzozowych i świerkowych. W sumie powierzchnia gruntów zalesionych zmalała o 59,31 ha, to jest o 0,43% w stosunku do okresu początkowego poprzedniego planu u.l.

Udział miąższościowy gatunków panujących na gruntach zalesionych Nadleśnictwa – stan na 1.01.2020 r.

Miąższość zasobów drzewnych wynika głównie z udziału powierzchniowego poszczególnych gatunków, stąd największa miąższość (81,77%) skupiona jest w drzewostanach z sosną jako gatunkiem panującym. W ubiegłym 10-leciu miąższość drzewostanów Nadleśnictwa zwiększyła się o 349425 m³, czyli 10,7%. Wzrost miąższości nastąpił głównie w sośnie, buku, modrzewiu i olszy, a spadek głównie w świerku.

1.5.1.4. Udział powierzchniowy i miąższościowy gatunków „rzeczywistych”

Zestawienie powierzchni i miąższości drzewostanów Nadleśnictwa wg rzeczywistego udziału gatunków drzew (bez przestojów)

Gatunek	Nadleśnictwo Dretyń				
	Stan na 1.01.2010 r.		Stan na 1.01.2020 r.		Różnica
	Pow. ha Miąższość m ³	Udział %	Pow. ha Miąższość m ³	Udział %	Pow. ha Miąższość m ³
1	2	3	4	5	6
So	<u>9974,35</u> 2446000	<u>72,69</u> 75,36	<u>9455,20</u> 2620415	<u>69,21</u> 73,31	<u>- 519,15</u> + 174415
Sow	<u>0,66</u> 225	<u>0,00</u> 0,01			<u>- 0,66</u> - 225
Md	<u>332,52</u> 52225	<u>2,42</u> 1,61	<u>378,59</u> 88030	<u>2,77</u> 2,46	<u>+ 46,07</u> + 35805
Św	<u>981,31</u> 242910	<u>7,15</u> 7,48	<u>913,67</u> 269715	<u>6,69</u> 7,55	<u>- 67,64</u> + 26805

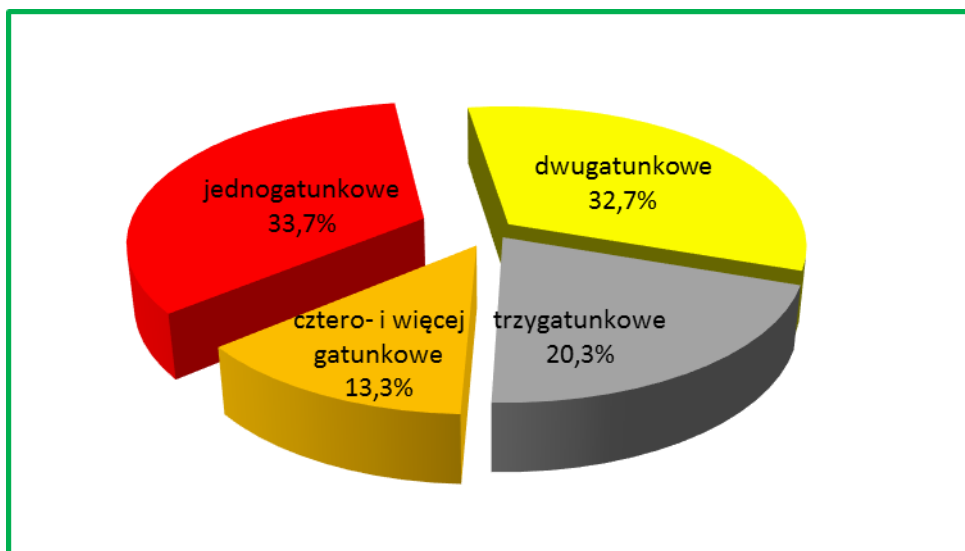
Gatunek	Nadleśnictwo Dretyń				
	Stan na 1.01.2010 r.		Stan na 1.01.2020 r.		Różnica
	Pow. ha Miąższość m ³	Udział %	Pow. ha Miąższość m ³	Udział %	Pow. ha Miąższość m ³
1	2	3	4	5	6
Jd	<u>0,79</u> 150	<u>0,01</u> 0,00	<u>0,82</u> 250	<u>0,01</u> 0,01	<u>+ 0,03</u> + 100
Dg	<u>3,24</u> 1245	<u>0,02</u> 0,04	<u>4,32</u> 2075	<u>0,03</u> 0,06	<u>+ 1,08</u> + 830
Bk	<u>1083,14</u> 219465	<u>7,89</u> 6,76	<u>1447,53</u> 264770	<u>10,60</u> 7,41	<u>+ 364,39</u> + 45305
Db	<u>209,31</u> 34280	<u>1,53</u> 1,06	<u>180,59</u> 36265	<u>1,32</u> 1,01	<u>- 28,72</u> + 1985
Dbs	<u>2,22</u> 820	<u>0,02</u> 0,03	<u>19,10</u> 630	<u>0,14</u> 0,02	<u>+ 16,88</u> - 190
Dbb	<u>9,98</u> 3255	<u>0,07</u> 0,10	<u>46,53</u> 2505	<u>0,34</u> 0,07	<u>+ 36,55</u> - 750
Dbc	<u>0,54</u> -	<u>0,00</u> -	<u>1,22</u> 40	<u>0,01</u> 0,00	<u>+ 0,68</u> + 40
Kl	<u>0,63</u> 155	<u>0,00</u> 0,00	<u>1,70</u> 390	<u>0,01</u> 0,01	<u>+ 1,07</u> + 235
Jw	<u>2,20</u> 410	<u>0,02</u> 0,01	<u>6,67</u> 1245	<u>0,05</u> 0,03	<u>+ 4,47</u> + 835
Js	<u>1,22</u> 250	<u>0,01</u> 0,01	<u>0,30</u> 75	<u>0,00</u> 0,00	<u>- 0,92</u> - 175
Gb	<u>14,94</u> 3280	<u>0,11</u> 0,10	<u>21,88</u> 5595	<u>0,16</u> 0,16	<u>+ 6,94</u> + 2315
Brz	<u>911,92</u> 197035	<u>6,65</u> 6,07	<u>988,10</u> 223925	<u>7,23</u> 6,26	<u>+ 76,18</u> + 26890
OI	<u>178,64</u> 41895	<u>1,30</u> 1,29	<u>184,76</u> 56300	<u>1,35</u> 1,57	<u>+ 6,12</u> + 14405
OIs	<u>5,16</u> 790	<u>0,04</u> 0,02	<u>1,54</u> 300	<u>0,01</u> 0,01	<u>- 3,62</u> - 490
Tp	<u>0,82</u> 200	<u>0,01</u> 0,01	<u>0,69</u> 260	<u>0,01</u> 0,01	<u>- 0,13</u> + 60
Os	<u>6,29</u> 1230	<u>0,05</u> 0,04	<u>6,48</u> 1720	<u>0,05</u> 0,05	<u>+ 0,19</u> + 490
Wb	<u>0,28</u> 40	<u>0,00</u> 0,00			<u>- 0,28</u> - 40
Lp	<u>0,88</u> 145	<u>0,01</u> 0,00	<u>2,04</u> 170	<u>0,01</u> 0,00	<u>+ 1,16</u> + 25
Razem grunty zalesione	<u>13721,04</u> 3246005	<u>100,00</u> 100,00	<u>13661,73</u> 3574675	<u>100,00</u> 100,00	<u>- 59,31</u> + 328670

W składach gatunkowych drzewostanów Nadleśnictwa Dretyń zainwentaryzowano w sumie 19 gatunków drzew. W porównaniu z tabelą wg gatunków panujących mniejszy jest rzeczywisty powierzchniowy udział sosny – o 12,12% (1656,51 ha). Pozostałe gatunki wchodzi częściej w skład drzewostanu jako gatunki współpanujące i domieszkowe, przez co ich rzeczywisty udział w powierzchni gruntów zalesionych Nadleśnictwa jest większy lub na podobnym poziomie jak udział gatunków panujących.

W okresie ostatniego 10-lecia uległa zwiększeniu rzeczywista powierzchnia głównie buka, brzozy, modrzewia i dębów, a zmalała sosny i świerka.

Pod względem bogactwa gatunkowego drzewostany Nadleśnictwa Dretyń można scharakteryzować następująco:

- jednogatunkowe - 33,7%,
- dwugatunkowe - 32,7%,
- trzygatunkowe - 20,3%,
- cztero- i więcej gatunkowe - 13,3%.

Charakterystyka bogactwa gatunkowego w Nadleśnictwie

1.5.1.5. Spodziewany bieżący roczny przyrost miąższości (tablicowy)

Zestawienie spodziewanego bieżącego rocznego przyrostu miąższości wg gatunków panujących

Gatunek panujący	Nadleśnictwo	
	Bieżący roczny przyrost (tablicowy)	
	m ³ brutto	%
1	2	3
So	71200	81,34
Md	2015	2,30
Św	4345	4,96
Dg	5	0,01

Gatunek panujący	Nadleśnictwo	
	Bieżący roczny przyrost (tablicowy)	
	m ³ brutto	%
1	2	3
Bk	5705	6,52
Db	675	0,77
Dbb	35	0,04
Jw	50	0,06
Gb	5	0,01
Brz	2625	3,00
OI	850	0,97
Tp	10	0,01
Os	5	0,01
Razem	87525	100,00

Spodziewany tablicowy bieżący roczny przyrost miąższości określono w wysokości 87525 m³ brutto.

Wielkość przyrostu w poszczególnych gatunkach jest ściśle związana z udziałem danego gatunku w powierzchni Nadleśnictwa, stąd też najwyższego przyrostu należy się spodziewać w drzewostanach sosnowych. Udział sosny w przyroście ogólnym Nadleśnictwa wynosi 81,34%.

Spodziewany tablicowy bieżący roczny przyrost miąższości w drzewostanach nieobjętych użytkowaniem rębny w Nadleśnictwie stanowi około 84% ogólnego spodziewanego przyrostu i wynosi 73410 m³ brutto/1 rok.

Zestawienie spodziewanego bieżącego rocznego przyrostu miąższości wg klas wieku

Klasa wieku	Nadleśnictwo	
	Bieżący roczny przyrost (tablicowy)	
	m ³	%
1	2	3
I	4485	5,12
II	21275	24,31
III	25205	28,80
IV	15255	17,43
V	13150	15,02
VI	3130	3,58
VII	1790	2,04
VIII i starsze	150	0,17
KO	2570	2,94

Klasa wieku	Nadleśnictwo	
	Bieżący roczny przyrost (tablicowy)	
	m ³	%
1	2	3
KDO	515	0,59
Razem	87525	100,00

Uwzględniając podział na klasy wieku, można przyjąć, że najwyższy spodziewany bieżący roczny przyrost miąższości nastąpi w drzewostanach III (25205 m³ – 28,80%) i II (21275 m³ – 24,31%) klasy wieku. Średnio na 1 ha drzewostanów spodziewany roczny przyrost bieżący określono w wysokości 6,41 m³.

Uzyskany w ostatnim dziesięcioleciu roczny przyrost bieżący użyteczny wynosił 126291 m³ brutto, a wielkość rocznego spodziewanego tabelarycznego przyrostu miąższości określono na 81050 m³ brutto.

1.5.2. Ocena stanu uszkodzeń drzewostanów oraz zgodności składu gatunkowego drzewostanów z typami drzewostanów

1.5.2.1. Stan uszkodzeń drzewostanów

Podczas prac terenowych zainwentaryzowano następujące uszkodzenia:

Zestawienie powierzchni drzewostanów według przyczyn i % uszkodzeń

Przyczyna uszkodzenia	% uszkodzenia										Nadleśnictwo łącznie
	10	20	30	40	50	60	70	80	90	100	
	Powierzchnia drzewostanów w ha										
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
OWADY	1250,50	171,73	5,95	0,60							1428,78
GRZYBY	731,53	23,34									754,87
ZWIERZYNA	912,12	945,20	649,03	327,61	448,93	49,63	52,49	3,66			3388,67
KLIMAT	6,42										6,42
WODNE		1,34	6,41								7,75
Ogółem	2900,57	1141,61	661,39	328,21	448,93	49,63	52,49	3,66			5586,49
% udziału	51,9	20,4	11,8	5,9	8,0	0,9	1,0	0,1			100,0

Drzewostany, w których zainwentaryzowano uszkodzenia (w różnym stopniu) zajmują powierzchnię 5586,49 ha, co stanowi 40,9% powierzchni gruntów zalesionych Nadleśnictwa. Uszkodzenia istotne (powyżej 20%) zainwentaryzowano w drzewostanach na powierzchni 1544,31 ha, to jest na 11,3% powierzchni gruntów zalesionych. Najczęstszymi, stwierdzonymi podczas inwentaryzacji przyczynami uszkodzeń były zwierzyna i owady.

1.5.2.2. Zgodność składu gatunkowego drzewostanów z typami drzewostanów

Ocenę zgodności składu gatunkowego drzewostanów z typami drzewostanów wykonano zgodnie z §40 Instrukcji urządzania lasu w dwu grupach drzewostanów: upraw i młodników do 10 lat oraz w pozostałych drzewostanach (poza uprawami i młodnikami).

a) Ocena zgodności składu gatunkowego upraw i młodników

Ocenę zgodności upraw i młodników (całej Ia klasy wieku – 789,83 ha) wykonano w stosunku do orientacyjnych składów gatunkowych upraw, przyjętych w poprzednim planie urządzania lasu. Uprawy i młodniki o składzie gatunkowym zgodnym z typem drzewostanu stanowią 99,52% powierzchni Ia klasy wieku – 786,01 ha. Skład gatunkowy częściowo zgodny ma 0,48% upraw i młodników – 3,82 ha. W trakcie prac inwentaryzacyjnych nie stwierdzono występowania upraw i młodników niezgodnych z TD.

b) Ocena zgodności składu gatunkowego pozostałych drzewostanów

Zgodność pozostałych drzewostanów ustalono porównując ich skład gatunkowy z przyjętymi przez KZP typami drzewostanów. Drzewostany powyżej 10 - lat, zgodne z TD zajmują powierzchnię 11326,17 ha, to jest 87,99% tej grupy drzewostanów, drzewostany częściowo zgodne – 1420,14 ha – 11,03%, drzewostany niezgodne 125,59 ha – 0,98%.

Zestawienie powierzchni drzewostanów w stopniach zgodności składu gatunkowego z typem drzewostanu (TD)

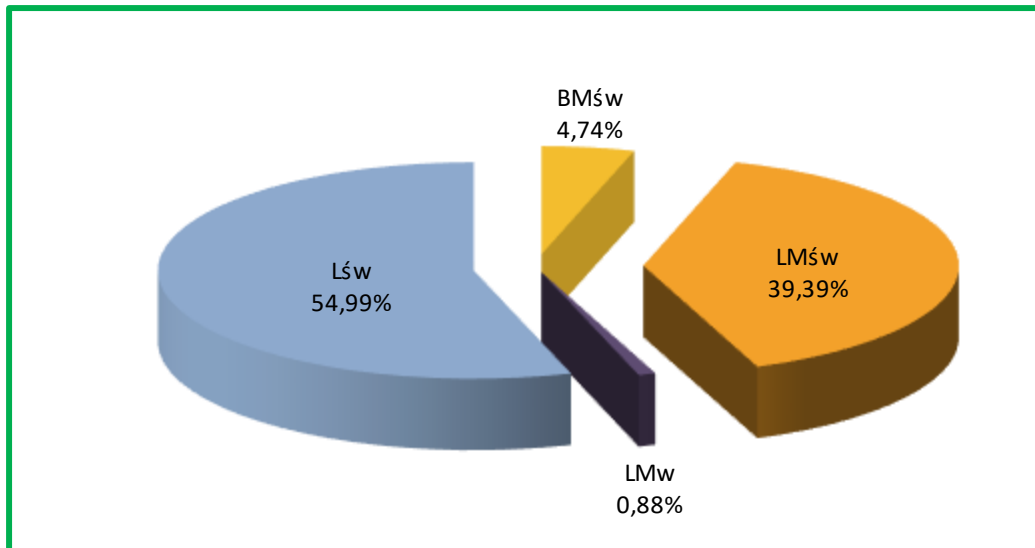
Stopień zgodności	Powierzchnia w ha	%
1	2	3
Uprawy i młodniki do 10 lat		
„1” skład gatunkowy zgodny z TD	786,01	99,52
„2” skład gatunkowy częściowo zgodny z TD	3,82	0,48
„3” skład gatunkowy niezgodny z TD	-	-
Razem	789,83	100,00
Drzewostany w wieku powyżej 10 lat		
„1” skład gatunkowy zgodny z TD	11326,17	87,99
„2” skład gatunkowy częściowo zgodny z TD	1420,14	11,03
„3” skład gatunkowy niezgodny z TD	125,59	0,98
Razem	12871,90	100,00
Ogółem drzewostany		
„1” skład gatunkowy zgodny z TD	12112,18	88,66
„2” skład gatunkowy częściowo zgodny z TD	1423,96	10,42
„3” skład gatunkowy niezgodny z TD	125,59	0,92
Razem powierzchnia gruntów leśnych zalesionych	13661,73	100,00

**Zestawienie powierzchni drzewostanów o składzie niezgodnym z TD
według typów siedliskowych lasu**

Typ siedliskowy lasu	Nadleśnictwo		
	Powierzchnia w ha	%	Gatunki panujące - ha
1	2	3	4
BMśw	5,96	4,74	Św-2,79, Brz-3,17
LMśw	49,47	39,39	Św-19,42, Brz-30,05
LMw	1,10	0,88	Brz-1,10
Lśw	69,06	54,99	Św-32,56, So-31,73, Brz-4,77
Razem	125,59	100,00	

W Nadleśnictwie Dretyń drzewostany niezgodne z typem drzewostanu zajmują 125,59 ha, czyli 0,92% powierzchni wszystkich drzewostanów. Najwięcej drzewostanów o składzie niezgodnym jest na Lśw – 69,06 ha i LMśw – 49,47 ha. Gatunkami panującymi w drzewostanach niezgodnych z TD są:

- Św na powierzchni - 54,77 ha (43,6%);
- Brz - „ - - 39,09 ha (31,1%);
- So - „ - - 31,73 ha (25,3%).

**Udział powierzchniowy drzewostanów o składzie niezgodnym z TD
według typów siedliskowych lasu – Nadleśnictwo Dretyń**

1.5.3. Ocena jakości hodowlanej i technicznej drzewostanów

Jakość hodowlaną upraw i młodników w wieku do 10 lat określono biorąc pod uwagę ich stopień pokrycia oraz stopień obniżenia przydatności hodowlanej. Jakość hodowlaną młodników i młodszych drzewostanów określono według kryteriów oceny ich zdrowotności

oraz cech wzrostu i rozwoju. Jakość techniczną drzew w drzewostanach starszych (oraz przestojów i zadrzewień) określono według kryteriów zawartych we wskaźnikach jakości technicznej.

a) Uprawy i młodniki w wieku do 10 lat na powierzchniach otwartych

Ocenę upraw i młodników w wieku do 10 lat przedstawia tabela XI, dołączona do opisów taksacyjnych i do elaboratu.

Uprawy i młodniki w wieku do 10 lat na powierzchniach otwartych zajmują w Nadleśnictwie powierzchnię 731,14 ha. Uprawy i młodniki zgodne z orientacyjnym składem gatunkowym (przyjętym w poprzednim planie u.l.) stanowią 99,5% tej powierzchni. Upraw i młodników niezgodnych nie zainwentaryzowano.

Zdecydowaną większość (92,7%) stanowią uprawy i młodniki o zadrzewieniu w przedziale 1,0-0,9, upraw i młodników o zadrzewieniu 0,8-0,7 jest 6,8%, a upraw o zadrzewieniu poniżej 0,7 - 0,5%. Upraw przepadłych nie zaewidencjonowano. Przeciętne zadrzewienie upraw i młodników do 10 lat na powierzchniach otwartych wynosi 0,93.

b) Odnowienia podokapowe oraz uprawy i młodniki po rębniach złożonych

Ocenę odnowień podokapowych oraz upraw i młodników po rębniach złożonych przedstawiono w tabeli XII, dołączonej jak tabela XI.

Odnowienia podokapowe w KO występują na ogólnej powierzchni manipulacyjnej 724,96 ha. Tworzą je warstwy podrostów, nalotów i podsadzeń z panującymi bukiem, dębem i świerkiem. Przeciętny stopień pokrycia młodego pokolenia w KO wynosi 49,3%, a przeciętna jakość hodowlana 22.

Odnowienia podokapowe w KDO występują na ogólnej powierzchni manipulacyjnej 89,26 ha. Gatunkami panującymi w tych odnowieniach są buk i świerk. Przeciętny stopień pokrycia młodego pokolenia w KDO wynosi 24,8%, a przeciętna jakość hodowlana 22.

Uprawy i młodniki po rębniach złożonych opisano w pododdziałach o ogólnej powierzchni 205,43 ha. Ich skład gatunkowy jest w większości zgodny z typem drzewostanu, a przeciętny stopień pokrycia wynosi 71,6%. Omawiane uprawy i młodniki charakteryzują się dobrą jakością hodowlaną, ocenioną przeciętnie na 22.

Stwierdzić należy, że jakość upraw i młodników w wieku do 10 lat na powierzchniach otwartych oraz upraw po rębniach złożonych jest wysoka: uprawy bardzo dobre zajmują powierzchnię 313,73 ha (39,7%), uprawy dobre – 409,15 ha (51,8%), uprawy zadowalające – 66,95 ha (8,5%). Składy gatunkowe upraw i młodników są dobrze dostosowane do siedlisk i osiągnęły wysoki wskaźnik zadrzewienia. Negatywny wpływ na jakość hodowlaną upraw i młodników miały głównie uszkodzenia od zwierzyny płowej.

c) Młodniki i młodsze drzewostany

Szczegółowe zestawienie jakości hodowlanej tej grupy drzewostanów przedstawia poniższa tabela:

Zestawienie powierzchni drzewostanów w wieku powyżej 10 lat według jakości hodowlanej

Symbol klasyfikacyjny jakości hodowlanej	Nadleśnictwo	
	Powierzchnia - ha	%
1	2	3
11	85,21	1,24
12	3090,11	44,90
13	45,23	0,66
21	481,21	6,99
22	2103,31	30,56
23	230,01	3,34
31	153,22	2,23
32	527,07	7,66
33	73,10	1,06
41	28,42	0,41
42	58,55	0,85
43	7,14	0,10
Razem	6882,58	100,00

Młodniki i młodsze drzewostany (bez Ia klasy wieku), dla których w trakcie prac taksonomicznych określono jakość hodowlaną, zajmują powierzchnię 6882,58 ha. Przeważają drzewostany z symbolem klasyfikacyjnym 12, które łącznie z ocenionymi na 11 i 21 zajmują 53,13% powierzchni tej grupy drzewostanów. Jakością oznaczoną symbolem 22 charakteryzuje się 30,56% drzewostanów, a jakością określoną symbolem 32 – 7,66%. Udziały drzewostanów z innymi jakościami wynoszą od 0,10% do 3,34%.

d) Jakość techniczna drzew w drzewostanach

Szczegółowe zestawienie jakości technicznej drzewostanów przedstawia tabela:

Zestawienie powierzchni drzewostanów według jakości technicznej gatunku panującego

Jakość techniczna	Nadleśnictwo	
	Powierzchnia - ha	%
1	2	3
1	-	-
2	3289,62	54,92
3	2665,23	44,50
4	34,47	0,58
Razem	5989,32	100,00

Drzewostany, dla których w trakcie prac taksacyjnych określono jakość techniczną, zajmują powierzchnię 5989,32 ha. Sosnę, jako główny gatunek drzewostanów Nadleśnictwa Dretyn oceniano w większości wskaźnikiem 2 (w około 61% drzewostanów). Wyliczona średnioważona jakość techniczna dla So wynosi 2,39. Jakość techniczną gatunków liściastych najczęściej oceniano na 3. Wskaźnikiem jakości 4, zdeterminowanym przeważnie niską pierśnicą, oceniano zwykle występujące w składzie drzewostanów starszych młodsze gatunki drzew.

1.5.4. Charakterystyka gruntów leśnych niezalesionych

Na terenie Nadleśnictwa udział gruntów leśnych niezalesionych wynosi 1,80% powierzchni gruntów leśnych.

Zestawienie gruntów leśnych niezalesionych wg grup i rodzajów powierzchni

Grupa i rodzaj powierzchni	Powierzchnia - ha
1	2
1) Do odnowienia – razem	204,74
w tym: halizny	-
zręby	204,74
plazowiny	-
2) W produkcji ubocznej – razem	19,19
w tym: plantacje choinek	-
plantacje krzewów	-
poletka łowieckie	19,19
3) Pozostałe – razem	25,76
w tym: przewidziane do naturalnej sukcesji	20,44
objęte szczególnymi formami ochrony	5,32
przewidziane do małej retencji	-
wylesienia na gruntach wyłączonych z produkcji	-
Ogółem	249,69

Wszystkie zręby z ubiegłego okresu gospodarczego (204,74 ha - 71 poddz.) przeznaczono do odnowienia. Zlokalizowane są one w oddz.: 18i, 29h, 38a, 48i, 49h, 64c, 67b, 68b, 70b, 84b, 87h, 104g, 108d, 130h, 131b, 133b, 134g, 140d, 142c, 145b, 152b, 156h, 157g, 167a, 168h,i, 186d, 202a, 205f, 207g, 212l, 218d, 219h, 223d, 224g, 236c, 272g, 303c, 325g, 327k,l, 328h, 330a,i, 331a,j, 337c,h, 343g, 350h, 363h, 383d, 389c, 396c, 449f, 465h, 469d, 478c, 479b, 480b, 483c,g, 491h, 495b, 523f, 529f, 530g, 542i, 543c, 549f, 552f.

Zgodnie z ustawą o lasach należy je odnowić w ciągu 5 lat.

Poletka łowieckie stanowiące wyłączenia gruntów niezalesionych zajmują powierzchnię 19,19 ha (11 poddz.) i występują w oddz.: 1g, 3g, 5h, 14b, 15b, 149f, 174f, 266b, 397h, 455i, 519d.

Na terenie Nadleśnictwa zainwentaryzowano 20,44 ha (24 poddz.) gruntów leśnych niezalesionych przewidzianych do naturalnej sukcesji, w oddz.: 1l, 5g, 31a, 217f, 230b, 244dx, 258c, 263d,k, 275i, 291Ad, 296Ai, 300j, 324f, 340k, 403Ak, 413k, 414d, 420s, 425a, 435c, 438t, 440f, 530m.

Grunty objęte szczególnymi formami ochrony zajmują powierzchnię 5,32 ha (7 poddz.) i zlokalizowane są one w oddz.: 159j, 372i, 374i,k, 429a,j, 430g. W powszechnej ewidencji gruntów oznaczone są one jako Ls, a w Uchwałach Gmin jako E-Ls.

1.5.5. Pomiar miąższości drewna martwego

Pomiary drewna martwego przeprowadzono na części powierzchni próbnych kołowych zakładanych dla celów inwentaryzacji zasobów drzewnych metodą reprezentacyjną w każdej warstwie gatunkowo – wiekowej. Pomiaru dokonano z podziałem na: drewno martwych drzew stojących i złomów oraz drewno drzew leżących (ściętych i wyróconych) i fragmentów drzew martwych.

Zestawienie miąższości drewna martwego – Nadleśnictwo Dretyń

Typ siedl. lasu	Powierzchnia w ha	Miąższość drzew martwych					
		Drewno drzew stojących i złomów		Drewno drzew leżących i fragmentów drzew martwych		Razem	
		m ³ /ha	m ³	m ³ /ha	m ³	m ³ /ha	m ³
1	2	3	4	5	6	7	8
Bśw	2652,12	2,39	6345,74	2,77	7347,98	5,16	13693,72
Bb	11,20	3,22	36,05	1,68	18,81	4,90	54,86
BMśw	5214,94	2,61	13634,94	2,99	15601,28	5,60	29236,22
BMw	48,42	3,06	147,99	2,06	99,93	5,12	247,92
BMb	159,63	2,52	402,77	2,45	390,54	4,97	793,31
LMśw	2745,93	3,35	9197,09	4,83	13258,99	8,18	22456,08

Typ siedl. lasu	Powierzchnia w ha	Miąższość drzew martwych					
		Drewno drzew stojących i złomów		Drewno drzew leżących i fragmentów drzew martwych		Razem	
		m ³ /ha	m ³	m ³ /ha	m ³	m ³ /ha	m ³
1	2	3	4	5	6	7	8
LMw	92,09	1,54	141,83	2,29	211,06	3,83	352,89
LMb	48,35	2,00	96,82	2,02	97,84	4,02	194,66
Lśw	549,43	3,93	2156,79	5,37	2951,51	9,30	5108,30
OI	101,88	1,72	175,38	1,81	184,84	3,53	360,22
OIJ	4,93	0,28	1,36	1,82	8,99	2,10	10,35
Ogółem	11628,92	2,78	32336,76	3,46	40171,77	6,24	72508,53

Ogółem na terenie Nadleśnictwa miąższość drewna martwego określono w wysokości 72508,53 m³, co stanowi 2,01% ogólnej miąższości wszystkich drzewostanów. Średnia miąższość drzew martwych stojących i leżących w lasach Nadleśnictwa wynosi 6,24 m³/ha. Analizę zmian miąższości zasobów drewna martwego Nadleśnictwo prowadzić będzie w poddz.: 147i, 159j, 256c, 359i,j, 364g, 430h, 435b, 519i, 530b.

1.5.6. Analiza stanu zasobów drzewnych wraz z określeniem ich pożądanego docelowego stanu na koniec planowanego okresu gospodarczego

Zestawienie poszczególnych parametrów charakteryzujących powierzchnię gruntów leśnych i zasoby drzewne w kolejnych planach urządzenia lasu przedstawia tabela XIII zamieszczona w załącznikach do elaboratu. Syntetyczny wyciąg z tej tabeli przedstawia się następująco:

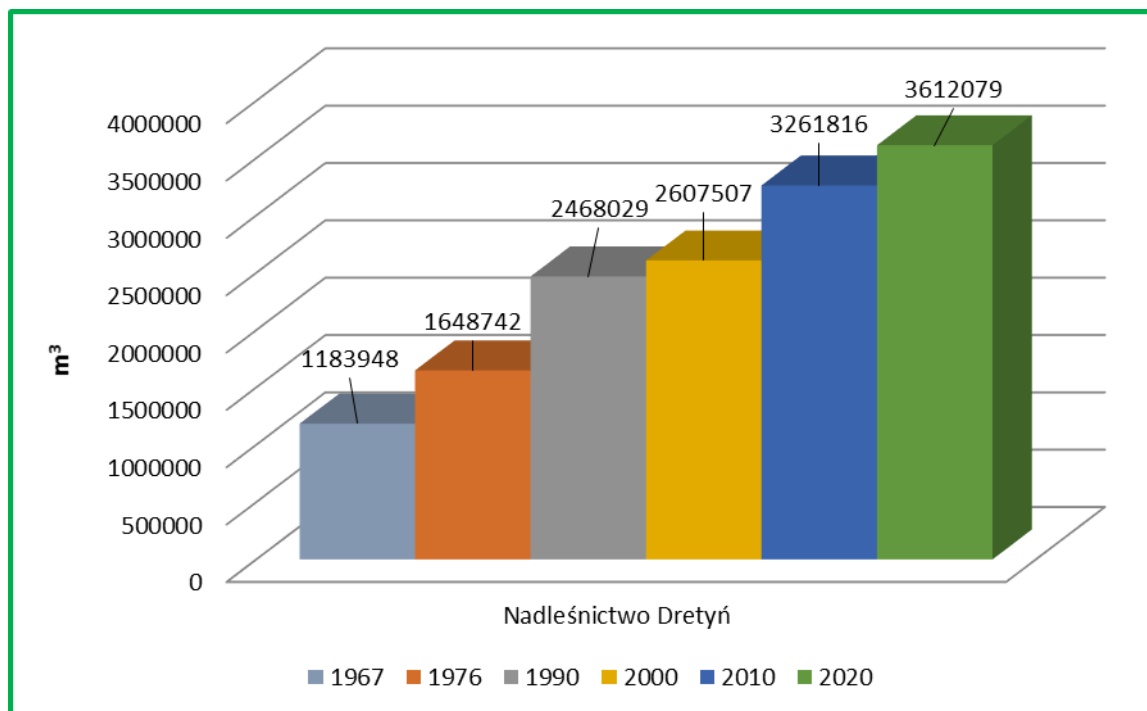
Porównanie wskaźników stanu zasobów drzewnych – Nadleśnictwo Dretyn

Lp.	Wyszczególnienie	Jedn.	Stan na:						
			1.10. 1967 (def.)	1.10. 1976 (I rew.)	1.01. 1990 (II rew.)	1.01. 2000 (III rew.)	1.01. 2010 (IV rew.)	1.01. 2020 (V rew.)	31.12. 2029 (prognoza)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Powierzchnia gruntów zalesionych i niezalesionych	ha	8548	9749	13237	13635	13891	13911	13911
2	Zasoby miąższości	tys.m ³	1184	1649	2468	2608	3262	3612	3552
3	Przeciętna zasobność na 1 ha (grunty zalesione i niezalesione)	m ³	139	169	186	191	235	260	255
4	Przeciętny wiek drzewostanów	lat	46	49	57	58	61	64	63

Zmiany stanu zasobów drzewnych według klas i podklas wieku

Stan na	Grunty leśne niezależone	Przest. na pow. zalesionej	Drzewostany w klasach i podklasach wieku					
			I		II		III	
			1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Nadleśnictwo Dretyń								
Def. u.l. 1.10.1967 r.								
- pow. ha	397,41		891,46	792,04	664,14	1705,46	752,99	655,99
- miąższność m ³	2256		1470	13388	41018	199226	124670	140030
- m ³ /ha					62	117	166	213
I rew. u.l. 1.10.1976 r.								
- pow. ha	97,17		741,16	1196,67	976,06	705,10	1842,89	676,64
- miąższność m ³	254	1683	605	4995	104695	92965	321650	144055
- m ³ /ha					107	132	175	213
II rew. u.l. 1.01.1990 r.								
- pow. ha	211,52		849,79	1048,35	1660,56	970,16	1246,22	1235,06
- miąższność m ³	1019	2460		3995	128615	143250	248820	293390
- m ³ /ha					77	148	200	238
III rew. u.l. 1.01.2000 r.								
- pow. ha	237,31		994,54	970,24	1015,98	1777,54	1024,75	1287,28
- miąższność m ³	2042	4770	135	10080	84895	283710	213070	296615
- m ³ /ha					84	160	208	230
IV rew. u.l. 1.01.2010 r.								
- pow. ha	170,38		924,84	1173,99	930,47	1021,10	1800,75	1081,95
- miąższność m ³	3578	12233	530	11665	87435	183225	450320	309570
- m ³ /ha					94	179	250	286
V rew. u.l. 1.01.2020 r.								
- pow. ha	249,69		789,83	1132,47	1191,20	912,84	1013,56	1842,71
- miąższność m ³	4416	32988	95	15600	119490	184155	278285	591825
- m ³ /ha					100	202	275	321

Drzewostany w klasach i podklasach wieku								R-m gr. leśne zalesione	OGÓŁEM
IV		V		VI	VII	K O	K D O		
61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121 i wyż.				
10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
Nadleśnictwo Dretyń									
804,48	934,74	567,38	243,81	114,25	24,18			8150,92	8548,33
193555	226195	144085	62865	29470	5720			1181692	1183948
241	242	254	258	258	237			145	139
842,90	1163,74	847,03	367,92	153,92	40,76	34,22	62,62	9651,63	9748,80
208475	338285	243705	109420	47605	10890	5815	13645	1648488	1648742
247	291	288	297	309	267	170	218	171	169
1953,60	844,25	978,81	1453,23	508,69	85,31	185,15	6,68	13025,86	13237,38
489650	223240	286745	428890	153545	25470	37285	1655	2467010	2468029
251	264	293	295	302	299	201	248	189	186
1189,61	1859,18	794,62	929,07	1315,02	96,42	126,68	16,97	13397,90	13635,21
303670	468330	214945	270035	395130	26945	28705	4430	2605465	2607507
255	252	271	291	300	279	227	261	194	191
1253,46	1096,91	1895,50	577,76	1340,77	236,26	365,05	22,23	13721,04	13891,42
379880	355410	601930	186655	486325	85630	101225	6205	3258238	3261816
303	324	318	323	363	362	277	279	237	235
1062,03	1187,22	1153,55	1337,09	686,85	491,19	724,96	136,23	13661,73	13911,42
355015	437315	414590	470855	266120	197850	200720	42760	3607663	3612079
334	368	359	352	387	403	277	314	264	260

Zmiany stanu zasobów drzewnych w kolejnych planach u.l.

W porównaniu z poprzednim planem u.l. zwiększyła się powierzchnia gruntów leśnych Nadleśnictwa o 20,00 ha. Zasoby Nadleśnictwa wzrosły o 3 502 633 m³, a przeciętna zasobność o 25 m³ /ha. Średni wiek drzewostanów na początek bieżącego 10-letnia wynosi 64 lata i jest wyższy o 3 lata od średniego wieku drzewostanów z początku ubiegłego okresu.

Zgodnie z § 77 Instrukcji urządzania lasu pożądanym przeciętnym wiekiem drzewostanów Nadleśnictwa powinien być zbliżony (w granicach ± 5 lat) do połowy orientacyjnego średniego wieku rębności, który w przypadku Nadleśnictwa Dretyń wynosi 50 lat. Aktualny średni wiek drzewostanów różni się od połowy średniego wieku rębności o około 14 lat, czyli jest odstępstwem od pożądanego stanu docelowego. W bieżącym okresie gospodarczym przyjęty etat cięć rębnych kształtować się będzie na poziomie 142,1% etatu wyliczonego według zrównania średniego wieku i w konsekwencji powinno nastąpić obniżenie średniego wieku drzewostanów.

Miąższość grubizny brutto przewidzianej do pozyskania w bieżącym 10-letniu (użytki rębne i przedrębne) wynosi 931 371 m³, co stanowi ok. 106,4% spodziewanego w tym okresie tabelarycznego przyrostu drzewostanów (875 250 m³). W związku z tym wnioskować można że na koniec okresu gospodarczego, przy pełnej realizacji zadań gospodarczych, miąższość zasobów drzewnych Nadleśnictwa zmniejszy się o 561 211 m³, czyli o 1,6%. Pozyskanie takie gwarantuje trwałość lasu i ciągłość użytkowania w przyszłych okresach gospodarczych.

W Nadleśnictwie Dretyń zdecydowana większość drzewostanów charakteryzuje się dobrym dostosowaniem gatunkowym do siedliska. Drzewostany zgodne z typami drzewostanów zajmują 88,66% powierzchni, a drzewostany niezgodne – 0,92%, reszta to

drzewostany częściowo zgodne. Dla utrzymania, czy nawet zwiększenia tej zgodności ważny jest prawidłowy dobór gatunków w nowo zakładanych uprawach oraz właściwe prowadzenie zabiegów hodowlanych we wszystkich fazach rozwojowych drzewostanów. W niektórych drzewostanach niezgodnych z siedliskiem zaprojektowano działania zmierzające do zmiany składu gatunkowego, kwalifikując je do przebudowy poprzez rębnie i odnowienie bądź poprzez podsadzenia.

Duży udział siedlisk borowych i stosowane na nich sposoby zagospodarowania prowadzą z reguły do powstania drzewostanów jednowiekowych, często o ubogim składzie gatunkowym i kępowej formie zmieszania. W gospodarstwie przerębowo – zrębowym tworzą się drzewostany bardziej zróżnicowane gatunkowo i wiekowo, czasami dwupiętrowe. Ważne dla struktury wiekowej oraz budowy pionowej drzewostanów Nadleśnictwa było m.in. wprowadzanie dolnego piętra w drzewostanach jednowiekowych na gruntach porolnych. Dotychczasowe działania w tym zakresie zasługują na ocenę dobrą. Można również sądzić, że obecny sposób planowania użytkowania rębego, jak i zadań hodowlanych, będzie nadal zmierzał w kierunku poprawy rzeczywistej struktury wiekowej i budowy pionowej drzewostanów na bardziej złożoną. Aktualnie w Nadleśnictwie Dretyń drzewostany jednopiętrowe zajmują 93,67%. Pozostałą powierzchnię stanowią KO i KDO – 6,30% i drzewostany dwupiętrowe - 0,03%. W trakcie prac taksacyjnych zaewidencjonowano (o różnym stopniu pokrycia) 595,78 ha drzewostanów z nalotami, 146,89 ha z podsadzeniami produkcyjnymi oraz 1787,51 ha drzewostanów z podrostami i podrostami o charakterze dolnego piętra.

Zagrożenie lasów Nadleśnictwa czynnikami biotycznymi, abiotycznymi i antropogenicznymi jest stosunkowo wysokie. Wynika to z oddziaływania na środowisko leśne wielu czynników, określanych jako stresowe, powodujących niekorzystne zjawiska i zmiany w stanie zdrowotnym i sanitarnym lasów. Zmiany te zależą z jednej strony od odporności lasów na te czynniki, a z drugiej od nasilenia ich występowania. Stałe oddziaływanie zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego, niekorzystne warunki pogodowe, występowania zjawisk kłęskowych (huragany, gradobicia, susze), pożarów oraz szkodników biotycznych, zwiększają podatność drzew na choroby. Natomiast przez różnorodność składów gatunkowych, w szczególności udział gatunków liściastych na siedliskach borowych, uzyskamy zdecydowaną poprawę odporności na czynniki szkodliwe.

Obecny stan zdrowotny i sanitarny lasów Nadleśnictwa Dretyń, mimo zagrożeń, należy ocenić jako dobry.

2. WYNIKI ANALIZY GOSPODARKI LEŚNEJ ZA OKRES OBOWIĄZYWANIA DOTYCHCZASOWEGO PLANU URZĄDZENIA LASU

**REGIONALNA DYREKCJA LASÓW PAŃSTWOWYCH
W SZCZECINKU
NADLEŚNICTWO DRETYŃ**

REFERAT NADLEŚNICZEGO

na posiedzenie

NARADY TECHNICZNO - GOSPODARCZEJ

w sprawie projektu planu urządzenia lasu na lata 2020-2029

„Analiza gospodarki leśnej

za okres obowiązywania Planu Urządzenia Lasu

dla Nadleśnictwa Dretyń na lata 2010-2019”

Nadleśniczy Nadleśnictwa Dretyń

NADLEŚNICZY
Nadleśnictwa Dretyń

Szymon Należyty

Dretyń, dn. 31.10.2019 r.

Wprowadzenie

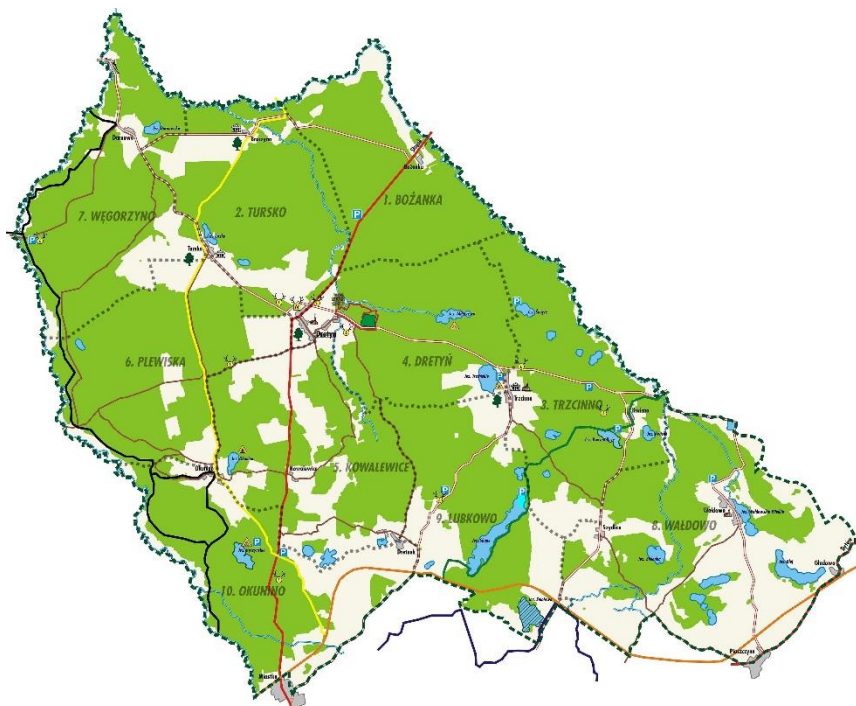
Niniejszy referat opracowano celem omówienia analizy gospodarki leśnej za okres obowiązywania dotychczasowego planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Dretyń na lata 2010 – 2019, zgodnie z Instrukcją Urządzenia Lasu stanowiącą załącznik do Zarządzenia nr 55 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 21 listopada 2011 r.

Charakterystyka Nadleśnictwa

Nadleśnictwo Dretyń położone jest na obszarze Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Szczecinku. Jest Nadleśnictwem jednoobróbowym, w skład, którego wchodzi obręb Dretyń. Powierzchnia Nadleśnictwa wg stanu na 01.01.2010 r. wynosiła 14928,1048ha. Zarządza gruntami Skarbu Państwa położonymi w województwie pomorskim, w powiatach:

- bytowskim, w gminach: Miastko, Trzebielino;
- słupskim, w gminie Kępace;

Zasięg terytorialny Nadleśnictwa obejmuje obszar o powierzchni 215,38km², granicząc z Nadleśnictwami: Osusznica, Trzebielino, Miastko i Warcino.

Ryc. Zasięg terytorialny Nadleśnictwa Dretyń

1. Zmiany w stanie posiadania według kategorii gruntów

Podsumowanie zmian, jakie dokonały się w stanie posiadania gruntów zarządzanych przez Nadleśnictwo Dretyń w okresie od 01.01.2010r. do 31.12.2019r. przedstawiają poniższe zestawienia.

Zestawienie I

Zmiany w stanie posiadania w okresie od 01.01.2010 r. do 31.12.2019 r. według kategorii gruntów

stan bilansu powierzchni	powierzchnia wg grup użytków gruntowych [ha]							bilans powierzchni
przyczyna zmian	L	R	B	W	N	E	Tr	[ha]
1	2	3	4	5	6	7	8	9
pow. wg stanu na 1.01.2010 r.	14299,5112	229,2041	9,7648	25,5922	321,4562	42,4300	0,1463	14928,1048
sprzedaż w trybie art. 40a ust. 4 UoL	- 0,1664	0	- 2,1827	0	0	0	0	- 2,3491
nabycie i zbycie - zamiana gruntów w trybie art. 38e UoL	+ 0,9800	+ 0,4300	- 2,7856	0	0	0	0	- 1,3756
przekazanie pomiędzy jednostkami organizacyjnymi Lasów Państwowych mienia: art. 10 ust. 1 oraz ust. 2 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 grudnia 1994 r. w sprawie szczegółowych zasad gospodarki finansowej w PGL LP; art. 4 ust. 1 oraz ust. 2 Zarządzenia nr 85 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 26 października 1999 r. w sprawie szczegółowego sposobu postępowania przy przekazywaniu pomiędzy jednostkami organizacyjnymi Lasów Państwowych mienia, znajdującego się w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego	0	0	0	0	0	0	0	0
przejęcie gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa w zarząd PGL LP w trybie art. 74 ust. 3 UoL	0	0	0	0	0	0	0	0
nieodpłatne nabycie w formie darowizny	0	0	0	0	0	0	0	0
zmiana w klasyfikacji użytków gruntowych, wyrównanie powierzchni metrowej przy pomiarach geodezyjnych - modernizacja ewidencji gruntów	+ 18,5945	-4,8502	- 2,6878	+ 2,9751	- 21,3051	+ 1,2968	-0,1463	- 6,1224
pow. wg stanu na 31.12.2018 r.	14318,9193	224,7839	2,1093	28,5673	300,1511	43,7268	0,0000	14918,2577

symbole oznaczające grupy użytków gruntowych: L – grunty leśne oraz zadrzewienia i zakrzewienia, R – użytki rolne, B – grunty zabudowane i zurbanizowane, W – grunty pod wodami, N – nieużytki, E – użytki ekologiczne, Tr – tereny różne

Powierzchnia całkowita Nadleśnictwa na początku analizowanego okresu, tj. na dzień 01.01.2010r., wynosiła 14928,1048ha. Wg stanu na dzień 31.12.2019r. powierzchnia wynosi 14918,2577ha. Zmiana powierzchni wynikała z następujących zdarzeń:

- sprzedaży gruntów w trybie art. 40a ust. 4 Ustawy o Lasach – zmniejszenie o 2,3491ha,
- nabycie i zbycie - zamiana gruntów w trybie art. 38e UoL – zmniejszenie o 1,3756ha
- wyrównania powierzchni przy pomiarach geodezyjnych – zmniejszenie o 6,1224ha;

W wyniku sprzedaży gruntów leśnych i nieleśnych, przeprowadzonych zamian gruntów, zmian w klasyfikacji użytków gruntowych, wyrównania powierzchni przy pomiarach geodezyjnych - modernizacji ewidencji gruntów, nastąpił spadek powierzchni o 9,8471 ha.

W minionym okresie Nadleśnictwo sprzedało 5 lokali mieszkaniowych oraz 7 budynków mieszkalnych zbędnych dla gospodarki leśnej.

2. Porównanie zaplanowanych zadań gospodarczych z wykonaniem

2.1 Użytkowanie lasu

Analiza wykonania powierzchniowego i miąższościowego etatu cięć użytków rębnych i przedrębnych z uwzględnieniem pozyskanego rozmiaru użytków przygodnych została zamieszczona w poniższych zestawieniach.

Zestawienie II

Tabela IX Zestawienie pozyskanego drewna za ubiegły okres według kategorii cięć i porównanie z etatem (powierzchnia manipulacyjna bez powtórzeń – nawrotów – w 10-leciu, miąższość grubizny netto) – Nadleśnictwo Dretyń

rok kalenda- rzowy	zestawienie pozyskanego drewna za ubiegły okres wg kategorii cięć i porównanie z etatem											
	użytki rębne				użytki przedrębne							OGÓŁEM
	pow. manipul. ha	m ³	przygodne m ³	razem ręb- ne m ³	czyszczenia		trzebieże		przygodne m ³	razem		
					ha	m ³	ha	m ³		ha	m ³	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
2010	134,97	25619,20	1567,47	27186,67	103,52	484,50	1062,87	31766,88	3944,44	1 166,39	36195,82	63 382,49
2011	194,26	31928,98	1261,93	33190,91	225,07	1687,04	879,60	30255,09	4699,08	1 104,67	36641,21	69 832,12
2012	279,44	37710,95	5129,72	42840,67	295,42	2740,72	840,17	26817,34	7509,01	1 135,59	37067,07	79 907,74
2013	273,66	43778,89	4302,96	48081,85	116,37	817,76	743,52	23598,73	5496,31	859,89	29912,80	77 994,65
2014	201,09	34757,98	4892,37	39650,35	109,14	984,62	688,32	19329,75	13009,35	797,46	33323,72	72 974,07
2015	213,47	37541,27	4941,99	42483,26	81,02	658,52	709,80	21969,27	13871,19	790,82	36498,98	78 982,24
2016	184,51	29986,11	2570,70	32556,81	96,53	724,14	965,83	30543,54	9116,31	1 062,36	40383,99	72 940,80
2017	157,62	31869,89	1730,74	33600,63	52,37	558,03	910,79	29095,93	6744,35	963,16	36398,31	69 998,94
2018	162,84	38390,54	1945,88	40336,42	51,90	575,38	714,41	24292,60	5691,63	766,31	30559,61	70 896,03
2019	233,72	50748,68	2345,93	53094,61	25,20	409,67	256,88	10153,81	9554,07	282,08	20117,55	73212,16
Razem	2035,58	362332,49	30689,69	393022,18	1156,54	9640,38	7772,19	247822,94	79635,74	8928,73	337099,06	730121,24
Etat za okres ubiegły	2123,96	415172,00	X	415172,00	1015,14	1468,00	8160,27	313532,00	X	9 175,41	315000,00	730 172,00
% wykonania	95,8	87,3	X	94,7	113,9	656,7	95,2	79,0	X	97,3	107	100

Zestawienie III

Analiza wykonania etatu cięć użytkowania rębego (grubizna netto w m³)

lp.	wyszczególnienie			RAZEM Nadleśnictwo	
1	2			3	
1	ogółem użytkowanie rębne	etat na 10 - lecie		m³	415172
2				ha	2123,96
3		wykonanie za 10 lat obowiązywania planu UL		m ³	393022,18
4				ha	2035,58
5		stopień realizacji etatu	miąższociowego	%	95
6			powierzchniowego	%	96
7		w tym wykonanie: nieobjęte planem UL		m ³	402,64
8				ha	2,35
9		udział cięć pozaplanowych	w miąższoci	%	0,1
10			w powierzchni	%	0,1
11	w tym:				
12	rębnia I ogółem	zadania wg planu UL na 10 lat		m³	240980
13				ha	923,36
14		wykonanie za 10 lat obowiązywania planu UL		m ³	220280,99
15				ha	874,99
16		stopień realizacji etatu	miąższociowego	%	91
17			powierzchniowego	%	95
18		w tym wykonanie: nieobjęte planem UL		m ³	402,64
19				ha	2,35
20		udział cięć pozaplanowych	w miąższoci	%	0,2
21			w powierzchni	%	0,2
22	rębnie złożone	zadania wg planu UL na 10 lat		m³	173541
23				ha	1200,60
24		wykonanie za 10 lat obowiązywania planu UL		m ³	134050,53
25				ha	1160,59
26		stopień realizacji etatu	miąższociowego	%	77
27			powierzchniowego	%	97
28		w tym wykonanie: nieobjęte planem UL		m ³	0
29				ha	0
30		udział cięć pozaplanowych	w miąższoci	%	0
31			w powierzchni	%	0
32	niezalicz. na etat pow.	zadania wg planu UL na 10 lat		m³	651
33		<i>wykonanie za 10 lat obowiązywania. planu UL</i>		<i>m³</i>	<i>8000,97</i>
34		stopień realizacji		%	1229
35		w tym wykonanie: nieobjęte planem UL		m ³	7518,17
36		udział cięć pozaplanowych		%	94
37	<i>użytki przygodne rębne</i>			<i>m³</i>	<i>30689,69</i>
38	- w tym CSS			m ³	7100,62
39	udział użytków przygodnych rębnych			%	8

Zestawienie IV

Analiza wykonania etatu cięć użytkowania przedrębne (grubizna netto w m³)

Lp.	wyszczególnienie			RAZEM Nadleśnictwo
1	2			3
1	ogółem przedrębne	etat na 10 - lecie	m ³	315000
2			ha	9175,41
3		wykonanie za 10 lat obowiązywania planu	m ³	337099,06
4			ha	8928,73
5			m ³ /ha	37,75
6		stopień realizacji etatu pow.	%	97
7	w tym:			
8	CP - P	rozmiar na 10 - lecie	m ³	1468
9			ha	1015,14
10		wykonanie za 10 lat obowiązywania planu	m ³	9640,38
11			ha	1156,54
12			m ³ /ha	8,33
13		stopień realizacji etatu pow.	%	114
14	TW	rozmiar na 10 - lecie	m ³	46521
15			ha	1833,99
16		wykonanie za 10 lat obowiązywania planu	m ³	45429,51
17			ha	1834,88
18			m ³ /ha	24,76
19		stopień realizacji etatu pow.	%	100
20	TP	rozmiar na 10 - lecie	m ³	267011
21			ha	6326,28
22		wykonanie za 10 lat obowiązywania planu	m ³	202393,43
23			ha	5937,31
24			m ³ /ha	34,09
25		stopień realizacji etatu pow.	%	94
26	użytki przygodne wyk. w przedrębnych		m ³	79635,74
27	udział użytków przygodnych w przedrębnych		%	24

2.1.1 Użytkowanie rębne

Wykonanie zaplanowanego etatu cięć użytkowania rębego w rębniach zupełnych wyniosło w ujęciu miąższościowym – 91% i powierzchniowym – 95%.

Niewykonanie etatu miąższościowego i powierzchniowego związane jest z:

- na powierzchni użytkowania rębego uzyskano mniejszą niż planowano w PUL masę do pozyskania.
- stanem upraw na sąsiednich działkach zrębowych

Wykonanie zaplanowanego etatu cięć w rębniach złożonych wyniosło w wymiarze miąższościowym – 77% i powierzchniowym – 97%. Taki poziom realizacji w wymiarze miąższościowym jest konsekwencją:

- niewykonania na pow. 12,95ha cięć odsłaniających i uprzątających w rębniach złożonych ze względu na stan upraw oraz na zachowanie kolejności cięć.

Wykonanie masy w użytkach niezaliczonych na etat powierzchniowy wynika głównie z wycinania przestoi i nasienników, przygotowania terenu leśnego dla inwestycji drogowych oraz poszerzania linii podziału powierzchniowego.

Udział użytków przygodnych w użytkowaniu rębnym wynosi 8%.

W związku z powyższym wykonanie zaplanowanego etatu cięć użytkowania rębego w 10-leciu zrealizowano w ujęciu miąższościowym na poziomie 95% i powierzchniowym – 96%.

2.1.2 Użytkowanie przedrębne

Czyszczenia późne z pozyskaniem masy

Wykonanie zaplanowanego etatu powierzchniowego zostało zrealizowane w 114%, zgodnie z potrzebami hodowlanymi drzewostanów.

Trzebieże

Etat powierzchniowy TW wykonano w 100 %, a TP w 94%.

Użytkowanie przygodne

W okresie 2010 - 2019 w Nadleśnictwie Dretyń wystąpiły warunki sprzyjające rozwojowi szkodników wtórnych (w tym kornika drukarza), będących wynikiem obniżenia się poziomu wód gruntowych, w skutek czego nastąpiło wydzielanie się drzew, wymuszając prowadzenie cięć sanitarnych związanych z ochroną lasu.

Udział użytków przygodnych w użytkach przedrębnych stanowi 24%.

W związku z powyższym wykonanie zaplanowanego etatu cięć użytkowania przedrębnego w 10-leciu zrealizowano na poziomie 107% w ujęciu miąższościowym i 97% w ujęciu powierzchniowym.

2.2 Hodowla lasu

2.2.1 Rozliczenie planowanych zadań z zakresu hodowli lasu

W prowadzonych przez Nadleśnictwo Dretyń odnowieniach i zalesieniach wykorzystywano możliwości siedlisk poprzez inicjowanie i uznawanie istniejących odnowień naturalnych.

Zestawienie V

Zestawienie wykonanych prac z odnowień i zalesień oraz uznanych odnowień naturalnych za ubiegły okres – Nadleśnictwo Dretyń

odnowienia, zalesienia, podsadzenia produkcyjne, dolesienia luk [ha]							
okres	otwarte		pod osłoną			razem	%
	halizny, płazowiny, zręby	zalesienia	rębnie złożone	podsadzenia	dolesienia luk i przerzedzeń	pow. ogółem	procent
1	2	3	4	5	6	7	8
2010-2019	808,69	20,44	181,76	227,37	12,29	1250,55	100%
Odnowienia naturalne uznane w latach 2010-2019						44,02	3,5%

Porównanie zaplanowanych zadań gospodarczych w zakresie hodowli lasu z ich wykonaniem przedstawia poniższe zestawienie.

Zestawienie VI

Tabela X Zestawienie wykonanych prac z zakresu hodowli lasu za ubiegły okres oraz porównanie z planowanymi zadaniami w ha – Nadleśnictwo Dretyń

rok kalenda- rzowy	odnowienia i zalesienia							pielęgnowanie			melioracje	
	otwarte		pod osłoną			poprawki i uzupełnienia	wprowadzenie podszytów	upraw		młodników CP	agrotechniczne	wodne
	plazowiny, halizny, zręby	grunty niele- śne	przy rębniach złożonych	posadzenia	dolesienia luk i przerzedzeń			gleby	CW			
	powierzchnia zredukowana [ha]											
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
2010	67,31	4,02	5,30	23,18	0,30	5,17	-	176,36	96,99	170,97	118,20	-
2011	68,28	4,12	9,81	43,71	0,60	8,10	-	122,25	136,92	273,91	176,88	-
2012	80,87	-	4,18	24,08	1,18	7,99	-	66,40	206,50	354,54	179,83	-
2013	97,65	-	16,50	36,38	0,60	4,59	-	57,08	84,25	150,51	180,13	-
2014	104,61	1,32	25,08	45,95	0,25	6,52	-	67,31	117,17	143,45	87,56	-
2015	102,86	5,65	34,61	9,23	0,97	5,76	-	198,25	80,06	148,04	119,54	-
2016	101,17	1,91	15,00	6,69	1,56	4,21	-	67,59	115,13	225,95	106,22	-
2017	56,90	0,51	29,95	5,17	3,83	3,20	-	111,36	128,92	100,37	82,98	-
2018	79,30	2,91	28,80	0,34	1,12	2,27	-	36,86	82,49	139,35	80,89	-
2019	49,74	-	12,53	32,64	1,88	10,16	-	69,49	59,21	163,33	137,64	-
RAZEM	808,69	20,44	181,76	227,37	12,29	57,97	-	972,95	1107,64	1870,42	1269,87	-
orientacyjne zadania za ubiegły okres	1056,75	21,19	508,13	224,03	0,70	311,27	-	1755,40	1298,82	1842,93	1656,53	-
% wykonania	76,5	96,5	35,8	101,5	1755,7	18,6	-	55,4	85,3	101,5	76,7	-

Zestawienie VII

Udział poszczególnych gatunków sadzonych w odnowieniach i zalesieniach dla danych grup czynności w okresie 2010 – 2019

rok	wyszczególnienie	powierzchnia ogółem [ha]	udział poszczególnych gatunków w %									
			BK	BRZ	DB	LP	MD	OL	SO	SW	inne	razem
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
2010	odnowienia	72,61	17	4	4	0	3	0	68	1	2	99
	zalesienia	4,02	34	0	66	0	0	0	0	0	0	100
	podsadzenia prod. oraz luki	23,48	100	0	0	0	0	0	0	0	0	100
2011	odnowienia	78,09	20	3	6	0	0	0	59	3	2	93
	zalesienia	4,12	0	6	0	0	9	0	0	0	3	18
	podsadzenia prod. oraz luki	44,31	86	0	0	0	0	0	0	12	1	99
2012	odnowienia	85,05	18	6	3	1	2	0	66	1	3	100
	zalesienia	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	podsadzenia prod. oraz luki	25,26	93	0	0	0	0	0	0	6	0	99
2013	odnowienia	114,15	19	7	6	0	2	0	59	1	3	97
	zalesienia	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	podsadzenia prod. oraz luki	36,98	88	0	0	0	0	0	0	11	1	100
2014	odnowienia	129,69	23	5	8	0	3	0	56	1	3	99
	zalesienia	1,32	59	0	11	0	5	0	23	0	1	99
	podsadzenia prod. oraz luki	46,20	80	0	6	1	0	0	0	8	4	99
2015	odnowienia	137,47	21	5	6	0	2	0	55	2	0	91
	zalesienia	5,65	25	0	2	0	6	0	29	2	1	65
	podsadzenia prod. oraz luki	10,20	65	0	14	0	0	0	0	15	6	100
2016	odnowienia	116,17	13	8	3	0	2	0	64	1	0	91
	zalesienia	1,91	50	0	0	0	0	0	0	3	0	53
	podsadzenia prod. oraz luki	8,25	99	0	0	0	0	0	0	0	0	99
2017	odnowienia	86,85	19	5	6	1	3	0	58	2	0	94
	zalesienia	0,51	10	10	10	10	31	0	0	0	0	71
	podsadzenia prod. oraz luki	9,00	68	0	19	0	9	0	0	4	0	100
2018	odnowienia	108,10	25	6	7	0	2	0	45	1	0	86
	zalesienia	2,91	7	0	0	0	0	8	30	0	0	45
	podsadzenia prod. oraz luki	1,46	73	0	0	0	0	0	0	23	3	99
2019	odnowienia	62,27	18	9	6	0	2	0	57	2	0	94
	zalesienia	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	podsadzenia prod. oraz luki	34,52	43	0	0	0	0	0	0	4	0	47
średnia z lat 2010 - 2019	I. odnowienia	99,05	19,3	5,8	5,5	0,2	2,1	0,0	58,7	1,5	1,3	94,4
	II. zalesienia	2,04	18,5	1,6	8,9	1,0	5,1	0,8	8,2	0,6	0,5	45,2
	III. podsadzenia prod. oraz luki	23,97	79,5	0	3,9	0,1	0,9	0	0	8,3	1,5	94,2

2.2.1.1 Odnowienie halizn i płązowin

Plan Urządzenia Lasu na lata 2010 – 2019 nie uwzględniał odnowień halizn i płązowin.

2.2.1.2 Odnowienie zrębów zaległych

Zadania na powierzchni 133,39 ha wykonano w 100% w pierwszych trzech latach obowiązywania PUL.

2.2.1.3 Odnowienie zrębów bieżących

Wykonanie zadań z tego zakresu wynosi 76,5%. Niewykonanie całego planu odnowień związane jest ze wstrzymaniem cięć na pozycjach planowych z uwagi na usuwanie posuszu zasiedlonego przez kornika (użytki przygodne) oraz koniecznością przelegiwania zrębów w celu zapobiegania szkodom powodowanym przez szeliniaka. Ponadto, w latach 2018-2019 na powierzchni 10,72 ha zrębów bieżących wykonano prace przygotowania gleby pod obsiew naturalny sosny. Powierzchnie są monitorowane i zostaną uznane, jako odnowienia naturalne w pierwszych dwóch latach następnego dziesięciolecia.

Zestawienie VIII

Odnowienia powierzchni otwartych łącznie z haliznami – realizacja latami ogółem Nadleśnictwo Dretyń

lata realizacji / ha odnowień na powierzchniach otwartych												
2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	wyk. 2010-2019	etat	% wyk.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
71,33	72,40	80,87	97,65	105,93	108,51	103,08	57,41	82,21	49,74	829,13	1077,94	77

2.2.1.4 Odnowienia w rębniach częściowych i gniazdowych

Wykonanie tych zadań w ilości 181,76 ha, stanowi 35,8% zakładanego planu i wynika bezpośrednio ze stopnia realizacji cięć w tej kategorii.

Ponadto na poziom wykonania odnowień wpływ miały brak w ostatnich latach dobrych urodzajów nasion buka, przeznaczonych do obsiewu naturalnego i produkcji sadzonek na szkółce.

2.2.1.5 Podsadzenia produkcyjne

Zaplanowany rozmiar zadań został wykonany w 101,5% i w pełni podyktowany był potrzebami hodowlanymi podsadzanych drzewostanów. Głównymi gatunkami podsadzeń były Bk, Db i Św z domieszką przede wszystkim Lp, Gb, Kl i Jw.

2.2.1.6 Dolesienia luk i przerzedzeń

Zadania z zakresu dolesienia luk i przerzedzeń wykonano, w 1755,7%, czyli plan 0,70 ha wykonano 12,29 ha. Przekroczenie planu było następstwem szkód wywołanych przez szkodniki wtórne, w tym kornika drukarza.

2.2.1.7 Poprawki i uzupełnienia

Zadania zaplanowane w ilości 311,27 ha wykonano w rozmiarze 18,6% tj. 57,97 ha. W stosunku do powierzchni odnowionej i zalesionej ogółem wynoszącej 1250,55 ha stanowi to 4,6% powierzchni. Zadania wykonane zgodnie z rzeczywistymi potrzebami na gruncie. Na dobry stan upraw wpłynęło posiadanie własnej szkółki i stosowanie dobrego materiału szkółkarskiego, dostosowanego do siedlisk i mikrosiedlisk oraz dobra organizacja prac odnowieniowych. Ponadto wpływ na zakres niezbędnych poprawek ma właściwa pielęgnacja gleby w pierwszych latach istnienia uprawy oraz skuteczna ochrona przed szkodnikami, między innymi szeliniakiem i zwierzyną leśną.

2.2.1.8 Pielęgnowanie upraw – pielęgnowanie gleby

Zadania wykonano w 55,4% zakładanego planu.

2.2.1.9 Pielęgnowanie upraw – czyszczenia wczesne

Całkowity rozmiar zadań z zakresu CW wynosił 1298,82 ha, wykonano 1107,64 ha, co stanowi 85,3% zakładanego planu. Poziom wykonania odzwierciedla potrzeby hodowlane.

2.2.1.10 Pielęgnowanie młodników – czyszczenia późne

Czyszczenia późne wykonano, w 101,5% co wynika z rzeczywistych potrzeb hodowlanych.

2.2.1.11 Melioracje agrotechniczne

Prace w tej grupie czynności obejmują przygotowanie powierzchni do odnowień, zalesień, wprowadzania II piętra, dolesienia luk oraz wycinanie zbędnych podrostów i rozdrabnianie pozostałości zrębowych. Melioracje wykonano w 76,7%.

2.2.2 Ocena upraw i młodników do lat 10 na powierzchniach otwartych

Ocenę upraw i młodników do 10 lat na powierzchniach otwartych przedstawia poniższe zestawienie.

Zestawienie IX

Tabela XI Ocena upraw i młodników do lat 10 na powierzchniach otwartych

Typ siedliskowy lasu(TSL)	Leśne siedlisko przyrodnicze (LSP)	Skład gatunkowy upraw i młodników do 10 lat									Uprawy przypadłe	Razem
		zgodny ze składem pożądanym			częściowo zgodny ze składem pożądanym			niezgodny ze składem pożądanym				
		przy zadrzewieniu									0,4 i mniej	
		1,0-0,9	0,8-0,7	0,6-0,5	1,0-0,9	0,8-0,7	0,6-0,5	1,0-0,9	0,8-0,7	0,6-0,5		
powierzchnia - ha												
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
BŚW		308,62	11,74	2,76	0,46							323,58
BMŚW		330,46	37,77		1,22							369,45
LMŚW		35,11		0,86	2,14							38,11
Ogółem		674,19	49,51	3,62	3,82							731,14

Z 731,14 ha upraw i młodników na powierzchni otwartej – 678,01 ha posiada stopień pokrycia 1,0-0,9. Stanowi to 92,7% wszystkich upraw w tej klasie wieku. Uprawy ze stopniem pokrycia 0,8-0,7 zaewidencjonowano na 6,8% powierzchni. Uprawy ze stopniem pokrycia 0,6-0,5 zaewidencjonowano na 0,5%. Upraw zgodnych ze składem pożądanym jest 99,5%. Powierzchni częściowo zgodnych zainwentaryzowano 3,82 ha, co stanowi 0,5%. Nie zainwentaryzowano upraw i młodników niezgodnych z pożądanym składem gatunkowym oraz przypadłych.

2.2.3 Ocena odnowień podokapowych oraz upraw i młodników po rębniach złożonych

Zestawienie X

Tabela XII Ocena odnowień podokapowych oraz upraw i młodników po rębniach złożonych

Wyszczególnienie	Typ siedl. lasu (TSL)	Leśne siedlisko przyrodnicze (LSP)	Gatunek panujący młodego pokolenia	Powierzchnia manipulacyjna w ha	Przeciętny % pokrycia (zadrzewienie)	Przeciętna, jakość hodowlana
1	2	3	4	5	6	7
KO	BMŚW		BK	201,35	31,3	22
	BMŚW		DB.B	2,84	40,0	12
	LMŚW		BK	190,24	43,7	22
		9110		76,35	71,1	22
		9130		34,66	73,2	21
		9160		3,29	60,0	22
		9190		7,76	80,0	22
	LMŚW		DB	16,49	41,3	22
		9110		10,03	30,0	22
		9160		4,64	30,0	22
	LMŚW		DB.B	4,27	30,0	22
	LMŚW		DB.S	15,55	32,8	12
	LMŚW		ŚW	3,37	74,6	22
	LŚW		BK	57,19	56,3	22
		9110		0,96	70,0	22
		9130		78,49	76,5	12
	LŚW		DB			
		9130		4,13	60,0	12
	LŚW		DB.S			
				7,62	46,4	11
LŚW						
			ŚW	5,73	60,0	22
Razem				724,96	49,3	22
KDO	BMŚW		BK	4,43	10,0	22
	LMŚW		BK	10,87	16,0	12
		9110		40,03	27,0	22
		9130		6,38	30,0	11
		9190		7,93	20,0	22
	LMŚW		ŚW	0,87	40,0	22
	LMW		BK	1,86	30,0	12
	LŚW		BK	11,20	27,2	12
		9130		5,69	30,0	22
Razem				89,26	24,8	22
Uprawy i młodniki po rębniach złożonych	BMŚW		BK	30,04	30,0	22
	BMŚW		SO	24,24	90,5	12
	LMŚW		BK	32,75	48,7	22
		9110		20,42	87,9	32
		9130		18,34	85,5	21
	LMŚW		SO	24,49	92,5	12
	LŚW		BK	3,46	81,7	22
		9130		50,74	79,6	22
	LŚW		ŚW			
		9130		0,95	80,0	33

Razem				205,43	71,6	22
Ogółem				1019,65	51,7	22

Według stanu na 01.01.2010 r. powierzchnia drzewostanów w KO wynosiła 365,05 ha. Obecnie wzrosła ona do 724,96 ha. Podawane dla KO przeciętne pokrycie na poziomie 49% jest wskaźnikiem, który nie pokazuje prawdziwego stopnia pokrycia upraw podokapowych w kontekście jakości – skuteczności wykonania zabiegów, gdyż w tej grupie drzewostanów są uprawy na gniazdach założone po rębniach III, których przeciętny procent pokrycia nie może być większy od 30-40% powierzchni manipulacyjnej i stanowi aktualnie tylko część przyszłych upraw.

W mijającym 10-leciu wykonano cięcia Rb IIIA i IIIB na powierzchni manipulacyjnej 490,36 ha. Drzewostany w klasie odnowienia zagospodarowane rębniami gniazdowymi, będące na etapie odnowienia gniazd, obniżają przeciętny procent pokrycia podawany w powyższych zestawieniach.

Według stanu na 01.01.2010 r. powierzchnia drzewostanów w KDO wynosiła 22,23 ha. Natomiast według stanu na 01.01.2020 r. powierzchnia drzewostanów w KDO wynosi 136,23ha (w tym 89,26 ha posiada młode pokolenie).

Z uwagi na brak lat nasiennych, proces powstawania odnowień naturalnych był często niemożliwy. Część pozycji po rębniach częściowych została odnowiona sztucznie. Systematyczna kontynuacja podjętych działań gospodarczych doprowadzi do pełnego odnowienia powierzchni na zróżnicowanych siedliskach, zgodnie z pożądanym, docelowym składem gatunkowym.

Osiągnięty wskaźnik pokrycia dla upraw i młodników po rębniach złożonych to 72%. Rzeczywistym wskaźnikiem oceny stanu upraw i młodników jest ich jakość hodowlana, a ta po rębniach złożonych osiągnęła określoną jako 22.

2.2.4 Rozmiar uznanych odnowień naturalnych

Wykaz powierzchni, na których w minionym okresie uznano odnowienia naturalne przedstawiają poniższe zestawienia.

Zestawienie XI**Wykaz powierzchni uznanych odnowień naturalnych**

lata	Obręb Dretyń	Nadleśnictwo
	pow. zred. [ha]	pow. zred. [ha]
1	2	4
2010	1,79	1,79
2011	6,18	6,18
2012	0,64	0,64
2013	3,73	3,73
2014	-	-
2015	3,19	3,19
2016	-	-
2017	0,40	0,40
2018	10,38	10,38
2019	17,71	17,71
RAZEM	44,02	44,02

Łączna powierzchnia uznanych odnowień naturalnych wynosi 44,02 ha, co stanowi 3,5% powierzchni całkowitej wykonanych odnowień i zalesień. W powierzchni odnowień naturalnych wielkość uznanych odnowień poszczególnych gatunków kształtuje się następująco:

gatunek	powierzchnia [ha]	%
1	2	3
SO	14,24	32,4
MD	0,14	0,3
SW	1,30	3,0
JD	0,02	0,0
BK	14,66	33,3
GB	7,08	16,1
DB	0,53	1,2
BRZ	5,92	13,4
OL	0,13	0,3
RAZEM	44,02	100

Na powierzchniach zalesionych uznano 18% odnowień naturalnych, tj. 8,09 ha. Na powierzchniach użytkowanych rębniami złożonymi uznano 21,86 ha, co stanowi 50% powierzchni uznanych odnowień naturalnych. Na powierzchniach otwartych uznano 14,07 ha odnowień co stanowi 32% uznanych odnowień naturalnych.

Udział siedlisk, na których uznano odnowienia naturalne przedstawia się następująco:

siedlisko	powierzchnia [ha]	%
1	2	3
Bśw	8,38	19
BMśw	24,11	55
LMśw	6,37	14
Lśw	5,16	12
RAZEM	44,02	100

2.2.5 Realizacja zadań z zakresu selekcji i nasiennictwa

2.2.5.1 Gospodarcze Drzewostany Nasienne

Poniższe zestawienie przedstawia zmiany jakie zaszły w powierzchni GDN.

Zestawienie XII

Wykaz zmian w powierzchni GDN

gatunek	pow. wg stanu na 01.01.2010 r. [ha]	zmiany w powierzchni GDN 2010-2019 [ha]	pow. po zmianach [ha]
1	2	3	4
MD	16,29	wycięto 97,76 ha (SO,SW, BK)	16,21
SO	303,33		214,25
SW	24,55		18,95
BK	25,00		22,15
BK+DB.S	11,00		10,93
BRZ	12,22		11,85
OL	8,39		8,60
DB.B	8,67		8,75
RAZEM	409,45		

Łączna powierzchnia GDN zmniejszyła się o 97,76 ha w następstwie prowadzonych cięć. Wszystkie powyższe zmiany zostały wprowadzone na podstawie decyzji Biura Nasiennictwa Leśnego.

2.2.5.2 Uprawy pochodne

Poniższe zestawienia przedstawiają zmiany jakie zaszły w powierzchni upraw pochodnych.

Zestawienie XIII

Bloki upraw pochodnych i ich realizacja

blok nr	gatunek wg 01.01.2010 r.	pow. upraw wg 01.01.2010 r. [ha]	uprawy założone w latach 2010-2019 [ha]	pow. upraw wg 31.12.2019 r. [ha]	docelowa powierzchnia bloku	% realizacji bloku
1	2	3	4	5	6	7
I	SO	12,03	10,99	23,02	68,01	34
II	BK	-	1,41	1,41	29,71	5
III	DB.B	-	-	-	24,02	0
RAZEM		12,03	12,40	24,43	121,74	-

W minionym okresie kontynuowano realizację bloku I oraz rozpoczęto realizację bloku II. Uprawy pochodne sosny pochodzą z WDN Nadleśnictwa Bytów, a uprawa bukowa z WDN Nadleśnictwa Świerczyna. Planowane uprawy pochodne dęba bezszypułkowego będą realizowane w oparciu o materiał selekcyjny pochodzący z Nadleśnictwa Złocieniec.

Zestawienie XV

Uprawy pochodne poza blokami

gatunek	pow. upraw wg stanu na 01.01.2010 r. [ha]	uprawy założone w latach 2010-2019 [ha]	pow. upraw wg stanu na 31.12.2019 r. [ha]
1	2	3	4
SO	28,10	3,10	28,67
MD – DB.B	5,27	0	5,27
RAZEM	33,37	3,10	33,94

Uprawy pochodne poza blokami zajmują powierzchnię 33,94 ha, w minionym okresie wykreślono jedną uprawę pochodną SO poza blokiem o pow. 2,53 ha. Łączna suma wszystkich upraw pochodnych na koniec 2019 roku wynosi 58,37 ha.

Zestawienie XIV

Uprawy zachowawcze

blok nr	gatunek wg 01.01.2010 r.	pow. upraw wg 01.01.2010 r. [ha]	uprawy założone w latach 2010-2019 [ha]	pow. upraw wg 31.12.2019 r. [ha]	docelowa powierzchnia bloku	% realizacji bloku
1	2	3	4	5	6	7
IV	SO	-	3,52	3,52	15,25	23
RAZEM		-	3,52	3,52	15,25	-

W minionym okresie rozpoczęto zakładanie bloku upraw zachowawczych w oparciu o materiał pochodzący z drzewostanu zachowawczego Nadleśnictwa Złocieniec.

2.2.5.3 Drzewa mateczne

Na terenie Nadleśnictwa Dretyń występuje 7 drzew matecznych z czego 1 sztuka (SO) została uznana w ostatnim dziesięcioleciu.

Zestawienie XV

Wykaz drzew matecznych w Nadleśnictwie Dretyń

gatunek	ilość wg stanu na 01.01.2010 r.	ilość wg stanu na 31.12.2019 r.
1	2	3
MD	4	4
BK	1	1
SO	1	2
RAZEM	6	7

3. Ocena wpływu wykonanych zabiegów gospodarczych na stan lasu

3.1 Wielkość zasobów drzewnych

Zestawienie XVI

Porównanie wielkości zasobów drzewnych na początku i końcu okresu minionego wg najważniejszych gatunków brutto

stan inwentaryzacji	wielkość zasobów drzewnych						
	na całej powierzchni		wg najważniejszych gatunków drzew				
			SO	ŚW	DB	BK	BRZ
1	2		3	4	5	6	7
1.01.2010r.	wg. gat. pan. [m ³] – pow. zalesiona	3258238	2678590	129904	26433	214347	130063
	wg. gat. rzecz. [m ³] – pow. zalesiona	3246005	2446000	242910	38355	219465	197035
	śr. zasobność [m ³ /ha] – pow. ogółem	235	235	269	239	223	239
31.12.2019r.	wg. gat. pan. [m ³] – pow. zalesiona	3607663	2950121	123780	33924	256568	129343
	wg. gat. rzecz. [m ³] – pow. zalesiona	3574675	2620415	269715	39440	264770	223925
	śr. zasobność [m ³ /ha] – pow. ogółem	260	260	298	240	224	278
Różnica	wg. gat. pan. [m ³] – pow. zalesiona	349425	271531	-6124	7491	42221	-720
	wg. gat. rzecz. [m ³] – pow. zalesiona	328670	174415	26805	1085	45305	26890
	śr. zasobność [m ³ /ha] – pow. ogółem	25	25	29	1	1	39

Przy użytkowaniu zasobów leśnych zamykających się w 10-leciu miąższością 730121,24m³ netto uzyskano wzrost zapasu o 349425m³, co stanowi 11% zapasu początkowego. Wzrosła przy tym przeciętna zasobność drzewostanów o 25 m³/ha co stanowi 11% przeciętnej zasobności stanu początkowego.

Powyższe zestawienie ukazuje, że zasoby m³/ha wszystkich gatunków drzew wykazują wzrost zapasu. W porównaniu z ubiegłym okresem gospodarczym zwiększyła się powierzchnia głównie drzewostanów bukowych, modrzewiowych i dębowych, a zmalała drzewostanów sosnowych, brzoźowych i świerkowych.

Zmiany rzeczywistego udziału poszczególnych gatunków w Ia i Ib klasie wieku obrazuje poniższe zestawienie.

Zestawienie XVII

Porównanie Ia i Ib klasy wieku wg rzeczywistego udziału gatunków

gatunek drzewa	powierzchniowa tabela klas wieku wg rzeczywistego udziału gatunków w wybranych podklasach wieku w ha							
	Ia stan na 1.01.2010 r.		Ia stan na 31.12.2019 r.		Ib stan na 1.01.2010 r.		Ib stan na 31.12.2019 r.	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
SO	609,64	65,92	584,65	74,02	780,15	66,45	678,75	59,94
MD	45,47	4,92	13,85	1,75	68,04	5,80	48,41	4,27
SW	37,98	4,11	11,08	1,40	91,61	7,80	42,26	3,73
DG	0,42	0,04	0	0	0,05	0	0,09	0,01
BK	147,43	15,94	96,79	12,26	115,20	9,81	217,66	19,22
DB	40,60	4,39	3,97	0,50	37,45	3,19	32,04	2,83
DB.S	0	0	2,56	0,33	0	0	2,52	0,22
DB.B	2,11	0,23	15,66	1,98	0	0	5,25	0,46
DB.C	0	0	0	0	0,54	0,05	0,68	0,06
JW	0	0	0,09	0,01	0	0	0,35	0,03
JS	0,08	0,01	0	0	0	0	0	0
GB	0	0	0,17	0,02	1,25	0,11	0	0
BRZ	38,42	4,15	60,46	7,66	65,70	5,60	101,21	8,94
OL	1,99	0,21	0,29	0,04	13,91	1,18	2,67	0,24
OL.S	0,26	0,03	0	0	0,09	0,01	0	0
WB	0	0	0	0	0	0	0,12	0,01
LP	0,44	0,05	0,26	0,03	0	0	0,46	0,04
RAZEM	924,84	100	789,83	100	1173,99	100	1132,47	100

3.2 Stan zdrowotny i sanitarny lasów

Obecny stan zdrowotny lasów Nadleśnictwa, mimo licznych zagrożeń, można uznać za dobry, co potwierdzają lustracje i kontrole przeprowadzane przez Zespół Ochrony Lasu w Szczecinku.

Pojawiający się posusz zasiedlony oraz wywroty i złomy usuwano na bieżąco. Udział pozyskania posuszu, wywrotów i złomów w stosunku do pozyskania ogółem wynosi 17%. W minionym okresie wystąpiły znaczące szkody spowodowane przez wiatry oraz szkodniki wtórne o charakterze jednostkowym i grupowym na całym obszarze Nadleśnictwa. Pozyskany surowiec z wywrotów i złomów stanowi 58% masy pozyskanej w ramach porządkowania sanitarnego lasu. W drzewostanach świerkowych intensywnie występowały żery, głównie kornika drukarza. W chwili obecnej uważa się stopniowe zmniejszenie zagrożenia będące efektem podjęcia natychmiastowych działań. Na stan zdrowotny drzewostanów korzystnie wpływa przeprowadzana przebudowa drzewostanów oraz kontynuacja wprowadzania II piętra. W latach 2010-2019 wprowadzono II piętro na powierzchni 227,37 ha.

Rozmiar pozyskania posuszu, wywrotów i złomów w minionym 10-leciu przedstawia się zgodnie z danymi z poniższego zestawienia.

Zestawienie XVIII

Rozmiar pozyskania posuszu, wywrotów i złomów w latach 2010 – 2019

Rok	Posusz (m3)	Wywroty i złomy (m3)	Razem
1	2	3	4
2010	3 637,79	2 641,45	6 279,24
2011	3 520,60	3 914,66	7 435,26
2012	3 404,76	7 889,76	11 294,52
2013	8 134,38	2 153,89	10 288,27
2014	8 968,71	12 080,62	21 049,33
2015	11 304,90	7 890,73	19 195,63
2016	11 808,40	1 785,73	13 594,13
2017	7 147,36	2 648,00	9 795,36
2018	8 222,59	1 050,36	9 272,95
2019	10423,21	1918,47	12341,68
RAZEM	76572,70	43973,67	120546,37

4. Rozmiar wykonanych prac zalesieniowych

Na lata 2010 – 2019 zaplanowano wykonanie zalesień w ilości 21,19 ha, plan wykonano w 96,5% tj. 20,44 ha.

Pozostałe grunty, które były przeznaczone do zalesienia są objęte umowami dzierżawy.

Poniższe zestawienie przedstawia powierzchnię zalesioną w poszczególnych latach.

Zestawienie XIX

Rozmiar wykonanych zalesień w latach 2010 – 2019

Rok wykonania	Obręb leśny	Nadleśnictwo
	Dretyń	
powierzchnia [ha]		
1	2	3
2010	4,02	4,02
2011	4,12	4,12
2012	-	-
2013	-	-
2014	1,32	1,32
2015	5,65	5,65
2016	1,91	1,91
2017	0,51	0,51
2018	2,91	2,91
2019	-	-
RAZEM	20,44	20,44

5. Rozmiar szkód w lasach spowodowanych przez czynniki biotyczne, abiotyczne i antropogeniczne

5.1 Szkody spowodowane przez zwierzynę oraz stosowane metody ograniczenia tych szkód

Uszkodzenia upraw na powierzchniach otwartych, pod okapem drzewostanów i podsadzeń produkcyjnych spowodowane zgryzaniem przez jeleniowate dotyczą wszystkich gatunków drzew. Zgryzanie powoduje głównie zahamowanie przyrostu na wysokość. Uniemożliwia praktycznie wyprowadzenie dębu, lipy, graba, a w niektórych przypadkach sosny i modrzewia oraz gatunków biocenotycznych bez skutecznej ochrony grodzeniami lub innymi formami zabezpieczenia.

Ponadto na terenie Nadleśnictwa coraz częściej notuje się szkody powodowane przez bobry, szczególnie w leśnictwie Trzcinnno.

Nadleśnictwo podejmuje niżej wymienione działania w celu zapobiegania szkodom powodowanym przez zwierzynę:

- zwiększanie odstrzałów w stosunku do optymalnej liczby zwierząt zaplanowanych do pozyskania,
- wykładanie drzew ogryzowych,
- grodzenie upraw,
- chemiczne zabezpieczanie upraw,
- palikowanie modrzewia,
- zakładanie osłonek przed zgryzaniem,
- zakładanie osłonek przed spalowaniem.

Skuteczną metodą ochrony przed zwierzyną są grodzenia, jednak duża ich liczba powoduje zmniejszenie powierzchni dostępnej dla zwierzyny. Jednocześnie skuteczne utrzymanie w sprawności dużej ilości grodzień (wg stanu na dzień 31.12.2019 r. ogrodzenia obejmują powierzchnię 760,51ha upraw i młodników) stanowi poważne wyzwanie dla Służby Leśnej. Ogrodzenia są niszczone przez zwierzynę, a także przez miejscową ludność. Dlatego też w 2016 i 2018 roku opracowane zostały kierunkowe wytyczne dotyczące stosowania poszczególnych metod ochrony przed szkodami od zwierzyny. Grodzone są uprawy pochodne oraz uprawy usytuowane w miejscach szczególnie narażonych na szkody od zwierzyny. Pozostałe metody

ochrony stosowane są w zależności od możliwości finansowych Nadleśnictwa w danym roku.

Zestawienie XX

Wykaz powierzchni zabezpieczonych przed powstawaniem szkód powodowanych przez zwierzynę w uprawach i młodnikach wg metod w latach 2010 – 2019 – Nadleśnictwo Dretyń

metoda zabezpieczenia	powierzchnia zabezpieczania [ha]										
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	średniorocznie
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
grodzenia nowe	63,23	70,66	30,41	107,40	101,95	130,91	108,04	97,12	55,52	29,20	79,44
zabezpieczanie chemiczne	63,03	132,36	114,94	110,22	122,53	225,56	95,11	8,70	11,68	80,65	96,48
zabezpieczanie mechaniczne	24,77	18,79	8,11	37,49	5,31	2,07	2,90	0,00	0,00	0,50	9,99
palikowanie modrzewia	0,24	0,44	0,48	0,50	0,00	6,12	0,00	1,03	0,00	0,08	0,89
RAZEM	151,27	222,25	153,94	255,61	229,79	364,66	206,05	106,85	67,2	110,43	186,80

W celu właściwego scharakteryzowania tendencji w zakresie szkód powodowanych przez zwierzynę łowną, w kontekście wykonanych zadań hodowlanych i ochronnych na przestrzeni minionego 10-lecia, w poniższej tabeli zestawiono latami inwentaryzację szkód, powierzchnię poprawek i uzupełnień oraz powierzchnie grodzień.

Zestawienie XXI

Wykaz powierzchni uszkodzeń, wykonanych poprawek i uzupełnień oraz gradzeń w poszczególnych latach minionego okresu

rok okresu mi- nionego	stopnie uszk.	pow. uszkodz. [ha]		pow. wyko- nanych po- prawek i uzupełnień [ha]	pow. wykona- nych gradzeń [ha]
		uprawy	młodniki		
1	2	3	4	5	6
2010	11-20%	24,28	164,97	5,17	63,23
	21-50%	1,05	59,10		
	>50%	83,80	7,73		
2011	11-20%	31,79	116,41	8,10	70,66
	21-50%	20,91	46,71		
	>50%	0,00	0,50		
2012	21-40%	63,49	70,46	7,99	30,41
	>40%	8,10	12,14		
2013	21-40%	35,05	86,20	4,59	107,40
	>40%	8,87	4,07		
2014	21-40%	71,75	86,64	6,52	101,95
	>40%	5,23	2,00		
2015	21-40%	42,50	22,35	5,76	130,91
	>40%	3,90	0,30		
2016	21-40%	44,94	25,16	4,21	108,04
	>40%	6,58	1,63		
2017	21-40%	15,44	33,02	3,20	97,12
	>40%	1,00	0,00		
2018	21-40%	6,20	7,70	2,27	55,52
	>40%	0	0,50		
2019	21-40%	17,09	31,56	10,16	28,40
	>40%	15,32	34,63		
Średniorocznie w latach 2012 - 2019	21-40%	37,06	45,39	5,80	79,36
	>40%	6,12	6,91		

Zgodnie z wprowadzoną w 2012 roku Instrukcją Ochrony Lasu, nie rejestruje się uszkodzeń do 20%.

5.2 Szkody spowodowane przez pożary

Według kategoryzacji zagrożenia pożarowego lasów obszar Nadleśnictwa Dretyń zakwalifikowany został do II kategorii.

Główne niebezpieczeństwo powstania pożaru związane jest z atrakcyjnością turystyczną terenu oraz sąsiedztwem obszarów rolniczych. Szczególnie niebezpieczna jest wczesna wiosna, z uwagi na częste występowanie długich okresów bezdeszczowych oraz wypalanie traw. Groźny jest również okres letni związany z większą penetracją terenów leśnych oraz prowadzeniem prac żniwnych.

W latach 2009-2018 powstało 16 pożarów na obszarach o łącznej powierzchni 2,27 ha. Przeciętna powierzchnia pożaru wynosiła 0,14 ha, a główną ich przyczyną były podpalenia. W przypadku części pożarów nie udało się ustalić przyczyny ich powstania.

Liczbę pożarów na terenie Nadleśnictwa Dretyń w poszczególnych latach minionego okresu w rozbiciu na przyczyny ich powstania przedstawia poniższe zestawienie.

Zestawienie XXII

Wykaz pożarów i ich powierzchni odnotowanych w latach 2009 – 2018 wg przyczyn powstania i wielkości

Rok	Pożary		Przyczyny powstania pożaru (liczba- powierzchnia ha)						
	Liczba	Pow.	Nieostrożność	Maszyny i urządzenia	Wyładowania atmosferyczne	Przerzuty z gruntów nieleśnych	Podpalenia	Pozostałe	Nieustalone
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2009	1	0,01							1 – 0,01
2010	2	0,02	1 – 0,01						1 – 0,01
2011	5	1,77	2 – 0,17				3 – 1,60		
2012	1	0,30	1 – 0,30						
2013	3	0,04	2 – 0,02				1 – 0,02		
2014	2	0,02		1 – 0,01			1 – 0,01		
2015	0	0,00							
2016	1	0,01					1 – 0,01		
2017	0	0,00							
2018	1	0,10					1 – 0,10		
Razem	16	2,27	6 – 0,50	1 – 0,01			7 – 1,74		2 – 0,02

System monitoringu przeciwpożarowego oparty jest na punkcie alarmowo-dyspozycyjnym (PAD), który zlokalizowany jest w biurze Nadleśnictwa Dretyń oraz na jednej dostrzegalni znajdującej się w Leśnictwie Trzcinnu. Punkty obserwacyjne współpracują z podobnymi punktami w Nadleśnictwach: Miastko, Osusznica, Warcino i Trzebielino. Nadleśnictwo wyposażone jest w sprawną sieć łączności radiowej i telefonicznej.

W celu zapewnienia dojazdu do pożaru Nadleśnictwo wyznaczyło 95,681km dojazdów pożarowych. W mijającym 10-leciu w ramach prac budowlanych zbudowano 26,501km dróg. W celu zabezpieczenia przeciwpożarowego obszarów leśnych Nadleśnictwo utrzymuje bazę sprzętu przeciwpożarowego wyposażoną zgodnie z wymogami przewidzianymi dla nadleśnictw II kategorii zagrożenia pożarowego.

Na wyposażeniu znajduje się lekki samochód patrolowo - gaśniczy z modułem gaśniczym i zbiornikiem na wodę o pojemności 400 litrów.

Na terenie Nadleśnictwa do celów przeciwpożarowych utrzymuje się 12 punktów czerpania wody.

Zestawienie XXIII

Nakłady na budowę dróg w okresie 2010 – 2019

rok budowy	koszt budowy (tys. zł netto)	długość (km)	koszt budowy 1 km drogi (zł netto)
1	2	3	4
2010	127,13	0,6400	198640,62
2011	368,06	0,8800	418245,55
2012	1558,61	8,9810	173545,27
2013	1031,87	6,0900	169436,10
2014	171,93	0,7600	226219,50
2015	147,06	1,2200	120539,34
2016	289,19	3,0400	95128,48
2017	134,84	1,8600	72497,28
2018	343,05	1,9600	175027,02
2019	345,68	1,0700	323070,25
RAZEM	4517,42	26,5010	----

5.3 Szkody spowodowane przez szkodliwe owady i grzyby patogeniczne oraz stosowane metody ograniczenia tych szkód

W drzewostanach Nadleśnictwa Dretyń głównym gatunkiem lasotwórczym jest sosna pospolita (ok 81% powierzchni), co skutkuje predyspozycją do występowania szkód od owadów, grzybów oraz czynników abiotycznych.

Szkodniki pierwotne

W mijającym dziesięcioleciu zanotowano spadek aktywności szkodników owadzich w porównaniu do lat poprzednich.

Szkodniki wtórne

W ostatnich latach odnotowano szkody spowodowane głównie przez kornika drukarza. Nadleśnictwo prowadzi odpowiednią rotację drewna, wyznacza drzewa trocinkowe, usuwa posusz czynny, wykłada pułapki klasyczne i feromonowe, wypala oraz rozdrabnia gałęzie świerkowe powstałe po usunięciu drzew.

W latach 2017 – 2018 odnotowano szkody od smolika znaczonego na łącznej powierzchni 77,16 ha. W roku 2018 odnotowano szkody istotne w uprawach i młodnikach sosnowych spowodowane osutką na łącznej powierzchni 58,82 ha.

5.4 Szkody spowodowane przez zanieczyszczenia środowiska

W Nadleśnictwie Dretyń nie występują szkody przemysłowe, natomiast utrzymuje się problem zaśmiecania obszarów leśnych.

5.5 Szkody spowodowane przez czynniki klimatyczne

Głównym sprawcą szkód spowodowanych przez czynniki klimatyczne są przymrozki późne oraz silne wiatry wiejące znad Morza Bałtyckiego i z zachodu. Przez cały okres obowiązywania PUL odnotowywano szkody od wiatrów. Uszkodzenia drzewostanów miały charakter jednostkowy i grupowy. Największe szkody wystąpiły

w 2014 roku, łącznie pozyskano wówczas 12081m³ złomów i wywrotów.

Negatywny wpływ na stan upraw mają przymrozki późne. Najdotkliwsze szkody od przymrozków wystąpiły w 2018 roku na terenie Leśnictwa Dretyń o łącznej powierzchni 3,54 ha.

W roku 2019 na terenie leśnictwa Wałdowo odnotowano szkody z tytułu podtopienia drzewostanów na powierzchni 4,80 ha.

6. Użytkowanie uboczne

6.1 Pozyskanie choinek i stroiszu

Pozyskanie choinek w Nadleśnictwie kształtujące się na poziomie około 80 sztuk świerka średniorocznie.

6.2 Użytkowanie runa leśnego

Drzewostany Nadleśnictwa są zasobne w grzyby i jagody, stąd duża penetracja terenu w okresie ich urodzaju. Zbiory dokonywane są przez miejscową ludność oraz turystów. W celu ochrony drzewostanów Nadleśnictwo zorganizowało 10 miejsc postoju pojazdów oraz udostępniło sieć dróg do ruchu turystycznego.

6.3 Użytkowanie gruntów związanych z gospodarką rolną

Grunty rolne znajdują się na powierzchni 223,5094ha. Wydierżawiono oraz udostępniono jako deputaty pracownicze 215,9684 ha (97%). Pozostałą część gruntów rolnych stanowią zadrzewienia na gruntach rolnych, wody na gruntach rolnych oraz role przewidziane do sukcesji, które stopniowo przeklasyfikowywane są na grunty leśne bądź zadrzewienia.

6.4 Wyniki gospodarki łowieckiej

Gospodarka łowiecka na terenie Nadleśnictwa Dretyń prowadzona jest w 4 obwodach dzierżawionych i 1 obwodzie wyłączonym z dzierżawy, przez 4 koła łowieckie i 1 Ośrodek Hodowli Zwierzyny Polskiego Związku Łowieckiego Nadleśnictwo sprawuje nadzór nad 3 kołami łowieckimi dzierżawiącymi 3 obwody łowieckie i 1 obwód zarządzany przez OHZ PZŁ.

W mijającym okresie Nadleśnictwo koncentrowało się na następujących działaniach:

- ograniczaniu szkód istotnych w uprawach i młodnikach,
- wykładaniu drzew ogryzowych w okresie zimowego i wiosennego spalowania w trakcie wykonywania zabiegów CP, TW i TP,
- wprowadzaniu na uprawach gatunków drzew dostarczających zwierzynie owoców i nasion,

- poprawie współpracy pomiędzy dzierżawcami, a Nadleśnictwem poprzez organizację wspólnych spotkań,

Zestawienie XXIV

Plan i wykonanie odstrzału zwierzyny łownej

sezon	jeleń		daniel		sarna		dzik	
	P	W	P	W	P	W	P	W
1	2	3	4	5	6	7	8	9
2009/2010	263	242	17	11	275	241	670	547
2010/2011	276	254	18	15	165	159	705	659
2011/2012	288	285	23	16	158	147	700	581
2012/2013	330	315	39	31	166	161	650	636
2013/2014	334	321	46	30	186	184	790	663
2014/2015	352	343	56	43	199	197	770	599
2015/2016	391	391	59	43	218	213	845	734
2016/2017	482	424	72	49	224	184	924	721
2017/2018	359	348	51	23	173	148	779	622
2018/2019	231	227	32	18	168	146	234	349
średniorocznie	331	315	41	28	193	178	707	611

7. Realizacja zadań wynikających z Programu Ochrony Przyrody i Planów Ochrony

7.1 Omówienie zadań wynikających z Programu Ochrony Przyrody

7.1.1 Kształtowanie granicy polno – leśnej

Kształtowanie granicy polno – leśnej jest realizowane w zależności od potrzeb terenowych w ramach prac odnowieniowych i zalesieniowych.

7.1.2 Formy ochrony – zalecenia ochronne

W zasięgu Nadleśnictwa Dretyń znajdują się:

a. rezerваты przyrody:

Jeziro Smołowe – 37,08 ha (Plan Ochrony), - otulina w Zarządzie PGLLP

b. obszary chronionego krajobrazu:

Źródłiskowy obszar Brdy i Wieprzy na wschód od Miastka – powierzchnia 5432,63 ha w zasięgu Nadleśnictwa,

c. obszary NATURA 2000:

➤ Obszary specjalnej ochrony siedlisk (SOO):

- PLH220038 „Dolina Wieprzy i Studnicy”, - 4268,19 ha w zasięgu Nadleśnictwa Dretyń

- PLH220041 „Miasteczkie Jeziora Lobeliowe” - 656,25 ha w zasięgu Nadleśnictwa Dretyń

d. użytki ekologiczne – powierzchnia 48,19 ha

e. pomniki przyrody – drzewa i grupy drzew oraz głązy narzutowe – 50 szt.

f. strefy ochrony całorocznej i okresowej:

- bielik – Leśnictwo Plewiska - łączna powierzchnia 87,53 ha,
- orlik krzykliwy – Leśnictwo Węgorzyno - powierzchnia 163,16 ha,
- żółw błotny – 2 strefy okresowe w Leśnictwie Węgorzyno – powierzchnia 117,53 ha

7.1.3 Ochrona różnorodności biologicznej

Nadleśnictwo wyłączyło z użytkowania gospodarczego najcenniejsze fragmenty obszarów na powierzchni 340,82ha. Możliwość wycinania drzew na tych obszarach może zaistnieć jedynie w wyjątkowych, uzasadnionych przypadkach (np. z przyczyn bezpieczeństwa, ochrony lasu i ochrony przeciwpożarowej, przejezdności dróg itp.), lecz charakter prowadzonych w nich cięć nie może w żaden sposób naruszać charakteru ostoi.

7.1.4 Promocja i edukacja ekologiczna

Edukację leśną społeczeństwa w Nadleśnictwie Dretyń prowadzi się na podstawie Zarządzenia Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych nr 57 z dnia 09.05.2003 r. Prowadzona jest ona w oparciu o naturalne walory przyrodnicze terenu i bazę edukacyjną, na którą składają się:

- bogactwo fauny i flory,
- atrakcyjnie ukształtowane tereny,

- ścieżki dydaktyczne : Leśna szkoła pod jodłą, Szlakiem dretyńskich dębów, Bogactwo mokradel,
- teren gospodarstwa szkółkarskiego,

Partnerami Nadleśnictwa w edukacji leśnej społeczeństwa są lokalne przedszkola oraz szkoły podstawowe, a także samorządy, organizacje i stowarzyszenia pozarządowe. Podstawową formą edukacji leśnej są zajęcia terenowe prowadzone z dziećmi i młodzieżą. Leśnicy uczestniczą również w imprezach organizowanych przez szkoły i przedszkola. W ostatnim czasie wzrosło zainteresowanie społeczeństwa tematami leśnymi, prowadzonymi akcjami edukacyjnymi, a także spotkaniami z leśnikami w szkołach, przedszkolach oraz podczas imprez masowych, na których nadleśnictwo prezentuje swoje stoisko. Edukację leśną prowadzi się w oparciu o wiedzę i doświadczenie pracowników Nadleśnictwa z wykorzystaniem materiałów promocyjnych, tablic edukacyjnych, fotografii przyrodniczych, wykonywanych przez pracowników nadleśnictwa oraz spreparowanymi zwierzętami. Średniorocznie w zajęciach i spotkaniach edukacyjnych w minionym okresie brało udział około 1500 osób. Ponadto obiekty turystyczne wyposażone są w tablice edukacyjne ukazujące zarówno prace leśników jak i tajniki lasu. Tablice przedstawiają również zasady korzystania z lasu oraz zasady bezpieczeństwa przeciwpożarowego. W miejscach szczególnie często odwiedzanych ustawiono tablice zawierające mapę Nadleśnictwa oraz informacje w postaci zdjęć i opisów miejsc ciekawych pod względem przyrodniczym.

Należy podkreślić, że walory przyrodnicze, przygotowanie terenu dla turystów i działania edukacyjne Nadleśnictwa są przedstawiane przez lokalne media: Głos Pomorza, Tygodnik Miastecki. Przez teren Nadleśnictwa przebiegają piesze i rowerowe szlaki turystyczne. Nadleśnictwo na podstawie ustawy o lasach udostępnia swoje tereny dla ruchu turystycznego.

8. Sieć dróg leśnych

Zestawienie XXV

Długość dróg sieciowych z podziałem na kategorie

Kategoria drogi	Długość całkowita [km]	W tym zbudowane	Zagęszczenie [m/ha]
Dojazdy pożarowe	95,681	26,50	16,9
Drogi leśne pozostałe	69,711	-----	
Drogi publiczne	76,915	-----	
Ogółem	242,307	-----	

Obecna łączna długość dróg leśnych w sieci ok. 165 km. Docelowy stan techniczny dróg leśnych w sieci przy obecnych nakładach inwestycyjnych na drogi leśne jest bardzo trudny do osiągnięcia. Dlatego też ważne jest odpowiednie zaplanowanie harmonogramu remontów w sieci dróg. Pozostała część wymaga remontu lub utrzymania bieżącego. Nadrzędnym celem prac jest dostosowanie dróg (stanowiących generalnie dojazdy pożarowe) do wymogów obowiązujących przepisów prawnych.

Ogólnie wszystkie istniejące dojazdy pożarowe są przejezdne, jednakże nie wszystkie odcinki spełniają wymagania techniczne wynikające z instrukcji ochrony przeciwpożarowej lasu. Wymagania te spełniają w większości drogi, które zostały wybudowane lub zmodernizowane w latach 2010 – 2019.

Zestawienie XXVI

Charakterystyka nawierzchni leśnych dróg sieciowych

rodzaj nawierzchni	nawierzchnia	długość [km]
1	2	3
gruntowa - nieulepszona	naturalna - profilowana	73,798
gruntowa - ulepszona	żwir/tłuczeń/bruk	75,805
twarda - ulepszona	bitumiczna	6,387
	płyty JOMB	9,402
RAZEM		165,392

Zestawienie XXVII

Dojazdy pożarowe

Nr drogi	Przebieg	Naturalna	Ulepszona	Twarda	Długość ogółem
		Km			
1	40,41,58,59,79,80,104,105,119,120,132,133,150,151,156,157,163,164	-	5,622	0,556	6,178
2	42,61,62,82,83,108,109,122,123,133,134,152,158,165,166	2,250	3,024	0,840	6,114
3	134-142	0,606	3,281	0,702	4,589
4	115,88,65,66,46,47,35,36,26,27,19,20	-	2,220	1,685	3,905
5	115,116,89,90,68,69,48,49,37,38	-	3,581	2,513	6,094
6	453-460,470,477,478,482,483,506,516,527,528	-	4,722	3,684	8,406
7	30A,30,39,49,50	1,060	1,220	-	2,280
8	177-179,497-505,482,478,471,462,452	-	8,391	-	8,391
9	426-429,433	2,838	2,390	-	3,077
10	7	-	1,970	0,080	0,277
11	493,497,508,520,521	0,399	1,420	-	1,819
12	118,119,129,130,147,148,155,156	-	4,155	-	4,155
13	180-184	-	3,170	-	3,170
14	219,229,239,249,254	0,972	2,281	-	3,253
15	262,299,298,304	0,879	0,420	-	1,299
16	384,392,395-398	-	3,136	0,823	3,959
17	404,411,412	-	0,485	0,677	1,162
18	207-209,189,194,199	1,815	1,218	-	3,033
19	202,209,214,286,287,290,292,294,294A	1,712	1,842	2,296	5,850
20	292-295,294A	0,292	2,969	-	3,261
21	355-357,265,302,309	-	2,387	0,179	2,566
22	338-340	-	0,710	0,302	1,012
23	329,334,341-343,348-350,357	-	4,047	0,087	4,134
24	72,92-96	0,757	2,470	0,535	3,762
25	380-381,387-388	2,412	1,208	-	3,620
		-	0,315	-	0,315

9. Wnioski wynikające z porównania powierzchni leśnej i zasobów drzewnych w kolejnych planach urządzenia lasu

Jak wynika z materiałów przedstawionych przez BULiGL w stosunku do poprzednich rewizji urządzenia lasu nastąpił wzrost powierzchni gruntów leśnych, wzrost przeciętnej zasobności na hektar oraz wzrost przeciętnego wieku drzewostanów.

Zestawienie XXVIII

Zmiany zasobów leśnych dla Nadleśnictwa

lp.	wyszczególnienie	jedn.	Stan na:					
			1.10.1967 r.	1.10.197 6 r.	1.01. 1990r.	1.01. 2000 r.	1.01. 2010 r.	1.01. 2020 r.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	powierzchnia leśna zalesiona i niezalesiona	ha	8548	9749	13237	13635	13891	13911
2	zasoby miąższości	tys. m ³	1184	1649	2468	2608	3262	3612
3	przeciętna zasobność drzewostanów na 1 ha w podklasach wieku							
	IIa	m ³	62	107	77	84	94	100
	IIb	m ³	117	132	148	160	179	202
	IIIa	m ³	166	175	200	208	250	275
	IIIb	m ³	213	213	238	230	286	321
	IVa	m ³	241	247	251	255	303	334
	IVb	m ³	242	291	264	252	324	368
	Va	m ³	254	288	293	271	318	359
	Vb	m ³	258	297	295	291	323	352
	VI	m ³	258	309	302	300	363	387
	VII i starsze	m ³	237	267	299	279	362	403
	KO	m ³	-	170	201	227	277	277
KDO	m ³	-	218	248	261	279	314	
4	przeciętna zasobność na 1 ha (pow. leśnej zalesionej i niezal.)	m ³	139	169	186	191	235	260
5	przeciętny wiek drzewostanów	lat	46	49	57	58	61	64
6	spodziewany bieżący roczny przyrost drzewostanów na 1 ha - tablicowy	m ³	-	-	-	5,56	5,91	6,41
7	Przeciętna miąższość użytków rębnych na 1 ha (za okres ubiegły)	m ³	-	1,62	1,75	2,24	2,48	3,51
8	Przeciętna miąższość użytków przedrębnych na 1 ha (za okres ubiegły)	m ³	-	1,73	2,39	2,08	2,38	3,04
9	Uzyskany w ubiegłym okresie bieżący użyteczny roczny przyrost drzewostanów na 1 ha	m ³	-	6,24	5,52	4,82	9,16	9,05

10. Uwagi końcowe

Składam podziękowania całemu zespołowi Biura Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Szczecinku za zaangażowanie w opracowaniu Planu Urządzania Lasu dla Nadleśnictwa Dretyń oraz za dobrą współpracę z pracownikami Nadleśnictwa. Kierownikowi pracowni Urządzania Lasu dziękuję szczególnie za rzeczowość i cierpliwość oraz cenne wskazówki i rady w kontaktach z pracownikami służby leśnej Nadleśnictwa.

Dretyń 31.10.2019

KOREFERAT

**wykonawcy projektu planu urządzenia lasu na posiedzenie
Narady Techniczno Gospodarczej
do analizy gospodarki leśnej ubiegłego okresu gospodarczego
opracowanej przez Nadleśniczego Nadleśnictwa Dretyń**

WYKONAŁO:

**Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej
Oddział w Szczecinku**

ul. Koszalińska 91B, 78-400 Szczecinek

Szczecinek 2019 r.

Wykonawca

Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Szczecinku
ul. Koszalińska 91B, 78-400 Szczecinek
tel. (94) 37 408 05, faks (94) 37 408 05
e-mail: sekretariat@szczecinek.buligl.pl

Opracowanie

Kierownik pracowni u.l. Józef Sawicki

Kontrola końcowa

Z-ca Dyrektora Oddziału Mieczysław Kopciński

SPIS TREŚCI

- 1. PORÓWNANIE DANYCH ZAWARTYCH W REFERACIE NADLEŚNICZEGO Z WYNIKAMI INWENTARYZACJI LASU .....**
  - 1.1. Zmiany w stanie posiadania.....
  - 1.2. Porównanie zaplanowanych zadań gospodarczych na ubiegłe 10-lecie z ich wykonaniem.....
    - 1.2.1. Wykonanie zadań gospodarczych w zakresie użytkowania rębego.....
    - 1.2.2. Wykonanie zadań gospodarczych w zakresie użytkowania przedrębego...
    - 1.2.3. Wykonanie zadań gospodarczych z zakresu hodowli lasu.....
  - 1.3. Ocena realizacji programu ochrony przyrody.....

- 2. ANALIZA STANU ZASOBÓW DRZEWNYCH WRAZ Z OKREŚLENIEM POŻĄDANEGO STANU TYCH ZASOBÓW NA KONIEC OKRESU GOSPODARCZEGO.....**
  - 2.1. Zmiany w typach siedliskowych lasu.....
  - 2.2. Charakterystyka drzewostanów.....
    - 2.2.1. Zmiany powierzchni wg gatunków panujących.....
    - 2.2.2. Zmiany miąższości wg gatunków panujących.....
    - 2.2.3. Zestawienie powierzchni i zapasu Nadleśnictwa na początku i końcu .....
    - 2.2.4. Porównanie wskaźników stanu zasobów drzewnych.....

- 3. OCENA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO CZYNNOŚCI GOSPODARCZYCH WYKONANYCH ZGODNIE Z DOTYCHCZASOWYM PLANEM URZĄDZENIA LASU.....**

ANALIZA GOSPODARKI UBIEGŁEGO OKRESU

Podstawą analizy gospodarki leśnej za ubiegły okres gospodarczy jest plan urządzenia lasu (IV rewizji) wykonany wg stanu na 1.01.2010 r. dla Nadleśnictwa Dretyń, zatwierdzony Decyzją Ministra Środowiska DL-lpn-611-10/7547/11/JŁ z dnia 18.02. 2011 r.

1. PORÓWNANIE DANYCH ZAWARTYCH W REFERACIE NADLEŚNICZEGO Z WYNIKAMI INWENTARYZACJI LASU

1.1. Zmiany w stanie posiadania

Zmiany powierzchniowe w Nadleśnictwie

Stan na:	Nadleśnictwo
	powierzchnia w ha (ze współwłasnością)
1	2
1.01.2010 r.	14928,1048
1.01.2020 r.	14918,2577
Różnica	- 9,8471

Powierzchnia ewidencyjna gruntów Nadleśnictwa wynosi 14918,2577 ha. Powierzchnia Nadleśnictwa zmalała w minionym okresie o 9,8471 ha, to jest o 0,07%.

Powyższe zmiany nastąpiły między innymi wskutek:

- przeprowadzonej modernizacji gruntów w gminie Miastko,
- przyjęcia gruntów od jednostek nieposiadających osobowości prawnej (głównie od KOWR) oraz z zasobu Skarbu Państwa prowadzonego przez starostwa,
- nabycia i zbycia gruntów w trybie art.38e ustawy o lasach – w ramach zamian i podczas scalania,
- sprzedaży gruntów w trybie art. 40a ustawy o lasach.

1.2. Porównanie zaplanowanych zadań gospodarczych na ubiegłe dziesięciolecie z ich wykonaniem

1.2.1. Wykonanie zadań gospodarczych w zakresie użytkowania rębego

Ogólnie stwierdza się, że Nadleśnictwo właściwie stosowało nawroty i następstwo cięć - zgodnie z zasadami ładu czasowego i przestrzennego.

Wykonanie w ubiegłym okresie gospodarczym zaprojektowanych użytków rębnych wg rodzajów rębni przedstawiało się następująco:

Wykonanie planu cięć użytków rębnych

Rodzaj rębni	Plan	Wykonanie	% wykonania
	Miąższość netto – m ³ Powierzchnia -ha		
1	2	3	4
Nadleśnictwo Dretyń			
Rębnia zupełna	<u>240980</u> 923,36	<u>220281</u> 874,99	<u>91,4</u> 94,8
Rębnie złożone	<u>173541</u> 1200,60	<u>134050</u> 1160,59	<u>77,2</u> 96,7
Niezaliczone na etat powierzchniowy	<u>651</u>	<u>8001</u>	<u>1229,0</u>
Przygodne rębne (łącznie z CSS)		<u>30690</u>	
Ogółem użytki rębne	<u>415172</u> 2123,96	<u>393022</u> 2035,58	<u>94,7</u> 95,8

Rozmiar powierzchniowy użytków rębnych wykonano w 95,8%, a etat miąższościowy w 94,7%. Użytki przygodne stanowiły 7,8% miąższości grubizny pozyskanej w użytkowaniu rębnym (w tym 7101 m³/ha - 1,8% to CSS).

Ogółem w Nadleśnictwie w użytkowaniu rębnym uzyskano wydajność 193 m³/ha, przy planowanej 195 m³/ha. Użytkowanie rębne rębniami złożonymi było prowadzone zgodnie z bieżącymi potrzebami hodowlanymi. Wykonano 95% planowanych cięć uprzętających.

1.2.2. Wykonanie zadań gospodarczych w zakresie użytkowania przedrębnego

Nie stwierdzono w czasie inwentaryzacji istotnych zaniedbań pielęgnacyjnych. Ogólnie można stwierdzić, że wykonane w drzewostanach Nadleśnictwa cięcia pielęgnacyjne prowadziły do utrzymania lub poprawy stabilności drzewostanów (sanitarne porządkowanie lasu). Celem było uzyskanie możliwie najwyższej produkcji surowca drzewnego dobrej jakości, przy zachowaniu naturalnej różnorodności biologicznej lasu i jego pozaprodukcyjnych funkcji. W lasach ochronnych cięcia pielęgnacyjne prowadzono z uwzględnieniem zadań wynikających z roli pełnionej przez poszczególne drzewostany.

Powierzchniowy planowany rozmiar cięć pielęgnacyjnych został zrealizowany w 97,3%, a miąższościowy – w 107,0%. Na planowaną miąższość 315000 m³ pozyskano 337099 m³. Uzyskano wydajność 37,8 m³/ha, przy planowanej 34,3 m³/ha. Użytki przygodne stanowiły 23,6% miąższości grubizny pozyskanej w użytkowaniu przedrębnym.

Ogółem etat miąższościowy w użytkowaniu rębnym i przedrębnym wykonano w 100,0%.

W okresie między omawianymi rewizjami w Nadleśnictwie wystąpił wzrost przeciętnej zasobności na 1 ha o 25 m³. W tym czasie na terenie Nadleśnictwa pozyskano 730121 m³ netto, czyli przeciętnie z 1 ha gruntów zalesionych i niezalesionych 52 m³. Przeliczając pozyskanie na 1ha na miąższość brutto, przy zastosowaniu wskaźnika 1,25, uzyskujemy pozyskanie brutto z 1 ha w wysokości ok. 65 m³. Łącznie więc w Nadleśnictwie można mówić

o przyroście bieżącym użytecznym na 1 ha w całym 10-leciu w wysokości 90 m³ (65 m³ + 25 m³) tj. o przyroście rocznym rzędu 9,0 m³/ha.

1.2.3. Wykonanie zadań gospodarczych z zakresu hodowli lasu

Wykonanie zadań gospodarczych z zakresu hodowli lasu

Rodzaj czynności	Plan	Wykonanie	% planu
	Powierzchnia - ha		
1	2	3	4
Odnowienie halizn, zrębów z ubiegłego okresu i zrębów bieżących	1056,75	808,69	76,5
Zalesienia	21,19	20,44	96,5
Odnowienia po rębniach złożonych	508,13	181,76	35,8
Podsadzania (wpr. II ptr.)	224,03	227,37	101,5
Dolesienia luk	0,70	12,29	1755,7
Poprawki i uzupełnienia	311,27	57,97	18,6
Wprowadzanie podszytów	0,00	0,00	0,0
Pielęgnacja gleby (obligatoryjne – 1586,07)	1755,40	972,95	55,4
CW (obligatoryjne – 674,46)	1298,82	1107,64	85,3
Pielęgnacja młodników – CP (CP hodowlane – 827,79)	1842,93	1870,42	101,5
Melioracje agrotechniczne	1656,53	1269,87	76,7

Odnowienie halizn i zrębów z ubiegłego 10-lecia zostało wykonane w całości. Niewykonanie planu odnowień otwartych (76,5%) było przede wszystkim wynikiem wprowadzenia przelegiwania zrębów oraz niepełnego wykonania Rb I. Znacznie mniejsze niż planowano było wykonanie odnowień po rębni złożonej (35,8%), a prawdopodobną przyczynę należy szukać w nieuznaniu części odnowień naturalnych. Nie wpłynęło to jednak na dalszą realizację cięć, w tym cięć uprzętających. Przyczyną przekroczenia planowanej powierzchni w dolesieniach luk były głównie szkody wyrządzone w drzewostanach przez kornika i silne wiatry. Poprawki i uzupełnienia wykonano w 18,6% planu. Dobry stan upraw świadczy, że nie było potrzeby wykonywania ich w planowanej wielkości. Poprawki i uzupełnienia stanowiły w Nadleśnictwie 5,7% ogólnej powierzchni odnowień i zalesień otwartych oraz odnowień po rębniach złożonych. Pielęgnowanie upraw czyli pielęgnowanie gleby i CW wykonano w rozmiarze podyktowanym potrzebami hodowlanymi. Pielęgnowanie młodników (CP + CPP) wykonano w 101,5%.

Zinwentaryzowano 731,14 ha upraw i młodników Ia klasy wieku na powierzchniach otwartych. 99,48% tych upraw i młodników cechuje zgodność z orientacyjnym składem gatunkowym, przyjętym w poprzednim planie dla danego siedliska. Upraw o składzie gatunkowym niezgodnym z siedliskiem nie zinwentaryzowano. Przeciętne zadrzewienie upraw i młodników Ia kl. w. wynosi 0,93.

Średni stopień pokrycia upraw i młodników po rębniach złożonych wynosi 71,6%, a jakość 22. Pokrycie młodego pokolenia w KO określono na 49,3%, jakość na 22, a w KDO odpowiednio 24,8% i jakość 22.

W Nadleśnictwie drzewostany o składach gatunkowych zgodnych z przyjętymi na KZP typami drzewostanów występują na 88,66% powierzchni, częściowo zgodnych na 10,42%, niezgodnych na 0,92% powierzchni gruntów zalesionych.

Ogólnie można stwierdzić, że zwiększenie zasobów drzewnych, w miarę dobrego stanu sanitarnego i zdrowotnego drzewostanów oraz właściwej jakości upraw i młodników, to wynik prawidłowo prowadzonej gospodarki leśnej w ubiegłym okresie gospodarczym.

Analiza wykonanych prac z zakresu hodowli lasu przeprowadzona w oparciu o zmianę struktury powierzchni gruntów leśnych niezalesionych (zręby, halizny, płazowiny) oraz powierzchni KO i KDO w minionym 10-leciu przedstawia się następująco:

Analiza zmian kategorii gruntów niezalesionych

Aktualnie zaliczona powierzchnia		Zręby	Halizny i płazowiny	KO	KDO
		powierzchnia w ha			
1		2	3	4	5
Nadleśnictwo Dretyń					
Stan na 1.01.2010 r.		133,39		365,05	22,23
Wg stanu na 1.01.2020 r. zaliczono do	Uprawy i młodniki	133,39		160,18	14,39
	KO			204,08	7,84
	KDO			0,79	
	Drzewostany				
	Drzewostany wyłączone z użytkowania jako ostoje różnorodności biologicznej				

Zestawienie powierzchni upraw i młodników do 10 lat na powierzchniach otwartych w stopniach zadrzewienia

Wyszczególnienie		Wg stanu na 1.01.2010r.		Wg stanu na 1.01.2020r.	
		pow. ha	%	pow. ha	%
1		2	3	4	5
Nadleśnictwo Dretyń					
uprawy o zadrzewieniu	1.0 - 0.9	713,03	77,57	678,01	92,73
- „ -	0.8 – 0.7	206,20	22,43	49,51	6,77
- „ -	0.6 – 0.5			3,62	0,50
uprawy przepadłe o zad. 0.4 i mniejszym					

Wyszczególnienie	Wg stanu na 1.01.2010r.		Wg stanu na 1.01.2020r.	
	pow. ha	%	pow. ha	%
1	2	3	4	5
R A Z E M	919,23	100,00	731,14	100,00
Przeciętne zadrzewienie	0,91	x	0,93	x

Zestawienie powierzchni upraw i młodników do 10 lat na powierzchniach otwartych w stopniach zgodności składu gatunkowego

Wyszczególnienie	Wg stanu na 1.01.2010 r.		Wg stanu na 1.01.2020r.	
	pow. ha	%	pow. ha	%
1	2	3	4	5
Nadleśnictwo Dretyń				
zgodne	904,04	98,35	727,32	99,48
częściowo zgodne	15,19	1,65	3,82	0,52
niezgodne				
uprawy przypadłe				
R A Z E M	919,23	100,00	731,14	100,00

1.3. Ocena realizacji programu ochrony przyrody

W minionym 10-leciu Nadleśnictwo realizując wytyczne programu ochrony przyrody zadbało o zachowanie łągów, olsów i innych naturalnych zbiorowisk, jako ostoi rzadkich gatunków roślin i zwierząt. Pozostawiono w stanie nienaruszonym śródleśne polany, utrzymywano śródleśne zbiorniki wodne. W celu ochrony i zachowania różnorodności biologicznej pozostawiano drzewa martwe i dziuplaste. Ochronie podlegały stanowiska roślin gatunków chronionych oraz prowadzona była ich ewidencja. Na powierzchniach przeznaczonych do cięć odnowieniowych pozostawiano do starości fizjologicznej około 5% powierzchni bez stosowania jakichkolwiek zabiegów.

W czasie prac nad projektem planu urządzenia lasu wykonawca dokonał lustracji i weryfikacji występujących na terenie Nadleśnictwa Dretyń siedlisk przyrodniczych, wyznaczonych w ramach przeprowadzonej w LP w latach 2006-2007 powszechnej inwentaryzacji. Skorygowana lokalizacja i powierzchnia poszczególnych siedlisk naturalnych zostanie zamieszczona w zaktualizowanym programie ochrony przyrody.

2. ANALIZA STANU ZASOBÓW DRZEWNYCH WRAZ Z OKREŚLENIEM POŻĄDANEGO STANU TYCH ZASOBÓW NA KONIEC OKRESU GOSPODARCZEGO

2.1. Zmiany w typach siedliskowych lasu

Zmiany powierzchni wg siedliskowych typów lasu w IV i V rewizji planu u.l. dla Nadleśnictwa
(grunty zal. i niezal.)

Typ siedliskowy lasu	Nadleśnictwo				
	IV rewizja		V rewizja		Wzrost/Spadek ha
	Pow. ha	Udział %	Pow. ha	Udział %	
1	2	3	4	5	6
Bśw	3309,52	23,82	3280,37	23,58	- 29,15
Bb	13,39	0,10	12,91	0,09	- 0,48
BMśw	6386,33	45,97	6357,88	45,70	- 28,45
BMw	53,23	0,38	52,22	0,38	- 1,01
BMb	166,13	1,20	168,71	1,21	+ 2,58
LMśw	3061,65	22,04	3139,59	22,57	+ 77,94
LMw	98,62	0,71	98,23	0,71	- 0,39
LMb	51,84	0,37	51,39	0,37	- 0,45
Lśw	640,34	4,61	639,39	4,60	- 0,95
Lw	0,59	0,01			- 0,59
OI	103,34	0,74	104,73	0,75	+ 1,39
OIJ	6,44	0,05	6,00	0,04	- 0,44
Ogółem	13891,42	100,00	13911,42	100,00	+ 20,00

W porównaniu do poprzedniej rewizji u.l. wzrosła głównie powierzchnia LMśw – o 77,94 ha, a zmalała głównie Bśw – o 29,15 ha i BMśw – o 28,45 ha. W pozostałych siedliskach zmiany były niewielkie. Różnice w powierzchni siedlisk są głównie wynikiem korekty granic wyłączeń, systemowego wyliczenia powierzchni dla większości pododdziałów leśnych, przeklasyfikowania gruntów nieleśnych, zalesienia gruntów porolnych oraz korekty operatu siedliskowego.

2.2. Charakterystyka drzewostanów

2.2.1. Zmiany powierzchni wg gatunków panujących

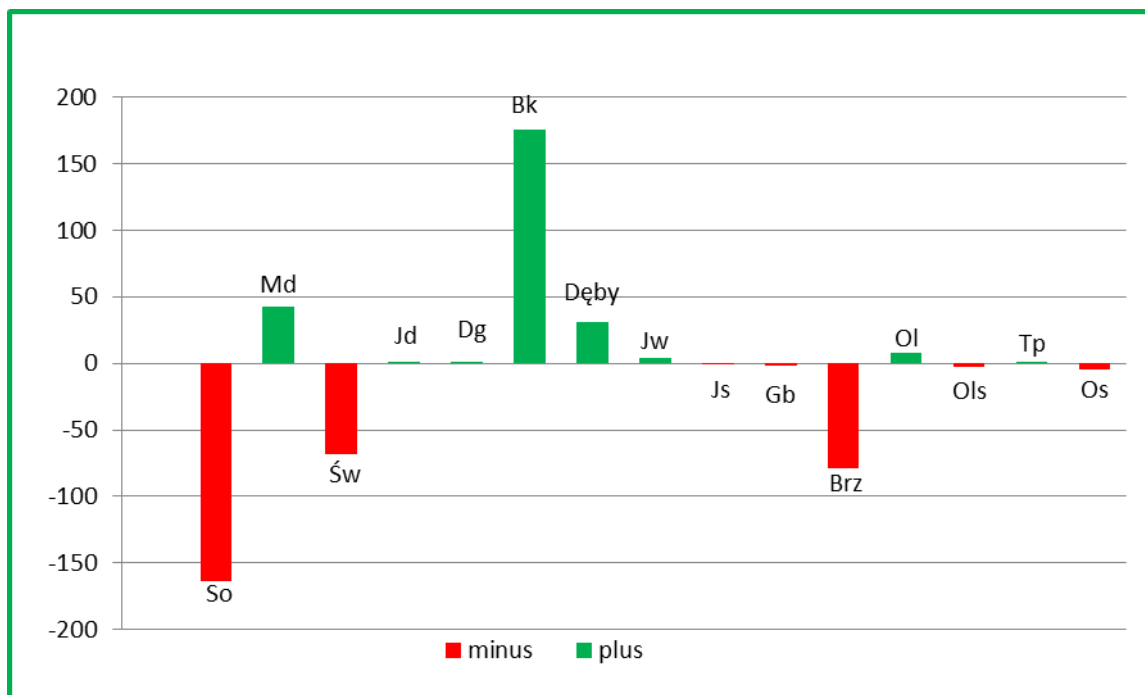
Głównym gatunkiem panującym w Nadleśnictwie Dretyń była i jest sosna. Drzewostany sosnowe zajmują 81,33% powierzchni gruntów zalesionych. Sosna dominuje na siedliskach borów, BMśw, BMw oraz na LMśw. Na siedlisku Lśw przeważa buk, siedliska BMb i LMw zajmują w większości brzoza, sosna i świerk, a siedliska Lmb, OI i OIJ porośnięte są głównie przez olszę.

**Zestawienie powierzchni wg panujących gatunków drzew w IV i V rewizji planu u.l.
dla Nadleśnictwa**

Gatunek	Nadleśnictwo				
	IV rewizja		V rewizja		Wzrost/Spadek ha
	Pow. ha	Udział %	Pow. ha	Udział %	
1	2	3	4	5	6
So	11275,76	82,18	11111,71	81,33	- 164,05
Md	171,10	1,25	213,77	1,56	+ 42,67
Św	482,69	3,52	414,04	3,03	- 68,65
Jd	0,74	0,01	0,98	0,01	+ 0,24
Dg	1,23	0,01	1,29	0,01	+ 0,06
Bk	961,47	7,01	1136,85	8,32	+ 175,38
Db	96,25	0,70	123,78	0,91	+ 27,53
Dbb	14,02	0,10	15,71	0,12	+ 1,69
Dbc			1,95	0,01	+ 1,95
Jw	0,40	0,00	4,76	0,04	+ 4,36
Js	1,65	0,01	0,74	0,01	- 0,91
Gb	3,49	0,03	1,99	0,01	- 1,50
Brz	541,98	3,95	463,52	3,39	- 78,46
OI	158,34	1,15	166,40	1,22	+ 8,06
Ols	3,08	0,02			- 3,08
Tp	1,36	0,01	1,38	0,01	+ 0,02
Os	7,48	0,05	2,86	0,02	- 4,62
Razem grunty zalesione	13721,04	100,00	13661,73	100,00	- 59,31
Grunty niezalesione	170,38	x	249,69	x	+ 79,31
Ogółem	13891,42	x	13911,42	x	+ 20,00

Największy wzrost powierzchni nastąpił w buku, modrzewiu i w dębach, a spadek – w sośnie, brzozie i świerku. Powierzchnia gruntów zalesionych zmniejszyła się o 59,31 ha czyli o 0,43 % w stosunku do stanu wyjściowego poprzedniego planu u.l.

Zmiany w udziale powierzchniowym panujących gatunków drzew w IV i V rewizji planu u.l. (powierzchnia w ha)

2.2.2. Zmiany miąższości wg gatunków panujących

Zestawienie miąższości wg panujących gatunków drzew w IV i V rewizji planu u.l. dla Nadleśnictwa

Gatunek	Nadleśnictwo				Wzrost/Spadek m ³
	IV rewizja		V rewizja		
	m ³	Udział %	m ³	Udział %	
1	2	3	4	5	6
So	2678590	82,21	2950121	81,77	+ 271531
Md	36019	1,11	57652	1,60	+ 21633
Św	129904	3,99	123780	3,43	- 6124
Jd	285	0,01	400	0,01	+ 115
Dg	765	0,02	700	0,02	- 65
Bk	214347	6,58	256568	7,11	+ 42221
Db	22920	0,70	31036	0,86	+ 8116
Dbb	3513	0,11	2823	0,08	- 690
Dbc			65	0,00	+ 65
Jw	75	0,00	1245	0,03	+ 1170
Js	330	0,01	220	0,01	- 110
Gb	680	0,02	620	0,02	- 60
Brz	130063	3,99	129343	3,59	- 720

Gatunek	Nadleśnictwo				
	IV rewizja		V rewizja		Wzrost/Spadek m ³
	m ³	Udział %	m ³	Udział %	
1	2	3	4	5	6
OI	38502	1,18	51810	1,44	+ 13308
OIs	425	0,01			- 425
Tp	350	0,01	485	0,01	+ 135
Os	1470	0,05	795	0,02	- 675
Razem grunty zalesione	3258238	100,00	3607663	100,00	+ 349425
Grunty niezalesione	3578	x	4416	x	+ 838
Ogółem	3261816	x	3612079	x	+ 350263

Ogólna miąższość drzewostanów Nadleśnictwa zwiększyła się o 349425 m³, czyli o 10,7% w stosunku do stanu wyjściowego poprzedniego okresu gospodarczego. Wzrost nastąpił w większości gatunków, ale głównie w sośnie.

2.2.3. Zestawienie powierzchni i zapasu Nadleśnictwa na początku i końcu okresu gospodarczego

Zestawienie powierzchni i zapasu oraz przeciętnej zasobności na 1 ha wg klas i podklas wieku na początku i na końcu ubiegłego okresu gospodarczego:

Stan na	Grunty leśne niezalesione	Przest. na pow. zalesionej	Drzewostany w klasach i podklasach wieku					
			I		II		III	
			1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60
1	2	3	4	5	6	7	8	9
według stanu na 1.01.2010 r.								
- pow. ha	170,38		924,84	1173,99	930,47	1021,10	1800,75	1081,95
- miąższość m ³	3578	12233	530	11665	87435	183225	450320	309570
- m ³ /ha					94	179	250	286
według stanu na 1.01.2020 r.								
- pow. ha	249,69		789,83	1132,47	1191,20	912,84	1013,56	1842,71
- miąższość m ³	4416	32988	95	15600	119490	184155	278285	591825
- m ³ /ha					100	202	275	321
różnica								
- pow. ha	+ 79,31		- 135,01	- 41,52	+ 260,73	- 108,26	- 787,19	+ 760,76
- miąższość m ³	+ 838	+ 20755	- 435	+ 3935	+ 32055	+ 930	- 172035	+ 282255
- m ³ /ha					+ 6	+ 23	+ 25	+ 35

Drzewostany w klasach i podklasach wieku								R-m gr. leśne zalesione	OGÓŁEM
IV		V		VI	VII	K O	K D O		
61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121 i wyż.				
10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
1253,46	1096,91	1895,50	577,76	1340,77	236,26	365,05	22,23	13721,04	13891,42
379880	355410	601930	186655	486325	85630	101225	6205	3258238	3261816
303	324	318	323	363	362	277	279	237	235
1062,03	1187,22	1153,55	1337,09	686,85	491,19	724,96	136,23	13661,73	13911,42
355015	437315	414590	470855	266120	197850	200720	42760	3607663	3612079
334	368	359	352	387	403	277	314	264	260
- 191,43	+ 90,31	- 741,95	+ 759,33	- 653,92	+ 254,93	+ 359,91	+ 114,00	- 59,31	+ 20,00
- 24865	+ 81905	- 187340	+ 284200	- 220205	+ 112220	+ 99495	+ 36555	+ 349425	+ 350263
+ 31	+ 44	+ 41	+ 29	+ 24	+ 41	0	+ 35	+ 27	+ 25

Porównanie powierzchni gruntów leśnych, zapasu oraz zasobności drzewostanów w IV i V rewizji planu u.l.

Wyszczególnienie	Stan na 1.01.2010r.	Stan na 1.01.2020r.
1	2	3
Nadleśnictwo		
Powierzchnia gruntów leśnych – ha	13891,42	13911,42
Zapas na gruntach leśnych - m ³	3261816	3612079
Przeciętna zasobność – m ³ /ha	235	260

W stosunku do IV rewizji nastąpił:

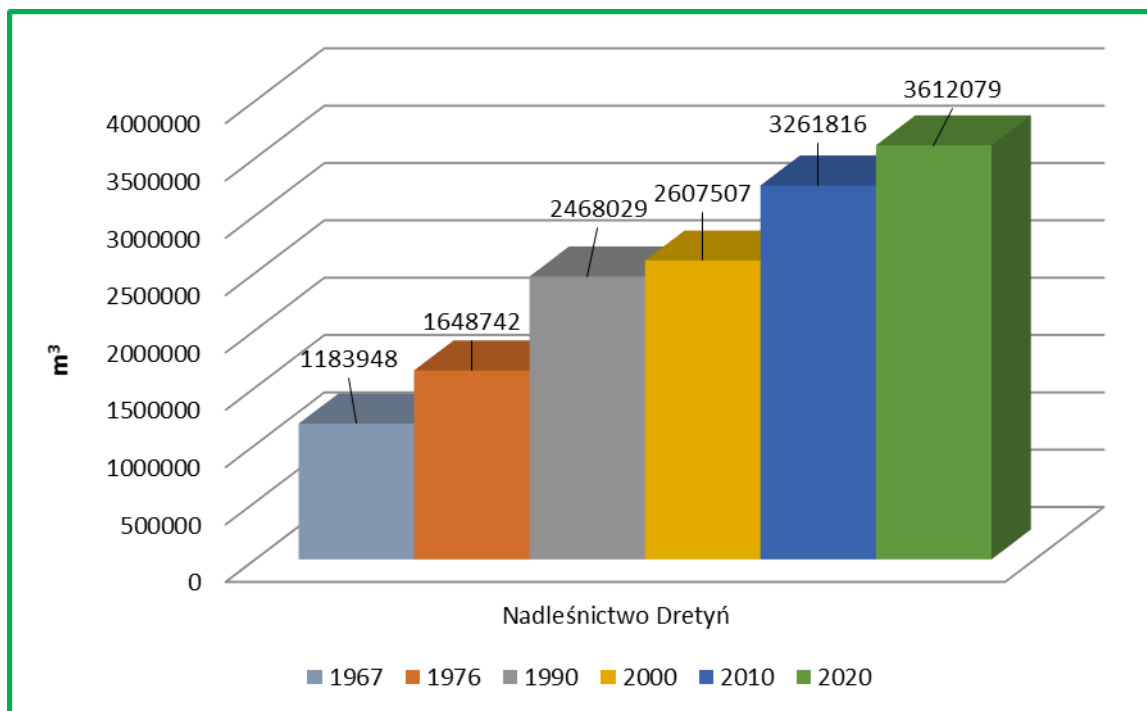
- wzrost powierzchni gruntów leśnych o 20,00 ha,
- wzrost zapasu o 350263 m³,
- wzrost przeciętnej zasobności o 10,6%.

Przeciętny wiek drzewostanów Nadleśnictwa w poprzednim planie wynosił 61 lat, a obecnie 64 lata.

2.2.4. Porównanie wskaźników stanu zasobów drzewnych

Porównanie wskaźników stanu zasobów drzewnych w kolejnych planach urzędzenia lasu w Nadleśnictwie Dretuń

Lp.	Wyszczególnienie	Jedn.	Stan na:						
			1.10. 1967 (def.)	1.10. 1976 (I rew.)	1.01. 1990 (II rew.)	1.01. 2000 (III rew.)	1.01. 2010 (IV rew.)	1.01. 2020 (V rew.)	31.12. 2029 (prognoza)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Powierzchnia gruntów zalesionych i niezalesionych	ha	8548	9749	13237	13635	13891	13911	13911
2	Zasoby miąższości	tys.m ³	1184	1649	2468	2608	3262	3612	3552
3	Przeciętna zasobność na 1 ha (grunty zalesione i niezalesione)	m ³	139	169	186	191	235	260	255
4	Przeciętny wiek drzewostanów	lat	46	49	57	58	61	64	63
5	Przeciętna miąższość użytków rębnych na 1 ha (za okres ubiegły)	m ³	x	1,62	1,75	2,24	2,48	3,53	4,36
6	Przeciętna miąższość użytków przedrębnych na 1 ha (za okres ubiegły)	m ³	x	1,73	2,39	2,08	2,38	3,03	2,34

Zmiany stanu zasobów drzewnych w kolejnych planach u.l.

3. OCENA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO CZYNNOŚCI GOSPODARCZYCH WYKONANYCH ZGODNIE Z DOTYCZASOWYM PLANEM URZĄDZENIA LASU

Oceny przewidywanego oddziaływania dotychczasowego planu u.l. na środowisko dokonano w analizach cząstkowych zawartych w rozdziałach opracowanej w 2011 roku Prognozy oddziaływania na środowisko projektu planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Dretyń.

Tak w prognozie jak i w faktycznym wykonaniu czynności gospodarczych nie zauważono znacząco negatywnego wpływu na przedmioty ochrony wyszczególnione w występujących w Nadleśnictwie obszarach chronionych. Z niektórych czynności zrezygnowano lub zmieniono ich charakter na zadania ochronne. Na rozpoznanych siedliskach przyrodniczych, a zwłaszcza na siedliskach priorytetowych wykonywano zadania gospodarcze skierowane na poprawienie ich aktualnego stanu.

Podsumowując, nie odnotowano przypadków negatywnego oddziaływania realizacji ustaleń planu urządzenia lasu na środowisko i obszary Natura 2000.

Koreferat opracował:

Kierownik pracowni U-3

.....
Józef Sawicki

R E F E R A T

**KIEROWNIKA ZESPOŁU OCHRONY LASU W
SZCZECINKU
Z ZAKRESU OCHRONY LASU**

**NA NARADĘ TECZNICZNO-GOSPODARCZĄ
W NADLEŚNICTWIE DRETYŃ**

Dretyń, 31 października 2019 roku.

Wstęp

Lasy Nadleśnictwa Dretyń według regionalizacji przyrodniczo-leśnej z 2010 roku leżą w I Krainie Bałtyckiej głównie w mezoregionie 14 Pojezierza Bytowskiego. Tylko część lasu na północy przynależy do mezoregionu 15 Wysoczyzny Polanowskiej.

W nadleśnictwie po pracach glebowych zainwentaryzowano 10 typów gleb. Największą powierzchnię zajmują gleby rdzawe/84% /. Na stosunkowo dużej powierzchni występują również gleby brunatne /12%%/. Gleby porolne wyodrębniono na powierzchni 4031,75ha tj. na 29% powierzchni gruntów zalesionych i niezalesionych Nadleśnictwa.

W Nadleśnictwie Dretyń siedliska borowe obejmują ca 72% powierzchni w tym Bśw zajmują 24% ,BMśw 46%. natomiast siedliska lasowe obejmują 28% powierzchni w tym LMśw 22% i Lśw 5%. Zalesienia porolne wyodrębniono na powierzchni 3770,52ha tj. na 27,60% powierzchni gruntów zalesionych. Gatunkiem dominującym wg panujących gatunków drzew jest sosna występująca na 82% powierzchni siedlisk.

Ocena rozmiaru powstałych szkód i zagrożeń stwierdzonych we wszystkich fazach rozwojowych drzewostanów przez czynniki abiotyczne, biotyczne i antropogeniczne w minionej gospodarce leśnej za lata 2010-2019.

Szkodliwe owady

Na terenie szkółki oraz uprawach odnotowywano od 2011-2016 roku corocznie od ca 0,16 do 1,39 ha występowania pędraków chrabąszczowatych.

Ze szkodników upraw i młodników odnotowano w roku 2010,2011 oraz 2017, 2018 występowanie smolika znaczonego. Największą powierzchnię występowania i zwalczania szkodnika odnotowano w roku 2018 tj.68,04ha. W roku 2013 odnotowano występowanie szeliniaka na powierzchni 85,47ha. Prawie corocznie odnotowywano występowanie mszyc i skoczogonków na szkółce.

Nadleśnictwo w swym zasięgu administracyjnym obejmuje obszar ognisk gradacyjnych pierwotnych szkodników sosny, który stanowi 1168 ha. Wyznaczenie obszaru ognisk gradacyjnych Nadleśnictwa Dretyń było związane głównie z pojawem w przeszłości poprocha cetyniaka. W minionym dziesięcioleciu jedynie w 2012 roku odnotowano występowanie poprocha cetyniaka/204ha/, boreczników/315ha/ i brudnicy mniszki/118ha/. Wymienionych powyżej szkodników w okresie obowiązywania operatu nie zwalczano.

Pozostałe gatunki owadów, a w szczególności szkodniki wtórne sosny to jest cetyńce, przypłaszczek granatek utrzymane były na niskim i stabilnym poziomie. Nie stanowiły one większego zagrożenia dla lasu. Przez cały okres obowiązywania operatu rejestrowano występowanie zagrożenia od kornika drukarza. Największą powierzchnię występowania i zwalczania szkodnika odnotowano w latach 2013- 2014 ponad 1100 ha.

Pozyskanie, posuszu i wywrotów w okresie 2010-2018 rok wyniosło 106597 m³ i stanowiło 146% etatu rocznego dla nadleśnictwa. Wywroty i złomy stanowiły prawie połowę z ogólnej masy pozyskania drewna z sanitarnego porządkowania lasu.

Grzybowe choroby infekcyjne oraz szkody wyrządzane od jeleniowatych

W latach 2010-2014 oraz roku 2018 na terenie Nadleśnictwa Dretyń rejestrowano w drzewostanach hubę korzeni na powierzchni od 127 do 182 ha. Występowanie osutki sosny na szkółce odnotowano w 2014 i 2018 roku natomiast w uprawach zarejestrowano ją jedynie w roku 2018 na stosunkowo dużej powierzchni 59,82ha.

Z innych chorób odnotowano w 2014 roku na szkółce występowanie mączniaka dębu/0,33ha/, osutkę modrzewia/0,03ha/. W 2011 roku odnotowano zamieranie pędów sosny na uprawach na powierzchni 149,72 ha oraz w drzewostanach na powierzchni 250 ha.

Corocznie rejestrowano szkody wyrządzone przez jeleniowate w uprawach i młodnikach. Największą powierzchnię odnotowano w 2014 roku tj. 169,82 ha.

Na terenie Nadleśnictwa Dretyń obserwuje się występowanie szkód od bobrów, w latach 2011-14 oraz 2016-2018 zostały zarejestrowane na powierzchni od 0,10 do 0,88 ha.

Obecnie na terenie Nadleśnictwa Dretyń rejestruje się silne zagrożenie drzewostanów świerkowych ze strony kornika drukarza oraz rytownika dwuzębego. Pogarsza się również stan zdrowotny i sanitarny drzewostanów sosnowych.

Ramowe wytyczne na najbliższe dziesięciolecie, w zakresie postępowania hodowlano-ochronnego w drzewostanach, w których są rejestrowane szkody powodowane przez czynniki abiotyczne, biotyczne i antropogeniczne.

Na podstawie wnikliwej analizy zebranych materiałów z gospodarki przeszłej, ostatniego dziesięciolecia oraz licznych lustracji terenowych drzewostanów, można prognozować zagrożenia jakich można spodziewać się w drzewostanach, na terenie administrowanym przez Nadleśnictwo Dretyń.

Do najistotniejszych zagrożeń przyszłego dziesięciolecia należy wymienić:

- cyklicznie powtarzające się, gradacyjne pojawy foliofagów sosny z dominującym występowaniem poprocha cetyniaka, w wyznaczonych ogniskach gradacyjnych i poza nimi;
- dalszą aktywność grzybów patogenicznych systemu korzeniowego wraz z rozrodem szkodników kambio i ksylofagicznych w drzewostanach sosnowych i świerkowych,
- szkody od jeleniowatych
- szkody wyrządzone przez bobry w lesie,

W celu powstrzymania lub ograniczania szkód powstających w wyniku oddziaływania czynników szkodotwórczych należy opracować dla każdego sprawcy uszkodzeń oddzielny program postępowania, a jego realizację przeprowadzać w terminach możliwie najkrótszych, ze szczególnym uwzględnieniem ich pilności i występującego stopnia uszkodzeń.

Zadania ochronne należy realizować między innymi poprzez:

1. prawidłowe i systematyczne monitorowanie zagrożenia ze strony głównych szkodników pierwotnych sosny;
2. zwiększone działania profilaktyczne z zakresu ochrony i hodowli lasu, podnoszące biologiczną odporność drzewostanów, zmniejszające tym samym ryzyko wystąpienia gradacji;
3. utrzymanie liczebności populacji szkodników pierwotnych na poziomie niezagrażającym trwałości drzewostanów, poprzez prowadzenie zabiegów ratowniczych z zastosowaniem preparatów dopuszczonych do stosowania z aktualnej listy Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi;

4. w ogniskach gradacyjnych pierwotnych szkodników sosny, wskazane jest budowanie właściwej struktury biosocjalnej drzewostanu, opartej na dominującym udziale I, II i III klasy Krafta;
5. dbałość o odpowiednio dobry stan sanitarny drzewostanów w obszarach ognisk gradacyjnych szkodników pierwotnych sosny. Posusz czynny powinien być w nich utrzymany na możliwie najniższym poziomie;
6. ograniczanie do minimum poziomu posuszu czynnego w obszarach zagrożonych i opanowanych przez patogeniczne grzyby systemu korzeniowego zaś walkę z nimi należy oprzeć na aktualnej wiedzy leśnej;
7. wprowadzanie gatunków drzew i krzewów leśnych zatrzymujących lub spowalniających procesy rozpadu drzewostanu na gruntach porolnych;
8. utrzymanie na dotychczasowym poziomie praktyk i odnawiania powierzchni zrębowych, po co najmniej jednym sezonie wegetacyjnym ich przelegiwania, co radykalnie obniży poziom zagrożenia i szkód od szeliniaka w nowo zakładanych uprawach iglastych;
9. utrzymanie szkód od jeleniowatych na poziomie umożliwiającym wyprowadzenie upraw i młodników;
10. monitorowanie zwiększania zasobów tzw. martwego drewna, aby nie dopuścić do pogorszenia się stanu sanitarnego drzewostanów, prowadzącego do zakłóceń w zachowaniu ciągłości lasu.

Dla kompleksów leśnych, w których rejestruje się zagrożenia i dochodzi lub może dojść do uszkodzeń lub rozpadu drzewostanu, podjęte działania hodowlano-ochronne powinny być priorytetowe. Występujące w nich formy ochrony przyrody, między innymi takie jak Natura 2000 i rezerwy, powinny być objęte również tymi działaniami, w przeciwnym razie mogą utracić swój charakter i cel do, którego zostały powołane.

KIERCOWO
Zespół Ochrony Lasu
(Szczepinek)
Stanisław Ciesielski

Szczecinek, dnia 22.01.2020

Zn.spr.: ZS.6004.2.2.2020.CK

Końcowa ocena realizacji dotychczasowego planu urządzenia lasu

Końcową ocenę gospodarki leśnej ubiegłego okresu gospodarczego za lata 2010-2019 w **Nadleśnictwie Dretyń** opieram na wynikach inwentaryzacji stanu lasu na dzień 01 stycznia 2020 r., analizie gospodarki przeszłej sporządzonej przez Nadleśniczego, koreferacie wykonawcy projektu planu urządzenia lasu, referacie kierownika ZOL w Szczecinku oraz dyskusji na Naradzie Techniczno-Gospodarczej.

Na podstawie w/w dokumentów i dyskusji na NTG stwierdzam, że zadania określone planem urządzenia lasu za ubiegłe dziesięciolecie w zasadzie zostały wykonane. Stosunkowo niewielkie odstępstwa od założeń planu wykonanie etatu powierzchniowego trzebieży późnych w 94% ,wynikały głównie z trudności dostępu do poszczególnych pozycji ze wskazówkami trzebieży późnej, jak również z konieczności wykonywania cięć sanitarnych w ramach użytków przygodnych. Łącznie w dziesięcioleciu pozyskano 120,5 tys. m³ posuszu, wywrotów i złomów, co stanowiło 16% grubizny ogółem. Usuwanie posuszu, wywrotów i złomów determinowało postępowanie nadleśnictwa w zakresie wykonawstwa zadań określonych planem urządzenia lasu. Nastąpiło przesunięcie ciężaru zadań na porządkowanie oraz utrzymanie stanu sanitarnego lasu. Zaawansowanie realizacji etatu cięć grubizny netto użytków rębnych na poziomie 95% oceniono pozytywnie. Wykonanie zadań z hodowli lasu i ochrony lasu również oceniono pozytywnie. Zadania z hodowli lasu realizowane były w ścisłym związku z potrzebami hodowlanymi drzewostanów ze szczególnym uwzględnieniem stanu lasu. Fakt ten potwierdza inwentaryzacja stanu lasu na podstawie której nie stwierdzono zaniedbań pielęgnacyjnych.

Biorąc powyższe pod uwagę, gospodarkę leśną ubiegłego okresu gospodarczego w Nadleśnictwie Dretyń oceniam pozytywnie.

Anna Paszkiewicz
p.o. DYREKTOR
Podpisano elektronicznie

Potwierdzam zgodność kopii wydruku z dokumentem elektronicznym:

Identyfikator dokumentu	20963.44846.55437
Nazwa dokumentu	Końcowa ocena realizacji PUL N.Dretyń (2010-2019).pdf
Tytuł dokumentu	Końcowa ocena realizacji PUL N.Dretyń (2010-2019)
Sygnatura dokumentu	ZS.6004.2.2.2020
Data dokumentu	2020-01-22
Skrót dokumentu	C01168ACAC30F380247C02148463A83C6E12F5ED
Wersja dokumentu	1.11
Data podpisu	2020-01-22 14:47:09
Podpisane przez	Anna Teresa Paszkiewicz p.o. DYREKTOR

EZD 3.92.3.3.18917

Data wydruku: 2020-01-22

Autor wydruku: Soroczyński Paweł (Naczelnik Wydziału Zarządzania Zasobami Leśnymi)

NACZELNIK
Wydziału Zarządzania Zasobami Leśnymi
Paweł Soroczyński

3. OPIS ZASAD OKREŚLANIA ZADAŃ GOSPODARCZYCH DLA NADLEŚNICTWA WRAZ Z ZESTAWIENIAMI TYCH ZADAŃ

3.1. OGÓLNE ZASADY OKREŚLANIA ZADAŃ GOSPODARCZYCH

Określenie zadań gospodarczych dokonane zostało na podstawie szczegółowej inwentaryzacji lasu, opracowań specjalistycznych, analiz i opisów gospodarki leśnej w ubiegłych latach oraz warunków przyrodniczych.

W Nadleśnictwie Dretyń najważniejszymi celami gospodarki leśnej w najbliższych okresach gospodarczych będą:

- 1) przeciwdziałanie zjawisku nadmiernej akumulacji surowca drzewnego na pniu w drzewostanach rębnych i starszych,
- 2) obniżenie przeciętnego wieku drzewostanów Nadleśnictwa,
- 3) poprawa powierzchniowej struktury klas wieku drzewostanów i zbliżenie jej do pożądanego układu klas wieku lasu normalnego,
- 4) utrzymanie lub poprawienie stanu stabilności, zdrowotności, zgodności z siedliskiem i jakości drzewostanów,
- 5) ochrona cennych elementów środowiska przyrodniczego występujących na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa.

Sformułowane powyżej zadania należy osiągnąć poprzez:

- planową realizację zadań gospodarczych związanych z zaprojektowanym użytkowaniem rębnym, czyli prowadzenie sukcesywnej przebudowy drzewostanów rębnych i starszych, przy pomocy rębni właściwych dla danych gospodarstw i siedlisk leśnych,
- planowe odnawianie pojawiających się zrębów otwartych oraz powierzchni podokapowych,
- stosowanie w odnowieniach gatunków lasotwórczych zgodnych z przyjętymi składami gatunkowymi upraw, z wykorzystaniem mikroźródnicowania siedlisk leśnych oraz tam gdzie to możliwe odnowień naturalnych,
- stosowanie w odnawianiu chronionych przyrodniczych siedlisk leśnych gatunków właściwych dla typów drzewostanów o kierunku ochronnym,
- prawidłowe wykonywanie cięć pielęgnacyjnych, zapewniające poprawę stanu sanitarnego drzewostanów oraz ich jakości,
- stosowanie wszelkich dostępnych środków ochrony upraw i młodników leśnych przed szkodami od zwierzyny płowej,
- prowadzenie czynności gospodarczych z uwzględnieniem ochrony cennych elementów środowiska przyrodniczego, występujących na powierzchni objętej zabiegami,

- stałe monitorowanie stanu sanitarnego lasu ze szczególnym uwzględnieniem drzewostanów na gruntach porolnych oraz jak najszybsze reagowanie na pojawiające się zagrożenia.

Proekologiczna gospodarka leśna zmusza do ciągłego poszukiwania rozwiązań oryginalnych, często bez wzorców, instrukcji i zaleceń. Wymaga daleko idącej samodzielności i szczególnego rodzaju odpowiedzialności, nie za wykonanie planów, ale za rzeczywisty stan lasu. Powodzenie jej zależeć będzie od wiedzy realizatorów planu zagospodarowania lasu i umiejętności praktycznego jej zastosowania

3.1.1. Ogólne cele i zasady prowadzenia trwale zrównoważonej gospodarki leśnej

Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach pod pojęciem trwale zrównoważonej gospodarki leśnej rozumie *„działalność zmierzającą do ukształtowania struktury lasów i ich wykorzystania w sposób i tempie zapewniającym trwale zachowanie ich bogactwa biologicznego, wysokiej produktywności oraz potencjału regeneracyjnego, żywotności i zdolności do wypełniania, teraz i w przyszłości, wszystkich ważnych ochronnych, gospodarczych i społecznych funkcji na poziomie lokalnym, narodowym i globalnym, bez szkody dla innych ekosystemów”*.

Zgodnie z zapisami Instrukcji urządzania lasu do celów planowania urządzeniowego przyjęto sześć następujących kryteriów trwale zrównoważonej gospodarki leśnej oraz orientacyjne wskaźniki odpowiadające tym kryteriom:

- 1) kryterium zachowania i odpowiedniego wzmocnienia zasobów leśnych i ich udziału w globalnym bilansie węgla – oznacza konieczność takiego planowania urządzeniowego, które zapewnia pożądaną ilość i jakość zasobów leśnych w horyzoncie średnio- i długookresowym (poprzez wyważenie stosunku pozyskania do przyrostu), zmierza do utrzymania zapasu lub jego zwiększenia (do poziomu pożądanego ze względów ekonomicznych, ekologicznych i społecznych) oraz zwiększania lesistości, kiedy tylko może to przyczynić się do zwiększenia wartości ekonomicznych, ekologicznych, społecznych i kulturowych;
- 2) kryterium utrzymania zdrowia i witalności ekosystemów leśnych – oznacza konieczność takiego planowania urządzeniowego, które zmierza do jak najpełniejszego wykorzystania struktur i procesów naturalnych (gdzie jest to tylko możliwe i w stopniu ekonomicznie wykonalnym), popiera i utrzymuje odpowiednią różnorodność genetyczną, gatunkową i strukturalną oraz wykorzystuje gatunki drzew dostosowanych do warunków siedliskowych, w celu zwiększenia stabilności, żywotności i odporności lasów (na niesprzyjające czynniki środowiskowe) oraz wzmocnienia naturalnych mechanizmów regulacyjnych;

- 3) kryterium utrzymania i wzmocnienia produkcyjnych funkcji lasu – oznacza konieczność takiego planowania urządzeniowego, które zmierza do zapewnienia odpowiedniego poziomu pozyskania produktów leśnych, zarówno drzewnych, jak i niedrzewnych (w rozmiarze nie większym niż możliwy do utrzymania przez długi okres) oraz odpowiedniej infrastruktury (w celu sprawnego dostarczania dóbr i usług), przy równoczesnej minimalizacji negatywnego oddziaływania na środowisko;
- 4) kryterium zachowania, ochrony i odpowiedniego wzmocnienia biologicznej różnorodności w ekosystemach leśnych – oznacza konieczność takiego planowania urządzeniowego, które preferuje:
  - a) odnowienia naturalne, jeżeli tylko występują warunki zapewniające odpowiednią ilość i jakość zasobów leśnych, a także gdy istniejące proveniencje cechują się odpowiednią jakością w odniesieniu do siedliska,
  - b) gatunki rodzime i lokalne (dobrze dostosowane do warunków siedliskowych) w odnowieniach i zalesieniach – tam gdzie to możliwe,
  - c) różnorodność, zarówno w obrębie struktury powierzchniowej, jak i pionowej oraz różnorodność gatunkową w leśnej działalności gospodarczej, a tam gdzie to możliwe, również zachowanie i odtwarzanie różnorodności krajobrazu,
  - d) pozostawianie obumarłych drzew stojących i leżących, drzew dziuplastych, starodrzewi i szczególnie rzadkich gatunków drzew, w liczbie i rozmieszczeniu koniecznym do zapewnienia różnorodności biologicznej, z uwzględnieniem potencjalnego oddziaływania na zdrowie i stabilność lasów oraz ekosystemów sąsiadujących z lasami,
  - e) ochronę cennych biotopów, m.in. źródeł, bagien, ostańców i wąwozów;
- 5) kryterium zachowania i odpowiedniego wzmocnienia funkcji ochronnych w zagospodarowaniu lasów (szczególnie w odniesieniu do gleby i wody) - oznacza konieczność takiego planowania urządzeniowego, które zapewni dominację funkcji ochronnych w rezerwatach, lasach ochronnych (szczególnie glebochronnych oraz wodochronnych), jak też najcenniejszych siedliskach (szczególnie łągowych, bagiennych i wilgotnych), a także ich odpowiednie uwzględnianie w pozostałych lasach;
- 6) kryterium utrzymania innych funkcji i uwarunkowań społeczno-ekonomicznych wymaga przede wszystkim sprecyzowania oraz realizacji odpowiedniej strategii społeczno-gospodarczej na poziomie kraju, a następnie regionów; na poziomie nadleśnictwa i w planowaniu urządzeniowym należy dążyć do:
  - a) zwiększania udziału społeczności lokalnej w podejmowaniu decyzji dotyczących trwałego i zrównoważonego rozwoju gospodarki leśnej (szczególnie w odniesieniu do założeń projektu planu ustalonych przez KZP oraz końcowego projektu planu, omawianego z udziałem społeczeństwa podczas Narady Techniczno-Gospodarczej),

- b) udostępniania lasów do celów zdrowotno-rekreacyjnych (szlaki turystyczne, miejsca postoju, parkingi, urządzenia turystyczne, ścieżki rowerowe, ścieżki konne),
- c) udostępniania lasów do celów dydaktycznych (izby i ścieżki przyrodnicze, lekcje przyrody w lesie),
- d) promocji trwale zrównoważonej gospodarki leśnej (foldery, programy ochrony przyrody, prelekcje).

Do celów planowania urządzeniowego przyjęto, że poszczególne kryteria trwale zrównoważonej gospodarki leśnej powinny być przestrzegane na poziomie Nadleśnictwa, m.in. w następujący sposób:

- 1) kryteria 1 oraz 3, dotyczące wzmocnienia zasobów leśnych, a także ich funkcji produkcyjnych, poprzez ustalenie pożądanego kierunku rozwoju i stanu zasobów leśnych w nadleśnictwie na koniec okresu planistycznego, jak też przyjęcie takich wielkości i sposobów pozyskania drewna, które pozwolą na uzyskanie tego pożądanego stanu;
- 2) kryteria 2, 4 i 5, dotyczące ochrony przyrody, w tym różnorodności biologicznej w lasach, poprzez możliwie precyzyjne określenie priorytetów ochrony przyrody, w tym gatunków i siedlisk, dla których wyznaczono obszary Natura 2000, a następnie ustalenie zagrożeń dla przedmiotów ochrony oraz przyjęcie odpowiednich sposobów postępowania gospodarczego zmierzających do minimalizacji tych zagrożeń.

W planowaniu trwale zrównoważonej gospodarki leśnej wyróżnia się realizowanie celów długookresowych (perspektywicznych) oraz średniookresowych. Niektóre, nazbyt szczegółowe, wskazania gospodarcze zamieszczone dawniej w opisie taksacyjnym drzewostanu należy traktować jako wskazania fakultatywne, ponieważ kwalifikują się do krótkookresowego (np. rocznego) planowania operacyjnego, do którego uprawniony jest Nadleśniczy zgodnie z art. 35 ust. 1 ustawy o lasach.

Realizacja celów długookresowych (perspektywicznych) polega m.in. na:

- zapewnieniu zgodności planowania gospodarki leśnej z przepisami prawa;
- zapewnieniu zgodności zadań określonych w planie urządzenia lasu z obowiązującymi „Zasadami hodowli lasu”;
- ustaleniu pożądanego składu gatunkowego drzewostanów zgodnych z warunkami siedlisk leśnych (TD o kierunku ochronnym lub gospodarczym), które nazywane są hodowlanymi celami gospodarki leśnej;
- zapewnieniu zachowania trwałości lasu i ciągłości jego użytkowania, m.in. poprzez:
  - 1) optymalizowanie technicznego celu gospodarki leśnej, wyrażonego – dla głównych gatunków drzew – w formie przeciętnych wieków rębności,
  - 2) dobór właściwych sposobów zagospodarowania lasu, najkorzystniejszych dla realizacji przyjętych celów gospodarki leśnej (hodowlanych i technicznych).

Do realizacji celów średniookresowych zalicza się większość wskazań, wytycznych, ukierunkowań i zadań określonych w planie urządzenia lasu, w tym:

- wytyczne zmierzające do osiągnięcia pożądanego składu gatunkowego drzewostanów na koniec planowanego okresu gospodarczego, odpowiednio do siedliskowych typów lasu oraz siedlisk przyrodniczych;
- wytyczne zmierzające do osiągnięcia pożądanego budowy lasu oraz struktury wiekowej drzewostanów na koniec planowanego okresu gospodarczego, odpowiednio do wymagań trwałości lasów i ciągłości ich użytkowania;
- wytyczne zmierzające do osiągnięcia pożądanego stanu zdrowotnego i sanitarnego drzewostanów na koniec planowanego okresu gospodarczego, odpowiednio do wymagań stabilności lasu;
- wytyczne zmierzające do osiągnięcia pożądanego wielkości zasobów miąższości drewna na koniec planowanego okresu gospodarczego, odpowiednio do możliwości przyrostu tej miąższości w okresie dziesięciolecia i wielkości pozyskania drewna wynikającej z potrzeb pielęgnowania, przebudowy oraz odnowienia drzewostanów;
- wskazania i wytyczne postępowania gospodarczego określone dla poszczególnych gospodarstw (w tym rezerwatów i lasów ochronnych);
- wytyczne postępowania gospodarczego określone dla obiektów specyficznych (w tym obszarów Natura 2000, leśnych kompleksów promocyjnych, lasów stref ochronnych, otulin itp.);
- wskazania i wytyczne postępowania gospodarczego zmierzające do realizacji celów hodowlanych i technicznych określonych dla poszczególnych drzewostanów – na podstawie celów ustalonych ramowo dla nadleśnictwa i obrębu leśnego – z uwzględnieniem zróżnicowanych warunków mikrosiedliskowych oraz zróżnicowanego stanu drzewostanów;
- wskazania zmierzające do zapewnienia pożądanego ładu czasowego i przestrzennego w użytkowaniu lasu (w tym podział na ostępy oraz jednostki kontrolne);
- wskazania i wytyczne dotyczące przebudowy drzewostanów, których stan nie zapewnia osiągnięcia celów gospodarki leśnej;
- wskazania i wytyczne zmierzające do zachowania równowagi ekologicznej w ekosystemach leśnych, m.in. poprzez określenie:
  - a) zadań z zakresu odnowienia, pielęgnowania i ochrony lasu,
  - b) zaleceń wynikających z programu ochrony przyrody,
  - c) kierunku regeneracji siedlisk zniekształconych,
  - d) potrzeb z zakresu odbudowy systemu małej retencji w lasach,
  - e) kierunkowych zadań gospodarki łowieckiej oraz potrzeb rozwoju infrastruktury technicznej.

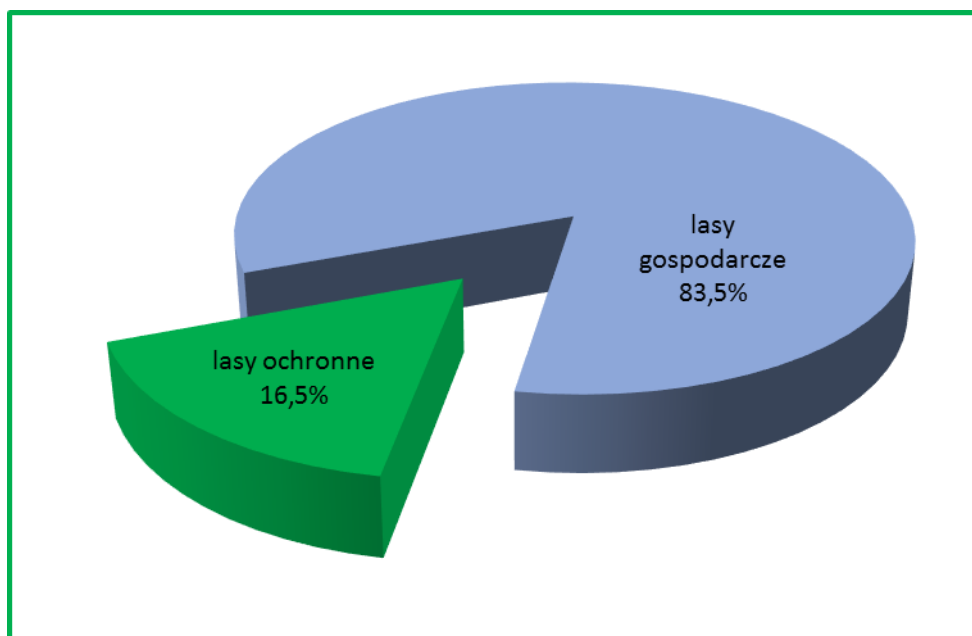
3.1.2. Ogólne zasady zachowania ład przestrzennego i czasowego w planowaniu zadań gospodarczych

3.1.2.1. Podział lasu według pełnionych funkcji i kategorii ochronności

Podział gruntów leśnych Nadleśnictwa Dretyń według funkcji lasu oraz poszczególnych kategorii ochronności przedstawia tabela:

Zestawienie powierzchni gruntów leśnych według głównych funkcji lasu i kategorii ochronności

Funkcje lasów i kategorie ochronności	Razem Nadleśnictwo	
	ha	%
1	2	3
I. Lasy rezerwatowe	-	-
II. Lasy ochronne	2294,72	16,5
1) Lasy glebochronne	6,76	0,0
2) Lasy wodochronne	1667,05	12,0
3) Lasy stanowiące ostoje zwierząt podlegających ochronie gatunkowej	219,13	1,6
4) Lasy stanowiące ostoje zwierząt podlegających ochronie gatunkowej, wodochronne	401,78	2,9
III. Lasy gospodarcze	11616,70	83,5
Ogółem	13911,42	100,0

Udział dominujących funkcji lasu w Nadleśnictwie Dretyń

3.1.2.2. Podział na gospodarstwa

Podział gruntów zalesionych i niezalesionych Nadleśnictwa na gospodarstwa dokonany został na podstawie decyzji KZP oraz obowiązujących zasad hodowli lasu i instrukcji zarządzania lasu.

Utworzono następujące gospodarstwa (*grunty zalesione i niezalesione*):

Gospodarstwo specjalne (S) – o powierzchni – 1204,90 ha, do którego zaliczono:

- otulinę rezerwatu przyrody - w oddz.: 295f,g,i-l,o,r - 20,45 ha;
- lasy glebochronne na stokach i zboczach o nachyleniu powyżej 45° -
(dokładna lokalizacja wymieniona w pkt.1.3.9.2) - 6,76 ha;
- lasy stanowiące ostoje zwierząt podlegających ochronie gatunkowej -
(dokładna lokalizacja wymieniona w pkt.1.3.9.2) - 620,91 ha;
- lasy ze stanowiskami archeologicznymi w strefie W-I i W-II (nieujęte wcześniej) -
w oddz.: 6c, 21c, 76a, 77g, 99f, 115h, 172c-g, 173b,c, 174a,d,i, 221a, 365f,
374d,g, 378a,d,f, 407a, 506h, 507j - 88,78 ha;
- lasy, na których zainwentaryzowano siedliska przyrodnicze Natura 2000
o znaczeniu priorytetowym (nieujęte wcześniej) – w oddz.: 9g, 10a,d, 11c,
13g, 27f,k, 28a, 29c,f,l, 30a, 30Ac,f, 36b, 37a, 47d, 116d, 146c, 159a, 161s,
170a, 255h, 264f, 278d, 290d, 302d,k, 311g,l, 369c,g, 374k,l, 395j, 397j,
407d, 409i, 412g, 437b, 438a, 443d, 452m,s - 56,55 ha;
- lasy ze źródłiskami i inne, cenne pod względem przyrodniczym lub
krajobrazowym, w szczególności na gruntach przyległych do rzek –
w oddz.: 7a, 8b, 9i, 17d, 18h, 30j,k, 30Aa, 66f, 81a,c, 108g, 109b, 150c, 153b,
160j, 176b, 196g, 197b,i, 201i, 203b, 213d, 316Ab, 319i, 337d, 359k, 372i,
374f,h,i, 378b, 386g,h, 390f, 397a, 403Af, 419Ab, 519c - 91,88 ha;
- lasy stanowiące ostoje różnorodności biologicznej (nieujęte wcześniej)
– w oddz.: 10b, 21a,i, 30h,n, 39h, 51d, 58a, 76b,c, 99c, 109l, 124h, 137j,
139c, 147i, 150d, 153g,l,n, 155j, 159j, 161c, 165h, 171a, 173a, 174b, 175a,
198h, 211h, 214Ac,i, 215b, 231c, 242i, 249b, 256b,c, 264b, 269d, 278n, 91d,
294d,h, 294Ah, 295a, 296Ai, 302f, 310b, 311h, 319a,g, 328c, 332f, 351g,
359i,j, 360d,f,i, 364g, 366b,c,f, 366Aa,d,k,n, 367d,f, 369b,l, 369Ad,i, 371d,
403Ah,i,l, 406g, 407h,j, 414a,b, 420a,b,d,k,r, 421f, 422h,i, 423a,b,s, 438f,
443c, 451h, 452t, 462c, 465a, 471i,j, 518h,i, 519a,b,i,l, 528d, 530b,l,n,o,
541h - 246,22 ha;

- lasy na siedliskach bagiennych (nieujęte wcześniej) - 73,35 ha.
w tym: BMb - 62,75 ha,
LMb - 10,60 ha.

Gospodarstwo wielofunkcyjnych lasów ochronnych (O) - o powierzchni – 1456,28 ha.

Do gospodarstwa wielofunkcyjnych lasów ochronnych zaliczono lasy ochronne z wyjątkiem zaliczonych do gospodarstwa specjalnego.

Gospodarstwo wielofunkcyjnych lasów gospodarczych (G) - o powierzchni – 11250,24 ha, obejmujące pozostałe obszary z wiodącą funkcją produkcyjną,

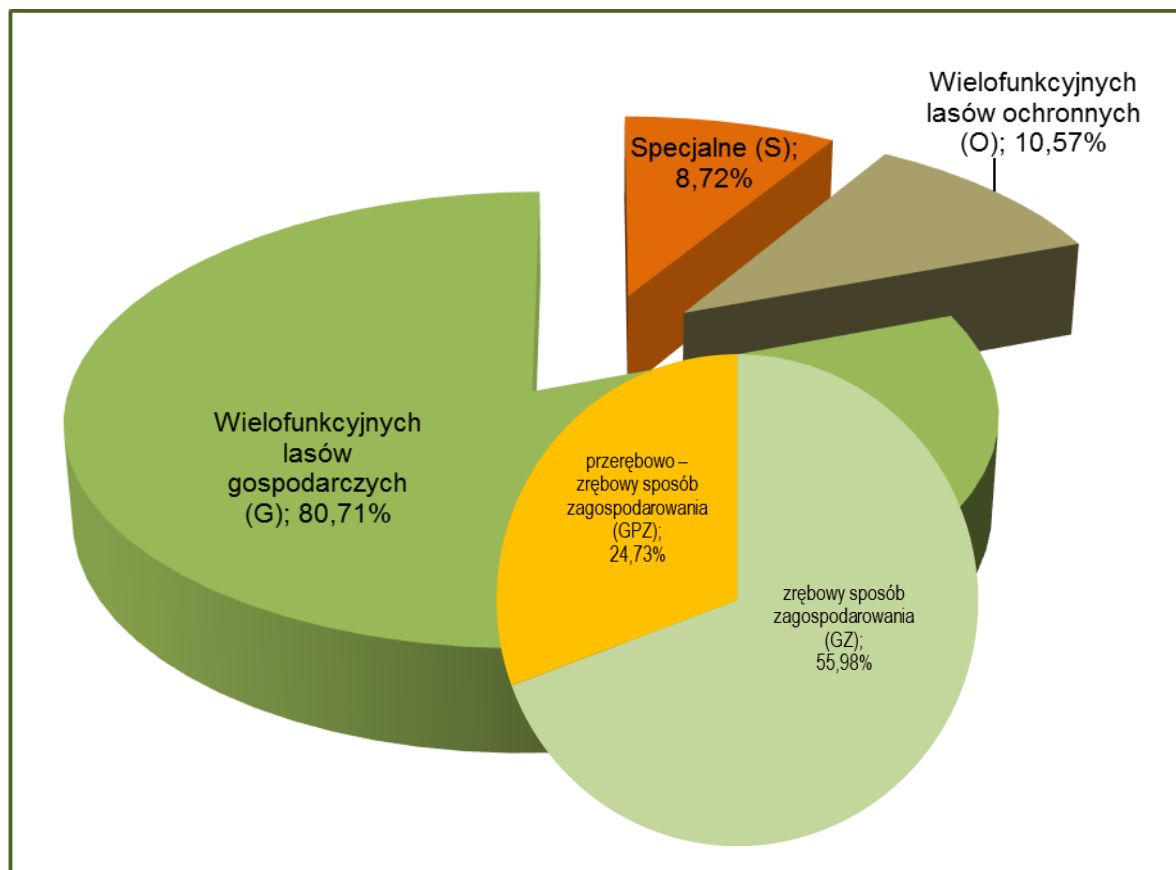
w tym:

- zrębowego sposobu zagospodarowania (GZ) – 7860,81 ha,
- przerębowo-zrębowego sposobu zagospodarowania (GPZ) – 3389,43 ha.

Powierzchniową i miąższościową tabelę klas wieku według gospodarstw i grup gatunków panujących o tym samym wieku rębności - tabelę nr VI – zamieszczono w załącznikach do elaboratu i w tomie II.

Zestawienie powierzchni gruntów zalesionych i miąższości wg gospodarstw (bez przestojów)

Gospodarstwo	Nadleśnictwo	
	powierzchnia – ha miąższość – m ³ brutto	%
1	2	3
1. Specjalne (S)	<u>1191,25</u> 379045	<u>8,72</u> 10,61
2. Wielofunkcyjnych lasów ochronnych (O)	<u>1443,87</u> 379015	<u>10,57</u> 10,60
3. Wielofunkcyjnych lasów gospodarczych (G)	<u>11026,61</u> 2816615	<u>80,71</u> 78,79
w tym: zrębowy sposób zagospodarowania (GZ)	<u>7648,18</u> 1915415	<u>55,98</u> 53,58
przerębowo-zrębowy sposób zagospodarowania (GPZ)	<u>3378,43</u> 901200	<u>24,73</u> 25,21
Ogółem grunty zalesione	<u>13661,73</u> 3574675	<u>100,00</u> 100,00

Udział powierzchniowy gruntów zalesionych według gospodarstw - Nadleśnictwo Dretyń

3.1.2.3. Wiek rębności oraz wieki dojrzałości rębnej

Komisja Założeń Planu dla Nadleśnictwa Dretyń przyjęła następujące przeciętne wieki rębności dla panujących gatunków drzew:

Przyjęte wieki rębności

Gatunek	Wiek rębności
1	2
Db, Js	140
Bk, Jd	110
So, Md	100
Św, Dg, Gb, Brz, Ol, Jw	80
Os, Ol odroślowa	60
Tp, Ols	40

Dla sosny, świerka, jodły, dębu i buka wieki rębności odpowiadają zakresom wieków rębności określonym dla Nadleśnictwa w wykazie zamieszczonym w rozdziale VIII instrukcji u.l. Dla pozostałych gatunków drzew przyjęto wieki rębności zgodne z poprzednim planem urządzenia lasu.

Wiek rębności określa przeciętne wieki osiągnięcia przyjętego celu gospodarowania i służą do obliczenia etatów według dojrzałości w gospodarstwach lasów ochronnych, zrębowym i przerębowo-zrębowym, lecz nie muszą być zgodne z wiekami dojrzałości rębnej konkretnego drzewostanu.

3.1.2.4. Podział lasu na ostępy

Podział lasu na ostępy przyjęty został zasadniczo z poprzedniego cyklu urzędniowego. W uzasadnionych przypadkach dokonano niezbędnej korekty, szczególnie na gruntach przyjętych. Lasy podzielono na 325 ostępów stałych. Granicami ostępów są linie gospodarcze i oddziałowe, wyznaczające w terenie wzajemnie mijające się szeregi ostępowe składające się z dwóch, rzadziej z jednego lub trzech oddziałów. Ostępy jednooddziałowe z konieczności projektowano na skrajach bądź w odosobnionych kompleksach leśnych. Średnia długość ostępów waha się w granicach 600 - 800 m. Zasadniczy kierunek cięć w Nadleśnictwie przebiega z północnego wschodu na południowy zachód z większymi bądź mniejszymi odchyleniami. W celu przyspieszenia procesów odnowienia w zablokowanych powierzchniach drzewostanów rębnych zastosowano ostępy przejściowe (w 15 przypadkach). Są to oddz.: 19, 26, 33, 47, 73, 77, 85, 97, 121, 123, 223, 246, 336, 476, 496.

Nie było potrzeby stosowania wrębów.

Ostępy stałe na mapach cięć zostały oznaczone kolorem czerwonym, ostępy przejściowe - niebieskim.

3.1.3. Określenie i przyjęcie etatów cięć użytkowania głównego

Zgodnie z § 87 Instrukcji urządzania lasu zaplanowane do pozyskania w niniejszym planie użytki główne zostały podzielone na:

- użytki rębne,
- użytki przedrębne.

3.1.3.1 Etat użytkowania rębego

W ramach użytkowania rębego wyodrębniono:

- użytki rębne zaliczone na poczet przyjętego etatu (powierzchniowego),
- użytki rębne niezaliczone na poczet przyjętego etatu.

3.1.3.1.1. Użytki rębne zaliczone na poczet przyjętego etatu

W celu wyliczenia etatu użytkowania rębego i ustalenia rozmiaru użytków rębnych sporządzono następujące tabele i wykazy:

- Tabela nr VI – Powierzchniowa i miąższościowa tabela klas wieku wg gospodarstw i grup gatunków panujących o tym samym wieku rębności;
- Wykaz drzewostanów do przebudowy;
- Wykaz drzewostanów w klasie odnowienia;
- Wykaz drzewostanów w klasie do odnowienia.

Wymienione wykazy zamieszczono w tomie III, a tabelę VI w części tabelarycznej tomu II i w załącznikach do elaboratu.

Podstawą wyliczenia etatów użytkowania rębego były przyjęte dla poszczególnych gatunków wieki rębności oraz podział na gospodarstwa.

Dla gospodarstwa specjalnego (S), zgodnie z § 89 Instrukcji u.l. etatu nie obliczano, a wielkość planowanego użytkowania rębego wynika z sumy stwierdzonych na gruncie potrzeb hodowlanych drzewostanów. Dla gospodarstwa wielofunkcyjnych lasów ochronnych (O) oraz gospodarstwa wielofunkcyjnych lasów gospodarczych (G) obliczono (zgodnie z §§ 90, 91) etaty wg dojrzałości drzewostanów (z ostatniej i dwóch ostatnich klas wieku) oraz etaty wg zrównania średniego wieku. Dla gospodarstw tych obliczone zostały również etaty z potrzeb przebudowy.

Zestawienie obliczonych i przyjętych w poszczególnych gospodarstwach etatów użytkowania rębego przedstawia tabela nr XIV.

Zestawienie obliczonych i przyjętych miąższościowych etatów użytkowania rębego

Gospodarstwo	Obliczenia cząstkowe (średnio na rok)							Etaty przyjęte na okres obowiązywania planu
	Etaty wg dojrzałości drzewostanów		Etaty wg zrównania średniego wieku	Etaty optymalny	Etaty z potrzeb przebudowy	Etaty wg okresów uprzątnięcia w KO i KDO	Etaty z potrzeb hodowlanych i ochronnych na okres obowiązywania planu	
	z ostatniej klasy wieku	z dwóch ostatnich klas wieku						
	m ³ brutto							
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Specjalne (S)	x	x	x	x	0	0	9596	9596
Wielofunkcyjnych lasów ochronnych (O)	4698	4809	4560	4698	105	3453	48191	48191
Wielofunkcyjnych lasów gospodarczych (GZ)	<u>43797</u> 122,08	<u>31787</u> 89,11	<u>24055</u> 62,60	<u>31787</u> 89,11	<u>680</u> 1,85	x	x	<u>310943</u> 893,39
Wielofunkcyjnych lasów gospodarczych (GPZ)	14464	14217	11283	14217	1692	21143	x	207848
Wielofunkcyjnych lasów gospodarczych (GP)	x	x	x	x	0	0	0	0
Razem wielofunkcyjnych lasów gospodarczych (G)	58261	46004	35338	46004	2372	21143	x	518791
OGÓLEM NADLEŚNICTWO	62959	50813	39898	50702	2477	24596	57787	576578

Przyjęte etaty są:

- ⇒ w gospodarstwie specjalnym (S) – etatem wynikającym z potrzeb hodowlanych;
- ⇒ w gospodarstwie wielofunkcyjnych lasów ochronnych (O) – etatem wynikającym z potrzeb hodowlanych i ochronnych, stanowiącym 103% miąższościowego etatu optymalnego;
- ⇒ w gospodarstwie wielofunkcyjnych lasów gospodarczych ze zrębowym sposobem zagospodarowania (GZ) – etatem zbliżonym do etatów optymalnych (miąższościowego – 98% i powierzchniowego – 100%);
- ⇒ w gospodarstwie wielofunkcyjnych lasów gospodarczych z przerębowo-zrębowym sposobem zagospodarowania (GPZ) – etatem zbliżonym (98%) do etatu wg okresów uprzętnięcia w KO i KDO, co stanowi 146% etatu optymalnego;
- ⇒ razem etat w gospodarstwie wielofunkcyjnych lasów gospodarczych przyjęty na okres obowiązywania planu wynosi 518791 m³ brutto, to jest 113% etatu optymalnego;

Łączny etat w gospodarstwie wielofunkcyjnych lasów ochronnych i wielofunkcyjnych lasów gospodarczych wynosi 566982 m³ brutto i stanowi 112% sumy etatów optymalnych w tych gospodarstwach (507020 m³). Jest on także wyższy od sumy etatów według zrównania średniego wieku (398980 m³) o 42,1%. Można więc wnioskować, że na koniec okresu gospodarczego średni wiek drzewostanów Nadleśnictwa obniży się do 63 lat. Aktualnie średni wiek drzewostanów wynosi 64 lata i jest wyższy od połowy orientacyjnego średniego wieku rębności drzewostanów Nadleśnictwa o około 14 lat (odstępstwo od pożądanego stanu). Różnica ta nie powinna być pogłębiania. W związku z tym przyjęty etat należy traktować jako orientacyjny etat według pożądanego kierunku rozwoju zasobów drzewnych w lasach wielofunkcyjnych Nadleśnictwa. Nie zagraża on trwałości i stabilności lasów Nadleśnictwa.

Projektując cięcia rębne oraz planując związane z nimi procesy odnowieniowe, bez względu na przynależność drzewostanów do poszczególnych gospodarstw, uwzględniano:

- przyjęty cel hodowlany (TD),
- ograniczenia i nakazy prawne wynikające z funkcji pełnionych przez poszczególne drzewostany,
- zasady i wytyczne zawarte w aktach normalizacji wewnętrznej w LP.

Priorytetowo, w pierwszej kolejności brano pod uwagę inicjowanie i kształtowanie naturalnych procesów odnowieniowych, oraz wykorzystywanie istniejących już odnowień naturalnych w drzewostanach.

Kwalifikowanie drzewostanów do użytkowania rębego odbywało się, z zachowaniem ostępowego porządku cięć, nawrotów cięć i okresów odnowienia, z uwzględnieniem specyficznych grup drzewostanów, w następującej kolejności:

- drzewostany w klasie odnowienia i w klasie do odnowienia,

- drzewostany do przebudowy intensywnej,
- drzewostany rębne i starsze.

Analizując lokalizację użytkowania rębego w poszczególnych grupach drzewostanów uzyskano następujące dane:

Zestawienie grup drzewostanów i zaplanowanego w nich użytkowania rębego

Grupa drzewostanów	Ogółem w nadleśnictwie	Zaprojektowano do cięcia w 10-leciu		Pozostaje	
	ha m ³	ha	%	ha m ³	%
1	2	3	4	5	6
Nadleśnictwo Dretyń					
Poniżej ustalonego wieku dojrzałości rębnej	8874,74	-	-	8874,74	100,0
	1895885	-	-	1895885	100,0
W wieku dojrzałości rębnej	2757,17	804,67	29,2	1952,50	70,8
	982520	241050	24,5	741470	75,5
Powyżej ustalonego wieku dojrzałości rębnej	1168,63	519,25	44,4	649,38	55,6
	452790	160618	35,5	292172	64,5
W klasie odnowienia	724,96	724,96	100,0	-	-
	200720	166234	82,8	34486	17,2
W klasie do odnowienia	136,23	94,00	69,0	42,23	31,0
	42760	8676	20,3	34084	79,7
Razem Nadleśnictwo Dretyń	13661,73	2142,88	15,7	11518,85	84,3
	3574675	576578	16,1	2998097	83,9

Drzewostany potencjalnie nadające się do użytkowania rębego (rębne i starsze oraz KO i KDO) zajmują w Nadleśnictwie 35,0% powierzchni gruntów zalesionych tj. 4786,99 ha. Użytkowaniem rębnym objęto 44,8% tych drzewostanów. Wszystkie drzewostany w klasie odnowienia zaprojektowano do cięcia, w tym 547,67 ha cięciami uprzątającymi. W drzewostanach w klasie do odnowienia rębnie złożone planuje się wykonać na powierzchni 94,00 ha. Nie planowano cięć rębnych w KDO na powierzchni 42,23 ha. Są to drzewostany, w których zaplanowano tylko odnowienie istniejących gniazd.

Ze względów ochronnych i z konieczności zachowania ładu przestrzennego i czasowego, nie objęto planem cięć części drzewostanów starszych (powyżej ustalonego wieku dojrzałości rębnej) – 649,38 ha. Ich powierzchnia w poszczególnych gospodarstwach przedstawia się następująco:

Zestawienie powierzchni (w ha) drzewostanów starszych nieobjętych planem cięć

Gospodarstwo	Pozostawiono bez cięć ze względu na:		Razem
	cel ochronny	ład przestrzenny	
1	2	3	4
Nadleśnictwo Dretyń			
Specjalne (S)	268,48	9,94	278,42
Wielofunkcyjnych lasów ochronnych (O)	11,18	50,60	61,78
Wielofunkcyjnych lasów gospodarczych (GZ)	10,57	250,61	261,18
Wielofunkcyjnych lasów gospodarczych (GPZ)	5,68	42,32	48,00
Ogółem	295,91	353,47	649,38

3.1.3.1.2. Rozmiar użytkowania rębego niezaliczonego na poczet przyjętego etatu

W bieżącym okresie gospodarczym w ramach cięć rębnych niezaliczonych na poczet etatu przewidziano uprzątnięcie nasienników i przestojów oraz uprzątnięcie zadrzewień na gruntach związanych z gospodarką leśną i nieleśnych. Uprzątnięcie przestojów i nasienników projektowano tylko w niezbędnej ilości, biorąc pod uwagę aspekty ekologiczne. W ramach uprzątnięcia zadrzewień, przewiduje się głównie oczyszczenie linii podziału powierzchniowego.

Zestawienie użytkowania rębego niezaliczonego na poczet etatu

Lp.	Kategoria cięć	Powierzchnia w ha	Miąższość m ³ brutto netto
1	2	3	4
1.	Uprzątnięcie płazowin		-
2.	Uprzątnięcie nasienników i przestojów		<u>773</u> 655
3.	Poszerzenie linii podziału powierzchniowego i uprzątnięcie zadrzewień na gruntach nieleśnych	1,64	<u>191</u> 164
Razem		1,64	<u>964</u> 819

3.1.3.1.3. Łączny rozmiar użytkowania rębego

Zestawienie łączne netto użytkowania rębego przyjęte na okres realizacji planu

Lp.	Wyszczególnienie	m ³ netto
1	2	3
1.	Użytki rębne zaliczone na poczet przyjętego etatu	493069
2.	Spodziewany przyrost 5% miąższości użytków rębnych	24656
3.	Użytki rębne niezaliczone na poczet przyjętego etatu	819
4.	Razem przyjęty rozmiar użytkowania rębego	518544

Porównanie przyjętego dla Nadleśnictwa etatu użytkowania rębego z etatem z ubiegłego okresu gospodarczego i wykonanym użytkowaniem w minionym 10-leciu przedstawia się następująco:

Porównanie etatu IV i V rewizji urządzania lasu

Etat w ubiegłym okresie gospodarczym	Wykonanie użytkowania rębego w ubiegłym okresie gospodarczym			Etat przyjęty na bieżące 10-lecie (z 5% przyrostem)	Różnica	
	Cięcia rębne	Przygodne rębne	razem		5 - 1	5 : 1
m ³ grubizny netto					%	
1	2	3	4	5	6	7
415172	362332	30690	393022	518544	+ 103372	124,9

W stosunku do etatu z ubiegłego okresu gospodarczego etat na bieżące 10-lecie jest wyższy o 24,9%, a w stosunku do wykonania – o 31,9%. Pozwoli on obniżyć średni wiek drzewostanów Nadleśnictwa i gwarantuje ciągłość użytkowania w kolejnych okresach gospodarczych.

3.1.3.2. Rozmiar użytkowania przedrębego

Obliczenia rozmiaru cięć użytkowania przedrębego dokonano zgodnie z §94 Instrukcji u.l. Powierzchniowy rozmiar cięć ustalony został na podstawie zestawienia zbiorczego powierzchni drzewostanów zaprojektowanych do użytkowania przedrębego we wskazaniach gospodarczych. Rozmiar miąższościowy, jako rozmiar orientacyjny w m³ grubizny netto na 10 lecie, obliczono na podstawie:

- wyników użytkowania przedrębego w Nadleśnictwie w okresie ostatnich 5 lat (łącznie miąższość z cięć pielęgnacyjnych, sanitarnych i przygodnych),
- wyników użytkowania przedrębego w Nadleśnictwie w okresie 10-lecia (łącznie miąższość z cięć pielęgnacyjnych, sanitarnych i przygodnych),
- spodziewanego bieżącego rocznego przyrostu miąższości (Tabela VIIIa),
- wielkości uzyskanego w ubiegłym dziesięcioleciu przyrostu bieżącego użytecznego, biorąc też pod uwagę uzyskaną w ubiegłym okresie intensywność cięć przedrębnych w stosunku do tego przyrostu użytecznego,
- zestawienia zbiorczego powierzchni drzewostanów zaprojektowanych do użytkowania przedrębego we wskazaniach gospodarczych opisu taksacyjnego, według rodzajów cięć i gatunków panujących oraz klas i podklas wieku.

W trakcie realizacji użytkowania przedrębego, w miarę potrzeby, TW i TP mogą przybierać charakter cięć przekształcających, wspierających przebudowę drzewostanów.

Powierzchnię drzewostanów przewidzianych do użytkowania przedrębego w Nadleśnictwie przedstawia tabela.

Zestawienie przyjętego rozmiaru powierzchniowego użytkowania przedrębego dla Nadleśnictwa na okres realizacji planu

CPP	Trzebieże			Ogółem
	TW	TP	Razem trzebieże	
Powierzchnia w ha				
1	2	3	4	5
--	2101,07	4563,79	6664,86	6664,86

Przyjęty powierzchniowy rozmiar użytkowania przedrębego w wysokości 6664,86 ha stanowi wielkość obligatoryjną, do wykonania w okresie obowiązywania planu urządzenia lasu.

W ramach użytkowania przedrębego zrezygnowano z planowania czyszczeń późnych z pozyskaniem grubizny (CPP). Drzewostany w przejściowej fazie rozwojowej, gdzie w trakcie wykonywania zabiegu pielęgnacyjnego może zaistnieć potrzeba poboru grubizny, zaplanowano do TW, a drzewostany na słabych siedliskach do zabiegu hodowlanego CP.

Użytkowaniem przedrębnym nie objęto 2331,24 ha drzewostanów w wieku powyżej 20 lat tj. 19,9% powierzchni tej grupy drzewostanów. Są to przeważnie drzewostany rębne i starsze, w których ze względu na zachowanie ładu czasowego i przestrzennego nie planowano cięć rębnych, oraz drzewostany młodsze, zdrowe, o niskim i równomiernym zwarcium, w których trzebież wykonano w ostatnich latach ubiegłego 10-lecia i w trakcie taksacji nie stwierdzono w nich potrzeby prowadzenia zabiegu w bieżącym okresie gospodarczym.

W części tabelarycznej elaboratu oraz w tomie III zamieszczono tabelę XVI „Zestawienie zbiorcze powierzchni drzewostanów zaprojektowanych do użytkowania przedrębego we wskazaniach gospodarczych opisu taksacyjnego według rodzajów cięć i gatunków panujących oraz klas i podklas wieku”.

Orientacyjny miąższościowy rozmiar użytkowania przedrębego ustalono sumarycznie, bez podziału na gospodarstwa, rodzaje cięć, gatunki drzew i klasy wieku. Intensywność użytkowania w poszczególnych drzewostanach będzie uzależniona od aktualnych potrzeb hodowlanych drzewostanów.

Orientacyjny rozmiar grubizny planowanej do pozyskania w ramach cięć przedrębnych przyjęto po analizie następujących danych:

Wskaźniki użytkowania przedrębego

Nadleśnictwo	Wykonanie w poprzednim 10-leciu (razem z użytkami przygodnymi)		Wykonanie w poprzednim 10-leciu wg wykonania w okresie ostatnich 5 lat		Orientacyjny rozmiar przyjęty na 10-lecie	
	m ³	m ³ /ha	m ³	m ³ /ha	m ³	m ³ /ha
1	2	3	4	5	6	7
Razem	337099	37,75	327917	42,42	260000	39,01

Zestawienie danych, na podstawie których przyjęto orientacyjny rozmiar grubizny planowanej do pozyskania w ramach użytkowania przedrębego

Lp.	Wyszczególnienie	m ³ netto	%	Objaśnienie
1	2	3	4	5
1.	Rozmiar planowanego użytkowania przedrębego w ub. okresie	315000	x	x
2.	Rozmiar użytkowania przedrębego na dziesięciolecie według wykonania w okresie ostatnich 5 lat	327917	x	x
3.	Spodziewany w bieżącym 10-leciu tab. przyrost miąższości	700200	x	x
4.	Spodziewany w bieżącym 10-leciu przyrost miąższości w drzewostanach nieobjętych użytkowaniem rębny	587280	x	x
5.	Uzyskany w ubiegłym okresie przyrost bieżący użyteczny	1010331	x	x
6.	Przyjęty orientacyjny rozmiar użytkowania przedrębego	260000	83	6:1
			79	6:2
			37	6:3
			44	6:4
			26	6:5

Na Naradzie Techniczno-Gospodarczej podjęto decyzję o przyjęciu orientacyjnego rozmiaru grubizny planowanej do pozyskania w użytkowaniu przedrębnym w wysokości 260000 m³ netto. Przyjęta wielkość stanowi około 44% spodziewanego bieżącego przyrostu miąższości drzewostanów nieobjętych użytkowaniem rębny w 10-leciu.

3.1.3.3. Łączny rozmiar miąższościowy użytków głównych

Łączny rozmiar użytkowania głównego na lata 2020-2029 dla Nadleśnictwa Dretyń oraz porównanie tego rozmiaru z wielkością zasobów miąższości i spodziewanymi przyrostami przedstawia się następująco:

Zestawienie rozmiaru użytków głównych oraz etatów składowych i danych porównawczych

Lp.	Wyszczególnienie	Grubizna m ³ netto	Grubizna m ³ brutto	%	Objaśnienie
1	2	3	4	5	6
1.	Wielkość zasobów miąższości ogółem	X	3612079	x	x
2.	Wielkość spodziewanego tabelarycznego bieżącego przyrostu miąższości	X	875250	x	x
3.	Uzyskany w ubiegłym okresie przyrost bieżący użyteczny	1009120	1261399	x	x
4.	Proponowany etat użytkowania rębego (łącznie z 5% przyrostem)	518544	606371	16,8	4:1
				69,3	4:2
				48,1	4:3
				65,1	4:6
5.	Proponowany orientacyjny rozmiar użytkowania przedrębego	260000	325000	9,0	5:1
				37,1	5:2
				25,8	5:3

Lp.	Wyszczególnienie	Grubizna m ³ netto	Grubizna m ³ brutto	%	Objaśnienie
1	2	3	4	5	6
				34,9	5:6
6.	Ogółem proponowany rozmiar użytków głównych	778544	931371	25,8	6:1
				106,4	6:2
				73,8	6:3

Planowana do pozyskania w ramach użytkowania rębego i przedrębego miąższność grubizny, po doliczeniu 5% przyrostu w użytkach rębnych zaliczonych na etat, wynosić będzie: netto - 778544 m³, brutto - 931371 m³. Stanowi to około 106,4% spodziewanego tabelarycznego bieżącego przyrostu miąższności drzewostanów oraz około 25,8% wielkości zasobów drzewnych Nadleśnictwa. Rozmiar ten należy traktować jako maksymalny.

W stosunku do planu z ubiegłego okresu, aktualnie planowany rozmiar netto użytkowania głównego jest większy o 48372 m³, to jest o 6,6%. Planowany rozmiar stanowi 73,8% uzyskanego w ubiegłym okresie przyrostu bieżącego użytecznego.

3.2. ZADANIA GOSPODARCZE WYNIKAJĄCE Z PLANU URZĄDZENIA LASU DLA NADLEŚNICTWA

3.2.1. Zestawienie i opisanie zadań z zakresu użytkowania głównego

3.2.1.1. Użytkowanie rębne

Realizacja cięć rębnych odbywać się będzie na podstawie wskazań gospodarczych, zawartych w opisach taksacyjnych oraz wykazu projektowanych cięć rębnych, wykazów drzewostanów w KO, KDO, drzewostanów zakwalifikowanych do przebudowy w najbliższym 10-leciu, z wykorzystaniem wytycznych określonych w Zasadach hodowli lasu z roku 2011.

Użytki rębne zaprojektowano w ramach gospodarstw.

W celu osiągnięcia pożądaných docelowych składów gatunkowych odnowień w poszczególnych typach siedliskowych lasu i wyodrębnionych siedliskach przyrodniczych oraz dla zapewnienia najkorzystniejszych warunków wzrostu i rozwoju zrealizowanych odnowień zastosowano sposoby zagospodarowania lasu i rodzaje rębni zgodne z ustaleniami KZP, NTG i Zasadami hodowli lasu.

Wykaz projektowanych cięć rębnych opracowano w kolejności oddziałów i pododdziałów, z podziałem na działki zrębowe, bez przydziału na lata gospodarcze. Lokalizację cięć uzgodniono protokolarnie z Nadleśnictwem Dretyń i RDLP.

Przyjęto następujące rodzaje rębni dla poszczególnych typów siedliskowych lasu:

Rodzaje planowanych rębni

Typ siedliskowy lasu	Rębnia	
	zasadnicza	zastępcza
1	2	3
Bśw	I	II
Bb	nie planowano użytkowania rębego	
BMśw	I	II, III
BMw	I	II, III
BMb	nie planowano użytkowania rębego	
LMśw (BkSo, DbSo, BkŚw, SoDb, ŚwDb) ----- (Bk, SoBk, ŚwBk)	III	I, II
	II	I, III
LMw (DbSo, DbŚw, SoDb, ŚwDb) ----- (BrzOI, ŚwSo, SoŚw)	III	I, II
	I	II, III
Lmb	nie planowano użytkowania rębego	
Lśw	II	I, III
Lw	II	I, III
OI	I	II, III
OIJ (OI) ----- (OIJs)	I	II, III
	II	I, III

Przy projektowaniu działek zrębowych wykorzystano naturalne granice wyłączeń, drogi, rowy itp. w celu urozmaicenia przebiegu działek. Bezpośrednio przy ciekach, zbiornikach wodnych i torfowiskach, w drzewostanach na żyzniejszych siedliskach planowano rębnie złożone, a na siedliskach słabszych – rębnię zupełną z pozostawieniem pasów lasu o szerokości 20-40 m. Pasy ochronne pozostawiono również w przypadku stosowania w takich warunkach rębni IIIa. Na pasach tych kształtowane winny być strefy ekotonowe i do tego powinny zmierzać wykonywane na nich czynności gospodarcze.

Do pozyskania planowano z reguły 95% miąższości (w blokach upraw pochodnych, w pododdziałach do 1ha i w drzewostanach świerkowych – 100%). Resztę planuje się pozostawić w formie kęp starodrzewu wraz z występującymi w nim dolnymi warstwami oraz drewnem martwym. Pozostawiane powinny być także drzewa dziuplaste oraz drzewa o cechach pomnikowych lub o szczególnych walorach estetyczno-krajobrazowych i biocenotycznych, takie jak: wiąz, cis, czereśnia ptasia, dzika jabłoń, grusza itp.

Nawrót cięć przy rębni zupełnej winien wynosić od 4 do 5 lat, przy rębni gniazdowej od 5 do 15 lat, przy rębni częściowej od 3 do 10 lat.

Dla poszczególnych gospodarstw i rębni przyjęto następujące średnie okresy odnowienia:

Średnie okresy odnowienia

Gospodarstwo	Rodzaj rębni		
	IIIa	IV	Pozostałe rębnie
1	2	3	4
Specjalne (S)	10	40	30
Wielofunkcyjnych lasów ochronnych (O)	10	40	30
Wielofunkcyjnych lasów gospodarczych (GPZ)	10	30	20

Zaprojektowany przebieg działek oraz zastosowany rodzaj rębni należy rozumieć jako zalecenia kierunkowe, niewiążące dla realizatorów planu. Nadleśniczy może zdecydować o ewentualnej modyfikacji rębni, w tym także o zastosowaniu na jednym pasie manipulacyjnym różnych form rębni. Nadrzędnym celem winno być przy tym stworzenie optymalnych warunków odnowienia, umożliwiających uzyskanie projektowanego składu gatunkowego i budowy drzewostanu docelowego.

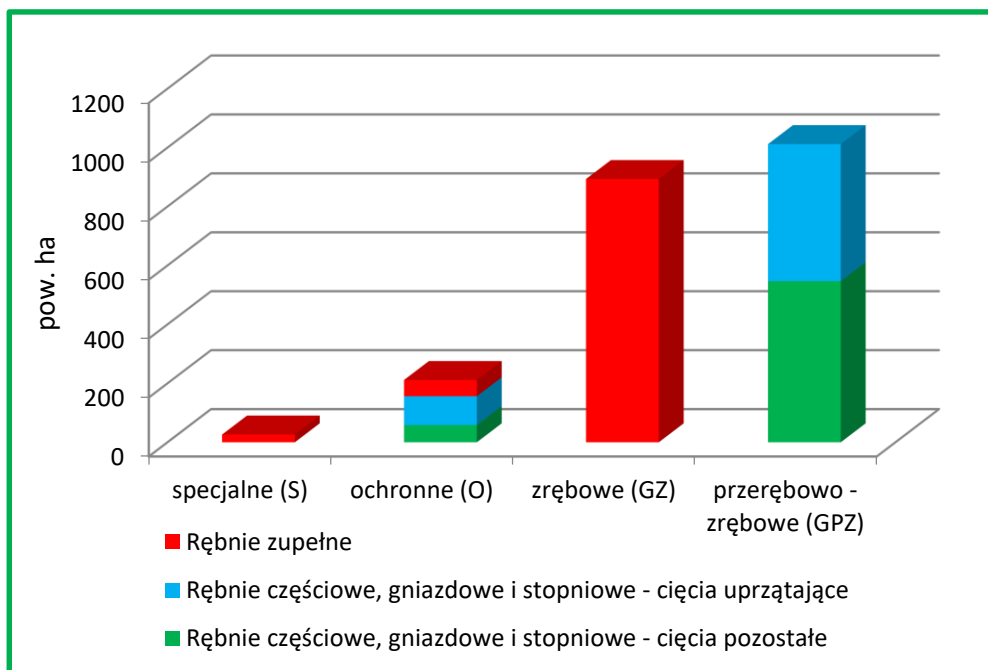
Zestawienie powierzchni manipulacyjnej użytków rębnych wg rodzajów rębni w gospodarstwach

Gospodarstwo	Rębnie zupelne	Rębnie częściowe, gniazdowe i stopniowe			Rębnia przerębowa	Ogółem
		cięcia uprząt.	cięcia pozost.	razem		
	ha					
1	2	3	4	5	6	7
Nadleśnictwo Dretyń						
Specjalne (S)	26,20					26,20
Lasów ochronnych (O)	55,09	97,90	58,47	156,37		211,46
Lasów gospodarczych (GZ)	893,39					893,39
Lasów gospodarczych (GPZ)		465,12	546,71	1011,83		1011,83
Lasów gospodarczych (GP)						
Razem gospodarstwo (G)	893,39	465,12	546,71	1011,83		1905,22
OGÓŁEM	974,68	563,02	605,18	1168,20		2142,88
%	45,5	26,3	28,2	54,5		100,0

Największa powierzchnia manipulacyjna użytków rębnych zlokalizowana jest w gospodarstwie wielofunkcyjnych lasów gospodarczych o przerębowo-zrębowym sposobie zagospodarowania (GPZ) – 47,2%. Reszta użytków rębnych zlokalizowana jest w:

- gospodarstwie wielofunkcyjnych lasów gospodarczych o zrębowym sposobie zagospodarowania (GZ) – 41,7%,
- gospodarstwie wielofunkcyjnych lasów ochronnych (O) – 9,9%,
- gospodarstwie specjalnym (S) – 1,2%.

Powierzchnia manipulacyjna użytków rębnych wg rodzajów rębni w gospodarstwach

Zestawienie powierzchni manipulacyjnej użytków rębnych wg form rębni

Lp.	Rodzaj rębni	Nadleśnictwo Dretyń
		Powierzchnia manipulacyjna - ha
1	2	5
1	IA	245,11
2	IB	729,57
3	IIA	303,86
4	IIAU	160,46
5	IIB	28,37
6	IIBU	8,17
7	IIIA	130,63
8	IIIAU	357,45
9	IIIB	95,53
10	IIIBU	36,94
11	IVD	46,79
Razem		2142,88

Do planu cięć użytków rębnych opracowano mapę przeglądową cięć w skali 1:25000, na którą naniesiono:

- ostępy stałe i przejściowe z zaznaczonym kierunkiem cięć,
- kontury obejmujące powierzchnie projektowanych cięć rębnych,
- informację o rodzaju rębni i procencie poboru miąższości grubizny,
- inne szczegóły, zgodne z instrukcją u.l.

Działki zrębowe wniesione zostały również na mapy gospodarcze w skali 1:5000 oraz mapy gospodarczo-przeglądowe cięć dla leśnictw w skali 1:10000.

3.2.1.2. Użytkowanie przedrębne

Wykaz cięć użytków przedrębnych opracowano z przeznaczeniem dla Nadleśnictwa i RDLP. Wykaz sporządzono kolejno według oddziałów i pododdziałów. W wykazie dla poszczególnych pododdziałów określona jest tylko powierzchnia zabiegu, natomiast globalny rozmiar miąższościowy, jako wielkość orientacyjna, podany jest na końcu wykazu i w tabeli XVII.

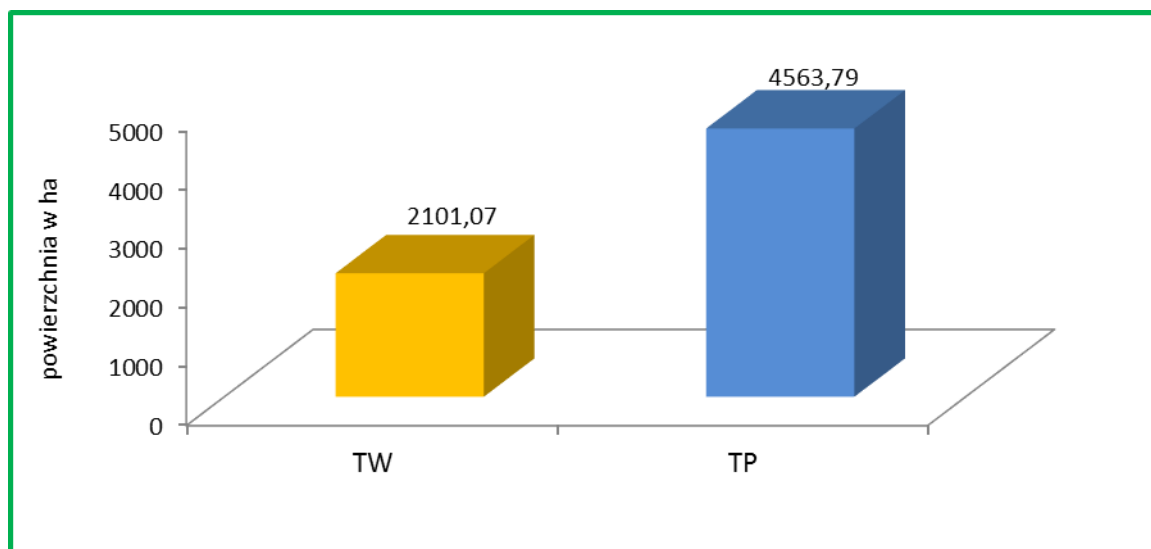
W trakcie realizacji cięć pielęgnacyjnych Nadleśnictwo powinno dążyć do ciągłego dostosowywania składów gatunkowych drzewostanów do typów drzewostanu i popierania gatunków rodzimego pochodzenia. Na chronionych siedliskach przyrodniczych należy ponadto ograniczać występowanie gatunków obcych geograficznie i ekologicznie.

Zestawienie zbiorcze powierzchni d-stanów zaprojektowanych do użytkowania przedrębnego we wskazaniach gospodarczych opisu taksacyjnego wg rodzajów cięć oraz klas i podklas wieku

Rodzaj cięcia	Powierzchnia (ha)* wg klas i podklas wieku													
	I		II		III		IV		V		VI	VII	Razem	
	1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121 i wyżej		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Nadleśnictwo Dretyń														
Czyszczenia późne (CPP)														-
Trzebieże wczesne (TW)		414,91	1178,20	507,96										2101,07
Trzebieże późne (TP)				359,17	932,71	1644,82	823,80	749,50	28,92	19,04	5,83			4563,79
Razem trzebieże		414,91	1178,20	867,13	932,71	1644,82	823,80	749,50	28,92	19,04	5,83			6664,86
Ogółem		414,91	1178,20	867,13	932,71	1644,82	823,80	749,50	28,92	19,04	5,83			6664,86

*- dotyczy rzeczywistej powierzchni manipulacyjnej, bez powtórzeń (nawrotów) w 10-leciu

Pełna wersja tabeli XVI (uzupełniona o gatunek panujący) zamieszczona jest w załącznikach do opisu ogólnego i w tomie III.

Powierzchnia cięć przedrębnych wg rodzajów zabiegów

Największą powierzchnię cięć przedrębnych stanowią drzewostany z planowanymi trzebieżami późnymi – 68,5%; planowane trzebieże wczesne obejmują 31,5% powierzchni całego użytkowania przedrębnego. Czyszczeń późnych z pozyskaniem grubizny nie planowano.

3.2.1.3. Łącznie użytki główne

Zestawienie łączne rozmiaru użytków głównych według kategorii cięć

Kategoria cięć	Powierzchnia ha		Miąższość grubizny w m ³	
	cięcia* (manipulacyjna)	do odnowienia	brutto	netto
1	2	3	4	5
Nadleśnictwo Dretyń				
I. Użytki rębne:				
A. Zaliczone na poczet przyjętego etatu (powierzchniowego)	2142,88	1478,52	576578	493069
Spodziewany przyrost 5% miąższości użytków rębnych			28829	24656
Łącznie użytki rębne ze spodziewanym przyrostem	2142,88	1478,52	605407	517725
B. Niezaliczone na poczet przyjętego etatu (powierzchniowego)				
1. uprzątnięcie płazowin				
2. uprzątnięcie nasienników i przestojów			773	655
3. pozostałe	1,64		191	164

Kategoria cięć	Powierzchnia ha		Miąższość grubizny w m ³	
	cięcia* (manipulacyjna)	do odnowienia	brutto	netto
1	2	3	4	5
Razem niezaliczone	1,64		964	819
Razem użytki rębne	2144,52	1478,52	606371	518544
II. Użytki przedrębne				
A. Czyszczenia				
B. Trzebieże	6664,86		325000	260000
Razem użytki przedrębne (m3 wg przyjętego rozmiaru)	6664,86		325000	260000
Ogółem użytki główne (I+II)	8809,38	1478,52	931371	778544

* dotyczy rzeczywistej powierzchni manipulacyjnej bez uwzględniania powtórzeń (nawrotów) w 10-leciu

W Nadleśnictwie Dretyń zlokalizowano 123,18 ha drzewostanów kwalifikujących się do przebudowy. Do pilnej przebudowy pełnej zakwalifikowano 110,05 ha, z czego dla 94,93 ha zaplanowano użytkowanie rębne w pierwszym 10-leciu, w pozostałych drzewostanach (częściach pododdziałów) kontynuacja przebudowy realizowana będzie w II 10-leciu.. Stopniowej przebudowy pełnej nie projektowano. Do przebudowy częściowej w ramach cięć pielęgnacyjnych (podsadzenia) zakwalifikowano 13,13 ha drzewostanów. Sumaryczne zestawienie powierzchni według sposobów przebudowy przedstawia tabela.

Zestawienie powierzchni drzewostanów według sposobów przebudowy

Planowane zabiegi gospodarcze	Gospodarstwo					
	Specjalne	Lasów ochronnych	Zrębowe w lasach gosp.	Przerębowo zrębowe w lasach gosp.	Przerębowe w lasach gosp.	Razem
1	2	3	4	5	6	7
Rębnie		4,09	18,46	72,38		94,93
TP (podsadz.)	7,83			5,30		13,13
Brak wskazań			0,09	15,03		15,12
Razem	7,83	4,09	18,55	92,71		123,18

3.2.1.4. Zadania z zakresu użytkowania lasu dla leśnictw

Zestawienie zadań z zakresu użytkowania lasu dla leśnictw

Numer leśnictwa	Nazwa leśnictwa (siedziba)	Zadania na 10-lecie								
		Użytkowanie rębne			Razem rębne	Użytkowanie przedrębne			Razem przedrębne	Ogółem użytkowanie główne m ³ netto
		Zaliczone na etat	Spodz. 5% przyrost	Niezał. na etat		CPP	TW	TP		
		m ³ netto			ha/ m ³ netto					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
NADLEŚNICTWO DRETYŃ										
1	BOŻANKA Dretyń	61417	3071	-	64488	-	<u>120,31</u> 1873	<u>516,75</u> 23130	<u>637,06</u> 25003	89491
2	TURSKO 176d	64471	3224	153	67848	-	<u>172,94</u> 2952	<u>501,62</u> 25003	<u>674,56</u> 27955	95803
3	WĘGORZYNO 452o	44528	2227	23	46778	-	<u>200,87</u> 3934	<u>564,85</u> 27781	<u>765,72</u> 31715	78493
4	TRZCINNO 303n	55593	2780	116	58489	-	<u>244,91</u> 5289	<u>439,29</u> 23449	<u>684,20</u> 28738	87227
5	DRETYŃ 175r	69467	3474	12	72953	-	<u>220,43</u> 4274	<u>349,32</u> 16471	<u>569,75</u> 20745	93698
6	KOWALEWICE 324l	59940	2997	54	62991	-	<u>307,16</u> 6515	<u>576,36</u> 28258	<u>883,52</u> 34773	97764
7	PLEWISKA 521g	51774	2589	58	54421	-	<u>279,51</u> 5470	<u>602,79</u> 27883	<u>882,30</u> 33353	87774
8	OKUNINO 347i	39727	1986	242	41955	-	<u>263,70</u> 4873	<u>469,69</u> 21096	<u>733,39</u> 25969	67924
9	WAŁDOWO 174h	46152	2308	161	48621	-	<u>291,24</u> 6119	<u>543,12</u> 25630	<u>834,36</u> 31749	80370
Ogółem Nadleśnictwo Dretyń		493069	24656	819	518544	-	<u>2101,07</u> 41299	<u>4563,79</u> 218701	<u>6664,86</u> 260000	778544

3.2.2. Zestawienie i opisanie zadań z zakresu hodowli lasu

Głównym celem hodowli lasu winno być zachowanie trwałości lasów i ich wzbogacanie poprzez dążenie do osiągnięcia zgodności biocenozy leśnej z warunkami siedliskowymi, zapewnienie produkcji drewna i innych użytków na zasadach reprodukcji rozszerzonej oraz kształtowanie pozaprodukcyjnych funkcji lasu. Mając to na względzie Komisja Założeń Planu i Narada Techniczno-Gospodarcza określiły dla bieżącego planu u.l. perspektywiczne cele planowania hodowlanego w formie typów drzewostanów dla poszczególnych siedlisk oraz w formie wieków rębności dla poszczególnych gatunków panujących. Zagadnienia te były brane pod uwagę przy określaniu w trakcie taksacji wskazań gospodarczych jako celów hodowlanych krótkookresowych, doraźnych. Tak określone wskazania posłużyły do opracowania wykazu zadań z zakresu hodowli lasu. Wykaz został sporządzony w kolejności oddziałów i pododdziałów, z przeznaczeniem dla Nadleśnictwa i RDLP.

Przyjęte typy drzewostanów oraz orientacyjne składy gatunkowe upraw zostały przedstawione w rozdziale 1.3.7.

3.2.2.1. Zadania na bieżące 10-lecie

Końcowe podsumowanie hodowlanych wskazań gospodarczych, w rozbiciu na siedliskowe typy lasu, przedstawiono w tabeli XVIII, dołączonej do opisanego ogólnego i do tomu III.

Rozmiar prac odnowieniowych i pielęgnacyjnych na bieżący okres gospodarczy dla Nadleśnictwa przedstawia się następująco (w ha):

Zestawienie przyjętych zadań gospodarczych z zakresu hodowli lasu na okres realizacji planu

Lp.	Rodzaje zadań gospodarczych z zakresu hodowli lasu	Zadania wg tabeli XVIII	Zadania przyjęte na 10-lecie
		Powierzchnia w ha	
1	2	3	4
Nadleśnictwo Dretyń			
1.	Odnowienia i zalesienia otwarte	1179,42	984,48
	w tym: halizn, płazowin i zrębów	204,74	204,74
	gruntów nieleśnych	0,00	0,00
	zrębów projektowanych (80% wg tabeli XVIII)	974,68	779,74
2.	Odnowienia pod osłoną	572,92	572,92
	w tym: przy rębniach złożonych	557,25	557,25
	posadzenia (wprowadzanie dolnego piętra)	13,13	13,13
	dolesianie luk i przerzedzeń	2,54	2,54
3.	Poprawki i uzupełnienia	4,62	160,36
	w tym: w uprawach i młodnikach	4,62	4,62
	w projektowanych odnowieniach i zalesieniach (10%)	0,00	155,74
4.	Wprowadzanie podszytów	0,00	0,00
5.	Pielęgnowanie	2030,03	2030,03
	w tym: pielęgnowanie upraw (PU)	825,73	825,73
	w tym: pielęgnowanie gleby	461,62	461,62
	czyszczenia wczesne (CW)	364,11	364,11
	pielęgnowanie młodników (CP)	1204,30	1204,30
6.	Melioracje	1717,64	1717,64
	w tym: agrotechniczne	1717,64	1717,64

W bieżącym 10-leciu przewiduje się 984,48 ha odnowień i zalesień otwartych. Realizując powyższe zadania należy pamiętać o wykorzystywaniu istniejących odnowień naturalnych (w grupach i kępach), których jakość i rozwój zapewniają dalszy sukces hodowlany.

Odnowienia pod osłoną drzewostanów związane z rębnią częściową i gniazdową zaplanowano na powierzchni 557,25 ha. W drzewostanach użytkowanych rębnią II i IIIb w miarę możliwości winno się dążyć do uzyskania odnowienia naturalnego. Tam, gdzie nie powsta-

nie młode pokolenie z obsiewu naturalnego należy wykonać podsadzenia lub podsiew, np. przy przebudowie drzewostanów. W drzewostanach użytkowanych i przewidzianych do użytkowania rębnią IIIa planuje się odnowienie sztuczne na powierzchni 344,90 ha.

Podsadzenia (wprowadzanie II piętra) zaprojektowano na powierzchni 13,13 ha, w drzewostanach IIb i IIIa kl. wieku.

Poprawki i uzupełnienia przewidywane są w wysokości 160,36 ha, w tym poprawki na gruntach projektowanych do odnowienia i zalesienia (zgodnie z zaleceniem KZP - 10%) – 155,74 ha.

Pielęgnowaniem gleby planuje się objąć powierzchnię 461,62 ha. Jest to powierzchnia manipulacyjna, nieobejmująca wielokrotności zabiegów.

Czyszczenia wczesne w uprawach istniejących projektuje się wykonać na powierzchni 364,11 ha. Łączna obowiązkowa powierzchnia pielęgnowania upraw wynosić będzie 825,73 ha.

Zgodnie z wytycznymi KZP nie planowano pielęgnowania gleby i CW w uprawach projektowanych. Potrzeba wykonania tych zabiegów określana będzie na bieżąco w ciągu całego okresu gospodarczego przez personel Nadleśnictwa.

Czyszczenia późne – bez pozyskania grubizny (CP) zaplanowano na powierzchni 1204,30 ha. Czyszczeń późnych z pozyskaniem grubizny (CP-P) nie planowano.

Zabiegi agrotechniczne przewiduje się wykonać na powierzchni 1717,64 ha.

Wykonując prace hodowlane należy zwrócić uwagę, ażeby na granicy pole - las, woda - las oraz wzdłuż szlaków komunikacyjnych wprowadzane były gatunki liściaste, tak w formie podsadzeń i podszytów, jak i - zwłaszcza na uboższych siedliskach - przy odnawianiu zrębów. Pozwoli to we właściwy sposób kształtować strefę ekotonową, a ponadto wpłynie korzystnie na zabezpieczenie przeciwpożarowe obszarów leśnych. Należy pamiętać również, ażeby na każdym etapie prac hodowlanych popierać w składach drzewostanów gatunki rodzime, zgodne z warunkami siedliskowymi.

3.2.2.2. Zadania z zakresu hodowli lasu dla leśnictw

Zestawienie zadań z zakresu hodowli lasu dla leśnictw

Numer leśnictwa	Nazwa leśnictwa (siedziba)	Zadania na 10-lecie									
		Prace odnowieniowe					Pielęgnowanie lasu				Mel. agrot.
		Na pow. otwartej		Pod osłoną			Popr. i uzup.	Piel. gleby	CW	CP	
		Zręby, hal., do zal.	Zręby proj.	Przy Rb złoż.	Pod-sadz.	Dol. luk					
Powierzchnia w ha											
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
NADLEŚNICTWO DRETYŃ											
1	BOŻANKA Dretyń	32,87	173,20	14,79			22,09	41,18	57,60	126,56	234,78
2	TURSKO 176d	14,55	64,20	90,83		0,40	18,00	46,67	32,17	128,77	231,10
3	WĘGORZYNO 452o	24,93	119,42	1,72	7,83	0,10	15,40	33,11	57,74	102,54	151,00
4	TRZCINNO 303n	9,45	54,34	81,61		0,19	16,21	51,49	35,27	147,11	171,48
5	DRETYŃ 175r	43,15	137,08	48,27		0,57	24,06	96,07	39,64	125,85	235,68
6	KOWALEWICE 324l	8,39	15,93	129,63	5,30		15,92	31,93	35,76	165,07	202,44
7	PLEWISKA 521g	19,49	101,56	46,06		0,14	16,73	37,08	53,56	144,90	171,18
8	OKUNINO 347i	32,93	80,04	35,98			15,19	64,68	21,86	127,87	124,87
9	WAŁDOWO 174h	18,98	33,97	108,36		1,14	16,76	59,41	30,51	135,63	195,11
Ogółem Nadleśnictwo Dretyń		204,74	779,74	557,25	13,13	2,54	160,36	461,62	364,11	1204,30	1717,64

3.2.2.3. Nasiennictwo i selekcja

Informacje dotyczące:

- wyłączonych drzewostanów nasiennych,
- gospodarczych drzewostanów nasiennych,
- drzew matecznych,
- źródeł nasion,
- bloków upraw pochodnych,
- upraw pochodnych,
- szkółek leśnych,

zawarte są w rozdziale 1.3.8. - „Ocena walorów genetycznych lasu”.

Użytkowanie rębne planowane w bieżącym 10-leciu w gospodarczych drzewostanach nasiennych

Gatunek	Pow. gospodarczych d-stanów nasiennych	Użytki rębne zaplanowane na I 10-lecie		Pozostaje
		pow. manipulacyjna	pow. zredukowana	
		powierzchnia - ha		
1	2	3	4	5
So	210,66	105,31	102,88	107,78
Md	16,35	14,30	10,24	6,11
Św	19,22	19,22	19,22	-
Bk	23,21	17,33	13,14	10,07
Bk + Dbs	10,77	10,77	5,27	5,50
Dbb	9,22	9,22	4,35	4,87
Brz	11,78	3,33	3,33	8,45
OI	8,60	-	-	8,60
Ogółem	309,81	179,48	158,43	151,38

Powierzchnia zredukowana cięć rębnych planowanych w bieżącym 10-leciu w gospodarczych drzewostanach nasiennych wynosi 158,43 ha, co stanowi 51,1% powierzchni tych drzewostanów. Cięcia w drzewostanach sosnowych realizowane będą głównie rębnią zupełną, pozostałe GDN-y użytkowane będą rębniąmi złożonymi.

Użytkowanie rębne planowane w bieżącym 10-leciu w blokach upraw pochodnych

Nr bloku	Powierzchnia projektowanych bloków upraw pochodnych	Uprawy założone w ubiegłych okresach	Zręby do odn. z ub. okresu lub grunty do zal.	Użytki rębne zaplanowane na I 10-lecie	
				pow. manipulacyjna	pow. do odnowienia
				powierzchnia - ha	
2	3	4	5	6	7
I - So	68,00	22,38	2,92	22,80	22,80
II - Bk	29,68	1,41	-	12,03	10,62
III - Dbb	24,26	-	-	9,63	9,63
IV - So zach.	15,36	3,58	-	7,52	7,52
Ogółem	137,30	27,37	2,92	51,98	50,57

3.2.3. Określenie kierunkowych zadań z zakresu ochrony lasu, w tym ochrony przeciwpożarowej

3.2.3.1. Kierunkowe zadania z zakresu ogólnej ochrony lasu

Kierunkowe zadania z zakresu ogólnej ochrony lasu określono na podstawie danych Nadleśnictwa i ZOL oraz danych z inwentaryzacji stanu lasu przeprowadzonej w trakcie prac nad projektem planu u.l., w szczególności wynikających z oceny jakości hodowlanej lub technicznej i stopnia uszkodzenia drzewostanów oraz zgodności ich składu gatunkowego z TD. Przeanalizowano stan zdrowotny i sanitarny lasu oraz aktualne i potencjalne oddziaływanie zespołu niekorzystnych czynników biotycznych, abiotycznych i antropogenicznych. Zestawienie powierzchni drzewostanów według przyczyn i % uszkodzeń zamieszczone jest w punkcie 1.5.2.1.

Do głównych czynników mających wpływ na powstawanie zagrożeń dla lasów Nadleśnictwa należą:

- udział drzewostanów na gruntach porolnych (27,6% - zalesień porolnych);
- udział monokultur gatunków iglastych;
- warunki meteorologiczne;
- stan zwierzyny płowej.

Lasy położone w środkowej i południowo-wschodniej części Nadleśnictwa charakteryzują się dość dużą odpornością na działanie tych czynników. Sprzyjają temu wyższa żyzność siedlisk oraz większe zróżnicowanie gatunkowe i wiekowe drzewostanów. Znacznie bardziej podatne na szkody są drzewostany w pozostałej, przeważającej części Nadleśnictwa.

Obecny stan sanitarny lasów jest dość dobry, posusz występuje pojedynczo i nie wpływa znacząco na obniżenie odporności drzewostanów.

Przy podejmowaniu decyzji dotyczących ochrony lasu należy kierować się następującymi zasadami:

- profilaktyka działania,
- stosowanie zintegrowanych metod ochrony lasu, obejmujących działania modyfikujące środowisko w kierunku zmian niekorzystnych dla sprawców szkód, a korzystnych dla ich wrogów naturalnych,
- indywidualizacja rozwiązań – elastyczność przy podejmowaniu decyzji,
- minimalizacja szkód ekologicznych, jakie mogą wystąpić w efekcie wykonywania zabiegów,
- ocena progu ekonomicznej szkodliwości choroby lub szkodnika.

a) Ochrona przed owadami

W ubiegłym okresie gospodarczym w Nadleśnictwie Dretyń duże znaczenie miały szkody powodowane przez owady. Ze szkodników pierwotnych lasom Nadleśnictwa zagrażały głównie borecznik sosnowiec, poproch cetyniak i brudnica mniszka, a ze szkodników wtórnych - kornik drukarz. Określona w trakcie taksacji ogólna powierzchnia drzewostanów z zainwentaryzowanymi uszkodzeniami od owadów (szkodniki pierwotne i wtórne oraz szkodniki upraw) wynosi 1428,78 ha, w tym: w 10% - 1250,50 ha, w 20% - 171,73 ha, w 30% - 5,95 ha, w 40% - 0,60 ha.

Zestawienie powierzchni występowania i zwalczania szkodników owadzych

Lp.	Gatunek	Powierzchnia występowania/zwalczania [ha] lata 2010 - 2018									
		10	11	12	13	14	15	16	17	18	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
Szkodniki pierwotne											
1	Borecznik sosnowiec			315							
2	Brudnica mniszka			118							
3	Poproch cetyniak			204							
4	Mszyce	$\frac{1}{1}$	$\frac{1}{1}$	$\frac{2}{2}$	$\frac{2}{2}$	$\frac{1}{1}$	$\frac{1}{0}$		$\frac{1}{1}$	$\frac{1}{1}$	
Szkodniki wtórne											
5	Kornik drukarz	$\frac{335}{335}$	$\frac{516}{516}$	$\frac{629}{629}$	$\frac{1120}{1120}$	$\frac{1128}{1128}$	$\frac{377}{377}$	$\frac{3}{3}$	$\frac{80}{0}$	$\frac{3}{3}$	
Szkodniki upraw i młodników											
6	Pędraki i rolnice	1	1								
7	Szeliniaki				85						
8	Smolik znaczony	$\frac{1}{1}$	$\frac{6}{6}$						$\frac{9}{0}$	$\frac{68}{68}$	
9	Skoczogonki	$\frac{1}{0}$				$\frac{2}{2}$	$\frac{1}{1}$	$\frac{1}{1}$		$\frac{3}{3}$	

Źródło: ZOL Szczecinek

Kornik drukarz i żerowisko

Szkodniki upraw i młodników

Zabiegi profilaktyczne oraz ochrona upraw i młodników przed szkodliwymi owadami powinny polegać na:

- kontroli występowania szkodników korzeni i zalesianiu gruntów po stwierdzeniu braku zagrożenia,
- preferowaniu zintegrowanej ochrony upraw i młodników przed szkodnikami korzeni,
- stosowaniu zasady przelegiwania zrębów,
- stosowaniu dołków chwytnych i pułapek feromonowych,
- ciągłej obserwacji występowania i rozwoju szkodników oraz bieżącej rejestracji stwierdzonych ognisk zagrożeń.

Szkodniki pierwotne

W Nadleśnictwie Dretyń na powierzchni 1159,38 ha występują ogniska gradacyjne rozrodu pierwotnych szkodników sosny. Obszar ognisk obejmuje oddz.: 12, 24, 25, 34, 35, 45, 46, 103-107, 118-122, 131-133, 178, 179, 439, 445-447, 450, 456-458, 464, 465, 468, 473, 474, 476, 484, 485, 493, 507, 516, 517, 530, 550-552.

W ramach zabiegów profilaktycznych winno się dążyć do zwiększenia odporności drzewostanów na działanie szkodników pierwotnych poprzez:

- wprowadzanie gatunków biocenotycznych i fitomelioracyjnych,
- prawidłowe i terminowe wykonywanie cięć pielęgnacyjnych,
- ochronę mrowisk,
- zakładanie budek lęgowych i karmników dla ptaków,
- szersze stosowanie udoskonalonej ogniskowo-kompleksowej metody ochrony lasu,
- zakładanie małych remiz dla entomofauny i awifauny.

Działania profilaktyczne powinny być widoczne nie tylko w zabiegach typowo ochronnych, ale również w użytkowaniu lasu i zabiegach hodowlanych.

Ochrona przed szkodnikami pierwotnymi powinna polegać na:

- rozpoznaniu zagrożenia poprzez:
  - dokładne prowadzenie jesiennych poszukiwań szkodników pierwotnych sosny,
  - obserwację ilości samicy brudnicy mniszki, siedzącej na strzałach drzew,
  - rejestrację uszkodzeń;
- wykonywaniu zabiegów ratowniczych, stosując biologiczne i biotechniczne metody ochrony lasu, rozrzedzające populację szkodników; zabiegi chemiczne wykonywać w sytuacjach niezbędnych, uwzględniając aspekt przyrodniczy i ekonomiczny działań ochronnych.

Szkodniki wtórne

Występowanie szkodników wtórnych: cetyńców, przypłaszczka granatka i kornika drukarza, zauważalne jest przeważnie na gruntach porolnych, w drzewostanach przeredzonych i osłabionych przez patogeny korzeniowe oraz w drzewostanach świerkowych i z dużym udziałem świerka.

Zapobieganie rozmnoży szkodników wtórnych winno obejmować następujące działania:

- przestrzeganie zasad higieny lasu w drzewostanach zagrożonych,
- odpowiednią rotację drewna,
- wyznaczanie i usuwanie z lasu drzew zasiedlonych przed wylotem imago szkodników,
- wykładanie drzew i stosów pułapkowych.

W razie potrzeby należy dodatkowo:

- korować surowiec drzewny,
- zatapiać i zraszać drewno,
- odławiać chrząszcze korników za pomocą pułapek feromonowych,
- zabezpieczać drewno chemicznie.

b) Ochrona przed grzybami patogenicznymi

Najgroźniejszym dla lasów patogenem grzybowym jest korzeniowiec wieloletni, powodujący hubę korzeni, występujący szczególnie na gruntach porolnych. W Nadleśnictwie Dretyń zalesień porolnych jest 3770,52 ha. Drzewostany te są z reguły w mniejszym lub większym stopniu opanowane przez hubę korzeniową. Dość często korzeniowcowi wieloletniemu towarzyszy opieńka miodowa, powodująca opieńkową zgniliznę korzeni. W ubiegłym okresie stwierdzono także występowanie: mączniaka dębu, osutki modrzewia, skrętaka sosny i zamieranie pędów dębu.

Zestawienie powierzchni występowania ważniejszych chorób grzybowych w minionym 10-leciu w Nadleśnictwie Dretyń

Lp.	Nazwa choroby	Powierzchnia występowania [ha] lata 2010 - 2018									
		10	11	12	13	14	15	16	17	18	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
1	Huba korzeni	181	181	181	182	182				127	
2	Osutki sosny					1				60	
3	Zamieranie pędów sosny		400								
4	Zgorzel siewek					1				1	

Określona w trakcie taksacji ogólna powierzchnia drzewostanów z wyraźnie widocznymi zainwentaryzowanymi uszkodzeniami od grzybów wynosi 754,87 ha, w tym: w 10% - 731,53 ha, w 20% - 23,34 ha.

Zapobieganie rozmnoży patogenów grzybowych winno obejmować następujące zabiegi profilaktyczne:

- przestrzeganie zasad higieny lasu w drzewostanach zagożonych,
- bieżącą identyfikację zjawisk chorobowych, z określeniem ich nasilenia i występowania,
- monitorowanie zjawisk chorobowych rozpoznanych w latach ubiegłych,
- koncentrowanie w okresie zimowym zabiegów pielęgnacyjnych wykonywanych na gruntach porolnych, a maksymalne ograniczenie w okresie zarodnikowania grzybów,
- zapobieganie rozprzestrzenianiu się patogenów korzeni poprzez stosowanie preparatów biologicznych,
- staranne i terminowe wykonywanie profilaktycznych zabiegów ochronnych,
- zakładanie i kształtowanie stref ekotonowych.

c) Ochrona przed zwierzyną

Zwierzęta łowne zagrażają uprawom i młodnikom głównie poprzez zgryzanie i spałowanie. Uszkodzenia te w warunkach Nadleśnictwa występują w różnym nasileniu i w różnych stopniach uszkodzeń.

Określoną w trakcie taksacji powierzchnię ogólną drzewostanów z zainwentaryzowanymi uszkodzeniami od zwierzyny płowej, w rozbiciu na podklasy wieku i procentowe przedziały uszkodzeń, ilustruje tabela:

Zestawienie powierzchni drzewostanów uszkodzonych przez zwierzynę płową

Klasa wieku	% uszkodzenia										Nadleśnictwo Łącznie
	10	20	30	40	50	60	70	80	90	100	
	Powierzchnia drzewostanów w ha										
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Ia	214,29	91,37	73,45	36,09	24,95	11,67					451,82
Ib	64,11	260,28	305,71	133,81	275,34	26,30	44,86	2,99			1113,40
IIa	291,68	335,00	165,11	89,34	83,74	6,25	4,29				975,41
IIb	219,61	183,06	73,88	38,66	41,48	3,17	2,53				562,39
III i starsze	122,43	75,49	30,88	29,71	23,42	2,24	0,81	0,67			285,65
Ogółem	912,12	945,20	649,03	327,61	448,93	49,63	52,49	3,66			3388,67
% udziału	26,9	27,9	19,2	9,7	13,2	1,5	1,5	0,1			100,0

Drzewostany ze stwierdzonymi uszkodzeniami od zwierzyny zajmują łącznie 3388,67 ha, czyli ok. 24,8% powierzchni gruntów zalesionych Nadleśnictwa, w tym z uszkodzeniami powyżej 20% - 1531,35 ha. Wśród drzewostanów I kl. w., najbardziej wrażliwych na uszkodzenia, uprawy i młodniki uszkodzone powyżej 20% (zgryzane i spałowane) zajmują powierzchnię 935,17 ha (48,6% pow. I kl. w.). Uszkodzenia w II i starszych klasach wieku, to w zasadzie zablizniające się już ślady po spałowaniu. 54,8% powierzchni z zainwentaryzowanymi uszkodzeniami od zwierzyny przypada na przedziały do 20%, 28,9% - na przedziały „30 – 40%”, a 16,3% - na uszkodzenia „powyżej 40%”.

Celem minimalizacji szkód należy:

- utrzymywać stan zwierzyny na poziomie niezagrażającym celom hodowli lasu,
- kształtować optymalną strukturę płci i wieku populacji jeleniowatych,
- stosować środki odstrasżające,
- egzekwować prawidłowe zagospodarowanie łowisk (np. koszenie łąk),
- udostępniać żer włóknisty jeleniowatym w okresie niedoborów pokarmowych,
- wzbogacać naturalną bazę żerową,
- grodzić najbardziej zagrożone powierzchnie.

d) Ochrona przed czynnikami klimatycznymi (abiotycznymi)

Z czynników abiotycznych lasom Nadleśnictwa Dretyń najbardziej zagrażają :

- silne wiatry wywalające,
- okiść,
- przymrozki wczesne i późne oraz zastoiska mrozowe,
- okresowe susze.

Ochrona lasu przed czynnikami abiotycznymi powinna polegać na:

- przestrzeganiu kolejności i nawrotów cięć,
- nienaruszaniu naturalnych ścian ochronnych przy wykonywaniu cięć,
- właściwym i terminowym wykonywaniu cięć pielęgnacyjnych,
- wprowadzaniu gatunków silnie krzewiących się na obrzeżach drzewostanów narażonych na wiatry,
- terminowym odnawianiu i zalesianiu,
- zwiększaniu udziału gatunków iglastych przy odnawianiu zrębów zupełnych na udokumentowanych zmrozowiskach,
- utrzymywaniu w sprawności sieć rowów i urządzeń melioracyjnych,
- zakładaniu i kształtowaniu stref ekotonowych.

e) Emisja zanieczyszczeń pochodzenia przemysłowego

Na terenie Nadleśnictwa Dretyń nie zaobserwowano istotnych szkód wywołanych ujemnym oddziaływaniem przemysłu. Nie ustalano stref uszkodzeń lasu, z uwagi na brak odpowiednich zarządzeń.

f) Zakłócenia stosunków wodnych i inne uszkodzenia

Na terenie Nadleśnictwa występują niewielkie szkody powodowane przez bobry. Ślady ich bytowania widoczne są na kilku zbiornikach i ciekach wodnych. Powodują szkody polegające na zgryzaniu i obalaniu drzew oraz podtapianiu drzewostanów w wyniku budowy tam.

g) Ochrona trwałości ekosystemów leśnych

W celu ochrony trwałości ekosystemów leśnych Nadleśnictwo powinno:

- wykorzystywać w walce ze szkodnikami lasu naturalny opór środowiska,
- ograniczać zabiegi chemiczne do sytuacji niezbędnych, w maksymalnym stopniu stosując wysoce selektywne preparaty,

- realizować zadania w trakcie produkcji leśnej (zręby, zalesienia, zabiegi pielęgnacyjne) tak, by w minimalnym stopniu destabilizować funkcjonowanie ekosystemów leśnych,
- w sprzyjających warunkach inicjować odnowienia naturalne,
- dbać o stan gleb leśnych z jej entomofauną,
- dokładnie i systematycznie prowadzić dokumentację dotyczącą ochrony lasu w celu rejestracji wszystkich zjawisk i zmian zachodzących w ekosystemach leśnych.

W oddz.: 217j, 500a, zostały założone stałe powierzchnie obserwacyjne monitoringu biologicznego, zintegrowane z wielkoobszarową inwentaryzacją stanu lasu, na których dokonuje się okresowych rejestracji zmian zachodzących w koronach i na pniach drzew.

Nadleśnictwo wyznaczyło 10 wyłączeń do corocznych rejestracji zmian ilości martwego drewna. Zlokalizowane są w oddz.: 147i, 159j, 256c, 359i,j, 364g, 430h, 435b, 519i, 530b.

h) Mapa ochrony lasu

Została sporządzona mapa przeglądowa ochrony lasu, na którą naniesiono podstawowe informacje z zakresu ochrony lasu, w tym:

- stałe partie kontrolne do jesiennych poszukiwań szkodników sosny,
- stałe powierzchnie próbne do rejestracji zmian ilości martwego drewna,
- stałe miejsca wykładania pułapek feromonowych na brudnicę mniszkę,
- stałe ogniska gradacyjne rozrodu pierwotnych szkodników sosny,
- drzewostany na gruntach porolnych,
- położenie punktów monitoringu lasu,
- obszary wykazujące uszkodzenia od owadów,
- obszary wykazujące uszkodzenia od grzybów,
- obszary wykazujące uszkodzenia od zwierzyny (istotne),
- obszary wykazujące uszkodzenia od klimatu,
- obszary wykazujące uszkodzenia od wody,
- remizy.

3.2.3.2. Ochrona przeciwpożarowa

Akty prawne cytowane w opracowaniu:

- ✓ Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 roku o ochronie przeciwpożarowej (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r. poz. 620);
- ✓ Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (tekst jednolity Dz.U. z 2018 r. poz. 2129);
- ✓ Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (tekst jednolity Dz.U. z 2020 r. poz.55);
- ✓ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 22 marca 2006 roku w sprawie szczegółowych zasad zabezpieczenia pożarowego lasu (Dz.U z 2006 r. nr 58 poz. 405);
- ✓ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 lipca 2010 roku, zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowych zasad zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów (Dz. U. z 2010 r. nr 137 poz. 923);
- ✓ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 lipca 2015 roku zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowych zasad zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów (Dz.U z 2015 r. poz. 1070);
- ✓ Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów i terenów (Dz. U. Nr 109 z 2010 r. poz. 719);
- ✓ Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 lipca 2009 roku w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych; (Dz. U. z 2009 r. nr 124 poz. 1030);
- ✓ Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 roku w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r. poz. 1422);
- ✓ Instrukcja przeciwpożarowa obszarów leśnych 2011;
- ✓ Polska Norma PN-B-02857: 2017-04 - Ochrona przeciwpożarowa budynków - Przeciwpożarowe zbiorniki wodne - Wymagania ogólne.

Dane z ochrony przeciwpożarowej i mapę tematyczną uzgodniono z: Nadleśnictwem Dretyń, RDLP w Szczecinku, Komendą Powiatową PSP w Bytowie i Komendą Miejską PSP w Słupsku.

Nadleśnictwo Dretyń w ubiegłym okresie gospodarczym zaliczone było do II kategorii zagrożenia pożarowego. Aktualne wyliczenia, dokonane zgodnie z załącznikiem do Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 9.07.2010r., wskazują na III kategorię zagrożenia pożarowego.

A. OCENA POTENCJALNEGO ZAGROŻENIA LASÓW NADLEŚNICTWA DRETYŃ

1. Możliwość pojawienia się zarzewia ognia

Pod względem możliwości pojawienia się zarzewia ognia, Nadleśnictwo Dretyn należy do średnio zagrożonych.

Wśród głównych czynników sprzyjających powstaniu i rozwojowi pożarów wymienić należy:

- występujące okresy suszy,
- duży udział siedlisk borowych,
- atrakcyjność turystyczną i rekreacyjną terenów leśnych,
- intensywną penetrację obszarów leśnych w celu zbioru płodów runa leśnego,
- penetrowanie okolic rzek i jezior przez turystów i wędkarzy,
- duży ruch pojazdów na tranzytowych szlakach drogowych (dwie drogi krajowe - nr 20 i nr 21) oraz na drogach udostępnionych do ruchu,
- występowanie nieuprawianych pól, pastwisk i łąk, zwłaszcza na styku z lasem, w enklawach i półenklawach,
- bliskość osad, wsi i działek rekreacyjnych oraz zawiła granica polno-leśna,
- celowe podpalenia.

Czynnikami osłabiającymi zagrożenie pożarowe są występujące na terenie Nadleśnictwa naturalne przeszkody wodne: rzeki, jeziora i stawy, oraz wzrost udziału gatunków liściastych.

2) Położenie i rzeźba terenu

Grunty administrowane przez Nadleśnictwo Dretyn położone są w województwie pomorskim, w powiecie bytowskim - w gminach: Miastko i Trzebielino oraz w powiecie słupskim - w gminie Kępice. Obszar Nadleśnictwa graniczy z następującymi jednostkami LP: od północy i zachodu z Nadleśnictwem Warcino, od wschodu z Nadleśnictwami Trzebielino i Osusznica, od południa z Nadleśnictwem Miastko.

Podległy Nadleśnictwu obszar poprzecinany jest dość gęstą siecią dróg publicznych i leśnych oraz rzekami, ciekami wodnymi, jeziorami i oczkami wodnymi, tworzącymi naturalne linie obronne przed ogniem.

Teren Nadleśnictwa jest zróżnicowany, ukształtowany wskutek działania lodowców. Równiny, pagórki a nawet wzgórza przeplatają się ze sobą, tworząc mozaikę krajobrazów. Przeważa teren falisty, ale południowa i północno-zachodnia część Nadleśnictwa charakteryzuje się terenem pagórkowatym.

Zasoby wodne w zasięgu Nadleśnictwa to:

- rzeki: Wieprza, Studnica, Bożanka, Broczynka, Doszenica, Miłacz, Struga Darnowska, Struga Kramarzyńska, Węgorzynka oraz dopływy: z Dretynia, z Jez. Dolskiego;
- jeziora: Bagno Leśne, Bluj, Byczyńskie, Czarnkowo, Darnowskie, Gierzing, Gomolskie Małe, Gomolskie Wielkie, Kack Mały, Kack Duży, Kamaszyna, Kwisno Duże, Kwisno Małe, Michowskie, Miłaczewo, Obierowo, Oczko, Okunińskie, Skąpe, Smołowe, Święte, Trzecińskie, Tursko, Wałdowskie Małe, Wałdowo, Wałdowskie Wielkie, Zielonka.

Znaczącymi rezerwuarami wody są również różnego rodzaju torfowiska i bagna.

3) Charakterystyka drzewostanów

Udziały siedlisk, klas wieku, gatunków panujących i typów pokrywy gleby przedstawiają się następująco:

Typy siedliskowe lasu

Typy siedliskowe lasu	Powierzchnia - ha	%
1	2	3
Bśw, BMśw, BMw	9690,47	69,66
Pozostałe typy siedliskowe lasu	4220,95	30,34
O g ó ł e m	13911,42	100,00

Klasy wieku

Klasy wieku	Powierzchnia - ha	%
1	2	3
grunty leśne niezalesione	249,69	1,80
I klasa wieku	1922,30	13,82
II klasa wieku	2104,04	15,12
III klasa wieku	2856,27	20,54
IV i starsze klasy wieku	6779,12	48,72
O g ó ł e m	13911,42	100,00

Gatunki panujące

Gatunki panujące	Powierzchnia - ha	%
1	2	3
So, Md	11325,48	82,89
Św, Jd, Dg	416,31	3,05
Razem gatunki iglaste	11741,79	85,94
Bk	1136,85	8,32
Db, Dbb, Dbc, Jw, Js, Gb	148,93	1,10
Brz, Ol, Ols, Tp, Os	634,16	4,64
Razem gatunki liściaste	1919,94	14,06
O g ó ł e m	13661,73	100,00

Dominujący jest udział sosny, ale w młodszych drzewostanach wzrasta udział gatunków liściastych.

Pokrywy glebowe

Pokrywa gleby	Powierzchnia - ha	%
1	2	3
naga	0,25	0,00
ściółą	20,74	0,15
zielna	787,38	5,66
mszysta	227,51	1,64
mszysto - czernicowa	2268,12	16,30
zadarniona	9000,17	64,70
silnie zadarniona	1376,19	9,89
silnie zachwaszczona	231,06	1,66
O g ó ł e m	13911,42	100,00

Stan pokrywy jest zależny od żyzności siedliska oraz od dostępu światła do dna lasu. Bogatsze pokrywy dłużej akumulują wilgoć, ale przy okresach suszy dłuższych niż miesiąc stają się źródłem łatwo palnego materiału.

4) Warunki meteorologiczne

Według regionalizacji ekoklimatycznej obszar Nadleśnictwa Dretyn zaliczony został do strefy A - Bałtyckiej, makroregionu A.3 – Pojezierza Pomorskiego Północnego i strefy B – Środkowoeuropejskiej, makroregionu B.1 – Pojezierza Pomorskiego Południowego. Klimat ma cechy klimatu umiarkowanego. Wybrane dane meteorologiczne ze stacji meteorologicznej w Miastku przedstawiają się następująco:

- średnia temperatura roczna - 7,3°C,
- roczna suma opadów - ok. 650 mm,
- długość okresu wegetacyjnego - ok. 190-200 dni,
- średnia wilgotność powietrza (o godz. 9⁰⁰) - 81,6%.

Na omawianym terenie przeważają wiatry wiejące z kierunków zachodnich. Wiatry północno-zachodnie niosą wilgotne i deszczowe masy powietrza polarno-morskiego, wiatry południowo-zachodnie zawierają również dużo wilgoci, ale są cieplejsze. Największe nasilenie wiatrów występuje na przedwiośniu i późną jesienią. Wiosną wieją często kontynentalne, wysuszające wiatry wschodnie. Jest to okres wysokiego zagrożenia pożarowego.

5) Sytuacja pożarowa w okresie ostatnich 10 lat

W okresie ostatnich 10 lat na terenie Nadleśnictwa Dretyń miało miejsce 16 pożarów. Ich występowanie według lat i przyczyn powstania przedstawia tabela.

Zestawienie pożarów

Rok	Pożary		Przyczyny powstania pożaru (liczba- powierzchnia ha)						
	Liczba	Pow.	Nieostrożność	Maszyny i urządzenia	Wyładowania atmosferyczne	Przerzuty z gruntów nieleśnych	Podpalenia	Pozostałe	Nieustalone
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2009	1	0,01							1 – 0,01
2010	2	0,02	1 – 0,01						1 – 0,01
2011	5	1,77	2 – 0,17				3 – 1,60		
2012	1	0,30	1 – 0,30						
2013	3	0,04	2 – 0,02				1 – 0,02		
2014	2	0,02		1 – 0,01			1 – 0,01		
2015	0								
2016	1	0,01					1 – 0,01		
2017	0								
2018	1	0,10					1 – 0,10		
Razem	16	2,27	6 – 0,50	1 – 0,01			7 – 1,74		2 – 0,02

Główną przyczyną pożarów były podpalenia i nieostrożność. Dla 2 pożarów przyczyny nie ustalono. Średnioroczna liczba pożarów z okresu 10 lat w Nadleśnictwie Dretyń wyniosła 1,6; a przeciętna powierzchnia jednego pożaru - 0,14 ha.

6) Kategoria zagrożenia pożarowego

Kategorię zagrożenia pożarowego lasów określono na podstawie załącznika do Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 lipca 2010 roku zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowych zasad zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów.

Wyliczenie kategorii zagrożenia pożarowego dla Nadleśnictwa Dretyń

Lp.	Wskaźnik	Dane	Wzór	Liczba punktów		
				wyliczona	przyjęta	
1	2	3	4	5	6	
1	Średnia roczna liczba pożarów lasu w okresie ostatnich 10 lat przypadających na 10 km ² (Pp) Pp = 12,5 x log(11,2 x Gp + 0,725) + 1,5 gdzie: Gp = Lp / Pl x 10	Średnia roczna liczba pożarów w okresie 10 lat (Lp) Powierzchnia leśna w km ² (Pl) ¹	1,60 139,11	Pp = 12,5 x log(11,2 x 0,115 + 0,725) + 1,5 gdzie: Gp = 1,6 / 139,11 x 10 = 0,115	5,3	5

Lp.	Wskaźnik	Dane		Wzór	Liczba punktów	
					wyliczona	przyjęta
1	2	3		4	5	6
2	Udział procentowy powierzchni drzewostanów rosnących na siedliskach Bs, Bśw, BMśw, Bw, BMw i Lł (Pd) $Pd = 0,1 \times Us$	Ud. %: Bs, Bśw, BMśw, Bw, BMw i Lł (Us) 69,66		$Pd = 0,1 \times 69,66$	7	7
3	Średnia wilgotność względna powietrza i procentowy udział dni z wilgotnością ściółki mniejszą od 15% o godz. 9 ⁰⁰ (Pk) ² $Pk = 0,221 \times Uds - 0,59 \times Wp + 45,1$	Średnia wilgotność względna powietrza o godz. 9 ⁰⁰ (Wp) 81,60		$Pk = 0,221 \times 5,80 - 0,59 \times 81,60 + 45,1$	-1,8	-2
		Udział procentowy dni z wilgotnością ściółki mniejszą od 15% o godz. 9 ⁰⁰ (Uds) 5,80				
4	Średnia liczba mieszkańców przypadających na 0,01 km ² (Pa) $Pa = 2,46 \times \log(0,0461 \times Gz) + 5,16$ gdzie: $Gz = Lm / Pl / 100$	Liczba mieszkańców (Lm) ³ 7825		$Pa = 2,46 \times \log(0,0461 \times 0,5625) + 5,16$ gdzie: $Gz = 7825 / 139,11 / 100 = 0,5625$	1,3	1
Określenie kategorii zagrożenia pożarowego na podstawie sumy punktów: 1) ≥ 25 punktów - las zalicza się do I kategorii zagrożenia pożarowego, 2) 16-24 punktów - las zalicza się do II kategorii zagrożenia pożarowego, 3) ≤ 15 punktów - las zalicza się do III kategorii zagrożenia pożarowego.				Suma punktów		11
				Kategoria zagrożenia pożarowego		III

Do obliczeń przyjęto:

¹ Pl - powierzchnia leśna Nadleśnictwa Dretyń

² Pk - średnia wilgotność względna powietrza (Wp) i procentowy udział dni z wilgotnością ściółki mniejszą od 15% o godz. 9⁰⁰ wg danych – strefa 11B

³ Lm - liczba mieszkańców w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Dretyń wg danych – wikipedia – powiaty: bytowski i słupski

Suma punktów dla obszaru Nadleśnictwa Dretyń wynosi **11**, co kwalifikuje je do **III kategorii** zagrożenia pożarowego lasu.

7) Zagrożenie drzewostanów

a) Palność dna lasu

Dominujące na terenie Nadleśnictwa drzewostany iglaste, z panującą sosną, charakteryzują się mało zróżnicowaną pokrywą. Na znacznych powierzchniach łanowo występuje śmiałek, borówka czernica, borówka brusznicowa i mchy. Tego typu pokrywy sprzyjają szybkiemu rozprzestrzenianiu się ognia, ale w normalnych warunkach temperatura palącego się runa jest na tyle niska, że nie zagraża starszym drzewostanom. O wiele poważniejsze zagrożenie pożarowe stwarza trzcinnik oraz runo z dużą ilością traw. Część drzewostanów ma w swoim składzie gatunki liściaste oraz warstwy podrostów i podszytów. Ogranicza to w dużej mierze dostęp światła do dna lasu i możliwość rozwoju łatwo palnych traw. Pokrywy typu: naga, ścioła i zielna występują na około 6 % powierzchni gruntów leśnych.

b) Stopień penetracji lasu

Penetracja lasów Nadleśnictwa Dretyń przez ludność jest dość duża, szczególnie w okresie lata i wczesnej jesieni. Teren Nadleśnictwa jest atrakcyjny z uwagi na swoją

dostępność, występowanie jezior i rzek, jak też z uwagi na przewagę drzewostanów sosnowych, z pokrywą czernicową i dobrymi urodzajami grzybów. Celem penetracji jest zarówno turystyka i wypoczynek, jak i zbieractwo płodów runa leśnego. Najczęściej penetrowane są obszary wokół jezior: Byczyńskie, Miłaczewo, Skąpe, Trzczańskie oraz wzdłuż rzek: Wieprza i Studnica.

c) Ocena sezonowości występowania zagrożenia pożarowego

Podatność na zapalenie występuje sezonowo. Pierwszym okresem większego zagrożenia jest wczesna wiosna, z dużą ilością suchych, łatwo palnych traw. Drugim okresem, nie zawsze występującym, jest upalne lato, kiedy wilgotność ścióły leśnej spada do bardzo niskich wartości. W okresie jesieni dodatkowe zagrożenie pożarowe związane jest głównie z większą penetracją lasu przez grzybiarzy.

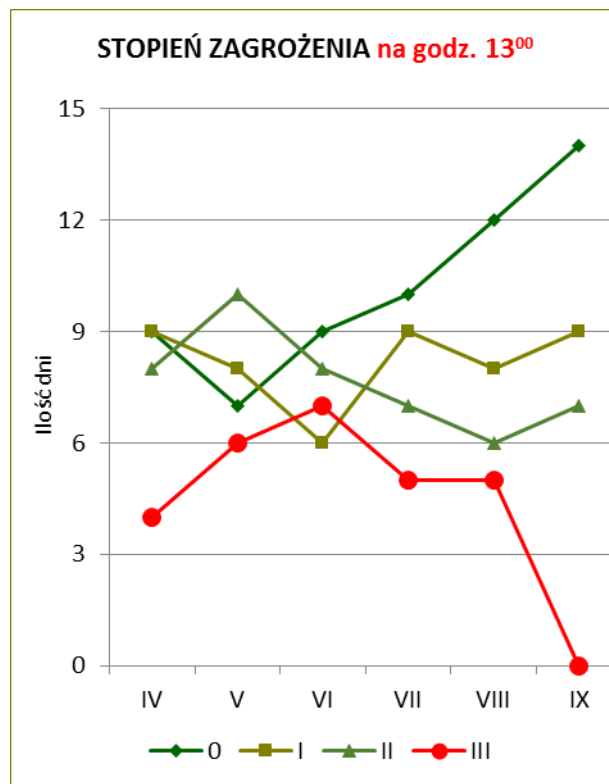
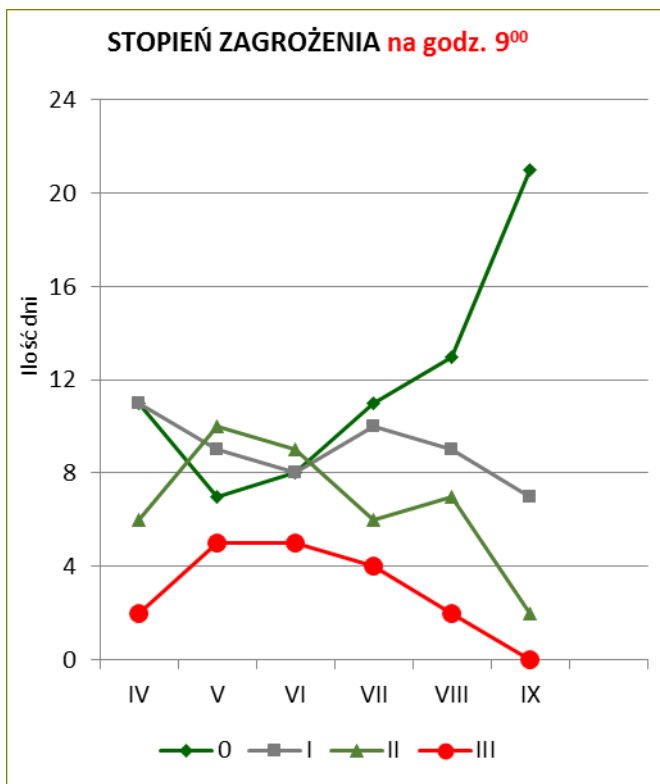
Zapalność roślinności dna lasu na przestrzeni roku charakteryzują liczby dni w poszczególnych stopniach zagrożenia pożarowego, mierzone o godzinie 9⁰⁰ i 13⁰⁰. Zgodnie z opracowaną metodą prognozowania IBL, ustalono cztery stopnie zagrożenia pożarowego: **0** – brak zagrożenia, **1** – zagrożenie małe, **2** – zagrożenie średnie, **3** – zagrożenie duże.

Nadleśnictwo Dretyń znajduje się w strefie prognostycznej nr 11B. Przedmiotem analizy są miesiące od kwietnia do września z lat 2014-2018.

Zamieszczona tabela przedstawia średnie liczby dni w poszczególnych stopniach zagrożenia i w miesiącach.

Mies.	Stopień zagrożenia na godz. 9 ⁰⁰				Razem dni	Stopień zagrożenia na godz. 13 ⁰⁰			
	0	I	II	III		0	I	II	III
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
IV	11	11	6	2	30	9	9	8	4
V	7	9	10	5	31	7	8	10	6
VI	8	8	9	5	30	9	6	8	7
VII	11	10	6	4	31	10	9	7	5
VIII	13	9	7	2	31	12	8	6	5
IX	21	7	2	0	30	14	9	7	0
Razem	71	54	40	18	183	61	49	46	27
%	38,8	29,5	21,9	9,8	100,0	33,3	26,8	25,1	14,8

Zapalność roślinności dna lasu na przestrzeni roku przedstawiono ponadto w formie wykresów liczby dni w stopniach zagrożenia pożarowego i miesiącach o godz. 9⁰⁰ i 13⁰⁰.

Najwięcej dni w III stopniu zagrożenia pożarowego występuje w okresie wiosennym. Zagrożenie pożarowe o godz. 13⁰⁰ jest większe od zagrożenia o godz. 9⁰⁰.

d) Przebieg szlaków komunikacyjnych

Na terenie Nadleśnictwa sieć dojazdów pożarowych i dojazdów do punktów czerpania wody oparta jest na infrastrukturze dróg publicznych. Sieć dróg publicznych jest dość gęsta. Głównymi szlakami komunikacyjnymi są:

- droga krajowa nr 20 – Bytów – Miastko,
- droga krajowa nr 21 – Słupsk – Miastko,

oraz drogi powiatowe o nawierzchni utwardzonej (głównie asfaltowej):

- nr 1147G – Dretyń – Tursko – Ciecholub,
- nr 1169G – Bożanka – Broczyna – Darnowo,
- nr 1713G – Kowalewice – Okunino,
- nr 1714G – Dretyń – Trzcinnno – Żabno,
- nr 1717G – Miastko – Trzcinnno,
- nr 1718G – Kwisno – Przęsin,
- nr 1719G – Dolsko – Popowice,
- nr 1720G – Piaszczyzna – Wałdowo – droga nr 1714G.

Docelowa sieć dróg w Nadleśnictwie ma długość 242,3 km, w tym: drogi publiczne – 76,9 km, drogi leśne – 165,4 km. Wśród dróg leśnych 95,7 km Nadleśnictwo utrzymuje jako

dojazdy pożarowe oraz dojazdy do punktów czerpania wody. Część tych dojazdów (79,7 km) ma nawierzchnię twardą lub ulepszoną. Pozostałe (16,0 km) to drogi naturalne profilowane (gruntowe), spełniające wymogi dotyczące szerokości, skrajni, nośności, łuków pionowych i poziomych.

f) Ocena dostępności terenów leśnych

Większość kompleksów leśnych Nadleśnictwa dostępna jest dzięki publicznej sieci dróg twardych, umożliwiającym przejazd ciężkiego sprzętu gaśniczego. Drogi leśne, znajdujące się wewnątrz kompleksów leśnych, są w większości drogami gruntowymi o nośności zmiennej, zależnej od opadów atmosferycznych i nadają się ogólnie do przejazdu pojazdami średnionozowymi. Przy pokonywaniu przeszkód wodnych należy korzystać z mostów (o odpowiedniej nośności) znajdujących się na drogach publicznych.

W celu poprawy dostępności terenów leśnych należy:

- w przypadku modernizacji istniejących dojazdów pożarowych, dostosować ich parametry do zwiększonych wymagań nośności, skrajni drogowej (dodatkowe mijanki), łuków pionowych i poziomych, zgodnie z Rozporządzeniem MŚ z 22.03.2006 r.;
- dla punktów czerpania wody zapewnić parametry zgodne z obowiązującymi przepisami pożarowymi (w zakresie: dojazdu, stanowiska czerpania wody i placu manewrowego);
- remontować istniejące dojazdy pożarowe po obfitych opadach deszczu, topnieniu śniegu, po zakończeniu prac wywozowych, po akcjach ratowniczych;
- konserwować i odnawiać oznakowanie dojazdów pożarowych i dojazdów do punktów czerpania wody oraz oznaczenie nośności mostów i przepustów.

**B. OCENA SPRAWNOŚCI SYSTEMU OBSERWACYJNO-ALARMOWEGO
I INTERWENCYJNEGO**

Teren Nadleśnictwa znajduje się w zasięgu alarmowania Komendy Powiatowej PSP w Bytowie i Komendy Miejskiej PSP w Słupsku. Jednak ze względu na małą powierzchnię będącą w zasięgu KM PSP w Słupsku, cały teren Nadleśnictwa jest objęty działaniem KP PSP w Bytowie.

**Zestawienie powierzchni gruntów Nadleśnictwa Dretyń
wg jednostek podziału administracyjnego kraju**

Powiat	Nadleśnictwo Powierzchnia - ha	Udział %
1	2	3
Bytowski (01)	13886,8921	93,09
Słupski (12)	1031,3656	6,91
Ogółem Nadleśnictwo	14918,2577	100,00

a) Jednostki państwowych i ochotniczych straży pożarnych

Do działania na terenie Nadleśnictwa przewidziane są następujące jednostki straży pożarnych:

Wykaz jednostek straży pożarnej

Lp	Nazwa jednostki	Teren PSP	Sposób alarmowania
1	2	3	4
1	JRG Bytów	BYTÓW	Za pośrednictwem telefonu 998 lub 112
2	JRG Miastko		
3	OSP Dretyń KSRG		
4	OSP Wałdowo KSRG		
5	OSP Piaszczyzna*		
6	OSP Słosinko*		
7	OSP Świerzenko*		
8	OSP Żabno*		
9	OSP Kamnica*		
10	OSP Trzebielino* KSRG		
11	OSP Kramarzyny*		
12	OSP Łubno* KSRG		
13	JRG Słupsk	SŁUPSK	
14	OSP Kępace* KSRG	CZŁUCHÓW	
15	OSP Pietrzykowo*		

* - poza zasięgiem terytorialnym Nadleśnictwa

Adres Stanowiska Kierowania Komendanta Wojewódzkiego

(w sytuacji zagrożenia)

ul. Sosnowa 2   80 – 251 Gdańsk   tel. 58 341 44 50

Adres Komendy Wojewódzkiej PSP w Gdańsku

ul. Sosnowa 2   80 – 251 Gdańsk   tel. 58 347 78 00

Adres Komendy Powiatowej PSP w Bytowie

ul. Wybickiego 7   77 – 100 Bytów   tel. 59 822 20 74

Adres Komendy Miejskiej PSP w Słupsku

ul. Młyńska 2   76 – 200 Słupsk   tel. 59 842 40 01

b) Analiza przypuszczalnego okresu swobodnego rozwoju pożaru

Na okres swobodnego rozwoju pożaru wpływa:

- czas jaki upłynął od jego powstania do zauważenia; z analizy istniejącego stanu i systemu obserwacji wynika, że pożar powinien być zauważony z wieży obserwacyjnej lub z samolotu patrolowego w ciągu   - 5 min;
- czas powiadomienia PAD Nadleśnictwa   - 1 min;
- czas od otrzymania meldunku przez Powiatowe (Miejskie) Stanowisko Kierowania PSP do wyjazdu wozów bojowych   JRG - ok. 1 min;

- OSP w KSRG - do 5 min;
  - pozostałe OSP - do 10 min;
- czas dojazdu wołów bojowych na miejsce pożaru - 20 min;
- łączny czas od powstania pożaru do przyjazdu wołów bojowych
  - JRG - do 27 min;
  - OSP w KSRG - do 31 min;
  - pozostałe OSP - do 36 min;
- lokalizacja jednostek straży pożarnych i ich wyposażenie w środki szybkiej interwencji, rozmieszczenie sprzętu przeciwpożarowego, zaopatrzenie w wodę, istniejący stan sieci naturalnych i sztucznych przerw ograniczających i osłabiających rozszerzenie się pożaru nie wpływają w istotny sposób na zmianę wyżej wymienionych czasów;
- pora doby – nocą wzrasta okres swobodnego rozwoju pożaru;
- użycie śmigłowców, tak do rozpoznania, jak i gaszenia pożaru, może w niektórych przypadkach znacznie skrócić okres swobodnego rozwoju pożaru.

C. ZABEZPIECZENIE PRZECIWOŻAROWE

a) Pasy przeciwpożarowe

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7.06.2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów i terenów, obowiązek urządzania i utrzymywania pasów przeciwpożarowych położonych przy drogach publicznych i parkingach nie dotyczy drzewostanów starszych niż 30 lat, drzewostanów położonych przy drogach o nawierzchni nieutwardzonej, z wyjątkiem dróg poligonowych i międzypolygonowych oraz lasów o szerokości mniejszej niż 200 m. Ze względu na III kategorię zagrożenia pożarowego, Nadleśnictwo nie ma obowiązku utrzymywania pasów przeciwpożarowych.

Aktualnie Nadleśnictwo utrzymuje około 16 km pasów typu B.

Należy zwrócić uwagę na właściwe kształtowanie stref ekotonowych wzdłuż ważniejszych szlaków komunikacyjnych oraz na granicy pole-las i woda-las. Strefa taka powinna korzystnie wpływać również na zabezpieczenie przeciwpożarowe obszarów leśnych.

b) Obserwacja

Obserwacja przeciwpożarowa prowadzona jest w formie całodziennych dyżurów w okresie od około 16 marca do 15 października oraz dodatkowych patroli terenowych w okresie szczególnego zagrożenia. Obserwacja prowadzona jest z punktu obserwacyjnego, zlokalizowanego w oddz. 273g (o współrzędnych geograficznych: długość - 17°03'07"E, szerokość - 54°03'55"N). Punkt ten oraz wieże sąsiednich nadleśnictw (Warcino, Trzebielino, Miastko) w sposób wystarczający zabezpieczają obserwację lasów Nadleśnictwa Dretyń.

Przeciwpożarowe punkty obserwacyjne

Lp.	Nadleśnictwo	Leśnictwo	Oddz. pododdz.	Kryptonim	Rodzaj wieży
1	2	3	4	5	6
1	Dretyń	Trzcino	273g	1-8-20	Dostrzegalnia

Lp.	Nadleśnictwo	Leśnictwo	Oddz. pododdz.	Kryptonim	Rodzaj wieży
1	2	3	4	5	6
2	Miastko	Słosinko	636d	1-13-21	Dostrzegalnia
3	Trzebielino	Role	352f	1-31-21	Dostrzegalnia
4	Trzebielino	Bąkowo	240l	1-31-20	Wieża TV
5	Warcino	Przyjezierze	290d	1-21-21	Dostrzegalnia

c) Zabezpieczenie przeciwpożarowe Nadleśnictwa

Punkt alarmowo-dyspozycyjny (PAD) znajduje się w siedzibie Nadleśnictwa Dretyń, w oddz. 177g ; wyposażony jest w:

- środki łączności – telefon i radiotelefon,
- mapę topograficzną terenu Nadleśnictwa oraz terenów przyległych, w układzie współrzędnych obowiązującym w LP (w skali 1:25 000 lub 1:50 000), z siatką koordynatów lotniczych, przystosowaną do lokalizacji miejsc pożaru na podstawie namiarów z punktów obserwacyjnych,
- sposób postępowania na wypadek pożaru,
- wykaz kryptonimów, numery telefonów i adresy e-mailowe osób funkcyjnych i jednostek nadrzędnych, podległych i współpracujących,
- instrukcję i dziennik pracy dyspozytora,
- komputer pracujący w sieci LP z dostępem do Internetu i kolorowej drukarki formatu A3,
- oprogramowanie komputera (poczta elektroniczna z wydzielonym kontem pocztowym dla PAD; dostęp do internetowych i intranetowych map pożarowych w programach funkcjonujących w LP; aplikacja typu „Model pożaru lasu” dedykowana dla stanowiska PAD w Nadleśnictwie; program umożliwiający prognozowanie rozprzestrzeniania się pożarów lasu).

Bazy sprzętu przeciwpożarowego

Lp	Lokalizacja bazy sprzętu p. poż.	Status bazy	Współrzędne geograficzne	Sprzęt gaśniczy				
				hydronetki plecakowe, gaśnice	szpadle	łumice	motyki	siekiry
				szt.				
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Nadleśnictwo Dretyń oddz. 177	główna	16° 59' 02" E 54° 06' 22" N	10	25	20	15	15
2	Leśnictwo Węgorzyno oddz. 452	główna	16° 52' 31" E 54° 07' 24" N	9	10	10		

Nadleśnictwo posiada samochód patrolowo – gaśniczy Nissan Navara z modułem gaśniczym Fireco typ 5040 B, zamontowanym na samochodowej przyczepie jednoosiowej, z pompą wysokociśnieniową 40 bar, zbiornikiem ze stali nierdzewnej o pojemności 400 litrów (pozostaje nadal na wyposażeniu).

Do celów przeciwpożarowych zagwarantowane jest także wykorzystanie sprzętu używanego w Zakładach Usług Leśnych (ZUL). Są to w szczególności: pługi do wyorywania bruzd, ciągniki, pilarki łańcuchowe i siekiery.

Rodzaj i ilość sprzętu zgodna jest z normą dla Nadleśnictwa w II kat. zagrożenia (i tak pozostanie), określoną w Rozporządzeniu MŚ z dnia 22.03.2006 r.

W systemie ochrony przeciwpożarowej RDLP w Szczecinku bardzo ważną rolę spełniają samoloty i śmigłowce. Od 2016 roku leśna baza lotnicza (LBL) dla całej RDLP w Szczecinku, zlokalizowana jest na terenie po byłym lotnisku cywilno-wojskowym w Zegrzu Pomorskim (o współrzędnych geograficznych: długość - E 16°15'49", szerokość - N 54°02'32"). Bazy operacyjne znajdują się w Kołaczku (Nadleśnictwo Połczyn) oraz w Polanowie (Nadleśnictwo Polanów). Rola samolotów i śmigłowców polega głównie na patrolowaniu zagrożonych terenów i gaszeniu pożarów leśnych.

d) Łączność radiowa i telefoniczna

W systemie łączności w Nadleśnictwie wykorzystywana jest telefonia stacjonarna, komórkowa (GSM) i radiowa. W telefony wyposażone są wszystkie leśnictwa i siedziba Nadleśnictwa.

Wykaz telefonów i radiotelefonów ALP

Lp	Jednostka organizacyjna nadleśnictwa lub osoba funkcyjna	Telefon (numery)		Radiotelefon	
		stacjonarny	komórkowy	kryptonim	kanal pracy
1	2	3	4	5	6
1.	Biuro Nadleśnictwa	59 858 16 55			
2.	PAD	59 858 18 78	600 296 587	Szczecinek 1-8	5
3.	Nadleśniczy	59 858 18 50	600 447 268		
4.	Z-ca Nadleśniczego	59 858 18 51	600 028 754		
5.	Inżynier Nadzoru	59 858 18 53	690 008 178		
6.	Inżynier Nadzoru	59 858 18 53	696 069 095		
7.	Straż Leśna – komendant	59 858 18 61	600 451 625	Szczecinek 1-8-14	5
8.	Straż Leśna	59 858 18 61	600 289 153	Szczecinek 1-8-14	5
9.	Kierowca samochodu z modułem gaśniczym	58 858 18 51		Szczecinek 1-8-14	5
10.	Sekretarz	59 858 18 54		Szczecinek 1-8	5
11.	Leśnictwo Bożanka	59 858 15 61	794 632 386		
12.	Leśnictwo Tursko	59 858 16 66	694 477 472		
13.	Leśnictwo Węgorzyno	59 858 38 35	600 028 746		
14.	Leśnictwo Trzcino	59 858 10 62	600 028 750		
15.	Leśnictwo Dretyń	59 858 16 74	600 028 749		
16.	Leśnictwo Kowalewice	59 857 91 08	600 297 184		
17.	Leśnictwo Plewiska	59 858 16 23	600 121 868		
18.	Leśnictwo Okunino	59 857 24 07	600 028 742		
19.	Leśnictwo Wąldowo	59 857 27 47	694 477 473		
20.	Wieża		667 954 235	Szczecinek 1-8-20	5

Lp	Jednostka organizacyjna nadleśnictwa lub osoba funkcyjna	Telefon (numery)		Radiotelefon	
		stacjonarny	komórkowy	kryptonim	kanal pracy
1	2	3	4	5	6
21	Szkółka	59 858 18 62	600 028 751		
22	Pracownik ds. ochr. p.poż.		606 782 545		

e) Przeciwożarowe zaopatrzenie w wodę

Szczegółowe zasady przystosowania źródeł wody do celów przeciwożarowych w lasach określone są w Rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. oraz Instrukcji ochrony przeciwożarowej obszarów leśnych z 2011 r.

W myśl Rozporządzenia MSWiA z 7.06.2010r. w sprawie ochrony przeciwożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów, przystosowanie zasobów wodnych do celów gaśniczych polega na zbudowaniu dojazdów do punktów czerpania wody, zapewnieniu możliwości poboru wody oraz zapewnieniu dostępu do istniejącej sieci hydrantowej.

Źródło wody do celów przeciwożarowych w lasach powinno zapewnić możliwość pobierania wody z głębokości nie większej niż 4m, licząc między lustrem wody a poziomem stanowiska czerpania wody, i być wyposażone w stanowisko czerpania wody wraz z dojazdem.

Wykorzystując dogodne rozmieszczenie rzek i zbiorników wodnych na swoim obszarze działania, Nadleśnictwo wyznaczyło następujące punkty czerpania wody:

Wykaz punktów czerpania wody

Leśnictwo	Lokalizacja pkt - oddz. - miejscowość	Nr pkt	Źródła wody Z – zbiornik C – ciek wodny H – hydrant	Możliwość dojazdu
1	2	3	4	5
Tursko	30a	1	C – rzeka Broczynka	droga powiatowa nr 1169
Węgorzyno	427f	2	C – rzeka Studnica	droga powiatowa nr 1147
	440h	3	Z – zbiornik wody	droga wywozowa nr 106
Trzcinnio	180h	4	Z – Jezioro Kack Duży	dojazd nr 13
	280i	5	Z – Jezioro Skąpe	dojazd nr 19
Dretyń	150d	6	Z – Jezioro Święte	dojazd nr 1
	174b	7	Z – naturalny zbiornik (bagno)	droga wywozowa nr 116
	217i	8	Z – Jezioro Trzczańskie	droga powiatowa nr 1714
Kowalewice	298g	9	H – hydrant	dojazd nr 15
Plewiska	507d	10	Z – Jezioro Gierzing	droga wywozowa nr 119
Okunino	340k	11	Z – Jezioro Byczyńskie	dojazd nr 22

Leśnictwo	Lokalizacja pkt - oddz. - miejscowość	Nr pkt	Źródła wody Z – zbiornik C – ciek wodny H – hydrant	Możliwość dojazdu
1	2	3	4	5
Wałdowo	Wałdowo	12	Z – Jezioro Wałdowskie Male	droga powiatowa nr 1720

W akcjach gaśniczych korzystać można również z punktów czerpania wody (8) sąsiednich nadleśnictw: Warcino - oddz. 302, 398; Trzebielino - oddz.: 243, 268, 330, 377; Miastko – oddz.: 113, 195. Położone są one w bezpośrednim sąsiedztwie Nadleśnictwa Dretyń.

System zaopatrzenia wodnego spełnia wymogi prawa w tym zakresie, zgodny jest m.in. z Instrukcją ochrony przeciwpożarowej lasu z 2011 roku oraz z § 39 Rozporządzenia MSWiA z dnia 7 czerwca 2010 roku w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów.

f) Dojazdy pożarowe

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 22.03.2006 r. § 8 Nadleśnictwo wykorzystuje część dróg leśnych jako dojazdy pożarowe oraz dojazdy do punktów czerpania wody. Są to w większości drogi twarde lub ulepszone – 79,7 km. Pozostałe – 16,0 km, to drogi naturalne (gruntowe), okresowo (według potrzeb) profilowane, spełniające wymogi dotyczące szerokości, skrajni, nośności, łuków pionowych i poziomych. Drogi zostały ponumerowane i oznakowane w terenie na całej trasie przebiegu. Lokalizacja dojazdów pożarowych uwidoczniła została na mapie ochrony przeciwpożarowej.

Wykaz dróg wykorzystywanych jako dojazdy pożarowe

Nr drogi	Przebieg (początek – koniec) oddziały	Naturalna	Ulepszona	Twarda	Długość ogółem - km -
		- km -			
1	2	3	4	5	6
1	59 → 164		5,622	0,556	6,178
2	42 → 166	2,250	3,024	0,840	6,114
3	134 → 146	0,606	3,281	0,702	4,589
4	20 → 115		2,220	1,685	3,905
5	77 → 115		3,581	2,513	6,094
6	453 → 528		4,722	3,684	8,406
7	30A → 49	1,060	1,220		2,280
8	177 → 452		8,391		8,391
9	427 → 433	2,838	0,239		3,077
10	8 → 8		0,197	0,080	0,277
11	493 → 521	0,399	1,420		1,819
12	104 → 156		4,155		4,155
13	182 → 184		3,170		3,170

Nr drogi	Przebieg (początek – koniec) oddziały	Naturalna	Ulepszona	Twarda	Długość ogółem - km -
		- km -			
1	2	3	4	5	6
14	219 → 249	0,972	2,281		3,253
15	299 → 304	0,879	0,420		1,299
16	384 → 401		3,136	0,823	3,959
17	411 → 412		0,485	0,677	1,162
18	189 → 209	1,815	1,218		3,033
19	202 → 294A	1,712	1,842	2,296	5,850
20	291 → 294A	0,292	2,969		3,261
21	263 → 309		2,387	0,179	2,566
22	338 → 340		0,710	0,302	1,012
23	334 → 357		4,047	0,087	4,134
24	72 → 97	0,757	2,470	0,535	3,762
25	388 → 390	2,412	1,208		3,620
	Dojazdy do p.cz.w		0,315		0,315
OGÓŁEM W NADLEŚNICTWIE		15,992	64,730	14,959	95,681

Wymienione drogi, a także dojazdy do punktów czerpania wody podlegają szczególnej dbałości o ich stan i oznakowanie ułatwiające sprawne poruszanie się po nich wozów bojowych straży pożarnej. Aktualnie w Nadleśnictwie Dretyn jako dojazdy pożarowe zainwentaryzowano 25 dróg o łącznej długości 95,7 km. Wszystkie dojazdy do punktów czerpania wody oraz dojazdy pożarowe nr : 6,10,13,21-24 na całej długości spełniają wymogi rozporządzenia Ministra Środowiska. Pozostałe dojazdy w miarę posiadanych środków finansowych będą stopniowo dostosowywane do wymaganych parametrów. W pierwszej kolejności Nadleśnictwo przeprowadzi prace remontowo-modernizacyjne na dojazdach pożarowych nr: 4, 5, 8, 11, 18, 19, 25 (ok. 26 km).

Sieć dróg w Nadleśnictwie spełnia wymagania dla II kategorii zagrożenia, pomimo że dla Nadleśnictwa wyliczono III kategorię.

g) Inne zagrożenia

1. Linie energetyczne:

- a. wysokiego napięcia 400 kV;
- b. wysokiego napięcia 110 kV;
- c. niskiego napięcia 15 kV.

Linie energetyczne oznaczone są na mapach.

D. WYTYCZNE NA LATA 2020-2029 ZMIERZAJĄCE DO POPRAWY BEZPIECZEŃSTWA PRZECIWOŻAROWEGO NADLEŚNICTWA

1. Obowiązek utrzymania pasów przeciwpożarowych nie dotyczy lasów zaliczonych do III kategorii zagrożenia pożarowego. Zaleca się jednak utrzymywanie zmineralizowanych bruzd o szerokości 2 m, przy miejscach postoju pojazdów oraz przy miejscach rekreacyjnych.
2. Utrzymywać w stałej sprawności dojazdy pożarowe i remontować w pierwszej kolejności te, które prowadzą do punktów czerpania wody, baz sprzętu przeciwpożarowego i miejsc najbardziej narażonych na powstawanie i rozprzestrzenianie się pożaru.
Dostosowywać sukcesywnie drogi do wymagań Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 22.03.2006 r.
3. Punkty czerpania wody dla celów gaśniczych powinny być budowane zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 lipca 2009 r. a także normą PN-82/B-02857. W punktach czerpania wody utrzymywać poziom wody zapewniający wydajny jej pobór oraz uzupełniać ich oznakowanie, zgodnie z warunkami zawartymi w Rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7.06.2010 r.
4. Utrzymywać zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 22 marca 2006 r. i w uzgodnieniu z KP (KM) PSP bazy sprzętu pożarniczego.
5. Systematycznie usprawniać organizację systemu łączności i alarmowania.
6. Umieszczać przy wjazdach do lasów oraz przy parkingach leśnych, w uzgodnieniu z właściwym komendantem powiatowym (miejskim) Państwowej Straży Pożarnej, tablice informacyjne i ostrzegawcze dotyczące zabezpieczenia przeciwpożarowego lasu.
7. Na bieżąco sprawdzać stan techniczny i w razie potrzeby remontować przewody kominowe, instalację elektryczną i odgromową we wszystkich osadach leśnych, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r.
8. Systematycznie szkolić załogę i ludzi pracujących w lesie w zakresie przestrzegania zasad bezpieczeństwa pożarowego.
9. Ścisłe współpracować z właściwymi terenowymi organami administracji, takimi jak: Urzędy Gmin, Policja, Komendy PSP/MSP.
10. Propagować na bieżąco zagadnienia ochrony przeciwpożarowej, tak wśród okolicznej ludności, jak i wśród turystów i wczasowiczów.
11. Realizować zarządzenia dotyczące zabezpieczenia przeciwpożarowego wydane przez MŚ, DGLP i RDLP.
12. W miarę wzrostu powierzchni lasów i zagrożeń pożarowych może zajść potrzeba budowy nowych dojazdów pożarowych, punktów czerpania wody i innych urządzeń przeciwpożarowych.
13. Wyznaczając czasowe miejsca na posługiwanie się ogniem otwartym w lesie, Nadleśnictwo obowiązane jest do pisemnego określenia lokalizacji i warunków bezpiecznego posługiwania się ogniem oraz do sprawowania nadzoru nad ich przestrzeganiem.

14. Zmodernizować dojazdy pożarowe nr: 4,5,8,11,18,19,25 poprzez utwardzenie nawierzchni na długości ok. 26 km.
15. Infrastruktura ochrony przeciwpożarowej zostanie utrzymana na poziomie II kategorii zagrożenia pożarowego.
16. Planuje się uruchomienie Leśnej Bazy Lotniczej - Trzebielino.
17. Dokonać zakupu zbiornika brezentowego ze stelażem metalowym o pojemności 2,5 m³.

Administratorom gospodarstw skarbowych oraz dzierżawcom i innym użytkownikom nieruchomości rolnych Skarbu Państwa graniczących z lasami należy przypominać o obowiązku przestrzegania przepisów:

- ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej, która stanowi, iż każda osoba fizyczna i prawna, organizacja lub instytucja korzystająca ze środowiska przyrodniczego, budynku, obiektu lub terenu, obowiązana jest zabezpieczyć użytkowane środowisko, budynek lub teren przed zagrożeniem pożarowym, ponosząc pełną odpowiedzialność za naruszenie przepisów przeciwpożarowych,
- ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, a w szczególności art. 131, pkt. 12, który mówi, że kto wypala łąki, pastwiska, nieużytki, rowy, pasy przydrożne, szlaki kolejowe, trzcinowiska lub szuwary, podlega karze aresztu lub grzywny,
- ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach, a w szczególności art. 30, ust. 3, który zabrania podejmowania na terenach śródleśnych jak również w odległości do 100 m od granicy lasu wszelkich działań i czynności mogących wywołać niebezpieczeństwo pożaru.

Dane dotyczące ochrony przeciwpożarowej lasu uwidoczniono na mapie ochrony przeciwpożarowej, na którą naniesiono:

- cieki i zbiorniki wodne,
- przeciwpożarowe punkty obserwacyjne z podziałką azymutalną,
- punkty łączności alarmowej,
- bazy sprzętu p.poż.,
- punkty czerpania wody,
- parkingi, miejsca postoju i miejsca biwakowania,
- siedziby straży pożarnych,
- drogi publiczne,
- dojazdy pożarowe (zanumerowane),
- współrzędne geograficzne,
- linie energetyczne i inne instalacje techniczne,
- punkty telefoniczne w jednostkach LP.

Uzgodniono z:

Nadleśnictwem Dretyń

NADLEŚNICTWO
Nadleśnictwa Dretyń

Szymon Należyty

14.10.2019

RDLP w Szczecinku

Główny Specjalista SL
d/s ochrony przeciwpożarowej
w RDLP w Szczecinku

Wiesław Kostrzewa

19.10.2019

Komendą Miejską PSP w Słupsku

NACZELNIK WYDZIAŁU
Operacyjno-Szkoleniowego

st. kpt. Tomasz Ponczkowski

14.10.2019

Komendą Powiatową PSP w Bytowie

Rokurzewski

14.10.2019.

KOMENDA POWIATOWA
PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ
w Bytowie woj. pomorskie

3.2.4. Określenie kierunkowych zadań z zakresu ubocznego użytkowania lasu oraz gospodarki łowieckiej

3.2.4.1. Użytkowanie uboczne

Obecne uwarunkowania ekonomiczne nie sprzyjają pozyskiwaniu w lasach Nadleśnictwa Dretyń żywicy, karpiny przemysłowej, kory garbarskiej i roślin przemysłowych. Zgodnie z ustaleniami KZP i NTG pozyskiwać się będzie jedynie choinki, w ilości uzależnionej od lokalnego zapotrzebowania ludności i możliwości Nadleśnictwa. Przewiduje się pozyskiwanie choinek na poziomie dotychczasowym, czyli około 80 szt. rocznie.

3.2.4.2. Gospodarka łowiecka

Gałęzią gospodarki ubocznej o dużo większym znaczeniu dla Nadleśnictwa Dretyń jest łowiectwo. Nadleśnictwo należy do III Rejonu Hodowlanego. Celem gospodarki łowieckiej w Nadleśnictwie jest utrzymanie możliwie najliczniejszego stada zwierzyny w odpowiedniej strukturze wiekowej i płciowej przy znośnych gospodarczo szkodach w drzewostanach. Gospodarka łowiecka w lasach musi być integralną częścią gospodarki leśnej, a zwierzyna składową częścią ekosystemu leśnego. Zachowanie lasu i jego wielofunkcyjnego charakteru traktować należy jako priorytetowe zadanie hodowli. Nadmiar szkód w uprawach i młodnikach, który uniemożliwia dostosowanie ich składu gatunkowego do potencjału siedliska oraz osiągnięcie właściwej jakości, musi być sygnałem do ograniczenia stanu pogłowia zwierzyny.

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Dretyń gospodarka łowiecka prowadzona jest w 5 obwodach łowieckich: 4 obwody dzierżawione są kołom łowieckim, 1 obwód stanowi Ośrodek Hodowli Zwierzyny. Nadleśnictwo nadzoruje gospodarkę łowiecką w 3 obwodach łowieckich i w OHZ:

- obwód nr 180 - Bożanka - OHZ,
- obwód nr 181 - Darnowo - KŁ „Koliber” Warszawa,
- obwód nr 204 - Wałdowo - KŁ „Artemida” Wałdowo,
- obwód nr 205 - Lubkowo - KŁ „Żuraw” Dretyń.

Obwodem łowieckim występującym w granicach terytorialnego zasięgu Nadleśnictwa lecz nie będącym w nadzorze jest:

- obwód nr 206 - Łodzierz - KŁ „Dzik” Miastko.

Jest to obwód skrajny, nadzorowany przez sąsiednie Nadleśnictwo Miastko.

Charakterystyka przyrodnicza obwodów łowieckich

Nr obwodu	Koło łowieckie	Powierzchnia - ha						
		w zarządzie Nadleśnictwa					pozostała	Ogółem
		zalesiona	niezalesiona	gr. zw. z gosp. leśną	nieleśna	razem		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Obwody nadzorowane								
180	OHZ	4184,17	99,62	131,00	156,79	4571,58	750,72	5322,30
181	Kolibier	3899,43	64,91	94,73	113,76	4172,83	1228,78	5401,61
204	Artemida	1226,90	13,95	35,21	81,58	1357,64	1617,99	2975,63
205	Żuraw	3440,27	45,03	108,15	217,72	3811,17	2825,43	6636,60
RAZEM		12750,77	223,51	369,09	569,85	13913,22	6422,92	20336,14
Obwody pozostałe								
206	Dzik	910,96	26,18	25,34	42,56	1005,04	196,84	1201,88
OGÓŁEM		13661,73	249,69	394,43	612,41	14918,26	6619,76	21538,02

Stany zwierzyny na dzień 10.03.2019 roku w nadzorowanych przez Nadleśnictwo obwodach łowieckich kształtowały się następująco:

Gatunek	Obwód				
	180	181	204	205	Razem
	Stan inwentaryzacyjny - szt				
1	2	3	4	5	6
Jelenie	166	150	98	188	602
Sarny	70	220	170	254	714
Dziki	33	31	65	29	158
Daniele	40	16	0	29	85
Stan docelowy - szt					
Jelenie	156	171	89	177	593
Sarny	130	171	177	266	744
Dziki	5	7	6	9	27
Daniele	42	14	12	0	68

Inwentaryzacja stanu zwierzyny wykazała w stosunku do stanu docelowego:

- stan jeleni jest przekroczony o 9 szt,
- stan saren wykazuje niedobór 30 szt,
- stan dzików jest przekroczony o 131szt,
- stan danieli jest przekroczony o 17 szt.

Średnioroczny rozmiar uszkodzeń powodowanych przez zwierzynę w uprawach i młodnikach określony przez Nadleśnictwo w latach 2012-2019 przedstawia tabela.

Kategoria powierzchni	Przedział uszkodzeń w %		Razem
	21-40	Powyżej 40	
	Powierzchnia w ha/manipulacyjna		
1	2	3	4
Uprawy	37,06	6,12	43,18
Młodniki	45,39	6,91	52,30
Ogółem	82,45	13,03	95,48

W ubiegłym okresie Nadleśnictwo wykonywało średniorocznie następujący rozmiar prac profilaktycznych przed szkodami od zwierzyny:

- grodzenie upraw – 79,36 ha,
- zabezpieczanie chemiczne – 96,50 ha,
- palikowanie i rysakowanie – 10,83 ha.

Na cele łowieckie Nadleśnictwo przeznaczyło następujące grunty:

Zestawienie powierzchni związanej z gospodarką łowiecką

Poletka łowieckie na gruntach leśnych niezalesionych	Poletka łowieckie niestanowiące wyłączeń (PNSW)	Grunty nieleśne w użytkowaniu kół łowieckich
Liczba poddz. (szt.) – pow. ha		
1	2	3
11 – 19,19	11 – 1,31	62 – 105,87

W Nadleśnictwie zainwentaryzowano na gruntach leśnych 22 poletka łowieckie o łącznej powierzchni 20,50 ha, w tym jednaście niestanowiące wyłączeń – 1,31 ha. Lokalizacja poletek łowieckich na gruntach niezalesionych przedstawiona jest w punkcie 1.5.4. elaboratu. Poletka niestanowiące wyłączeń położone są w oddz.: 53a, 68d, 74a, 239h, 272f, 292f, 350d, 355a (x2), 419Ad, 534b.

Ponadto na cele łowieckie koła dzierżawią 105,87 ha gruntów nieleśnych.

Głównym zadaniem Nadleśnictwa w ramach gospodarki łowieckiej bieżącego 10-lecia będzie współpraca z kołami łowieckimi w zakresie:

- dokonywania ścisłej inwentaryzacji zwierząt łownych,
- utrzymywania odpowiedniej ich liczebności oraz struktury wiekowej i płciowej,
- opiniowania i zatwierdzania rocznych planów łowieckich,
- nadzorowania budowy i utrzymywania w należytym stanie urządzeń łowieckich,
- poprawiania warunków bytowania zwierzyny poprzez ograniczanie niepokoju w biotopie, ochronę ostoi oraz zapewnienie bazy pokarmowej w postaci odpowiedniej

ilości poletek łowieckich, wprowadzanie do drzewostanów gatunków drzew i krzewów takich jak: kasztanowiec, wierzby, drzewa i krzewy owocowe.

Została sporządzona mapa przeglądowa gospodarki łowieckiej, na którą naniesiono:

- granice obwodów łowieckich z określeniem numeru obwodu,
- uszkodzenia przez zwierzynę upraw i młodników (istotne),
- poletka łowieckie,
- grunty nieleśne przeznaczone na cele łowieckie,
- łąki śródleśne, bagna, zbiorniki wodne.

3.2.5. Określenie potrzeb w zakresie infrastruktury technicznej, w tym turystyki i rekreacji

Prace z zakresu infrastruktury technicznej realizowane będą na bieżąco, zgodnie z potrzebami i możliwościami finansowymi Nadleśnictwa.

3.2.5.1. Budowa i remonty dróg

Występująca w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Dretyn sieć dróg publicznych o nawierzchni asfaltowej, spełniająca funkcję szlaków komunikacyjnych jest zadowalająca (ok. 143,9 km). Wystarczająco gęsta jest również sieć dróg leśnych. W trakcie prac urzędniowych zainwentaryzowano na terenie Nadleśnictwa ok. 772,2 km dróg. Opracowana w Nadleśnictwie Dretyn docelowa sieć dróg ma długość 242,3 km (16,94 m/ha). Drogi publiczne w sieci mają długość 76,9 km, a drogi leśne w sieci – 165,4 km.

W bieżącym 10-leciu Nadleśnictwo planuje modernizację i przebudowę dróg leśnych na długości ok. 26 km. Będą to dojazdy pożarowe nr: 4,5,8,11,18,19,25.

3.2.5.2. Budownictwo ogólne

W stanie posiadania Nadleśnictwa znajduje się 1 budynek administracyjny, 11 budynków mieszkalnych, 1 budynek socjalno-biurowy, 12 budynków gospodarczych oraz 4 budynki inne (magazynowe). Budynki mieszkalne pełnią głównie rolę mieszkań funkcyjnych dla pracowników służby leśnej, część jest wynajmowana przez obecnych lub byłych pracowników LP oraz osoby postronne. Osady dla służby leśnej znajdują się w dobrym stanie technicznym i są według potrzeb i możliwości finansowych remontowane i modernizowane.

W zamierzeniach inwestycyjnych na najbliższe 10-lecie Nadleśnictwo planuje budowę jednej siedziby leśnictwa (Bożanka), budowę kancelarii w Kwiśnie oraz przebudowę leśniczówek: Tursko, Plewiska, Wałdowo. Wykonywane będą również remonty bieżące i modernizacje pozostałych budynków istniejących.

3.2.5.3. Melioracje wodne

Zlokalizowane na gruntach Nadleśnictwa rowy, ciek i zbiorniki wodne są niezbędnym elementem do prowadzenia właściwej gospodarki leśnej oraz zabezpieczają potrzeby Nadleśnictwa w zakresie zaopatrzenia w wodę dla celów przeciwpożarowych. W trakcie prac taksacyjnych zainwentaryzowano w Nadleśnictwie około 309 km rowów, w tym podstawowych 61 km. Resztę, to jest 248 km stanowią rowy szczegółowe o szerokości 1-2 m. W ramach melioracji wodnych w obecnym 10-leciu Nadleśnictwo planuje przeprowadzać na bieżąco ich odmulanie i konserwację w zależności od pojawiających się potrzeb. Naprawom bieżącym i konserwacjom powinny być również poddane, w miarę potrzeb i możliwości finansowych, istniejące urządzenia wodnomelioracyjne.

3.2.5.4. Mała retencja

Lasy wpływają korzystnie na stabilność układu hydrograficznego. Powodują zatrzymanie wód opadowych w ściółce i próchnicy nawet na długie okresy. W trosce o ochronę wód i o stabilność bilansu wodnego uznano lasy wodochronne o łącznej powierzchni 2068,83 ha. Obejmują one ciągi mokradeł (siedlisk bagiennych i podmokłych), tereny w sąsiedztwie cieków, źródeł wodnych oraz naturalnych i sztucznych zbiorników wodnych. Gospodarka leśna na tych terenach powinna być przyporządkowana celowi ochronnemu. Postępowanie w tym zakresie odnosi się do zachowania cieków wodnych w ich naturalnych korytach, ochrony śródleśnych bagien, drobnych zbiorników wodnych i utrzymywania sprawności przepustów pod drogami. Sposobem gospodarczym można wykonać małe zbiorniki zasilane wodami gruntowymi w bezodpływowych zagłębieniach i obniżeniach terenu, położone poza istniejącą siecią hydrograficzną oraz instalować urządzenia melioracji wodnych niezwiązane z poborem wody (np. odpływ regulowany). Wykonanie innych urządzeń małej retencji wymaga sporządzenia dokumentacji technicznej obejmującej m. in. operat wodnoprawny.

Nadleśnictwo w ramach małej retencji wykonało 15 zbiorników wodnych i wodnobiagennych o powierzchni ok. 8,12 ha, mających możliwość zgromadzenia ok. 80 tys. m³ wody. Zlokalizowane one są w poddz: 107b,d, 110c, 174b, 175g, 187d, 188a, 193b, 220l, 438k, 440h, 448b, 451d, 452b,h.

W zamierzeniach inwestycyjnych na najbliższe 10-lecie Nadleśnictwo planuje budowę zbiornika wodnego przy rzece Miłacz, w oddz.158 o powierzchni 2,40 ha (dz 158/1 – 1,49 ha, dz 158/3 – 0,91 ha).

3.2.5.5. Turystyka i rekreacja

Lasy Nadleśnictwa Dretyń położone są w większości na obszarze o wysokich walorach przyrodniczych, krajobrazowych i rekreacyjno - wypoczynkowych. Tereny leśne, o stosunkowo dobrej dostępności, są znakomitą bazą dla amatorów czynnego wypoczynku na łonie przyrody, a obszary porośnięte płatami czernicy i brusznicy oraz dobre urodzaje grzybów powodują, że lasy te są często odwiedzane przez ludność miejscową i przyjezdną. Kompleksy leśne, w których występuje dużo zwierzyny łownej, stanowią atrakcyjne tereny łowieckie. Dość duże znaczenie mają także zlokalizowane tu jeziora, rzeki i spora ilość śródleśnych oczek wodnych. Lasy Nadleśnictwa, w związku z bliskością miasta Miastko, stwarzają możliwość wykorzystania ich piękna przez społeczeństwo. Nadleśnictwo udostępniło miejsca wypoczynku nad jeziorami: Byczyńskie, Miłaczewo, Skąpe i Trzczańskie.

Pod względem przyrodniczym, krajobrazowym i historycznym najatrakcyjniejszymi obszarami i obiektami Nadleśnictwa Dretyń są:

- rezerwat przyrody („Jezioro Smołowe”) – na gruntach Skarbu Państwa w zarządzie RZGW w Gdańsku;
- obszar chronionego krajobrazu („Źródłiskowy obszar Brdy i Wieprzy na wschód od Miastka”);
- dwa specjalne obszary ochrony siedlisk SOO („Dolina Wieprzy i Studnicy”, „Miasteczkie Jeziora Lobeliowe”);
- liczne zabytki archeologiczne.

W miejscowych rozlewiskach rzek, jezior i strumieni na dobre zdomowiły się bobry. Na gruntach Nadleśnictwa swoją ostoję znalazł również żółw błotny, gniazduje tu też wiele gatunków dzikiego ptactwa, między innymi: bielik, orlik krzykliwy i żuraw, spotykane są bocian czarny i kania ruda.

Dla ukierunkowania ruchu turystycznego przez najciekawsze tereny Nadleśnictwa wyznaczono liczne szlaki przystosowane do uprawiania turystyki pieszej, rowerowej i wodnej:

- szlaki piesze:
  - czarny (Doliny Wieprzy i Studnicy) – Miastko – rzeka Studnica – Darnowo – Kępice,
  - zielony (Południowy) – Miastko – Jez. Skąpe – Jez. Kwisno Duże – Role-Żabno,
  - czerwony – Lubkowo – Dretyń – Bożanka – Trzebielino,
  - niebieski (Krainy Lasów i Jezior) – Miastko – Dolsko,
  - trasy „ nordic walking”;

- trasy i szlaki rowerowe:
  - „Morenowe Wzgórza” – Miastko – Bożanka – Trzebielino,
  - „Szlak zwiniętych torów” – Miastko – Bytów;
- szlaki kajakowe:
  - rzeką Wieprzą,
  - rzeką Studnicą;
- obiekty przyrodniczo-edukacyjne:
  - „Leśna szkoła pod jodłą” – oddz. 175d,h,
  - „Szlak dretyńskich dębów” – oddz. 174b,d,
  - „Bogactwo mokradeł” – oddz. 440g,
  - „Wałdowo” – 417f,g,j,
  - na szkółce leśnej,
  - punkt edukacyjny przy siedzibie Nadleśnictwa.

Z urządzeń i obiektów turystycznych usytuowanych na terenie Nadleśnictwa wymienić także należy:

- miejsca postoju (10 szt.):
  - oddz.: 24a, 65g, 150b, 188d, 196g, 280i, 340k, 347b, 388l, 452n;
- miejsca biwakowania (5 szt.):
  - oddz.: 168a, 217i, 280i, 319c, 340l.
- miejsca rekreacyjne (7 szt.):
  - oddz.: 175h,k, 193a, 294a, 303m, 388l, 440g, 452h.

Bieżące wypełnianie przez lasy funkcji rekreacyjno-wypoczynkowej Nadleśnictwo winno realizować poprzez:

- udostępnianie wstępu do lasu z zachowaniem zasad w zakresie ochrony przyrody i ochrony przeciwpożarowej,
- współpracę z RDOŚ i Konserwatorem Zabytków oraz z władzami samorządowymi w zakresie organizacji ruchu turystycznego, ochrony przyrody i zabytków,
- oznaczenie osobliwości przyrodniczych i miejsc historycznych, jeżeli nie zagraża to dewastacją obiektów chronionych,
- pozostawianie otulin wokół zbiorników wodnych i tras turystycznych,
- śledzenie rozwoju ruchu turystycznego i dostosowywanie liczby i rodzaju urządzeń turystycznych do aktualnych potrzeb.

4. PROGRAM OCHRONY PRZYRODY

Program ochrony przyrody sporządzany jest dla Nadleśnictwa zgodnie z postanowieniami znowelizowanej ustawy o lasach. Stanowi on część operatu urządzeniowego i w swym zakresie ujmuje w szerokiej formie zagadnienia dotyczące ochrony przyrody, ocenia stosowane w Nadleśnictwie formy zagospodarowania lasu oraz przedstawia kierunkowe wytyczne na najbliższy okres gospodarczy. Sporządzony program ochrony przyrody składa się z części opisowej i kartograficznej.

Program ochrony przyrody dla Nadleśnictwa Dretyń, zgodnie z ustaleniami Komisji Założeń Planu, stanowi odrębnie opracowane opracowanie, do którego załączono mapy przeglądowe w skali 1:25000:

- walorów przyrodniczo-kulturowych,
- siedlisk przyrodniczych i obszarów Natura 2000.

5. PROGNOZA STANU ZASOBÓW DRZEWNYCH NA KONIEC OKRESU GOSPODARCZEGO

Spodziewaną na koniec bieżącego okresu gospodarczego ogólną wielkość zasobów miąższości grubizny brutto drzewostanów Nadleśnictwa Dretyń obliczono poprzez odjęcie miąższości grubizny brutto drewna przewidzianego do pozyskania w planie u.l. od sumy miąższości grubizny na początku okresu i spodziewanego przyrostu miąższości grubizny w okresie obowiązywania planu u.l. Dane te przedstawione są w tabeli.

Stan zasobów drzewnych na 31.12.2029 r.

Miąższość grubizny na początku okresu (na gruntach zalesionych)	Spodziewany przyrost miąższości w okresie obowiązywania planu tabelaryczny	Miąższość grubizny przewidziana do pozyskania	Spodziewana miąższość grubizny na koniec okresu (1+2-3)	Spodziewana przeciętna zasobność na 1 ha na koniec okresu (na gruntach zalesionych)
m ³ brutto				
1	2	3	4	5
Nadleśnictwo Dretyń				
3607663	875250	931371	3551542	260

Na koniec okresu gospodarczego, przy pełnej realizacji zadań gospodarczych, można się spodziewać spadku miąższości Nadleśnictwa, o 56121 m³, to jest o około 1,6%. Wielkość ta jest szacunkowa.

Spodziewana przeciętna zasobność na 1 ha gruntów zalesionych na koniec okresu gospodarczego będzie niższa o ok. 4 m³/ha od przeciętnej zasobności na początku okresu.

Miąższość grubizny brutto przewidziana do pozyskania w bieżącym 10-leciu stanowi 106,4% spodziewanego w tym okresie tabelarycznego przyrostu bieżącego.

6. PODSUMOWANIE PRAC URZĄDZENIOWYCH

6.1. PRACE PRZYGOTOWAWCZE

6.1.1. Prace geodezyjne

Nie wykonano odrębnych prac geodezyjnych. Do planu u.l. przyjęto granice i powierzchnie działek i użytków oraz rodzaje użytków pozyskane z państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego w formie SWDE (Bytów) lub GLP (Słupsk). Stwierdzone w trakcie prac taksacyjnych rozbieżności między otrzymaną dokumentacją ewidencyjną, a stanem na gruncie były zgłaszane Nadleśniczemu, który decydował o sposobie ujęcia ich w planie.

Podstawowym materiałem geodezyjnym dla prac urzędzeniowych był podkład leśnej mapy numerycznej, na którym uwzględniono wszystkie zmiany w stanie posiadania.

Do planu urzędnienia lasu przyjęto stan na 1.01.2020 r.

6.1.2. Prace siedliskowe

Typ siedliska i elementy gleb określono na podstawie operatu siedliskowego, opracowanego w latach 1997-1998 przez firmę Usługi Gleboznawczo-Urzędzeniowe mgr inż. M. Nawrota ze Szczecinka. Gleby opisano według „Systematyki gleb Polski” Polskiego Towarzystwa Gleboznawczego, wydanie IV z 1989r. W poprzednim planie urzędnienia lasu typy i gatunki gleb dostosowano do aktualnej „Klasyfikacji gleb leśnych Polski” z 2000 r. (CILP 2000).

6.2. PRACE URZĄDZENIOWE

Piąta rewizja planu urzędnienia lasu Nadleśnictwa Dretyń została wykonana przez Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Szczecinku na podstawie umowy nr ZI.270.1.1.2018 z dnia 28.03.2018 r., zawartej pomiędzy wykonawcą, a Regionalną Dyrekcją Lasów Państwowych w Szczecinku.

Prace urzędzeniowe terenowe i kameralne wykonała pracownia urzędzeniowa U-3, w składzie:

Kierownik pracowni	-	Józef Sawicki,
Wykonawcy	-	Władysław Kowalski,
	-	Grzegorz Młyński,
	-	Tomasz Klim,
	-	Karol Grzeca,
	-	Daniel Świątek,

- Maciej Wołoszkiewicz,
- Justyna Butrym.

Prace wykonano zgodnie z:

- Ustawą z dn. 28.09.1991 r. o lasach (jednolity tekst Dz. U. 2018 r., poz. 2129),
- Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 12 listopada 2012 r. w sprawie szczególnych warunków i trybu sporządzania planu urządzenia lasu, uproszczonego planu urządzenia lasu oraz inwentaryzacji stanu lasu (Dz.U. z 2012 r. poz. 1302),
- Instrukcją urządzania lasu z 2011 r.,
- Zasadami hodowli lasu z 2011 r.,
- Instrukcją ochrony lasu z 2011 r.,
- Instrukcją ochrony przeciwpożarowej z 2011 r.,
- wytycznymi i ustaleniami Komisji Założeń Planu i Narady Techniczno-Gospodarczej.

Prace terenowe (taksacyjne) prowadzone były w 2018 r. Po zakończeniu taksacji w danym leśnictwie wykonawca uzgadniał w formie protokołu opisy taksacyjne i zaplanowane wskazania gospodarcze lub ich brak z leśniczym i przedstawicielami kierownictwa Nadleśnictwa. Kopie protokołów uzgodnień znajdują się w archiwum Nadleśnictwa. Taksacją objęto 14918,2577 ha.

Odbioru prac taksacyjnych Komisja Odbioru Robót dokonała w dniach 12.07.2018 r. (I etap), 20.09.2018 r. (II etap) i 13.11.2018 r. (całość Nadleśnictwa). Sprawdzono prawidłowość uzgodnień pomiędzy Nadleśnictwem Dretyń i wykonawcą oraz jakość prac terenowych. Komisja stwierdziła, że przedstawione materiały nadają się do dalszego opracowania kameeralnego. Następnie uaktualnione opisy taksacyjne zostały wprowadzone do programu *Taksator*, w którym po skompletowaniu bazy i uaktualnieniu leśnej mapy numerycznej dokonano procedury losowania próbnego powierzchni kołowych. Kolejnym etapem było założenie wylosowanych powierzchni w terenie (2019 r.) z wykorzystaniem do ich lokalizacji odbiorników GPS.

Inwentaryzacja zasobów drzewnych przeprowadzona została w trzech etapach:

Etap pierwszy – szacunek miąższości poszczególnych drzewostanów (*podczas sporządzania opisu taksacyjnego*), z wykorzystaniem powierzchni próbnego relaskopowego, określenie bonitacji i zadrzewienia na podstawie „*Tablic zasobności i przyrostu drzewostanów*”, opracowanych przez Bolesława Szymkiewicza (Wydanie V. PWRiL. Warszawa 1986).

Etap drugi – inwentaryzacja zasobów miąższości Nadleśnictwa statystyczną metodą reprezentacyjną, z zastosowaniem warstw gatunkowo-wiekowych oraz losowego rozdziału prób pomiarowych na uaktualnionej bazie opisów taksacyjnych. W tym celu założono 1242 szt.

powierzchni próbnych (w 30 warstwach gatunkowo-wiekowych), wskazanych przez program „Taksator”.

Etap trzeci – wyrównanie miąższości oszacowanej w drzewostanach do miąższości ustalonej dla klas i podklas wieku w wyniku pomiaru miąższości – statystyczną metodą reprezentacyjną w warstwach gatunkowo – wiekowych, z zastosowaniem równań regresji.

Komisyjna kontrola pomiaru miąższości na powierzchniach kołowych odbyła się w dniach 17-19, 25 i 29.04.2019 r. Kontrolą objęto 50 powierzchni wylosowanych w programie „Taksator”. Komisja przyjęła całość pomiarów.

Wyniki kontroli powierzchni próbnych

Nr pow. próbnej	Pierśn. pole przekr. z 1 pomiaru [m kw.]	Pierśn. pole przekr. z pom. kontr. [m kw.]	Wysokość z 1 pomiaru [m]	Wysokość z pomiaru kontrolnego [m]	Wielk. z 1 pomiaru [ar]	Wielk. z pom. kontr. [ar]	Uwagi
1	2	3	4	5	6	7	8
11	0,47	0,46	22,0	21,5	2,00	2,00	
35	1,45	1,43	22,5	23,0	4,00	4,00	
59	1,68	1,67	25,5	26,0	4,00	4,00	
83	1,00	1,01	22,0	23,0	4,00	4,00	
107	1,40	1,37	24,0	25,0	4,00	4,00	
131	1,22	1,19	22,5	22,5	4,00	4,00	
155	1,13	1,14	13,0	14,0	3,00	3,00	
179	1,40	1,35	23,5	23,5	4,00	4,00	
203	1,09	1,14	28,0	28,0	5,00	5,00	
227	0,63	0,64	18,0	18,0	2,00	2,00	
251	0,90	0,86	26,0	26,5	4,00	4,00	
275	1,14	1,16	24,0	23,5	4,00	4,00	
299	1,03	1,03	22,5	22,0	3,00	3,00	
323	1,67	1,67	29,5	30,5	5,00	5,00	
347	0,76	0,77	10,0	10,0	5,00	5,00	
371	0,23	0,23	16,0	16,5	1,00	1,00	
395	1,49	1,63	9,0	8,0	5,00	5,00	
419	0,99	0,97	21,0	21,0	4,00	4,00	
443	0,75	0,75	27,0	26,5	4,00	4,00	
467	1,19	1,20	26,0	26,0	4,00	4,00	
491	1,77	1,72	24,0	25,0	5,00	5,00	
515	0,15	0,15	14,0	14,5	1,00	1,00	
539	1,23	1,25	29,0	30,0	5,00	5,00	
563	1,00	1,03	17,0	17,0	3,00	3,00	
587	0,88	0,92	31,0	32,0	5,00	5,00	
611	0,84	0,85	25,5	26,0	5,00	5,00	
635	0,48	0,47	29,0	28,5	5,00	5,00	
659	0,98	1,00	24,0	24,0	3,00	3,00	
683	2,42	2,40	31,5	31,0	5,00	5,00	
707	1,29	1,29	26,0	27,0	4,00	4,00	

Nr pow. próbnej	Pierśn. pole przekr. z 1 pomiaru [m kw.]	Pierśn. pole przekr. z pom. kontr. [m kw.]	Wysokość z 1 pomiaru [m]	Wysokość z pomiaru kontrolnego [m]	Wielk. z 1 pomiaru [ar]	Wielk. z pom. kontr. [ar]	Uwagi
1	2	3	4	5	6	7	8
731	0,32	0,33	26,0	27,0	3,00	3,00	
755	0,27	0,27	16,0	16,5	1,00	1,00	
779	2,68	2,73	33,5	33,0	5,00	5,00	
803	0,85	0,84	23,0	23,5	3,00	3,00	
827	1,39	1,40	24,0	23,0	4,00	4,00	
851	0,97	1,02	24,0	24,0	5,00	5,00	
875	0,63	0,64	18,0	19,0	2,00	2,00	
899	2,47	2,38	28,0	28,5	5,00	5,00	
923	1,13	1,13	26,0	27,0	2,00	2,00	
947	0,73	0,74	13,0	14,0	3,00	3,00	
971	0,57	0,57	11,0	11,0	2,00	2,00	
995	1,08	1,08	24,5	23,5	4,00	4,00	
1019	0,91	0,93	26,5	26,0	2,00	2,00	
1043	0,58	0,58	22,0	21,0	2,00	2,00	
1067	1,68	1,71	26,0	26,0	4,00	4,00	
1091	0,08	0,08	14,0	14,5	0,50	0,50	
1115	0,83	0,85	19,5	20,0	2,00	2,00	
1139	2,06	2,09	9,0	9,0	5,00	5,00	
1163	0,50	0,51	12,0	13,0	5,00	5,00	
1187	1,00	1,03	24,5	25,0	3,00	3,00	
Liczba błędów grubych: 0							
Bezwzględna wartość statystyki (pole przekroju pierśnicowego): 0,046							
Bezwzględna wartość statystyki (wysokość): 0,176							

Błąd procentowy określenia miąższości wyniósł – 1,00%. Zasobność określona w opisany sposób charakteryzuje się dużą dokładnością dla obrębu leśnego. Dokładność określenia zasobności pojedynczych wyłączeń jest znacznie mniejsza.

Zgodnie z wytycznymi w sprawie organizacji prac urzędniowych, zawartymi w protokole ustaleń KZP, wykonywano dodatkowe pomiary związane z określeniem miąższości drewna martwego. Na podstawie pomiarów można stwierdzić, że na terenie Nadleśnictwa Dretyn zaewidencjonowano 72508,53 m³ drewna martwego (6,24 m³/ha), w tym: 32336,76 m³ (2,78 m³/ha) drewna martwych drzew stojących i złomów i 40171,77 m³ (3,46 m³/ha) drewna drzew leżących i fragmentów drzew martwych.

Prace kameralne rozpoczęto w listopadzie 2018 r., a zakończono w dniu podpisania niniejszego elaboratu. Do wprowadzenia i przetworzenia danych taksacyjnych posłużono się programem komputerowym „Taksator”.

Mapy numeryczne, zgodne ze standartem LMN, wykonano za pomocą aplikacji „LEMAN”, z wykorzystaniem 18644 współrzędnych punktów granicznych.

6.3. ZESTAWIENIE PLANU URZĄDZENIA LASU

Plan urządzenia lasu składa się z następujących części:

➤ **Egzemplarz dla Nadleśnictwa i RDLP:**

- elaborat z tabelami i zestawieniami oraz oprawionym oddzielnie programem ochrony przyrody,
- opisy taksacyjne z zamieszczonymi na końcu tabelami i wykazami,
- wykaz cięć rębnych, przedrębnych i zadań z zakresu hodowli lasu,
- mapy gospodarcze w skali 1:5000 w formacie A-1, z naniesionymi działkami zrębowymi oraz mapy przeglądowe podziału na arkusze,
- mapy przeglądowe w skali 1 : 25 000:
  - a) cięć rębnych (foliowana, podklejona na płótnie),
  - b) drzewostanów(foliowana, podklejona na płótnie),
  - c) siedlisk leśnych – typów siedliskowych lasu,
  - d) ochrony lasu,
  - e) ochrony przeciwpożarowej,
  - f) funkcji lasu i zagospodarowania rekreacyjnego,
  - g) gospodarki łowieckiej,
  - h) nasiennictwa i selekcji,
- mapa sytuacyjno-przeglądowa w skali 1 : 50 000:
  - a) ogólna obszaru w granicach terytorialnego zasięgu Nadleśnictwa;

➤ **Egzemplarz dla DGLP:**

- elaborat z tabelami i zestawieniami oraz oprawionym oddzielnie programem ochrony przyrody,
- wykaz cięć wraz z tabelami;
- mapy przeglądowe w skali 1:25 000:
  - a) cięć rębnych,
  - b) drzewostanów,
  - c) siedlisk leśnych - typów siedliskowych lasu,
  - d) funkcji lasu i zagospodarowania rekreacyjnego;
- mapa sytuacyjno-przeglądowa w skali 1:50 000:
  - a) ogólna obszaru w granicach terytorialnego zasięgu Nadleśnictwa;

➤ **Operat dla leśniczych:**

- opisy taksacyjne łącznie z wykazami cięć rębnych, przedrębnych i zadań z zakresu hodowli lasu,
- mapy gospodarczo-przełądowe obszaru leśnictwa w skali 1 : 10 000:
  - a) cięć rębnych (foliowana, podklejona na płótnie, w futerale),
  - b) drzewostanów;

➤ Do „**Programu ochrony przyrody**” dołączone zostały następujące mapy tematyczne w skali 1:25000:

- walorów przyrodniczo-kulturowych,
- siedlisk przyrodniczych i obszarów Natura 2000.

Dane inwentaryzacyjne oraz mapy numeryczne, zamieszczone na płytach CD, przekazano do RDLP w Szczecinku i do Zarządu BULiGL w Sękocinie Starym. Ponadto na potrzeby DGLP przekazano na płycie CD: opisanie ogólne, program ochrony przyrody, dane inwentaryzacyjne i mapę numeryczną.

Niniejszy elaborat opracował kierownik pracowni Józef Sawicki. Program ochrony przyrody sporządził taksator Daniel Świątek, skontrolował i sprawdził rachunkowo kierownik pracowni Józef Sawicki. Całość przejrzał z-ca dyrektora Oddziału BULiGL w Szczecinku Mieczysław Kopciński.

Kierownik pracowni u.l.

Kontrola i nadzór

DYREKTOR ODDZIAŁU

Szczecinek, dnia 28.01.2020 r.

7. ZAŁĄCZNIKI

PROTOKÓŁ

z posiedzenia Komisji Założeń Planu

zwołanej w celu omówienia wytycznych w sprawie organizacji prac urzędniowych oraz ustalenia i sformułowania założeń do sporządzenia projektu planu urządzenia lasu wraz z programem ochrony przyrody i prognozą oddziaływania tego planu na środowisko i obszary NATURA 2000
w NADLEŚNICTWIE DRETYŃ

Posiedzenie Komisji Założeń Planu, zwołanej przez Dyrektora RDLP w Szczecinku, odbyło się w dniu 31.05.2017 r. w siedzibie nadleśnictwa.

Komisja pod przewodnictwem Tomasza Skowronka – Zastępcy Dyrektora ds. Gospodarki Leśnej RDLP w Szczecinku, w składzie 20 osób, zgodnie z załączoną listą uczestników, po wysłuchaniu referatu Nadleśniczego, koreferatu Naczelnika Wydziału Zarządzania Zasobami Leśnymi, oraz po przeprowadzonej dyskusji podjęła następujące założenia dotyczące wykonania projektu planu urządzenia lasu wraz z programem ochrony przyrody i prognozą oddziaływania tego planu na środowisko:

Plan urządzenia lasu dla **Nadleśnictwa Dretyn** zostanie opracowany według stanu na dzień 01 stycznia 2020 r., zgodnie z „Instrukcją urządzania lasu” stanowiącą załącznik do Zarządzenia nr 55 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 21 listopada 2011 r., która odwołuje się również do aktualnych (na stan opracowywanego projektu planu u.l.) wymogów w tym zakresie, zawartych w podstawowych aktach prawnych (ustawy, rozporządzenia) i aktach normalizacji wewnętrznej w Lasach Państwowych (zarządzenia, zasady, instrukcje itp.).

Część A – WYTYCZNE W SPRAWIE ORGANIZACJI PRAC URZĄDZENIOWYCH.

1. Prace siedliskowe.

Nadleśnictwo posiada operat glebowo-siedliskowy opracowany w roku 1998, przez firmę - Usługi Gleboznawczo-Urządzeniowe „Siedlisko” s.c. M. Nawrot i Synowie ze Szczecinka. Opracowanie wykonawca wykorzysta przy tworzeniu projektu PUL, opis siedliska i elementy gleb należy przedstawić w klasyfikacji CILP 2000, zgodnie ze słownikiem programu TAKSATOR.

Dane przestrzenne LMN charakteryzujące siedliska i gleby, tj. warstwę wydzieleni siedliskowych należy uzupełnić i dostosować do obowiązującego standardu leśnej mapy numerycznej (SLMN).

2. Prace przygotowawcze.

2.1. Zebranie i zestawienie danych o obszarach chronionych w nadleśnictwie i funkcjach lasu, z uwzględnieniem obszarów Natura 2000 wyznaczonych na gruntach zarządzanych przez nadleśnictwo lub w ich bezpośrednim sąsiedztwie.

Nadleśnictwo posiada zebrane i zestawione informacje na temat obszarów chronionych na gruntach zarządzanych przez nadleśnictwo oraz w swym zasięgu terytorialnym.

Wykonawca projektu planu u.l. winien ostatecznie zweryfikować i zaktualizować dane o obszarach chronionych, na podstawie danych zawartych na stronie Ministerstwa Środowiska, danych właściwych RDOŚ, decyzji i uchwał jednostek samorządowych, uzgodnień z RDLP i

nadleśnictwem oraz ustaleń i materiałów własnych. Dodatkowo, w uzgodnieniu z nadleśnictwem, wykonawca winien wskazać obiekty i obszary o cennych walorach przyrodniczych (dotychczas nierozpoznane), zasługujące na objęcie ich formą ochrony przyrody.

Siedliska przyrodnicze (wyszczególnione w ramach inwentaryzacji przeprowadzonej przez Lasy Państwowe w 2007 r., tzw. baza „INWENT”), **winny zostać zweryfikowane w ramach prac terenowych** nad nowym planem u.l. i ujęte zgodnie z instrukcją u.l.

Jako drzewostany wyłączone z użytkowania głównego na okres obowiązywania planu u.l. na skutek odpowiednich decyzji zarządzającego lub odpowiednich organów, uznaje się drzewostany w ostojach różnorodności biologicznej w ekosystemach leśnych.

Lasy ochronne należy przyjąć zgodnie z Decyzją nr 12 Ministra Środowiska z dnia 24.07.2000 r. **DLOPiK.lp-0233-13/2000**. Kopię Decyzji wraz z odpowiednim komentarzem i wyjaśnieniem ew. zmian wykonawca zamieści w elaboracie.

2.2. Zebranie informacji dotyczących podstawowych założeń polityki zagospodarowania przestrzennego regionu, dotyczących gospodarki leśnej i ochrony przyrody, z uwzględnieniem regionalnych strategii rozwoju oraz regionalnych programów ochrony środowiska.

Wykonawca sporządzający projekt planu urządzenia lasu w referacie na NTG winien powołać się na zapisy i ustalenia wynikające z tematu: „Podstawowe założenia polityki zagospodarowania przestrzennego regionu, dotyczące gospodarki leśnej i ochrony przyrody, z uwzględnieniem regionalnych strategii rozwoju oraz regionalnych programów ochrony środowiska” i zaktualizować je stosownie do nowych okoliczności. Aktualizację przeprowadzić należy na podstawie informacji uzyskanych od służb zajmujących się planowaniem przestrzennym i strategią rozwoju w gminach, powiatach i województwach właściwych dla zasięgu terytorialnego nadleśnictwa.

W opisanu ogólnym nadleśnictwa, w rozdziale „Ogólna charakterystyka lasów i gruntów przeznaczonych do zalesienia oraz pozostałych gruntów i nieruchomości będących w zarządzie nadleśnictwa” należy zamieścić podrozdział „Podstawowe założenia polityki zagospodarowania przestrzennego regionu, dotyczące gospodarki leśnej i ochrony przyrody, z uwzględnieniem regionalnych strategii rozwoju oraz regionalnych programów ochrony środowiska”.

2.3. Sprawdzenie kompletności i poprawności danych z zakresu ewidencji gruntów, przekazywanych przez nadleśniczego wykonawcy projektu planu urządzenia lasu.

Pracami urzędowymi zostaną objęte wszystkie grunty nadleśnictwa wg stanu na 01.01.2020 r.

Nadleśnictwo prowadzi ewidencję lasów, gruntów przeznaczonych do zalesienia oraz pozostałych gruntów znajdujących się w zarządzie nadleśnictwa, zgodnie z zarządzeniem nr 67 DGLP z dnia 17 lipca 2001 r. o ewidencji gruntów w LP (z uwzględnieniem zmiany załącznika nr 2, wprowadzonej zarządzeniem nr 29 DGLP z dnia 21 maja 2010 r.).

W związku z przekształceniem baz danych państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego w formę elektroniczną nadleśnictwo zleci dodatkowe prace przygotowawcze mające na celu weryfikację i doprowadzenie do zgodności:

- ⇒ konturów oraz powierzchni działek ewidencyjnych, jak też użytków gruntowych z zasobem znajdującym się w ewidencji gruntów i budynków prowadzonej przez starostę,
- ⇒ współrzędnych punktów granicznych z zasobem znajdującym się w ośrodkach.

Efektom tych prac będą zweryfikowane dane ewidencyjne (m.in. warstwa działek, warstwa użytków, rejestr powierzchniowy gruntów), jako wyjściowych do opracowania nowego projektu planu u.l. Ze względu na przewidywany zakres i specyfikę zmian, zgłoszenie zmian ewidencyjnych do państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego winno nastąpić dopiero po zakończeniu prac terenowych (tj. po ostatecznej weryfikacji terenowej) w terminie umożliwiającym ich formalne przyjęcie przed dniem obowiązywania nowego planu u.l. Dodatkowo, o zaistniałe zmiany ewidencyjne oraz o tzw. „zaszłości” winny zostać zaktualizowane wpisy w księgach wieczystych.

Nadleśnictwo przekaze wykonawcy wykazy: gruntów spornych, gruntów stanowiących współwłasność, gruntów nieobjętych użytkowaniem (wyłączone z zagospodarowania na podstawie przyjętych przez RDLP w Szczecinku zasad dobrej gospodarki leśnej - FSC), gruntów przeznaczonych do zalesienia.

3. Przekazanie bazy danych SILP dla potrzeb planu urzędzenia lasu, w tym zaktualizowanych danych geometrycznych i opisowych oraz ewentualna decyzja w sprawie wstrzymania obrotu gruntami.

Nadleśniczy przekaze **protokolarnie** (zgodnie z Zarządzeniem nr 13 DGLP z dnia 20 marca 2007 r.) wykonawcy prac w uzgodnionym z wykonawcą terminie dane, na które składać się będą:

- ⇒ baza SILP zaimportowana do programu Taksator wraz z danymi geometrycznymi (przekazanie danych w porozumieniu z RDLP). Wydruki raportów z kontroli logicznych SILP oraz kontroli LMN powinny stanowić załącznik do protokołu przekazania powyższych materiałów;
- ⇒ ortofotomapa wraz z numerycznym modelem terenu obejmująca zasięg terytorialny nadleśnictwa w celu wykorzystania do prac taksacyjnych;
- ⇒ zweryfikowana (po pracach przygotowawczych) mapa ewidencyjna gruntów (warstwa działek, użytków, punktów granicznych, zasięgu terytorialnego) w formie elektronicznej;
- ⇒ zweryfikowany (po pracach przygotowawczych) rejestr gruntów w formie elektronicznej dla nadleśnictwa wg stanu na 1 stycznia 2018 r. oraz w wydruku podpisany przez nadleśniczego. Wydruki należy przekazać w podziale na gminy i obręby ewidencyjne osobno dla gruntów bez współwłasności i dla gruntów stanowiących współwłasność nadleśnictwa.

Powyższe materiały należy przekazać **protokołem zdawczo-odbiorczym**.

W razie zmian danych ewidencyjnych w trakcie sporządzania projektu PUL nadleśnictwo dostarczy dokumentację wykonawcy. **Wszelkiego rodzaju zmiany ewidencyjne (przejęcia, przekazania, sprzedaże, zmiany klasyfikacji i rodzaju użytków) należy zakończyć do końca 2018 r.** Po tym terminie nadleśnictwo wstrzyma się ze zmianami w rejestrze gruntów do czasu zakończenia opracowywania projektu planu urzędzenia lasu. Zapobiegnie to ewentualnym różnicom między danymi zawartymi w planie a ewidencją gruntów i budynków oraz pozwoli wykonawcy planu na uwzględnienie zmian. Wszystkie zmiany ewidencyjne przeprowadzone po przekazaniu danych wykonawcy, powinny zawierać dokumentację geodezyjną (wykazy zmian danych ewidencyjnych, decyzje, protokoły zdawczo-odbiorcze, mapy ewidencyjne) w formie cyfrowej i analogowej. Klasyfikację gruntów rolnych należy przyjąć zgodnie z ewidencją gruntów i budynków. Ewentualne niezgodności użytków lub klasyfikacji gruntów ze stanem faktycznym na gruncie (zmiana rodzaju użytków, zmiana konturów) zostaną przedstawione – w formie pisemnej – przez wykonawcę prac

nadleśniczemu przed przekazaniem prac terenowych, w celu podjęcia – również w formie pisemnej – decyzji przez nadleśniczego o sposobie ujęcia w projekcie planu urządzenia lasu.

Wykonawca prac za podstawę stanu posiadania nadleśnictwa przyjmie rejestr gruntów sporządzony na podstawie prac przygotowawczych weryfikujących dane ewidencyjne i zaakceptowany przez nadleśniczego. Zmiany ewidencyjne zaistniałe po przekazaniu wykonawcy danych wyjściowych należy również przekazywać i dokumentować właściwymi protokołami.

Niezgodności stwierdzone w trakcie terenowych prac taksacyjnych zostaną protokołarnie uzgodnione i spisane jako dodatkowe elementy korygujące stan posiadania – w formie protokołu rozbieżności.

4. Korekty podziału powierzchniowego oraz oznaczanie granic oddziałów.

Podział powierzchniowy oraz numeracja oddziałów zasadniczo powinna pozostać bez zmian. Ewentualne drobne korekty wykonawca uzgodni z nadleśnictwem i przedłoży do akceptacji komisji odbioru prac terenowych oraz do zatwierdzenia podczas NTG.

Granice wyłączeń taksacyjnych należy zaktualizować wykorzystując ortofotomapę i pomiary uzupełniające. Wyłączenia leśne tworzące drzewostany nasienne wyłączone i rezerwy, zasadniczo powinny pozostać pod tym samym adresem i z tą samą powierzchnią. Jeśli zachowanie tych parametrów nie będzie możliwe (z różnych względów), pozycje takie wymagają zgłoszenia i konsultacji z nadleśnictwem.

Należy wyszczególnić linie podziału przestrzennego lasu (tzw. linie oddziałowe) wymagające poszerzenia lub oczyszczenia. Prace z zakresu uzupełnienia i konserwacji znaków oddziałowych, jak również prace dotyczące ewentualnego poszerzenia i oczyszczenia linii podziału przestrzennego lasu nadleśnictwo winno zrealizować po zakończeniu prac nad projektem planu u.l.

5. Oznaczenie niewyraźnych granic wyłączeń oraz ujmowanie w planie urządzenia lasu, gruntów stanowiących współwłasność.

Niewyraźne i trudne do identyfikacji w terenie granice pododdziałów należy oznaczać na wylotach i skrzyżowaniach „obrączkami na czerwono”, wykonywanymi na korze (na wysokości około 1,5 m) oraz znakami kierunkowymi „na czerwono”. Na drzewach o cienkiej korze oznaczenia można wykonywać w inny sposób, np. farbą (spray) lub kredą (lubryka).

Grunty stanowiące współwłasność nie są elementem planowania urządzeniowego. Dla celów ewidencyjnych należy je ująć dodatkowo, po podsumowaniu danych inwentaryzacyjnych i zestawień projektu planu u.l.

6. Wykorzystanie zdjęć lotniczych do planu urządzenia lasu.

Wykonanie aktualnej ortofotomapy planowane jest w bieżącym roku w ramach przetargu centralnego w DGLP.

Opracowanie wpłynie na lepsze uszczegółowienie danych opisowych oraz dokładniejsze aktualizowanie i uzupełnianie treści map.

7. Ujmowanie cech drzewostanów w planie urządzenia lasu.

Niektóre cechy drzewostanów należy opisać (w zakresie i na zasadach określonych w § 26 instrukcji u.l.) poprzez weryfikację opracowań i dokumentów glebowosiedliskowych,

poprzednich planów u.l. oraz konkretnych ustaleń widocznych cech drzewostanów na gruncie.

Nadleśnictwo dodatkowo przygotowuje i przekazuje wykonawcy projektu planu u.l. specyficzne, udokumentowane wykazy drzewostanów celem ujawnienia ich cech.

8. Wykonanie inwentaryzacji zasobów drzewnych, w tym decyzja w sprawie inwentaryzacji miąższości podrostu.

Zgodnie z IUL, inwentaryzacja zasobów drzewnych przeprowadzona zostanie statystyczną metodą reprezentacyjną z zastosowaniem warstw gatunkowo-wiekowych oraz losowego rozdziału kołowych powierzchni próbnych. Warstwy stratyfikacyjne ustalone zostaną na nowej, aktualnej bazie nadleśnictwa, po przeprowadzeniu taksacji. Miąższość podrostu nie będzie rejestrowana.

9. Zastosowanie jednostek kontrolnych.

Nie zachodzi potrzeba stosowania jednostek kontrolnych.

10. Szacowanie uszkodzeń w uprawach i młodnikach.

W związku ze specyfiką nadleśnictwa, zgodnie z § 39 pkt 7 IUL orientacyjne główne przyczyny uszkodzeń OWADY oraz GRZYBY będą, dodatkowo kodowane wg rodzaju czynnika sprawczego (do 3 rodzajów szkodnika lub patogena).

11. Pomiar drewna martwego.

Obliczenia i zestawienia drewna martwego w całym nadleśnictwie należy wykonać w oparciu o § 62 IUL na podstawie pomiarów przeprowadzanych na co dziesiątej powierzchni próbnej zakładanej dla celów inwentaryzacji miąższości metodą reprezentacyjną w każdej warstwie gatunkowo-wiekowej. Wyniki inwentaryzacji drewna martwego, a także wytyczne i wskazania w tym zakresie ze szczególnym uwzględnieniem obszarów Natura 2000 i siedlisk przyrodniczych opisać w Programie Ochrony Przyrody.

12. Podział na obręby leśne oraz podział na leśnictwa.

Nadleśnictwo Dretyn jest nadleśnictwem jednoobróbowym.

Podział na leśnictwa należy przyjąć zgodnie z zarządzeniem nadleśniczego. Nadleśnictwo udostępni wykonawcy zarządzenie w terminie do końca 2018 r.

13. Zdefiniowanie obszarów zagrożonych uporczywym występowaniem szkód.

Na podstawie danych z ZOL i ustaleń własnych nadleśnictwo przygotowuje materiały definiujące obszary zagrożone uporczywym występowaniem szkód. Obszary te winny być zdefiniowane poprzez naniesienie ich konkretnych granic na mapach przeglądowych oraz opracowanie ich wykazów z zestawieniem powierzchni.

Granice tych obszarów winny być zaktualizowane w uzgodnieniu z nadleśnictwem i właściwym ZOL na podstawie analizy przestrzennego rozkładu zainwentaryzowanych podczas taksacji uszkodzeń drzewostanów. Ostateczne granice tych obszarów należy zamieścić w projekcie nowego planu u.l. na mapie przeglądowej ochrony lasu. Opis taksacyjny drzewostanów w pierwotnych ogniskach gradacyjnych szkodników pierwotnych sosny należy uzupełnić odpowiednią adnotacją w informacjach dodatkowych.

14. Terminy i sposoby kontroli prac urzędzeniowych.

Zobowiązuje się wykonawcę projektu planu u.l. do kontroli wewnętrznej potwierdzonej stosowną dokumentacją.

Ze strony zamawiającego, kontrole i odbiory robót urzędzeniowych zostaną przeprowadzone zgodnie z uregulowaniami wewnętrznymi, tj. zgodnie (m.in.) z Zarządzeniem nr 63 DGLP z dnia 13.08.2002 r. Kontrole formalnie udokumentowane protokołami, będą realizowane sukcesywnie – jako potwierdzenie zaawansowania prac oraz etapowo – jako odbierające poszczególne ich części. W imieniu Dyrektora RDLP w Szczecinku obowiązek ten będzie realizowany przez osoby i zespoły do tego powołane, i tak:

- ⇒ przedstawiciele RDLP w Szczecinku z możliwym udziałem przedstawicieli nadleśnictwa, będą prowadzić bieżące kontrole zaawansowania prac w toku całego okresu realizacji projektu planu u.l.
- ⇒ zespół zadaniowy do kontroli i odbioru robót urzędzeniowych, przeprowadzi końcowe kontrole i odbiory prac taksacyjnych, opracowanych i zestawionych oraz ocenią ich przydatność do opracowań kameralnych, w terminie do **31 grudnia 2018 r.**
- ⇒ zespół kontroli pomiaru miąższości, przeprowadzi test kontroli pomiarów na powierzchniach próbnych kołowych, w terminie do **30 czerwca 2019 r.**
- ⇒ zespół zadaniowy do kontroli i odbioru robót urzędzeniowych, przeprowadzi końcową kontrolę i odbiór całości projektu planu u.l. oceniając jego kompletność i merytoryczną zgodność z umową, przepisami prawa oraz wytycznymi i ustaleniami w tym zakresie.

15. Docelowa sieć drogowa nadleśnictwa.

Nadleśnictwo udostępni wykonawcy projektu planu u.l. opracowanie docelowej sieci drogowej nadleśnictwa, celem uwzględnienia w nowym projekcie planu u.l. parametrów dróg określonych podczas inwentaryzacji. Stwierdzone rozbieżności pomiędzy przedmiotowym opracowaniem a stanem na gruncie wykonawcy projektu planu u.l. winien zgłosić nadleśnictwu w formie wykazu rozbieżności docelowej sieci drogowej nadleśnictwa.

16. Ustalenia dotyczące postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania PUL na środowisko i na obszary Natura 2000.

Zgodnie z § 129 instrukcji u.l. (oraz z Ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko - Dz. U. z 2016 r., poz. 353 ze zm.) postępowanie w sprawie strategicznej oceny oddziaływania planu urzędzenia lasu na środowisko i na obszary Natura 2000, powinno obejmować:

- 1) Uzgodnienie pomiędzy Dyrektorem RDLP a Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska (RDOŚ) oraz Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym (PWIS), zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania planu urzędzenia lasu na środowisko i na obszary Natura 2000,
- 2) Sporządzenie prognozy oddziaływania planu urzędzenia lasu na środowisko i na obszary Natura 2000,
- 3) Wystąpienie od RDOŚ oraz PWIS z wnioskiem i uzyskanie opinii dotyczących projektu planu urzędzenia lasu oraz prognozy oddziaływania planu urzędzenia lasu na środowisko i na obszary Natura 2000,
- 4) Zapewnienie możliwości udziału społeczeństwa w postępowaniu, poprzez:
  - ⇒ ogłoszenia w BIP i prasie lokalnej,
  - ⇒ możliwość składania uwag i wniosków do założeń planu urzędzenia lasu,
  - ⇒ możliwość zapoznania się z projektem planu u.l. i składanie uwag,

⇒ możliwość udziału w Komisji Projektu Planu mającej charakter debaty publicznej.

17. Sprawy organizacyjne.

W toku całego okresu prac nad projektem planu u.l. zobowiązuje się nadleśnictwo oraz wykonawcę projektu planu u.l. do szerokiej i aktywnej współpracy merytorycznej, zarówno między sobą, jak i z przedstawicielami urzędów, samorządów, przedsiębiorców leśnych oraz organizacjami zainteresowanymi gospodarką leśną i ochroną przyrody w lasach nadleśnictwa, czego efektem winny być bieżące ustalenia i wyjaśnianie aspektów problemowych.

Zobowiązuje się wykonawcę projektu planu u.l., aby przed rozpoczęciem prac zgłosił ten fakt nadleśnictwu celem uzgodnienia (w formie „narady roboczej”) dogodnych form komunikacji oraz wzajemnego udostępniania danych i materiałów, które posłużą etapowym uzgodnieniom wyników prac.

Część B – ZAŁOŻENIA DO PLANU URZĄDZENIA LASU.

1. Obszary chronione i funkcje lasu.

1.1 Wytyczne dla obszarów chronionych w nadleśnictwie.

- ⇒ rezerwaty przyrody – uwzględnić w planie u.l. plany ochrony (ew. zadania ochronne); uwzględnić projekty planów ochrony wskazane przez właściwe RDOŚ; uzgodnić z RDOŚ projekt planu u.l. w części dotyczącej otuliny rezerwatu w zakresie ustaleń planu, mogących negatywnie wpłynąć na ochronę przyrody rezerwatu;
- ⇒ obszary chronionego krajobrazu – przestrzegać w planie urządzenia lasu zakazów wprowadzonych uchwałą sejmiku województwa w sprawie utworzenia obszarów chronionego krajobrazu, zgodnie z art. 24, ust.1 ustawy o ochronie przyrody;
- ⇒ obszary Natura 2000 – uwzględnić w planie u.l. ustalenia planów zadań ochronnych lub planów ochrony dla obszaru Natura 2000; uwzględnić projekty planów zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 wskazane przez RDOŚ;
- ⇒ parki krajobrazowe – uwzględnić w planie u.l. ustalenia planu ochrony parku;
- ⇒ użytki ekologiczne – przestrzegać zakazów wprowadzonych uchwałą rady gminy w sprawie ustanowienia użytków ekologicznych, zgodnie z zapisami art. 45, ust.1 ustawy o ochronie przyrody;
- ⇒ pomniki przyrody – uwzględnić w planie u.l. ewentualne zalecenia odnośnie realizacji czynnej ochrony obiektów uznanych za pomniki przyrody, określone w aktach prawnych uznających pomniki przyrody;
- ⇒ strefy ochronne miejsc rozrodu i regularnego przebywania ptaków – uwzględnić w planie u.l. postanowienia ochronne określone w decyzjach administracyjnych ustalających strefy ochrony;
- ⇒ lasy ochronne – uwzględnić w planowaniu szczegółowym kategorii lasów ochronnych wyszczególnione w art. 15 ustawy o lasach;
- ⇒ „ostoje różnorodności biologicznej” – wyłączyć z użytkowania głównego;
- ⇒ stanowiska archeologiczne – uwzględnić w planie u.l. lokalizację stanowisk archeologicznych zgodnie z danymi znajdującymi się u Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków;
- ⇒ cmentarze i miejsca pamięci oraz parki – uwzględnić w planie urządzenia lasu lokalizację miejsc i zweryfikować obiekty zabytkowe z danymi znajdującymi się u Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków;
- ⇒ lasy HCVF – uwzględnić w planie u.l. lokalizację lasów o szczególnych walorach przyrodniczych.

1.2 Funkcje lasu.

Zgodnie z § 25 instrukcji u.l. dla celów planowania urządzeniowego należy przyjąć podział – w zależności od dominującej roli pełnionych funkcji ochronnych - na 3 podstawowe (główne) grupy lasów: lasy rezerwatowe, lasy ochronne oraz lasy gospodarcze.

2. Typy siedliskowe lasu oraz potrzeba ich ewentualnego uzupełnienia o rozpoznane leśne siedliska przyrodnicze.

Zgodnie z § 22 instrukcji u.l. typ siedliskowy lasu (TSL) należy określić dla gruntów leśnych zalesionych i niezalesionych (bez gruntów związanych z gospodarką leśną) oraz dla gruntów nieleśnych przeznaczonych do zalesienia. Dodatkowo w wyłączeniach z rozpoznanymi siedliskami przyrodniczymi, opis TSL winien być rozszerzony o rodzaj leśnego siedliska przyrodniczego (LSP).

3. Typy drzewostanów.

Dla poszczególnych TSL, bez względu na przynależność do poszczególnych mezoregionów przyrodniczo-leśnych, przyjmuje się typy drzewostanów (TD) określające formy docelowych zestawów pożądanych gatunków drzew, spodziewane do uzyskania w wieku dojrzałości drzewostanu do odnowienia.

Szczegółowe [zestawienie przyjętych TD](#) (oraz orientacyjne składy gatunkowe odnowień) przedstawia [tabela zamieszczona w rozdziale 9 Wytyczne w sprawie hodowli lasu](#).

Dla każdego wyłączenia, dla którego określa się TSL należy przyjąć jeden z wariantów TD, kierując się stanem siedliska, stopniem uwilgotnienia oraz specyfiką i stanem zbiorowiska roślinnego. Przyjęty w ten sposób TD dla wyłączeń z rozpoznaniem LSP zapewni ich ochronne cele gospodarowania a dla pozostałych wyłączeń stanowić będzie ramy hodowlane.

W trakcie 10-letniej realizacji planu u.l. dopuszcza się w konkretnym drzewostanie modyfikację przyjętego w trakcie opracowywania planu u.l TD (w ramach przyjętych wariantów), jeśli jest to uzasadnione względami hodowlanymi.

4. Wiek rębności.

Przyjmuje się następujące **przeciętne wieki rębności** dla głównych gatunków drzew. Odpowiadają one zakresom wieków rębności określonym dla nadleśnictwa w wykazie zamieszczonym w rozdziale VIII instrukcji u.l. dla So, Św, Jd, Bk, i Db a dla pozostałych gatunków odpowiadają kryteriom określonym w § 83 ust.3 instrukcji u.l.:

Gatunek	Przeciętny wiek rębności
Db, Js	140
Bk, Jd	110
So, Md	100
Św, Dg, Brz, Gb, Ol, Jw.	80
Os, Ol odroślowa	60
Tp, Olsz	40

Przeciętne wieki rębności służą głównie do obliczania cząstkowych etatów użytkowania rębego według dojrzałości drzewostanów oraz tworzą podstawy do określania indywidualnych wieków dojrzałości rębnej dla poszczególnych drzewostanów.

Indywidualny **wiek dojrzałości rębnej drzewostanu**, należy określić dla każdego drzewostanu z dokładnością do 10 lat według następujących zasad:

- 1) Dla drzewostanów młodszych, dla których określa się dwucyfrową jakość hodowlaną wiek dojrzałości rębnej drzewostanu winien być zgodny z przeciętnym wiekiem rębności przyjętym dla gatunku panującego w drzewostanie,
- 2) Dla drzewostanów, dla których określa się jednocyfrową jakość techniczną (starszych lub kwalifikujących się do przebudowy pełnej) wiek rębności drzewostanu, nazywany też wiekiem dojrzałości rębnej drzewostanu lub wiekiem dojrzałości drzewostanu do odnowienia, określa się indywidualnie. Może on, lecz nie musi być zgodny z przeciętnym wiekiem rębności dla gatunku panującego w drzewostanie, tzn. można przyjąć wartość niższą lub wyższą, uwzględniając:
  - ⇒ rzeczywisty skład gatunkowy drzewostanu,
  - ⇒ jakość techniczną gatunku panującego w drzewostanie,
  - ⇒ stopień uszkodzenia drzewostanu,

- ⇒ zgodność składu gatunkowego drzewostanu z TD,
- ⇒ przyjęte okresy: odnowienia, uprzęgnięcia lub przebudowy drzewostanu,
- ⇒ „Wytyczne w sprawie kryteriów i postępowania przy określaniu indywidualnego wieku dojrzałości do odnowienia drzewostanów” (rozdział VIII instrukcji u.l.).

5. Podział lasów nadleśnictwa na gospodarstwa.

Dla celów planowania urzędzeniowego w nadleśnictwie tworzy się:

Gospodarstwo specjalne (S), obejmujące obszary funkcjonalne pełniące funkcje specyficzne w nadleśnictwie, których realizacja wymaga ograniczenia lub zaniechania funkcji produkcyjnych. Zaliczyć tu należy:

- ⇒ rezerwaty przyrody wraz z ich otuliną;
- ⇒ projektowane i proponowane (z opracowaną dokumentacją) rezerwaty;
- ⇒ lasy glebochronne na stokach o nachyleniu powyżej 45° oraz na stromych zboczach jarów, wąwozów i wzgórz;
- ⇒ lasy stanowiące ostoje zwierząt podlegających ochronie gatunkowej;
- ⇒ lasy wodochronne w strefach ochronnych ujęć wody i źródeł wody;
- ⇒ lasy na gruntach wpisanych do rejestru zabytków i ze stanowiskami arch. w strefie „W”;
- ⇒ lasy na siedliskach bagiennych: Bb, BMb, LMb, Lł oraz na siedlisku Bs;
- ⇒ lasy ze źródłiskami i inne, cenne pod względem przyrodniczym lub krajobrazowym, w szczególności na gruntach przyległych do rzek;
- ⇒ ostoje różnorodności biologicznej;
- ⇒ lasy na których zainwentaryzowano siedliska przyrodnicze NATURA 2000 o znaczeniu priorytetowym.

Gospodarstwo wielofunkcyjnych lasów ochronnych (O), obejmujące obszary uznanych lasów ochronnych z wiodącą funkcją ochronną (środowiskotwórczą), której realizacja nie wymaga ograniczenia lub zaniechania funkcji produkcyjnych.

Gospodarstwo wielofunkcyjnych lasów gospodarczych (G), obejmujące pozostałe obszary z wiodącą funkcją produkcyjną, której realizacja powinna uwzględnić wymogi ochrony przyrody. W gospodarstwie tym, dla potrzeb obliczenia etatów cząstkowych wyodrębnić należy obszary kwalifikujące się do jednolitych sposobów zagospodarowania.

W warunkach nadleśnictwa będzie to: zrębowy (GZ) lub przerębowo-zrębowy (GPZ) sposób zagospodarowania – zależnie od rębni projektowanej zgodnie z tabelą zamieszczoną poniżej (w punkcie 6).

6. Wytyczne w sprawie cięć rębnych.

Przyjmuje się następujący schemat projektowania rodzajów rębni w zależności od przyjętych TSL i przyjętych dla nich TD:

TSL	TD	Rębnia zasadnicza	Rębnia zastępcza
Bs	*nie przewiduje się użytkowania rębego	IV / V	
Bśw	So	I	II
Bw	So, ŚwSo, ŚwBrz, SoŚw	I	II
Bb	*nie przewiduje się użytkowania rębego	II / III / IV	
BMśw	So, BkSo, ŚwSo, DbSo	I	II, III
BMw	ŚwSo, SoŚw, DbSo, So, BrzSo, ŚwBrz	I	II, III
BMb	*nie przewiduje się użytkowania rębego	II / III / IV	
LMśw	BkSo, DbSo, BkŚw, SoDb, ŚwDb	III	I, II
	Bk, SoBk, ŚwBk	II	I, III
LMw	DbSo, DbŚw, SoDb, ŚwDb	III	I, II
	BrzOl, ŚwSo, SoŚw	I	II, III
LMb	*nie przewiduje się użytkowania rębego	II / III / IV	
Lśw	Bk, DbBk, BkDb	II	I, III
Lw	JsDb, Db	II	I, III
Lł	*nie przewiduje się użytkowania rębego	II / III / IV	
Ol	Ol	I	II, III
OlJ	Ol	I	II, III
	OlJs	II	I, III

* za wyjątkiem odślaniania pojawiających się wartościowych odnowień naturalnych oraz sytuacji kłeskowych

Ponadto na siedliskach przyrodniczych:

LSP	Nazwa siedliska	Sposób zagospodarowania
2180	Lasy mieszane i bory na wydmach nadmorskich	II / III / IV
9110	Kwaśne buczyny	II / III / IV
9130	Żyzne buczyny	II / III / IV
9160	Grąd subatlantycki	II / III / IV
9190	Kwaśne dąbrowy	II / III / IV
91D0	Bory i lasy bagienne	Pozostawienie drzew do śmierci fizjologicznej celem wzbogacenia próchnicy, sprzyjanie odnowieniu naturalnemu
91E0	Łęgi wierzbowo- topolowo- olszowo- jesionowe	II / III / IV
	Źródłiskowe lasy olszowe na niżu	Pozostawienie drzew do śmierci fizjologicznej celem wzbogacenia próchnicy, sprzyjanie odnowieniu naturalnemu
91F0	Łęgowe lasy dębowo- wiązowo-jesionowe	II / III / IV
91T0	Bory chrobotkowe	IV / V

Wskazania gospodarcze dotyczące użytkowania rębego powinny zawierać: rodzaj czynności (rębni), pilność czynności (fakultatywnie), numer działki manipulacyjnej (fakultatywnie), powierzchnię zabiegu i pozyskanie miąższości w procentach.

Przy projektowaniu rodzaju oraz lokalizacji cięć rębnych należy przestrzegać następujących zasad:

- 1) Podczas planowania procesów odnowieniowych, bez względu na przynależność drzewostanów do poszczególnych gospodarstw, należy uwzględnić:
  - ⇒ przyjęty cel hodowlany (TD)
  - ⇒ ograniczenia i nakazy prawne wynikające z funkcji pełnionych przez poszczególne drzewostany,
  - ⇒ zasady i wytyczne zawarte w aktach normalizacji wewnętrznej w PGL LP.
- 2) Priorytetowo, w pierwszej kolejności inicjować i kształtować naturalne procesy odnowieniowe, oraz wykorzystywać istniejące już odnowienie naturalne.
- 3) W gospodarstwie specjalnym i lasów ochronnych projektowane użytkowanie rębne będzie wynikało ze stwierdzonych na gruncie potrzeb ochronnych i hodowlanych, co nie może zakłócić pełnienia przez te drzewostany funkcji, dla których zostały włączone do tych gospodarstw.
- 4) Na siedliskach bagiennych (Bb, BMb, LMb, Lł) oraz Bs należy zrezygnować z użytkowania rębego za wyjątkiem odsłaniania pojawiających się wartościowych odnowień naturalnych oraz za wyjątkiem sytuacji kłęskowych.
- 5) Dla zapewnienia wymogów oraz zachowania ładu przestrzenno-czasowego, cięcia projektować w ramach ostępów stałych przyjętych w poprzednim planie u.l. z ewentualną optymalizacją ich zasięgów podyktowaną sytuacją obecną (korekta ładu przestrzennego, grunty przyjęte, ograniczenia lub wyłączenia z użytkowania itp.).
- 6) W celu przyspieszenia procesu odnowienia w ostępach, w których występują zakłócenia ładu przestrzenno-czasowego należy kontynuować cięcia w ramach tzw. ostępów przejściowych.
- 7) W przypadku znacznej koncentracji w ostępie drzewostanów jednowiekowych i jednogatunkowych:
  - ⇒ wymagających działań odnowieniowych wskazane jest zakładanie **wrębów**;
  - ⇒ młodszych, wymagających przygotowania do użytkowania rębego, wskazane jest projektowanie **rozrębów**.
- 8) Dopuszcza się większe stosowanie rębni IA, zwłaszcza w dużych obszarach drzewostanów rębnych i starszych.
- 9) Projektując procesy odnowieniowe drzewostanów należy określić:
  - ⇒ rodzaje rębni i % poboru miąższości - elementy techniczne rębni rozumiane jako sposoby wykonywania cięć,
  - ⇒ wielkość, kształt i położenia działek manipulacyjnych – elementy przestrzenne rębni,
  - ⇒ okresy odnowienia (uprzątnięcia, przebudowy) – elementy czasowe rębni.
- 10) W drzewostanach w klasie odnowienia (KO) i klasie do odnowienia (KDO), gdzie rozpoczęto już procesy odnowieniowe, zasadniczo należy kontynuować rodzaj użytkowania rębego zastosowany w poprzednim planie u.l.
- 11) Przy projektowaniu zrębów przebiegających wzdłuż całego oddziału, czynnikiem determinującym wielkość zrębu będzie jego szerokość; w innych przypadkach decydującym kryterium winna być powierzchnia zrębu.

- 12) Dopuszcza się stosowanie rębni zupełnej w litych świerczynach i w drzewostanach ze znaczną przewagą świerka (bez względu na typ siedliskowy lasu) oraz w lasach wodochronnych na słabych siedliskach borowych.
- 13) Drzewa mateczne łącznie z otuliną i drzewami porównawczymi nie podlegają wyrębowi. Jeżeli w GDN lub innym zakłada się zręb, to wokół każdego drzewa matecznego należy pozostawić otulinę o promieniu min. 20 m, aby mieściły się w niej także istniejące drzewa porównawcze.
- 14) W celu pozostawienia fragmentów starodrzewu (do 5% powierzchni manipulacyjnej) wraz z nienaruszonymi warstwami dolnymi aż do naturalnego ich rozpadu, należy planować schematycznie 95% miąższości do pozyskania przy projektowaniu rębni I oraz przy projektowaniu usunięcia drzewostanu z powierzchni międzygniazdowej w rębniach IIIa i IId.
- 15) Nie jest konieczne pozostawianie fragmentów starodrzewu (planować 100%) w przypadku:
  - ⇒ zagrożenia trwałości pozostawianego fragmentu starodrzewu (w tym: lite świerczyny, drzewostany w fazie rozpadu, znacznie uszkodzone itp.),
  - ⇒ zagrożenia bezpieczeństwa ludzi i mienia,
  - ⇒ zrębów o powierzchni mniejszej niż 1 ha,
  - ⇒ zlokalizowania cięć w bloku upraw pochodnych,
  - ⇒ działki zrębowej z której w trakcie rozplanowania cięć rębnych wyłączono i pozostawiono fragment d-stanu np. otaczający bagno, wąwóz czy leżący przy cieku wodnym, w efekcie czego pozostawienie starodrzewu odnosić się będzie do całego oddziału lub ostępu, a nie działki zrębowej.
- 16) Bezpośrednio przy źródłiskach, rzekach i jeziorach pozostawia się strefy ochronne bez stosowania cięć zupełnych. W drzewostanach takich na etapie planowania należy wydzielić **pas o szerokości zbliżonej do wysokości gatunku panującego w drzewostanie**, w którym kształtować się będzie strefę przejściową innym sposobem zagospodarowania. Dopuszcza się projektowanie cięć zupełnych (zrębów zupełnych i usuwanie drzewostanu z powierzchni międzygniazdowej w rębniach IIIa i IId) w sytuacjach gdy ekoton taki można kształtować w ramach 5% powierzchni pozostawionych fragmentów starodrzewu.
- 17) Ze względów bezpieczeństwa w ruchu komunikacyjnym, przy planowaniu rębni nie pozostawiać przy drogach krajowych i wojewódzkich oraz przy szlakach kolejowych pasów starodrzewu, a pozostawione w poprzednich latach pasy starodrzewu projektować do cięć rębnych (w tym także rębni zupełnej), celem tworzenia stref przejściowych (ekotonów) zgodnie z zapisami § 27 ZHL. O sposobie tworzenia stref przejściowych decyduje nadleśniczy.
- 18) Działki manipulacyjne (działki zrębowe, pasy, smugi itp.) należy schematycznie planować w postaci pasów o prostych liniach. Wskazanie z § 31 ust.6 zasad hodowli lasu, że zalecany jest zatokowy lub schodkowy przebieg linii zrębowej należy traktować jako wytyczne techniczne dla realizującego plan. Natomiast w celu urozmaicenia przebiegu działek manipulacyjnych, należy na etapie planowania wykorzystać naturalne granice wyłączeń, drogi, rowy itp. szczegóły terenowe.

19) Przyjmuje się następujące średnie okresy odnowienia:

Gospodarstwo	Sposób zagospodarowania		
	Rębnia IIIa	Rębnia IV	Pozostałe rębnie złożone
„S”	10	40	30
„O”	10	40	30
„GPZ”	10	30	20

20) Czynności pilne projektować w przypadku konieczności:

- ⇒ niezwłocznego odsłaniania młodego pokolenia w drzewostanach KO,
- ⇒ pilnego uporządkowania drzewostanów po szkodach lub klęskach.

Nadleśnictwo prześle wykonawcy wykaz pozycji rębnych planowanych do wykonania w ostatnim roku planu u.l. tj. 2019 r.

W związku z taksacją lasu wykonywaną w 2018 r., zobowiązuje się nadleśnictwo do całkowitej realizacji cięć rębnych w ramach dotychczasowego planu do końca września 2019 r.

Ostateczna wersja projektu planu cięć wraz z wielkością przyjętego etatu użytków rębnych winna być protokołarnie uzgodniona z nadleśnictwem przed NTG. Dodatkowo wykonawca projektu planu u.l. winien uzgodnić z nadleśnictwem wykaz cięć rębnych planowanych do wykonania w 2020 r. (w 1 roku obowiązywania planu).

W opisanym ogólnym należy szeroko opisać wymogi wynikające z ZHL, zasad i kryteriów certyfikacji FSC oraz kryteriów i wskaźników trwałego i zrównoważonego zagospodarowania lasów PEFC w kwestii postępowania z cięciami wzdłuż cieków wodnych, bagien, zbiorników wodnych z uwzględnieniem elementów specyficznych i szczególnych dla nadleśnictwa.

7. Priorytety dotyczące przebudowy drzewostanów oraz szczegółowe wytyczne w sprawie sporządzenia „Wykazu drzewostanów kwalifikujących się do przebudowy”.

W toku prac urzędniowych, wykonawca projektu planu u.l. winien sporządzić „Wykaz drzewostanów kwalifikujących się do przebudowy” (według wzoru nr 3). Zasadniczą podstawą do określenia potrzeb przebudowy winna być indywidualna ocena każdego drzewostanu pod kątem zapewnienia osiągnięcia celów trwale zrównoważonej i wielofunkcyjnej gospodarki leśnej, biorąc pod uwagę następujące jego elementy: stabilność, wiek, stopień uszkodzenia, jakość, stopień zgodności składu gatunkowego z przyjętym dla niego typem drzewostanu oraz warunki środowiskowe a możliwość prowadzenia przebudowy.

Biorąc pod uwagę powyższe zasady i specyfikę nadleśnictwa przyjmuje się następujące priorytety kwalifikowania drzewostanów do poszczególnych grup przebudowy:

A. Drzewostany do pilnej przebudowy pełnej, rozpoczynanej przy zastosowaniu użytkowania rębne w I 10-leciu;

- ⇒ drzewostany niestabilne w fazie rozpadu o niskim zadrzewieniu, zasadniczo z przewagą gatunków iglastych, wymagające przebudowy sposobem zrębowym,
- ⇒ drzewostany trwale i w znacznym stopniu uszkodzone,
- ⇒ drzewostany o składzie gatunkowym niezgodnym oraz drzewostany na gruntach porolnych o składzie gatunkowym częściowo zgodnym z przyjętym dla nich typem

drzewostanu, które osiągnęły przyjęty schematycznie wiek rębności drzewostanu w wielkości wynikającej wprost z wieku rębności dla gatunku głównego w drzewostanie, ⇒ drzewostany o składzie gatunkowym niezgodnym oraz drzewostany na gruntach porolnych o składzie gatunkowym częściowo zgodnym z przyjętym dla nich typem drzewostanu, którym ze względu na niestabilność, uszkodzenia lub mierną jakość, obniżono indywidualny wiek rębności drzewostanu.

B. Drzewostany do stopniowej przebudowy pełnej, rozpoczynanej w I 10-leciu bez zastosowania użytkowania rębego, z wykorzystaniem odnowień wyprzedzających rębnie przewidywaną w następnym 10-leciu;

Drzewostany o składzie gatunkowym niezgodnym oraz drzewostany na gruntach porolnych o składzie gatunkowym częściowo zgodnym z przyjętym dla nich typem drzewostanu, które nie osiągnęły jeszcze przyjętego schematycznie wieku rębności drzewostanu w wielkości wynikającej wprost z wieku rębności dla gatunku głównego w drzewostanie, zasadniczo w kolejności:

⇒ drzewostany o niższym zadrzewieniu, stosunkowo stabilne i dobrej jakości,

⇒ drzewostany wymagające przygotowania do wprowadzenia odnowienia poprzez odpowiednie cięcia trzebieżowe.

C. Drzewostany do przebudowy częściowej w ramach cięć pielęgnacyjnych

Drzewostany o składzie gatunkowym częściowo zgodnym z przyjętym dla niego typem drzewostanu oraz drzewostany na gruntach porolnych (bez względu na stopień zgodności), o niepełnym zwarciu, osłabione, zasadniczo w IIb i IIIa klasie wieku, w których zaplanowano wprowadzenie dolnego piętra lub dolesienia luk i przerzedzeń na znaczącej powierzchni.

Wykaz, tak zgrupowanych drzewostanów kwalifikujących się do przebudowy wykonawca projektu planu u.l. uzgodni z nadleśnictwem i przedłoży do akceptacji komisji odbioru prac terenowych oraz do zatwierdzenia podczas NTG.

8. Wytyczne w sprawie pielęgnowania lasu.

Mając na względzie naturalne zmiany faz rozwojowych drzewostanów w 10-letnim okresie planowania, przyjmuje się zasadę, iż projektowane wskazania gospodarcze odnośnie pielęgnowania lasu winny uwzględniać aktualne fazy rozwojowe drzewostanów oraz stwierdzone na gruncie aktualne potrzeby z zakresu pielęgnowania. Tak zaprojektowane wskazania gospodarcze określą charakter i kierunek zabiegów pielęgnacyjnych w poszczególnych drzewostanach. Nie ogranicza (a wręcz wskazuje) to możliwości stosowania kolejnych zabiegów pielęgnacyjnych wykonywanych w 10-letnim okresie, a wynikających z bieżących potrzeb hodowlanych.

- 1) Zabiegi pielęgnacyjne planować w całych wyłączeniach (bez redukowania powierzchni zabiegu).
- 2) Nie określać nawrotów zabiegu w 10-leciu (projektować jednorazowo, tj. bez zwielokrotniania o przewidywane nawroty).
- 3) Pielęgnowanie upraw (**istniejących**) - PU, pielęgnowanie młodników – PM, trzebieże wczesne – TW oraz trzebieże późne – TP, projektować oddzielnie, bez łączenia kolejnych czynności, w wyłączeniach z realną potrzebą wykonania zabiegu (w zależności od fazy rozwojowej) – **jako pierwszego w okresie obowiązywania planu.**
- 4) Dla ww. zadań obligatoryjnych dot. PU wykonawca projektu planu **sporządzi wykaz** wydzieleń (wg leśnictw) z podaniem: adresu, powierzchni oraz wskazania gospodarczego.

- 5) Nie planować szczegółowo powierzchni pielęgnowania projektowanych upraw, jak również wielkości projektowanych poprawek i uzupełnień w projektowanych uprawach – potrzeby z tego zakresu należy ująć łącznie w opisie ogólnym, określając poziom procentowy w odniesieniu do powierzchni projektowanych upraw, odpowiednio:
- ⇒ poprawki i uzupełnienia w projektowanych uprawach – **10 %**
  - ⇒ pielęgnowanie projektowanych upraw – **nie planować**
- 6) Zabiegi pilne projektować w przypadku:
- ⇒ występowania zaniedbań pielęgnacyjnych, szczególnie w drzewostanach młodszych klas wieku, wielogatunkowych, o zróżnicowanej dynamice wzrostu poszczególnych gatunków;
  - ⇒ planowania CP w drzewostanach w wieku 17-20 lat (lub zaplanować TW);
  - ⇒ planowania TW w drzewostanach w wieku 37-40 lat (lub zaplanować TP).
- 7) **W drzewostanach V i starszych klas wieku nie planować wskazań gospodarczych TP.** Dopuszcza się planowanie TP w d-stanach V i VI klasy wieku, w których gat. panującym jest Db oraz w d-stanach V klasy wieku, w których gat. panującym jest Bk.

9. Wytyczne w sprawie hodowli lasu.

Dla poszczególnych TSL i przyjętych dla nich wariantów TD, z uwzględnieniem rozpoznanych siedlisk przyrodniczych, przyjmuje się następujące orientacyjne udziały procentowe poszczególnych gatunków przy projektowaniu upraw:

Typy drzewostanów i orientacyjne składy gatunkowe odnowień

TSL	Kod Natura 2000	TD		Gatunki domieszkowe		Orientacyjny skład gatunkowy odnowienia
		gatunki główne	uszlachetniające (produkcyjne)	pomocnicze (pielęgnacyjne, bicenotyczne)		
Bs	-	So	Brz			So 90, Brz 10
	91T0	So	Brz			So 90, Brz 10
Bśw		So	Brz	Jrz		So 80-90, Brz i in. 10-20
	91T0	So	Brz			So 80-90, Brz i in. 10-20
Bw	-	So	Św, Brz	Ol		So 80, Św i in. 20
		ŚwSo	Brz	Ol		So 60, Św 30, Brz i in. 10
		ŚwBrz	So	Ol		Brz 50, Św 30, So i in. 20
		SoŚw	Brz	Ol		Św 40-50, So 40-50, Brz i in. 10
	2180	SoBrz		Ol, Jrz, Czm		Brz 70, So 30
Bb	-	So	Brz	Ol		So 80-90, Brz i in. 10-20
	91D0*	So	Brz			So 90, Brz 10
BMśw	-	So	Bk, Db, Św, Md, Brz	Kl, Lp, Jrz, Gb		So 80, Bk i in. 20
		BkSo	Db, Św, Md, Brz	Kl, Lp, Os, Jrz, Gb		So 60-70, Bk 20-30, Db i in. 10-20
		BkSo #	Db, Św, Md, Brz	Kl, Lp, Os, Jrz, Gb		So 80-90, Db i in. 10-20
		ŚwSo	Db, Md, Brz	Kl, Lp, Jrz, Gb		So 60, Św 30, Db i in. 10
		DbSo	Bk, Św, Md, Brz	Kl, Lp, Os, Jrz, Gb		So 60-70, Db 20-30, Bk i in. 10-20
	9110	SoBk	Db	Kl, Os, Jrz		Bk 60, So 30, Db i in. 10
	9130	SoBk	Db	Kl, Lp, Jrz, Gb		Bk 60, So 30, Db i in. 10
	9190	Db	So, Brz	Bk, Os		Db 80, So i in. 20

	9190	BkDb	So, Brz	Kl, Os, Jrz	Db 40, Bk 30, So i in. 30
BMw	-	ŚwSo	Db, Brz	Kl, Lp, Ol	So 50, Św 30, Db i in. 20
		SoŚw	Db, Brz	Kl, Lp, Ol	Św 40, So 40, Db i in. 20
		DbSo	Św, Brz	Kl, Lp, Ol	So 60-70, Db 20-30, Św i in. 10-20
		So	Db, Św, Brz	Kl, Lp, Ol	So 70, Db i in. 30
		BrzSo	Db, Św	Kl, Lp, Ol	So 50, Brz 30, Św i in. 20
		ŚwBrz	So, Db	Kl, Lp, Ol	Brz 50, Św 30, So i in. 20
	9190	SoDb	Brz, Bk	Kl, Ol, Os, Jrz	Db 50, So 30, Bk i in.20
	9190	Db	So, Brz	Ol, Os	Db 80, So i in. 20
9190	BkDb	So, Brz	Kl, Os, Jrz	Db 40, Bk 30, So i in. 30	
BMb	-	So	Brz, Św	Ol	So 80, Brz 10, Św 10
		SoŚw	Brz, Db	Ol	Św 50, So 30, Brz i in. 20
		ŚwSo	Brz		So 50, Św 30, Brz i in. 20
		BrzSo	Św	Ol	So 50, Brz 30, Św i in. 20
		SoBrz	Św	Ol	Brz 60, So 30, Św i in. 10
	91D0*	SoBrz	Św	Ol	Brz 60, So 30, Św i in. 10
	91D0*	So	Brz		So 90, Brz 10
	91D0*	Brz	So		Brz 90, So 10
LMśw	-	Bk	Db, Md, Dg, Św, Lp, Brz, Jw.	Kl, Gb, Os	Bk 80, Db i in. 20
		SoBk	Db, Md, Dg, Św, Lp, Brz, Jw.	Kl, Gb, Os	Bk 50, So 40, Db i in. 10
		BkSo	Db, Md, Dg, Św, Lp, Brz, Jw.	Kl, Gb, Os	So 60, Bk 30, Db i in. 10
		BkSo #	Db, Md, Dg, Św, Lp, Brz, Jw.	Kl, Gb, Os	So 90, Db i in. 10
		DbSo	Bk, Md, Dg, Św, Lp, Brz, Jw.	Kl, Gb, Os	So 60, Db 30, Bk i in. 10
		SoDb	Bk, Md, Dg, Św, Lp, Brz, Jw.	Kl, Gb, Os	Db 50, So 30, Bk i in. 20
		ŚwDb	So, Md, Dg, Brz, Lp, Jw.	Kl, Gb, Os	Db 50, Św 30, Bk i in. 20
		BkŚw	Db, So, Md, Dg, Brz, Lp, Jw.	Kl, Gb, Os	Św 50, Bk 30, Db i in. 20
		ŚwBk	Db, So, Md, Dg, Brz, Lp, Jw.	Kl, Gb, Os	Bk 50, Św 30, Db i in. 20
	9110	Bk	Db, So, Brz	Kl, Jw., Os	Bk 80, Db i in. 20
	9130	Bk	Db, Lp, Gb, Brz	Kl, Jw, Os	Bk 80, Db i in. 20
	9160	GbDb	Bk, So, Lp, Brz, Jw.	Kl, Os	Db 50, Gb 30, Bk i in. 20
	9160	BkDb	Gb, So, Lp, Brz, Jw.	Kl, Os	Db 50, Bk 30, Gb i in. 20
	9160	Db	Bk, So, Gb, Lp, Brz, Jw.	Kl, Os	Db 70, Bk i in. 30
	9190	Db	Bk, So, Brz, Os	Gb, Lp, Kl	Db 80, So i in. 20
	9190	BkDb	So, Brz, Os	Kl, Gb	Db 50, Bk 30, So i in. 20
LMw	-	SoDb	Św, Bk, Brz	Jw., Kl, Lp, Os	Db 50, So 30, Św i in. 20
		DbSo	Św, Brz, Bk	Jw., Kl, Lp, Os	So 50, Db 30, Św i in. 20
		BrzOl	Św	Jw., Kl, Lp, Os	Ol 60, Brz 30, Św i in. 10
		ŚwSo	Db, Bk, Brz	Jw., Kl, Lp, Os	So 40, Św 30, Db 20, Bk i in.10

		SoŚw	Db, Ol	Jw., Kl, Lp, Os	Św 50, So 30, Db i in. 20
		ŚwDb	So, Md, Dg, Brz, Ol, Lp, Jw.	Kl, Gb, Os	Db 60, Św 30, So i in. 10
		DbŚw	So, Md, Dg, Brz, Ol, Lp, Jw.	Kl, Gb, Os	Św 60, Db 30, So i in. 10
	9110	Bk	Db, So, Ol	Jw., Kl, Lp	Bk 80, Db i in. 20
	9160	GbDb	Bk, Brz, Os	Kl, Gb, Lp, Os	Db 60, Gb 30, Bk i in. 10
	9160	BkDb	Gb, Lp, Brz, Jw.	Kl, Os	Db 50, Bk 30, Gb i in. 20
	9160	Db	Gb, Bk, Brz, Ol, Os	Lp, Kl	Db 80, Gb i in. 20
	9190	BkDb	So, Brz, Os	Kl, Gb	Db 50, Bk 30, So i in. 20
	9190	Db	So, Brz, Ol	Kl, Os	Db 80, So i in. 20
LMb	-	Ol	Brz, So, Św		Ol 70-80, Brz i in. 20-30
		BrzOl	Św, So	Wb	Ol 50, Brz 30, Św i in. 20
	91D0*	SoBrz	Ol	Ol	Brz 60, So 30, Ol i in. 10
	91D0*	Brz	So		Brz 90, So 10
Lśw	-	Bk	Db, Md, So, Św, Dg	Jw., Lp, Czr, Jb, Gr	Bk 90, Db i in. 10
		DbBk	Md, Js, Św, So, Lp, Dg	Jw., Czr, Jb, Gr	Bk 60, Db 30, Md i in. 10
		BkDb	Md, Js, Św, So, Lp, Dg	Jw., Czr, Jb, Gr	Db 60, Bk 30, Md i in. 10
	9110	Bk	Db, So, Md	Jw., Kl, Lp	Bk 90, Db i in. 10
	9110	DbBk	So, Lp, Md	Jw., Czr, Jb, Gr	Bk 70, Db i in. 30
	9130	Bk	Db, Gb, Md	Jw., Lp, Czr, Jb, Gr	Bk 80-90, Db i in. 10-20
	9160	GbDb	Bk, Lp, Md	Jw., Czr, Gr, Jb	Db 50, Gb 30, Lp i in. 20
	9160	Db	Gb, Bk, Lp, Md	Jw., Czr, Jb, Gr	Db 80, Gb i in. 20
	9160	GbBk	Db, Lp, Md	Jw., Czr, Jb, Gr	Bk 50, Gb 30, Lp i in. 20
	9160	BkDb	Gb, Lp, Md	Jw., Czr, Jb, Gr	Db 50, Bk 30, Gb i in. 20
	9160	LpDb	Gb, Bk, Md	Jw., Czr, Jb, Gr	Db 50, Lp 30, Gb i in. 20
	9190	BkDb	So, Brz, Os, Md	Kl, Gb	Db 60, Bk 30, Jw. I in. 10
	9190	Db	Bk, So, Brz, Os, Md	Gb, Lp, Kl	Db 80, Bk i in. 20
	9190	DbBk	Gb, Lp, Md	Jw., Czr, Jb, Gr	Bk 50, Db 30, Jw. I in. 20
Lw	-	JsDb	Św, Wz, Jw.	Kl, Lp, Czr, Brz	Db 70, Js 20, Św i in. 10
		Db	Św, Js, Wz, Jw.	Kl, Lp, Czr, Brz	Db 80-90, Św i in. 10-20
	9130	Bk	Db, Gb	Jw., Lp, Czr, Jb, Gr	Bk 90, Db i in. 10
	9160	BkDb	Gb Jw., Lp	Czr, Jb, Gr	Db 50, Bk 30, Gb i in. 20
	9160	Db	Gb, Bk, jw.	Lp, Czr, Jb, Gr	Db 80, Gb i in. 20
	9160	GbDb	Bk, Lp, Jw.,	Kl, Gr, Jb	Db 50, Gb 30, Bk I in. 20
	91E0*	Ol	Js, Wz, Gb	Kl, Lp	Ol 80, Js i in. 20
	91E0*	JsOl	Wz, Gb	Kl, Lp	Ol 60, Js 30, Brz i in. 10
	91F0	JsWzDb	Lp, Gb	Kl, Ol, Tp, Czm	Db 40, Wz 30, Js i in. 30
	91F0	JsWz	Db, OL	Kl, Gb, Czm	Wz 40, Js 30, Db i in. 30
	91F0	Db	Wz, Js	Kl, Gb, Czm	Db 80, Wz i in. 20
Li	-	JsDb	Wz, Gb, Jw., Kl, Lp	Św, Ol, Tp, Wb	Db 60, Js 30, Wz i in. 10
		Db	Js, Wz	Św, Lp, Ol	Db 70, Js i in. 30
	91F0	Db	Js, Wz	Lp, Ol	Db 70, Js i in. 30

	91F0	JsWz	Db, Ol	Kl, Gb, Czm	Wz 40, Js 30, Db i in. 30
	91F0	JsWzDb	Lp, Gb	Ol, Kl, Tp, Wb	Db 40, Wz 30, Js 20, Lp i in. 10
	91E0*	JsOl	Brz, Wz	Kl, Lp	Ol 60, Js 30, Brz i in. 10
	91E0*	OlJs	Brz, Św, Db, Wz	Kl, Lp	Js 40, Ol 40, Brz i in. 20
Ol	-	Ol	Js, Brz, Wz, Św		Ol 90, Js i in. 10
	91E0*	Ol	Js, Wz, Gb	Kl, Lp	Ol 90, Js i in. 10
	91E0*	Ol****	Js	Kl, Lp	Ol 90, Js i in. 10
OlJ	-	Ol	Js, Wz	Kl, Lp	Ol 80, Js i in. 20
		OlJs	Brz, Św, Db, Wz	Kl, Lp	Js 40, Ol 40, Brz i in. 20
	91E0*	OlJs	Brz, Św, Db, Wz	Kl, Lp	Js 40, Ol 40, Brz i in. 20
	91E0*	JsOl	Brz, Wz	Kl, Lp	Ol 60, Js 30, Brz i in. 10
	91E0*	Ol	Js, Wz	Kl, Lp	Ol 80, Js i in. 20

9160 - Grab należy wprowadzić w zmieszaniu grupowym i kępowym.

Dopuszcza się wprowadzenie grabu w późniejszych fazach rozwojowych drzewostanu.

* - siedliska przyrodnicze o znaczeniu priorytetowym

**** - źródłiskowe lasy olszowe na niżu

- drzewostan sosnowy z dolnym piętrzem bukowym, które przewiduje się wprowadzić gdy sosna osiągnie wiek 30-40 lat (po pierwszej prawidłowo przeprowadzonej TW). Liczba wprowadzanych sadzonek buka 3-5 tys. szt./ha (ZHL 2012). Jeżeli dolne piętro ma w przyszłości ukształtować następną generację drzewostanu należy wprowadzać buk w formie grup i kęp o więźbie odpowiedniej dla gatunku.

Wskazania gospodarcze, dotyczące hodowli lasu, powinny obejmować wszystkie grunty wymagające:

- ⇒ zabiegów melioracyjnych (agrotechnicznych i wodnych – ale tylko tych, które są związane z odnowieniami i zalesieniami),
- ⇒ zalesienia,
- ⇒ odnowienia lasu (naturalnego i sztucznego),
- ⇒ dolesienia luk,
- ⇒ poprawek i uzupełnień,
- ⇒ wprowadzania dolnego piętra,
- ⇒ wprowadzania podszytów,
- ⇒ pielęgnowania istniejących upraw,
- ⇒ pielęgnowania młodników (wyłącznie CP, **bez planowania CPP**).

Planując wskazania gospodarcze z zakresu hodowli lasu, podawać należy rodzaj projektowanych czynności i ich powierzchnię (jednorazowo, tj. bez zwielokrotniania o przewidywane nawroty), według proponowanych poniższych zasad:

- 1) Przy planowaniu odnowienia w ramach rębni złożonych, dolesienia luk, poprawek i uzupełnień, powierzchnię zabiegu redukować do realnych potrzeb jego wykonania.
- 2) Dolesienie luk powinno być projektowane tylko w warunkach stwarzających szansę wzrostu młodego pokolenia drzew. Drobnych luk i przerzedzeń (spełniających korzystną rolę w ochronie różnorodności biologicznej i kształtowaniu klimatu wnętrza lasu) nie należy przeznaczać do uproduktywienia.
- 3) Szacowanej do odnowienia powierzchni w KO i KDO nie zwiększać z tytułu zakładanych uszkodzeń młodego pokolenia przez zwierzynę oraz podczas ścinki i zrywki drzew.

- 4) Formalną podstawę planowania do zalesienia użytków rolnych lub innych gruntów niezaliczonych do lasów, jest ich przejęcie w celu zalesienia oraz przeznaczenie do zalesienia w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego lub w decyzji administracyjnej o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.
- 5) Do wprowadzania dolnego piętra należy planować w zasadzie, drzewostany o składzie gatunkowym częściowo zgodnym z przyjętym dla niego typem drzewostanu oraz drzewostany na gruntach porolnych (bez względu na stopień zgodności), o niepełnym zwarciu, osłabione, zasadniczo w IIb i IIIa klasie wieku, uzgodnione jako grupa „C – drzewostany do przebudowy częściowej”.
- 6) Wykonawca projektu planu sporządzi **wykaz** wszystkich opisanych w trakcie wykonywania planu ul powierzchni z **odnowieniem naturalnym**. Wykaz ten powinien być zaprezentowany podczas NTG i wykorzystywany do monitoringu odnowień naturalnych w nadleśnictwie.
- 7) Projektowane wprowadzanie podszytów ograniczyć do niezbędnego minimum, w drzewostanach gwarantujących osiągnięcie celu hodowlanego oraz w tzw. ogniskach gradacyjnych.
- 8) Planując zabiegi hodowlane należy zwrócić uwagę na właściwe zagospodarowanie drzewostanów występujących na granicy z zewnętrznymi terenami otwartymi w celu zachowania lub kształtowania strefy ekotonowej.

W części planistycznej opisu ogólnego nadleśnictwa w podrozdziale „Zestawienie i opisanie zadań z zakresu hodowli lasu” należy opracować i omówić „Zestawienie zbiorcze wskazań gospodarczych z opisów taksacyjnych w zakresie hodowli lasu” – tabela XVIII, które będzie podstawą wypełnienia (części hodowlanej) wniosku o zatwierdzenie nowopowstałego projektu planu. Ze względu na konieczność przelegiwania zrębów, wielkość projektowanych odnowień zrębów na powierzchni otwartej zredukować do ok. **80 %** wielkości wynikającej z tabeli.

10. Wytyczne w sprawie ogólnej ochrony lasu oraz ochrony przeciwpożarowej.

10.1 Wytyczne w sprawie ogólnej ochrony lasu.

Kierunkowe zadania z zakresu ogólnej ochrony lasu należy określić się na podstawie danych nadleśnictwa i ZOL oraz danych z inwentaryzacji stanu lasu przeprowadzonej w trakcie prac nad projektem planu u.l., w szczególności wynikających z oceny jakości hodowlanej lub technicznej i stopnia uszkodzenia drzewostanów oraz zgodności ich składu gatunkowego z TD. Kierunkowe zadania z zakresu ogólnej ochrony lasu należy przedstawić - po ocenie zdrowotnego i sanitarnego stanu lasu oraz po przeanalizowaniu aktualnych i przewidywanych uszkodzeń drzewostanów na skutek niekorzystnego oddziaływania zespołu czynników biotycznych, abiotycznych i antropogenicznych - w formie wskazania niezbędnych działań pozostających w sferze gospodarki leśnej i łowieckiej oraz gospodarki przestrzennej i ochrony środowiska, a prowadzących do minimalizacji szkód.

W trakcie terenowych prac urzędzeniowych wykonawca przeprowadzi rozpoznanie, inwentaryzację oraz określi stopień nasilenia uszkodzeń według następujących ich głównych przyczyn:

- szkodniki owadzie (pierwotne i wtórne),
- grzyby patogeniczne,
- zwierzyna,
- czynniki klimatyczne,

- zakłócenia stosunków wodnych,
- pożary,
- inne, specyficzne dla nadleśnictwa, np. szkody od bobrów (zalania i podtopienia) erozje, uszkodzenia antropogeniczne itp.,

Na mapie przeglądowej oraz w LMN należy w szczególności zamieścić:

- ⇒ drzewostany na gruntach porolnych,
- ⇒ stałe partie do jesiennych poszukiwań szkodników sosny,
- ⇒ zdefiniowane na KZP i zweryfikowane wynikami inwentaryzacji obszary zagrożone uporczywym występowaniem szkodów,
- ⇒ stałe miejsca wykładania pułapek feromonowych na brudnicę mniszkę.

10.2 Wytyczne w sprawie ochrony przeciwpożarowej.

Kierunkowe wytyczne z zakresu ochrony przeciwpożarowej należy określić na podstawie obowiązujących przepisów prawnych, analizy stanu zagrożenia pożarowego w ubiegłym okresie oraz analizy i oceny aktualnego stanu ochrony przeciwpożarowej nadleśnictwa. Należy wyliczyć kategorię zagrożenia pożarowego dla nadleśnictwa zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Dodatkowo należy dokonać analizy i oceny elementów ochrony przeciwpożarowej takich jak:

- ⇒ sieć punktów systemu obserwacyjnego,
- ⇒ sieć punktów czerpania wody i dojazdu do nich,
- ⇒ rozmieszczenie i wyposażenie baz sprzętu,
- ⇒ sieć dróg i dojazdów pożarowych wraz z ich numerami i rodzajem nawierzchni oraz infrastrukturą związaną z siecią dróg pożarowych (np. przepusty, przejazdy, mosty, wiadukty), na podstawie danych zawartych w SILP,
- ⇒ system łączności i alarmowania,
- ⇒ rozmieszczenie lotnisk, lądowisk oraz innych miejsc startów i lądowań,
- ⇒ oznakowanie terenów leśnych tablicami informacyjno-ostrzegawczymi,
- ⇒ sieć pasów przeciwpożarowych oraz pasów biologicznego zabezpieczenia przeciwpożarowego,
- ⇒ stacje meteorologiczne i punkty prognostyczne,
- ⇒ lokalne punkty orientacyjne w terenie.

Efektom analizy i oceny powinny być konkretne zalecenia działań uzupełniających lub korekcyjnych.

Wykonawca uwzględni dodatkowo porozumienie Komendanta Głównego PSP i Dyrektora Generalnego LP z 13 czerwca 2007 r. w sprawie współpracy w zakresie wdrażania map numerycznych nadleśnictw do stosowania w jednostkach organizacyjnych PSP, w myśl którego wyszczególnia się obiekty uznane za przydatne dla PSP (zał. nr 1 do porozumienia).

Całość zagadnień dotyczących ochrony przeciwpożarowej powinno się nanieść na mapy tematyczne (i w LMN) i uzgodnić z Komendantem Wojewódzkim PSP.

11. Wytyczne w sprawie zagospodarowania rekreacyjnego.

Sprawy zagospodarowania rekreacyjnego wykonawca przedstawi w oparciu o wyniki inwentaryzacji i materiały udostępnione przez nadleśnictwo. Kierunkowe wytyczne w zakresie zagospodarowania rekreacyjnego lasów nadleśnictwa zostaną omówione w części ogólnej planu urzędzenia lasu. Obiekty infrastruktury zagospodarowania rekreacyjnego wykonawca umieści na mapie przeglądowej oraz w LMN.

12. Wytyczne w sprawie użytkowania ubocznego i zagospodarowania łowieckiego.

12.1 Wytyczne w sprawie użytkowania ubocznego.

Kierunkowe wytyczne w zakresie użytkowania ubocznego należy omówić w części ogólnej planu u.l. w oparciu o wyniki inwentaryzacji i materiały udostępnione przez nadleśnictwo.

12.2 Wytyczne w sprawie zagospodarowania łowieckiego.

Zagadnienia związane z gospodarką łowiecką należy omówić w ogólnym zarysie, w części ogólnej planu u.l. W szczególności winny one dotyczyć:

- charakterystyki przyrodniczej poszczególnych obwodów łowieckich (udział lasów, wód, wielkość kompleksów leśnych, itd.),
- liczebności zwierzyny na podstawie corocznych inwentaryzacji zwierząt łownych, w odniesieniu do poszczególnych obwodów łowieckich i łącznie dla nadleśnictwa,
- realizacji rocznych planów łowieckich za ubiegły okres gospodarczy (gatunkami zwierzyny za okres ostatnich 10 lat),
- rozmiaru uszkodzeń powodowanych przez zwierzynę w uprawach i młodnikach,
- rozmiaru wykonanych prac profilaktycznych ochrony lasu przed szkodami od zwierzyny,
- zniekształcenia składów gatunkowych upraw z powodu ograniczania przez zwierzynę pożądanego udziału gatunków lasotwórczych, w tym liściastych.

Ostatecznie w wyniku analizy i oceny powyższych zjawisk, należy określić zadania kierunkowe dla gospodarki łowieckiej w lasach nadleśnictwa, w tym:

- ⇒ wskazać w obwodach łowieckich tereny przeznaczone na poletka łowieckie, pasy zaporowe, łąki śródleśne i polany, tereny podmokłe, zadrzewienia, itd., z zaleceniem sposobów ich wykorzystania, mających na celu poprawę warunków bytowania zwierząt łownych, w tym zwiększanie naturalnej bazy żerowej,
- ⇒ wskazać obszary lasu, w których liczebność określonych gatunków zwierząt łownych winna być ograniczona, uwzględniając w szczególności wyniki corocznych inwentaryzacji zwierzyny, wieloletnie i roczne plany łowieckie (w tym wykonywanie zadań z rocznych planów łowieckich), potrzebę ochrony siedlisk przyrodniczych oraz przestrzenny rozkład szkód od zwierzyny,
- ⇒ wskazać, na podstawie wieloletniego planu łowieckiego dla rejonu hodowlanego, docelową wielkość populacji zwierząt łownych (w szczególności zwierzyny płowej).

Obiekty infrastruktury łowieckiej (bez ambon, paśników i lizawek) należy zamieścić na mapie przeglądowej oraz w LMN.

13. Wytyczne w sprawie ujmowania w planie urządzenia lasu zagadnień dotyczących infrastruktury nadleśnictwa.

Zagadnienia dotyczące infrastruktury technicznej należy omówić w części ogólnej planu u.l., gdzie kierunkowo należy opisać potrzeby w zakresie:

- ⇒ budowy i remontów dróg, mostów, przepustów, urządzeń melioracyjnych, zabudowy potoków,
- ⇒ wykonania i utrzymania szlaków technologicznych,
- ⇒ budowy i remontów siedzib jednostek Lasów Państwowych i budynków gospodarczych,
- ⇒ budowy i konserwacji zbiorników małej retencji,
- ⇒ urządzeń dla potrzeb turystyki i rekreacji, ośrodków i izb edukacji przyrodniczej, itp.

Należy podkreślić, że plan u.l. nie zawiera działań w zakresie infrastruktury mogących znacząco oddziaływać na środowisko, bowiem zamierzenia w nim zawarte nie są zamierzeniami inwestycyjnymi, ani ingerencyjnymi (przekształcenie lub zmiana sposobu wykorzystania terenu). Plan u.l. określa jedynie potrzeby w zakresie infrastruktury, jako kierunkowe i nie jest podstawą ich wykonania. Zadania te mogą być realizowane przez nadleśnictwo niezależnie od zapisów planu u.l.

14. Wytyczne dotyczące charakterystyki ekonomicznej nadleśnictwa.

Rozdział „Charakterystyka warunków ekonomicznych gospodarki leśnej oraz prognoza spodziewanego wyniku ekonomicznego” należy opracować w ujęciu ogólnym, bez potrzeby rozszerzania charakterystyki o ekspertyzę ekonomiczną w formie szczegółowej prognozy spodziewanego wyniku ekonomicznego gospodarki leśnej, prowadzonej na podstawie planu u.l.

15. Szczegółowość prognozy stanu zasobów drzewnych na koniec przyszłego okresu gospodarczego.

Wykonawca projektu planu u.l. obliczy orientacyjną, spodziewaną na koniec okresu gospodarczego, wielkość zasobów miąższości grubizny drzewostanów nadleśnictwa, według wzoru i zasad określonych w § 123 instrukcji u.l. oraz dokona ogólnych porównań i analiz.

16. Weryfikacja i aktualizacja programu ochrony przyrody.

Wykonawca dokona aktualizacji istniejącego Programu Ochrony Przyrody (POP) zgodnie z § 110, 111, 112 IUL na podstawie zebranych materiałów i ich weryfikacji terenowej.

Aktualizacja POP zostanie dokonana o następujące elementy:

- aktualizacja adresów występujących wszystkich form ochrony w nadleśnictwie,
- wniesienie ważniejszych obiektów zabytkowych, wg informacji PSOZ i RDOŚ,
- weryfikacja wykazu istniejących form ochrony przyrody,
- weryfikacja wykazu drzew zasługujących na ochronę,
- weryfikacja wykazu drzewostanów szczególnie cennych pod względem przyrodniczym,
- uzupełnienie listy gatunków flory podlegających ochronie ścisłej i częściowej,
- opisanie aktualnych form ochrony przyrody związanych z Naturą 2000 i związane z tym kierunkowe zmiany we wskazaniach gospodarczych dla drzewostanów zaliczonych do obszarów naturowych.

Źródłem danych do aktualizacji POP będą:

- ⇒ dane wykonawcy prac z inwentaryzacji terenowej,
- ⇒ dane nadleśnictwa, w tym inwentaryzacja przyrodnicza nadleśnictwa z 2007 r.,
- ⇒ dane służb właściwych RDOŚ – Regionalnych Konserwatorów Przyrody,
- ⇒ dane służb właściwych Wojewódzkich Konserwatorów Zabytków,
- ⇒ dane Ministerstwa Środowiska dotyczące inwentaryzacji przyrodniczej obszarów znajdujących się w Sieci Natura 2000.

Przy aktualizacji POP należy zwrócić szczególną uwagę na:

- 1) Powołane od 2003 r. oraz projektowane formy ochrony przyrody (rezerwaty przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, obszary Natura 2000, pomniki

przyrody, stanowiska dokumentacyjne, użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo – krajobrazowe, ochronę gatunkową roślin, zwierząt i grzybów).

- 2) Aktualny wykaz naturowych siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin, grzybów i zwierząt z podziałem na gatunki chronione, rzadkie, naturalne i z Czerwonej Księgi przy uwzględnieniu:
- wyników powszechnej inwentaryzacji przyrodniczej dotyczącej siedlisk przyrodniczych leśnych i nieleśnych, gatunków chronionych roślin i zwierząt, wykonywanej w latach 2006-2008,
  - wyników prowadzonego na bieżąco monitoringu w zakresie ochrony przyrody,
  - aktualnych informacji o środowisku dostępnych w publikacjach naukowych oraz udostępnionych przez lokalne NGO-sy.
  - aktualnego wykazu i lokalizacji obszarów HCVF wyznaczonych przez nadleśnictwo.

Wynikiem analiz i syntezy końcowej będą tabela XXII (którą należy opracować tylko dla gatunków chronionych objętych obszarami Natura 2000) i tabela XXIII.

17. Formy opracowania składników projektu planu u.l. w tym formy materiałów mapowych, ich wydruki i oprawa.

Egzemplarz dla DGLP (dwie teczki jako jeden komplet)

I - Teczka twarda zawierająca:

Tom IA – Elaborat wraz z załącznikami (tabele i wykazy) w twardej oprawie (format A4)

Wykaz cięć **wraz z tabelami** dla obrębu leśnego - w oprawie miękkiej, (format A4)

Mapę sytuacyjną obszaru w granicach zasięgu terytorialnego nadleśnictwa w skali 1:50 000

Mapy przeglądowe obrębu leśnego w skali 1:25 000

- ⇒ cięć rębnych
- ⇒ drzewostanów
- ⇒ siedlisk leśnych
- ⇒ funkcji lasu i zagospodarowania rekreacyjnego

Nośnik elektroniczny CD/DVD zawierający następujące dane:

Elaborat, POP, Prognoza ONS (w formacie PDF) baza TAKSATOR, baza SLMN

II - Teczka twarda zawierająca:

Tom IB – Program Ochrony Przyrody w oprawie twardej (format A4)

Mapy przeglądowe obrębu leśnego w skali 1:25 000

- ⇒ walorów przyrodniczo-kulturowych
- ⇒ siedlisk przyrodniczych i obszarów Natura 2000

Egzemplarz dla RDLP i dla nadleśnictwa (dwa komplety)

Tom IA – Elaborat wraz z załącznikami (tabele i wykazy) w oprawie twardej (format A4)

Tom II (podzielony na części A, B, C...) – Opis taksacyjny lasu oraz dołączone do ostatniej części tabele i wykazy – dla obrębu leśnego w oprawie twardej (format A4)

Tom III – Plany zagospodarowania lasu wraz z tabelami – dla obrębu leśnego w oprawie twardej (format A4)

I - Teczka twarda zawierająca:

Tom IB – Program Ochrony Przyrody w oprawie twardej (format A4)

Mapy przeglądowe obrębu leśnego w skali 1:25 000

- ⇒ walorów przyrodniczo-kulturowych;
- ⇒ siedlisk przyrodniczych i obszarów Natura 2000

II - Teczka twarda (dla obrębu leśnego) zawierająca:

Mapę sytuacyjną obszaru w granicach zasięgu terytorialnego nadleśnictwa w skali 1:50 000

Nośnik elektroniczny CD/DVD zawierający następujące dane:

Elaborat, POP, Prognoza ONŚ (w formacie PDF oraz WORD), baza TAKSATOR,
baza SLMN, wszystkie mapy w formacie PDF

Mapy przeglądowe obrębu leśnego w skali 1:25 000

- ⇒ cięć rębnych (podklejona na płótnie i foliowana)
- ⇒ drzewostanów (podklejona na płótnie i foliowana)
- ⇒ siedlisk leśnych
- ⇒ funkcji lasu i zagospodarowania rekreacyjnego
- ⇒ ochrony lasu
- ⇒ ochrony przeciwpożarowej
- ⇒ gospodarki łowieckiej
- ⇒ nasiennictwa i selekcji

III - Teczka twarda (dla obrębu leśnego) zawierająca:

Mapy gospodarcze – komplet arkuszy map gospodarczych w skali 1:5 000 z naniesionymi działkami zrębowymi (format A1).

Mapę przeglądową obrębu leśnego w skali 1:25 000 z podziałem na arkusze map gospodarczych.

Operaty dla poszczególnych leśnictw zawierające:

Opis taksacyjny lasu łącznie z wykazem cięć rębnych, wykazem cięć przedrębnych i wykazem zadań z zakresu hodowli lasu w oprawie twardej (format A4).

Mapy gospodarczo-przeglądowe poszczególnych leśnictw w skali 1:10 000

- ⇒ cięć rębnych w futerałach (podklejona na płótnie i foliowana)
- ⇒ drzewostanów
- ⇒ czysta

Prognoza oddziaływania na środowisko planu urządzenia lasu (format A4 – **3 komplety**) w oprawie miękkiej (bindowana) w teczce z mapami przeglądowymi obrębu leśnego w skali 1:25 000:

- ⇒ form ochrony przyrody na tle planowanego użytkowania rębnych i gruntów przeznaczonych do zalesienia
- ⇒ siedlisk przyrodniczych i gatunków naturalnych na tle planowanego użytkowania rębnych i gruntów przeznaczonych do zalesienia

Dokumentacja na NTG, w tym materiały prezentowane na naradzie, dokumentacja projektu planu wraz z prognozą do zaopiniowania przez RDOŚ i PWIS i do publicznego wyłożenia.

Dla nadleśnictwa i leśnictw – należy określić szczegółowe dane do wprowadzenia zadań PUL do SILP, w tym: w rozmiarze powierzchniowym - [ha] (pow. manipulacyjna i do odnowienia), masowym - [m³] (ogółem i liściaste), z wyszczególnieniem użytków rębnych (w tym: rębnie I, rębnie II, III, IV, niezaliczone do etatu powierzchniowego) i użytków przedrębnych (w tym: TW, TP) oraz zadań hodowlanych – w układzie tabelarycznym uzgodnionym z RDLP.

18. Projekt wystąpienia do regionalnego dyrektora ochrony środowiska w sprawie zakresu i szczegółowości prognozy oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko i obszary Natura 2000.

Projekt wystąpienia do regionalnego dyrektora ochrony środowiska w sprawie zakresu i szczegółowości prognozy oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko i obszary Natura 2000, będzie zawierał:

- ⇒ propozycję zakresu i stopnia szczegółowości prognozy oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko i na obszary Natura 2000;
- ⇒ założenia do planu urządzenia lasu dla nadleśnictwa, to jest część B protokołu KZP;
- ⇒ mapy przeglądowe (wg obrębów leśnych w skali 1:25000) lub sytuacyjno-przeglądowe dla całego nadleśnictwa w skali 1:50000 (z zastrzeżeniem, że są na niej czytelne istotne szczegóły dotyczące obszarów chronionych i funkcji lasu), z oznaczeniem granic obszarów Natura 2000 (z podziałem na obszary ptasie i siedliskowe) oraz rozpoznanych granic ostoi lub siedlisk przedmiotów ochrony dla których wyznaczono dany obszar Natura 2000 na terenie lasów zarządzanych przez nadleśnictwo lub w ich bezpośrednim sąsiedztwie.

Prognoza oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko i na obszary Natura 2000 będzie zawierać:

- część opisową,
- część tabelaryczną,
- mapę obszarów chronionych i funkcji lasu.

W części opisowej prognozy zamieszczone zostaną w logicznej kolejności wszystkie wymagane informacje, o których mowa w art. 51 i 52 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku. Jeżeli któryś z punktów wymienionych w art. 51 tej ustawy nie będzie miał odniesienia do założeń planu urządzenia lasu, to w prognozie zamieszczona zostanie informacja: „nie dotyczy projektu planu urządzenia lasu”.

Część opisowa prognozy zostanie podzielona na:

- 1) wprowadzenie (w tym: cel prognozy, podstawa prawna, źródła danych z wyspecyfikowaniem materiałów otrzymanych do celów prognozy od regionalnego dyrektora ochrony środowiska);
- 2) poszczególne rozdziały zawierające zasadniczą treść prognozy-zbiory zagadnień merytorycznych:
  - informacje ogólne, zgodnie z art. 51 ust. 2 pkt 1 lit. a, b, d ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku;
  - informacje o sporządzonych wcześniej prognozach oddziaływania na środowisko w terytorialnym zasięgu działania nadleśnictwa (w tym do planów zagospodarowania przestrzennego lub regionalnych strategii i programów rozwoju) oraz o ich powiązaniach z prognozą oddziaływania projektu planu urządzenia lasu na środowisko, zgodnie z art. 52 ust. 2 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku;
  - analizy oraz oceny stanu środowiska i celów ochrony z punktu widzenia realizacji planu urządzenia lasu, zgodnie z art. 51 ust. 2 pkt 2 lit. a, b, c, d ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku;
  - przewidywane oddziaływanie realizacji planu urządzenia lasu na środowisko, szczególnie na cele i przedmioty ochrony obszarów Natura 2000 z uwzględnieniem wyników odpowiednich analiz, zgodnie z art. 51 ust. 2 pkt 2 lit. e ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku;
  - działania ograniczające negatywny wpływ; opis zastosowanych w projekcie planu urządzenia lasu i przewidywanych do zastosowania w trakcie jego realizacji rozwiązań w

ramach gospodarki leśnej, mających na celu zapobieganie lub ograniczenie potencjalnie negatywnych lub negatywnych oddziaływań na środowisko, szczególnie na cele i przedmioty ochrony obszaru Natura 2000, zgodnie z art. 51 ust. 2 pkt 3 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku;

- propozycje dotyczące przewidywanych metod i częstotliwości przeprowadzania analizy skutków realizacji postanowień projektu planu urządzenia lasu, o których mowa w art. 51 ust. 2 pkt 1 lit. c ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku, nazywanej też w art. 55 ust. 3 pkt 5 i art. 55 ust. 4 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku monitoringiem skutków realizacji postanowień przyjętego projektu planu urządzenia lasu w zakresie oddziaływania na środowisko.

3) końcowe podsumowanie (w tym: skład zespołu specjalistów opracowujących prognozę oraz streszczenie prognozy sporządzone w języku niespecjalistycznym, o którym mowa w art. 51 ust. 2 pkt 1 lit. e ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku).

Część tabelaryczna zawierająca odpowiednie analizy w formie macierzy, na podstawie których formułowane zostaną podstawowe ustalenia prognozy. Należy w tym miejscu opracować następujące tabele:

- ⇒ tabela A: „Macierz przewidywanego oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko w granicach zasięgu terytorialnego nadleśnictwa”;
- ⇒ tabela B: „Zestawienie zbiorcze obszaru Natura 2000 wg przedmiotów ochrony oraz planowanych zabiegów gospodarczych”;
- ⇒ tabela C: „Macierz przewidywanego oddziaływania planu urządzenia lasu na zachowanie stanu ochrony siedlisk przyrodniczych dla których wyznaczono dany obszar Natura 2000”;
- ⇒ tabela D: „Macierz przewidywanego oddziaływania planu urządzenia lasu na zachowanie stanu ochrony gatunków roślin i zwierząt (z wyjątkiem ptaków) dla których wyznaczono dany obszar Natura 2000”;
- ⇒ tabela E: „Macierz przewidywanego oddziaływania planu urządzenia lasu na zachowanie stanu ochrony gatunków ptaków i ich siedlisk, stanowiących przedmioty ochrony dla których wyznaczono dany obszar Natura 2000”.

19. Projektowanie zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000.

W zasięgu nadleśnictwa występują następujące obszary Natura 2000:

SOO - specjalne obszary ochrony siedlisk:

- Dolina Wieprzy i Studnicy PLH220038 – PZO: Zarządzenie RDOŚ w Gdańsku,
- Miasteczkie Jeziora Lobeliowe PLH220041 – PZO: Zarządzenie RDOŚ w Gdańsku.

W projekcie PUL uwzględnione zostaną: **zatwierdzone PZO.**

20. Inne zagadnienia specyficzne dla nadleśnictwa.

Zobowiązuje się nadleśnictwo jak i wykonawcę projektu planu ul. do stałej i merytorycznej współpracy oraz zapewnienia odpowiedniego przepływu informacji w trakcie całego okresu realizacji prac. Wyniki prac taksacyjnych należy w przystępnej formie przedstawić administracji nadleśnictwa i leśniczym, celem zapoznania się z nimi i dokonania uzgodnień. Szczególnym przedmiotem uzgodnień oraz zestawień omawianych w trakcie odbiorów i kontroli prac, będzie:

- przyjęty w poszczególnych wyłączeniach TD,
- zaproponowane wskazania gospodarcze,
- użytkowanie rębne na przyszły okres gospodarczy,
- drzewostany planowane do przebudowy pełnej i częściowej,
- drzewostany w KO i KDO,
- grunty leśne niezalesione - do odnowienia (zręby, halizny, płazowiny),
- grunty leśne niezalesione – w produkcji ubocznej i pozostałe,
- drzewostany bez wskazań gospodarczych na najbliższe 10-lecie.

Wszelkie dodatkowe zagadnienia, które wynikną w trakcie prac nad projektem planu u.l. należy przedstawić podczas odbioru prac taksacyjnych i na posiedzeniu NTG.

protokolant: Paweł Soroczyński
korekta: Wydziały ZS, ZG i ZO

Przewodniczący KZP:

Z-ca Dyrektora ds. Gospodarki
Leśnej RDLP w Szczecinku
Tomasz Skowronek

Z-ca DYREKTORA
ds. Gospodarki Leśnej
Tomasz Skowronek

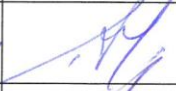

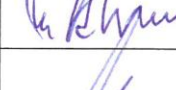
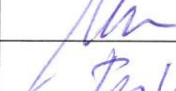
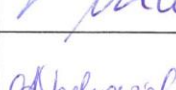
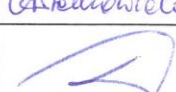
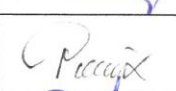

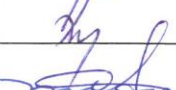

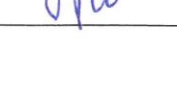

Akceptuję:

Dyrektor RDLP
Andrzej Modrzejewski

DYREKTOR
Andrzej Modrzejewski

Zal.:
- lista uczestników

RDLP w Szczecinku
Nadleśnictwo Dretyń**LISTA UCZESTNIKÓW**
Komisji Założeń Planu

Lp	Imię i Nazwisko	Instytucja	Stanowisko	Podpis
1.	TOMASZ SKOWROŃEK	RDLP SZCZECINK	Z-CA DYR, DS. GOSP. LEŚNEJ	
2.	Krzysztof Rydel	Nadleśnictwo Dretyń	Z-ca N. inż.	
3.	Stanisław Waluch	RDLP Sinecink	Nadz. inż. 23	
4.	Hejran Pen	Zod. Encjonal	inż.	
5.	Mieczysław Kopainski	BELIGH of Sz. elc	Z-ca dyr.	
6.	Stefan Rydel	Polbita Toronyta Lesna	inż.	
7.	Tadeusz Paszyka	T P L	prez.	
8.	Anna Stechowicz	RDLP w Sinecinku	menedżer ZG	
9.	Paweł Soroczynski	RDLP Sz. elc	inż. sp. SL	
10.	Tomasz Pałka	RDLP w Szczecinku	inż. spec. SL	
11.	Lukasz Szydlowski	Nadleśnictwo Dretyń	SI Sp SL	
12.	Piotr Omyła	Nadleśnictwo Dretyń	L-cy ds. usług i inż.	
13.	Renata Żelisz	KK "Kobica"	koniecz.	
14.	Marek Traczyński	Kt. "Antoniada"	towarz.	
15.	Tomasz Kamberski	Nadleśnictwo Dretyń	St. Spec. SL	
16.	Zdzisław Miarka	Zuraw Dretyń	koniecz.	
17.	Tomasz Śmiełkowski	Nadleśnictwo Dretyń	L-cy	
18.	Krzysztof Kępciel	Nadleśnictwo Dretyń	inż. mod	

RDLP w Szczecinku
Nadleśnictwo Dretyń

LISTA UCZESTNIKÓW
Komisji Założeń Planu

Lp	Imię i Nazwisko	Instytucja	Stanowisko	Podpis
19.	CZARY OSTASZEWSKI	N-ctwo DRETYŃ	INSPEKTOR NADZORY	
20.	Szymon Naleśny	N-ctwo Dretyń	N-czy	
21.				
22.				
23.				
24.				
25.				
26.				
27.				
28.				
29.				
30.				
31.				
32.				
33.				
34.				
35.				
36.				

PROTOKÓŁ

ustaleń Narady Techniczno-Gospodarczej odnośnie sformułowania projektu planu
urządzenia lasu dla
Nadleśnictwa Dretyń
na okres od 1 stycznia 2020r. do 31 grudnia 2029r.
oraz akceptacji sporządzonej prognozy oddziaływania tego planu na środowisko
i obszary Natura 2000

Narada Techniczno-Gospodarcza (NTG) odbyła się w dniu 31 października 2019 r. w siedzibie Nadleśnictwa Dretyń, przy współudziale następujących osób:

Przewodniczący: Andrzej Modrzejewski – Dyrektor RDLP w Szczecinku

Członkowie:

Wg listy obecności – 33 osoby.

Po zreferowaniu następująco:

- ⇒ analizy gospodarki leśnej za okres obowiązywania poprzedniego planu urządzenia lasu: referat Nadleśniczego, koreferat wykonawcy projektu planu u.l.,
- ⇒ wniosków w sprawie ogólnej ochrony lasu: referat Kierownika Zespołu Ochrony Lasu,
- ⇒ końcowych ustaleń w sprawie organizacji prac urządzeniowych oraz projektu planu u.l.: referat wykonawcy projektu planu u.l. oraz koreferat Nadleśniczego, podjęto ustalenia w następujących kwestiach:

Część A

Końcowe ustalenia w sprawie organizacji prac urządzeniowych oraz ocena gospodarki leśnej za okres obowiązywania poprzedniego planu u.l.

1. Przyjęto podstawy formalno-prawne realizacji prac urządzeniowych nie wnosząc uwag.
2. Zaakceptowano przedstawione założenia dotyczące ochrony środowiska oraz zakres i formę podstawowych założeń polityki przestrzennego zagospodarowania regionu – bez uwag.
3. Stwierdzono zgodność prac nad projektem planu u.l. wraz z programem ochrony przyrody z przepisami ustawy o lasach i innych ustaw, aktami normalizacji wewnętrznej LP, wytycznymi KZP, protokołami uzgodnień i kontroli oraz dodatkowymi wytycznymi Dyrektora RDLP w Szczecinku.
4. Przedstawione przez wykonawcę projektu planu u.l. dane ewidencyjne przyjęto bez uwag. Wszystkie rozbieżności rodzajów użytków gruntowych zostały wyjaśnione w trakcie realizacji prac i nie ma potrzeby rozstrzygnięć w tym zakresie.
Do projektu planu u.l. przyjęto stan danych ewidencyjnych na 01 stycznia 2020 r. Powierzchnia gruntów zarządzanych przez Nadleśnictwo Dretyń wynosi 14918,2577 ha. Według opisów taksacyjnych powierzchnia Nadleśnictwa Dretyń, po zaokrągleniu do arów, wynosi **14918,26 ha**.

5. Przyjęto bez uwag przedstawiony zestaw opracowań wykorzystanych w pracach nad projektem planu u.l. oraz zaakceptowano zakres ich wykorzystania.
6. Dotychczasowy podział powierzchniowy nie zmienił się. Zachowano także dotychczasową numerację oddziałów.
7. Zaakceptowano wyniki testu kontroli pomiaru miąższości na powierzchniach próbnych. Bezwzględne wartości statystyk dla pierśnicowego pola przekroju oraz wysokości były mniejsze od 2 i wyniosły odpowiednio 0,046 i 0,176. Błąd procentowy określenia miąższości wyniósł 1,00%. Zespół kontrolny przyjął całość pomiarów.
8. Uznano, że w związku z brakiem wyznaczonych na terenie Nadleśnictwa stref uszkodzenia lasu nie należy zamieszczać w projekcie planu u.l. tabeli VIIIb „Tabela klas wieku spodziewanego bieżącego rocznego przyrostu miąższości wg gatunków panujących i stref uszkodzenia - przyrost zredukowany”.
9. Mapę funkcji lasu i zagospodarowania turystycznego w wersji przedstawionej przez wykonawcę projektu planu u.l. oceniono pozytywnie. Uwzględnia ona informacje uzyskane w toku prac urzędzeniowych w zakresach niezbędnych do wyszczególnienia zarówno na mapie obszarów chronionych i funkcji lasu jak i na mapie zagospodarowania turystycznego.
10. Sformułowano następujące wnioski w sprawie ogólnej ochrony lasu:
  - w minionym okresie zagrożenie, jak i szkody ze strony szkodliwych owadów nie były znaczące, a ważniejsze występowanie oraz zwalczanie szkodników upraw, szkodników pierwotnych i szkodników wtórnych na obszarze Nadleśnictwa przedstawia tabela:

Gatunek szkodliwego owada	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
	Powierzchnia występowania w ha / Powierzchnia zwalczania w ha								
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Szeliniaki				85					
Pędraki i rolnice	1	1							
Smolik znaczony	1/1	6/6						9/0	68/68
Skoczogonki	1/0				2/2	1/1	1/1		3/3
Brudnica mniszka			118						
Mszyce	1/1	1/1	2/2	2/2	1/1	1/0		1/1	1/1
Borecznik sosnowiec			315						
Poproch cetyniak			204						
Kornik drukarz	335/335	516/516	629/629	1120/1120	1128/1128	377/377	3/3	80/0	3/3

- udział użytków przygodnych w użytkach rębnych wyniósł 7,6%, a w użytkach przedrębnych – 22,3%,

- pozyskanie posuszu, wywrotów i złomów w stosunku do całego użytkowania głównego stanowiło 16,1%,
  - udział drzewostanów porolnych wynosi około 28%, jednak nie obserwuje się znaczących szkód od chorób grzybowych - największe zagrożenie występuje od huby korzeniowej (szacunkowa powierzchnia to około 181 ha),
  - odnotowuje się niewielkie szkody abiotyczne spowodowane przez przymrozki lub wysokie temperatury,
  - największe szkody abiotyczne, spowodowane przez silne wywalające wiatry odnotowano w 2014 r. (pozyskano wówczas 12081 m³ złomów i wywrotów).
11. Gospodarkę leśną za okres obowiązywania poprzedniego planu u.l. oceniono następująco:
- Nadleśnictwo dobrze wykonało zaplanowane na ubiegły okres zadania gospodarcze,
  - zrealizowano ustalony łączny rozmiar pozyskania grubizny,
  - Nadleśnictwo zrealizowało rozmiar powierzchniowy pielęgnowania drzewostanów,
  - zadania z zakresu hodowli lasu wykonywano prawidłowo i terminowo, zgodnie z potrzebami hodowlanymi,
  - podejmowano konsekwentne i skuteczne działania w celu monitorowania zagrożeń oraz ograniczania i zapobiegania szkodom w drzewostanach,
  - w zakresie gospodarki łowieckiej prowadzonej na terenie Nadleśnictwa pozytywnie oceniono współpracę z kołami łowieckimi oraz nadzór nad tą gospodarką,
  - zadania wynikające z programu ochrony przyrody realizowano ze szczególnym zaangażowaniem, wychodząc naprzeciw rosnącym wymogom formalno-prawnym w tym zakresie,
  - zrealizowano szereg inwestycji w zakresie utrzymania odpowiedniej infrastruktury technicznej,
  - stan zdrowotny i sanitarny drzewostanów oceniono jako właściwy, ze szczególnym wyróżnieniem stanu upraw i młodników do 10 lat, które w większości oceniono jako dobre i bardzo dobre,
  - w ubiegłym okresie Nadleśnictwo prowadziło właściwą politykę planistyczną i we właściwy sposób realizowało jej założenia.
12. Sformułowano końcowe wytyczne w sprawie organizacji prac nad projektem planu u.l. wraz z programem ochrony przyrody oraz prognozą oddziaływania tego planu na środowisko i obszary Natura 2000:
- lokalizację i powierzchnię lasów ochronnych należy przyjąć zgodnie z Decyzją Nr 12 DLOPiK.lp-0233-13/2000 Ministra Środowiska z dnia 24 lipca 2000 r. w sprawie uznania lasów za ochronne,
  - projekt planu u.l. zaktualizowany o ustalenia NTG winien zostać skompletowany i przekazany Zleceniodawcy w formie elektronicznej, celem wystąpienia do właściwej RDOŚ oraz PWIS z wnioskami o uzyskanie opinii dotyczących projektu planu u.l. wraz z prognozą oddziaływania tego planu na środowisko i na obszary Natura 2000 oraz w celu zapewnienia udziału społeczeństwa w postępowaniu projektowym z ewentualnym zwołaniem KPP mającej charakter debaty publicznej,

- ostateczny, zaopiniowany i uzgodniony projekt planu u.l. należy przekazać Zleceniodawcy w formie określonej w założeniach do planu u.l. zawartych w protokole ustaleń KZP, celem dokonania końcowego odbioru prac i wystąpienia do ministra właściwego do spraw środowiska z wnioskiem o jego zatwierdzenie.
13. Dział poświęcony ochronie przeciwpożarowej został uzgodniony z Komendantem Miejskim Państwowej Straży Pożarnej w Słupsku i Komendantem Powiatowym PSP w Bytowie.
  14. Przyjęto, że będzie obowiązywał dotychczasowy podział na 9 leśnictw, zgodnie z zarządzeniem nr 1/2010 Nadleśniczego Nadleśnictwa Dretyń z dnia 8 stycznia 2010 r.

Część B

Projekt planu urządzenia lasu

1. Dane inwentaryzacyjne

1) Przyjęto następujący stan ewidencyjny Nadleśnictwa jako stan na 1 stycznia 2020 r.:

Zestawienie powierzchni gruntów w zarządzie Nadleśnictwa według jednostek ewidencyjnych, wynikających z podziału administracyjnego kraju

Gmina Powiat	Grupy kategorii użytkowania					Ogółem
	Leśna zalesiona	Leśna niezalesiona	Związana z gospodarką leśną	Lasy razem	Nieleśna	
	powierzchnia w ha					
1	2	3	4	5	6	7
Miastko (65)	9009,5438	139,0902	255,0814	9403,7154	430,0135	9833,7289
Trzebielino (92)	3713,2326	99,2031	116,0218	3928,4575	124,7057	4053,1632
Razem powiat bytowski (1)	12722,7764	238,2933	371,1032	13332,1729	554,7192	13886,8921
Kępice (55)	939,1002	11,4073	23,2933	973,8008	57,5648	1031,3656
Razem powiat słupski (12)	939,1002	11,4073	23,2933	973,8008	57,5648	1031,3656
Ogółem województwo pomorskie (22)	13661,8766	249,7006	394,3965	14305,9737	612,2840	14918,2577

Zestawienie powierzchni gruntów Nadleśnictwa według rodzajów użytków gruntowych

Grupa użytku	Rodzaj użytku gruntowego	Nadleśnictwo powierzchnia w ha
1	2	3
I	Lasy	14305,9737
II	Grunty zadrzewione i zakrzewione	19,1834
III	Użytki rolne	223,5094
IV	Grunty pod wodami	28,5673
V	Użytki ekologiczne	42,8788
VI	Tereny różne	-
VII	Tereny zabudowane i zurbanizowane	4,2073
VIII	Nie użytki	293,9378
R-m II-VIII	Grunty niezaliczone do lasów	612,2840
Ogółem (I-VIII)		14918,2577
poza tym grunty stanowiące współwłasność Nadleśnictwa i osób fizycznych		-
Ogółem Nadleśnictwo		14918,2577
w tym grunty przeznaczone do zalesienia		-

Gruntów spornych brak. Wszystkie grunty Nadleśnictwa posiadają wpisy w księgach wieczystych.

- 2) Przedstawioną charakterystykę warunków przyrodniczych uznano za właściwą, obrazującą warunki działalności Nadleśnictwa, a w szczególności:
- ⇒ przynależność do krainy przyrodniczo-leśnej i mezoregionów,
  - ⇒ położenie geograficzne i wysokościowe,
  - ⇒ rzeźbę terenu,
  - ⇒ warunki glebowe, klimatyczne i wodne,
  - ⇒ zestawienie typów siedliskowych lasu,
  - ⇒ zestawienie przyjętych typów drzewostanów o kierunku gospodarczym i ochronnym,
  - ⇒ walory genetyczne lasu,
  - ⇒ stan środowiska przyrodniczego, w tym zestawienie obszarów chronionych i dominujących funkcji lasu.

Ważniejsze dane charakteryzujące wybrane warunki przyrodnicze przedstawione są w syntetycznej formie w dalszych zestawieniach.

Zestawienie powierzchni gruntów leśnych Nadleśnictwa wg typów siedliskowych lasu

Typ siedliskowy lasu	Nadleśnictwo Dretyń	
	Powierzchnia w ha (grunty zal. i niezal.)	udział %
1	2	3
Bśw	3280,37	23,58
Bb	12,91	0,09
BMśw	6357,88	45,70
BMw	52,22	0,38
BMb	168,71	1,21
LMśw	3139,59	22,57
LMw	98,23	0,71
LMb	51,39	0,37
Lśw	639,39	4,60
OI	104,73	0,75
OIJ	6,00	0,04
Ogółem	13911,42	100,00

Przyjęte typy drzewostanów (TD) i orientacyjne składy gatunkowe upraw dla poszczególnych typów siedliskowych lasu (TSL) i siedlisk przyrodniczych

Typ siedl. lasu	Kod Natura 2000	TD	Gatunki domieszkowe		Orientacyjny skład gatunkowy odnowienia
		gatunki główne	uszlachetniające (produkcyjne)	pomocnicze (pielęgnacyjne, biocenotyczne)	
1	2	3	4	5	6
Bs	-	So	Brz		So 90, Brz 10
	91T0	So	Brz		So 90, Brz 10
Bśw	-	So	Brz	Jrz	So 80-90, Brz i in. 10-20
	91T0	So	Brz		So 80-90, Brz i in. 10-20
Bw	-	So	Św, Brz	OI	So 80, Św i in. 20
		ŚwSo	Brz	OI	So 60, Św 30, Brz i in. 10
		ŚwBrz	So	OL	Brz 50, Św 30, So i in. 20
		SoŚw	Brz	OI	Św 40-50, So 40-50, Brz i in. 10
	2180	SoBrz		OI, Jrz, Czm	Brz 70, So 30
Bb	-	So	Brz	OI	So 80-90, Brz i in. 10-20
	91D0*	So	Brz		So 90, Brz 10
BMśw	-	So	Bk, Db, Św, Md, Brz	KI, Lp, Jrz, Gb	So 80, Bk i in. 20
		BkSo	Db, Św, Md, Brz	KI, Lp, Os, Jrz, Gb	So 60-70, Bk 20-30, Db i in. 10-20
		BkSo #	Db, Św, Md, Brz	KI, Lp, Os, Jrz, Gb	So 80-90, Db i in. 10-20
		ŚwSo	Db, Md, Brz	KI, Lp, Jrz, Gb	So 60, Św 30, Db i in. 10
		DbSo	Bk, Św, Md, Brz	KI, Lp, Os, Jrz, Gb	So 60-70, Db 20-30, Bk i in. 10-20
	9110	SoBk	Db	KI, Os, Jrz	Bk 60, So 30, Db i in. 10
	9130	SoBk	Db	KI, Lp, Jrz, Gb	Bk 60, So 30, Db i in. 10
	9190	Db	So, Brz	Bk, Os	Db 80, So i in. 20
	9190	BkDb	So, Brz	KI, Os, Jrz	Db 40, Bk 30, So i in. 30
BMw	-	ŚwSo	Db, Brz	KI, Lp, OI	So 50, Św 30, Db i in. 20
		SoŚw	Db, Brz	KI, Lp, OI	Św 40, So 40, Db i in. 20
		DbSo	Św, Brz	KI, Lp, OI	So 60-70, Db 20-30, Św i in. 10-20
		So	Db, Św, Brz	KI, Lp, OI	So 70, Db i in. 30
		BrzSo	Db, Św	KI, Lp, OI	So 50, Brz 30, Św i in. 20
		ŚwBrz	So, Db	KI, Lp, OI	Brz 50, Św 30, So i in. 20
	9190	SoDb	Brz, Bk	KI, OI, Os, Jrz	Db 50, So 30, Bk i in. 20
	9190	Db	So, Brz	OI, Os	Db 80, So i in. 20
	9190	BkDb	So, Brz	KI, Os, Jrz	Db 40, Bk 30, So i in. 30
BMb	-	So	Brz, Św	OI	So 80, Brz 10, Św 10
		SoŚw	Brz, Db	OI	Św 50, So 30, Brz i in. 20
		ŚwSo	Brz		So 50, Św 30, Brz i in. 20
		BrzSo	Św	OI	So 50, Brz 30, Św i in. 20
		SoBrz	Św	OI	Brz 60, So 30, Św i in. 10
	91D0*	SoBrz	Św	OI	Brz 60, So 30, Św i in. 10
	91D0*	So	Brz		So 90, Brz 10
	91D0*	Brz	So		Brz 90, So 10

Typ siedl. lasu	Kod Natura 2000	TD	Gatunki domieszkowe		Orientacyjny skład gatunkowy odnowienia
		gatunki główne	uszlachetniające (produkcyjne)	pomocnicze (pielęgnacyjne, biocenotyczne)	
1	2	3	4	5	6
LMśw	-	Bk	Db, Md, Dg, Św, Lp, Brz, Jw	Kl, Gb, Os	Bk 80, Db i in. 20
		SoBk	Db, Md, Dg, Św, Lp, Brz, Jw	Kl, Gb, Os	Bk 50, So 40, Db i in. 10
		BkSo	Db, Md, Dg, Św, Lp, Brz, Jw	Kl, Gb, Os	So 60, Bk 30, Db i in. 10
		BkSo #	Db, Md, Dg, Św, Lp, Brz, Jw	Kl, Gb, Os	So 90, Db i in. 10
		DbSo	Bk, Md, Dg, Św, Lp, Brz, Jw	Kl, Gb, Os	So 60, Db 30, Bk i in. 10
		SoDb	Bk, Md, Dg, Św, Lp, Brz, Jw	Kl, Gb, Os	Db 50, So 30, Bk i in. 20
		ŚwDb	So, Md, Dg, Brz, Lp, Jw	Kl, Gb, Os	Db 50, Św 30, Bk i in. 20
		BkŚw	Db, So, Md, Dg, Brz, Lp, Jw	Kl, Gb, Os	Św 50, Bk 30, Db i in. 20
		ŚwBk	Db, So, Md, Dg, Brz, Lp, Jw	Kl, Gb, Os	Bk 50, Św 30, Db i in. 20
	9110	Bk	Db, So, Brz, Md	Kl, Jw, Os	Bk 80, Db i in. 20
	9130	Bk	Db, Lp, Gb, Brz, Md	Kl, Jw, Os	Bk 80, Db i in. 20
	9160	GbDb	Bk, So, Lp, Brz, Jw, Md	Kl, Os	Db 50, Gb 30, Bk i in. 20
	9160	BkDb	Gb, So, Lp, Brz, Jw, Md	Kl, Os	Db 50, Bk 30, Gb i in. 20
	9160	Db	Bk, So, Gb, Lp, Brz, Jw, Md	Kl, Os	Db 70, Bk i in. 30
	9190	Db	Bk, So, Brz, Os, Md	Gb, Lp, Kl	Db 80, So i in. 20
9190	BkDb	So, Brz, Os, Md	Kl, Gb	Db 50, Bk 30, So i in. 20	
LMw	-	SoDb	Św, Bk, Brz	Jw, Kl, Lp, Os	Db 50, So 30, Św i in. 20
		DbSo	Św, Brz, Bk	Jw, Kl, Lp, Os	So 50, Db 30, Św i in. 20
		BrzOl	Św	Jw, Kl, Lp, Os	Ol 60, Brz 30, Św i in. 10
		ŚwSo	Db, Bk, Brz	Jw, Kl, Lp, Os	So 40, Św 30, Db 20, Bk i in. 10
		SoŚw	Db, Ol	Jw, Kl, Lp, Os	Św 50, So 30, Db i in. 20
		ŚwDb	So, Md, Dg, Brz, Ol, Lp, Jw	Kl, Gb, Os	Db 60, Św 30, So i in. 10
		DbŚw	So, Md, Dg, Brz, Ol, Lp, Jw	Kl, Gb, Os	Św 60, Db 30, So i in. 10
	9110	Bk	Db, So, Ol	Jw, Kl, Lp	Bk 80, Db i in. 20
	9160	GbDb	Bk, Brz, Os	Kl, Gb, Lp, Os	Db 60, Gb 30, Bk i in. 10
	9160	BkDb	Gb, Lp, Brz, Jw	Kl, Os	Db 50, Bk 30, Gb i in. 20
	9160	Db	Gb, Bk, Brz, Ol, Os	Lp, Kl	Db 80, Gb i in. 20
	9190	BkDb	So, Brz, Os	Kl, Gb	Db 50, Bk 30, So i in. 20
9190	Db	So, Brz, Ol	Kl, Os	Db 80, So i in. 20	
LMb	-	Ol	Brz, So, Św		Ol 70-80, Brz i in. 20-30
		BrzOl	Św, So	Wb	Ol 50, Brz 30, Św i in. 20
	91D0*	SoBrz	Ol	Ol	Brz 60, So 30, Ol i in. 10
	91D0*	Brz	So		Brz 90, So 10
Lśw	-	Bk	Db, Md, So, Św, Dg	Jw, Lp, Czur, Jb, Gr	Bk 90, Db i in. 10
		DbBk	Md, Js, Św, So, Lp, Dg	Jw, Czur, Jb, Gr	Bk 60, Db 30, Md i in. 10
		BkDb	Md, Js, Św, So, Lp, Dg	Jw, Czur, Jb, Gr	Db 60, Bk 30, Md i in. 10
	9110	Bk	Db, So, Md	Jw, Kl, Lp	Bk 90, Db i in. 10
	9110	DbBk	So, Lp, Md	Jw, Czur, Jb, Gr	Bk 70, Db i in. 30
	9130	Bk	Db, Gb, Md	Jw, Lp, Czur, Jb, Gr	Bk 80-90, Db i in. 10-20

Typ siedl. lasu	Kod Natura 2000	TD	Gatunki domieszkowe		Orientacyjny skład gatunkowy odnowienia
		gatunki główne	uszlachetniające (produkcyjne)	pomocnicze (pielęgnacyjne, biocenotyczne)	
1	2	3	4	5	6
	9160	GbDb	Bk, Lp, Md	Jw, Czr, Gr, Jb	Db 50, Gb 30, Lp i in. 20
	9160	Db	Gb, Bk, Lp, Md	Jw, Czr, Jb, Gr	Db 80, Gb i in. 20
	9160	GbBk	Db, Lp, Md	Jw, Czr, Jb, Gr	Bk 50, Gb 30, Lp i in. 20
	9160	BkDb	Gb, Lp, Md	Jw, Czr, Jb, Gr	Db 50, Bk 30, Gb i in. 20
	9160	LpDb	Gb, Bk, Md	Jw, Czr, Jb, Gr	Db 50, Lp 30, Gb i in. 20
	9190	BkDb	So, Brz, Os, Md	Kl, Gb	Db 60, Bk 30, Jw. i in. 10
	9190	Db	Bk, So, Brz, Os, Md	Gb, Lp, Kl	Db 80, Bk i in. 20
	9190	DbBk	Gb, Lp, Md	Jw, Czr, Jb, Gr	Bk 50, Db 30, Jw. i in. 20
Lw	-	JsDb	Św, Wz, Jw	Kl, Lp, Czr, Brz	Db 70, Js 20, Św i in. 10
		Db	Św, Js, Wz, Jw	Kl, Lp, Czr, Brz	Db 80-90, Św i in. 10-20
	9130	Bk	Db, Gb	Jw, Lp, Czr, Jb, Gr	Bk 90, Db i in. 10
	9160	BkDb	Gb, Jw, Lp	Czr, Jb, Gr	Db 50, Bk 30, Gb i in. 20
	9160	Db	Gb, Bk, Jw	Lp, Czr, Jb, Gr	Db 80, Gb i in. 20
	9160	GbDb	Bk, Lp, Jw	Kl, Gr, Jb	Db 50, Gb 30, Bk i in. 20
	91E0*	OI	Js, Wz, Gb	Kl, Lp	OI 80, Js i in. 20
	91E0*	JsOI	Wz, Gb	Kl, Lp	OI 60, Js 30, Brz i in. 10
	91F0	JsWzDb	Lp, Gb	Kl, OI, Tp, Czm	Db 40, Wz 30, Js i in. 30
	91F0	JsWz	Db, OI	Kl, Gb, Czm	Wz 40, Js 30, Db i in. 30
91F0	Db	Wz, Js	Kl, Gb, Czm	Db 80, Wz i in. 20	
Lł	-	JsDb	Wz, Gb, Jw, Kl, Lp	Św, OI, Tp, Wb	Db 60, Js 30, Wz i in. 10
		Db	Js, Wz	Św, Lp, OI	Db 70, Js i in. 30
	91F0	Db	Js, Wz	Lp, OI	Db 70, Js i in. 30
	91F0	JsWz	Db, OI	Kl, Gb, Czm	Wz 40, Js 30, Db i in. 30
	91F0	JsWzDb	Lp, Gb	OI, Kl, Tp, Wb	Db 40, Wz 30, Js 20, Lp i in. 10
	91E0*	JsOI	Brz, Wz	Kl, Lp	OI 60, Js 30, Brz i in. 10
	91E0*	OIJ	Brz, Św, Db, Wz	Kl, Lp	Js 40, OI 40, Brz i in. 20
OI	-	OI	Js, Brz, Wz, Św		OI 90, Js i in. 10
	91E0*	OI	Js, Wz, Gb	Kl, Lp	OI 90, Js i in. 10
	91E0*	OI**	Js	Kl, Lp	OI 90, Js i in. 10
OIJ	-	OI	Js, Wz	Kl, Lp	OI 80, Js i in. 20
		OIJ	Brz, Św, Db, Wz	Kl, Lp	Js 40, OI 40, Brz i in. 20
	91E0*	OIJ	Brz, Św, Db, Wz	Kl, Lp	Js 40, OI 40, Brz i in. 20
	91E0*	JsOI	Brz, Wz	Kl, Lp	OI 60, Js 30, Brz i in. 10
	91E0*	OI	Js, Wz	Kl, Lp	OI 80, Js i in. 20

9160 - Grab należy wprowadzić w zmieszaniu grupowym i kępowym.

Dopuszcza się wprowadzenie grabu w późniejszych fazach rozwojowych drzewostanu.

* - siedliska przyrodnicze o znaczeniu priorytetowym

** - źródłkowe lasy olszowe na niżu

- drzewostan sosnowy z dolnym piętrzem bukowym, które przewiduje się wprowadzić gdy sosna osiągnie

wiek 30-40 lat (po pierwszej prawidłowo przeprowadzonej TW). Liczba wprowadzanych sadzonek buka 3-5 tys. szt./ha (ZHL 2012). Jeżeli dolne piętro ma w przyszłości ukształtować następną generację drzewostanu należy wprowadzać buka w formie grup i kęp o więźbie odpowiedniej dla gatunku.

W uzasadnionych sytuacjach Nadleśniczy może wybrać, uwzględniając warunki siedliskowe i doświadczenie terenowe, inny TD niż podany przy opisach taksacyjnych, jednakże mieszczący się w wymienionych wariantach dla danego typu siedliskowego lasu.

Zestawienie obszarów chronionych i obiektów przyrodniczych w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa

Rodzaj obiektu	Liczba	Pow. całkowita (ha)	Pow. w zasięgu N-ctwa (ha)	Powierzchnia w zarządzie Nadleśnictwa					9/4 %
				lasy (ha)	%	grunty nieleśne (ha)	%	razem	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Rezerwat przyrody	1	37,08	37,08						0
Obszar chronionego krajobrazu	1	11776,00	5432,63	2752,62	95	151,81	5	2904,43	53
Obszary Natura 2000 – SOO	2	15721,49	4924,44	3873,63	96	181,29	4	4054,92	82
Pomniki przyrody	50	X	X	X	X	X	X	X	X
Użytki ekologiczne	47	48,19	48,19	5,32	11	42,87	89	48,19	100
Strefy ochrony gatunkowej	4	368,22	368,22	334,85	91	33,37	9	368,22	100
Siedliska przyrodnicze	468 poddz	brak danych		1043,94	88	139,82	12	1183,76	X
Ostoje różnorodności biologicznej	136 poddz	340,82	340,82	340,82	100	X	X	340,82	100

Zestawienie powierzchni gruntów leśnych według głównych funkcji lasu i kategorii ochronności

Funkcje lasów i kategorie ochronności	Razem Nadleśnictwo	
	Powierzchnia gruntów zal. i niezal. [ha]	[%]
1	2	3
I. Lasy rezerwatowe	-	-
II. Lasy ochronne	2294,72	16,5
1) Lasy glebochronne;	6,76	0,0
2) Lasy wodochronne;	1667,05	12,0
3) Lasy stanowiące ostoje zwierząt podlegających ochronie gatunkowej;	219,13	1,6
4) Lasy stanowiące ostoje zwierząt podlegających ochronie gatunkowej, wodochronne;	401,78	2,9
III. Lasy gospodarcze	11616,70	83,5
Ogółem	13911,42	100,0

3) Przyjęto bez uwag charakterystykę warunków ekonomicznych gospodarki leśnej, określającą realia ekonomiczne działalności Nadleśnictwa. Szczegółowo przedstawiona została:

- ⇒ syntetyczna ocena warunków ekonomicznych, obejmująca ocenę ekonomiczną regionu oraz charakterystykę przestrzenną kompleksów leśnych w powiązaniu z warunkami transportowymi,
- ⇒ charakterystyka warunków ekonomicznych, obejmująca opis czynników wpływających na stopień trudności gospodarczych oraz zestawienie ekonomicznych wskaźników gospodarki leśnej.

Orientacyjna prognoza przeciętnego rocznego wyniku ekonomicznego Nadleśnictwa zostanie przedstawiona w tabelach XIX i XX (na podstawie danych Nadleśnictwa).

Prognoza przeciętnego rocznego wyniku ekonomicznego

Lp.	Wielkość pozyskania drewna oraz ważniejsze wskaźniki kosztów i przychodów	Jednostka miary	Przeciętnie rocznie za ostatnie 3 lata (2016-2018)	Według etatu użytkowania głównego proponowanego do realizacji w planie u.i.	Według orientacyjnego etatu potencjalnego z uwzględnieniem pożądanego kierunku rozwoju zasobów drzewnych
1	2	3	4	5	6
1.	Przeciętna roczna ilość pozyskiwanego drewna	m ³	71279	77854	77854
2.	Koszty administracyjne	zł	6860333	6860333	6860333
3.	Koszty ochrony lasu	zł	381033	381033	381033
4.	Koszty nasiennictwa i selekcji	zł	68600	68600	68600
5.	Koszty odnowień i zalesień	zł/ha	4850	4850	4850
6.	Przeciętna roczna ilość odnowień i zalesień	ha	114,95	171,78	171,78
7.	Koszty pielęgnowania upraw i młodników	zł/ha	456	456	456
8.	Przeciętna roczna ilość pielęgnowanych upraw i młodników	ha	336,01	203,00	203,00
9.	Koszty pozyskania i zrywki drewna	zł/m ³	55,57	55,57	55,57
Suma kosztów (k)		zł	11981668	12562014	12562014
10.	Przychody ze sprzedaży drewna	zł/m ³	184	184	184
Suma przychodów (p)		zł	13115336	14325136	14325136

4) Nie wniesiono również uwag do charakterystyki stanu lasu oraz analizy stanu zasobów drzewnych, które przyjęto jako w pełni obrazujące parametry stanu lasu i jego zasobów. Szczegółowo omówiono w nich:

- ⇒ wybrane grupy drzewostanów (KO, KDO, drzewostany do przebudowy),
- ⇒ strukturę bonitacji drzewostanów,
- ⇒ strukturę wiekową drzewostanów, analizując powierzchniowe i miąższościowe zestawienia drzewostanów w klasach i podklasach wieku,
- ⇒ strukturę gatunkową drzewostanów, analizując powierzchniowe i miąższościowe zestawienia według panujących i rzeczywistych gatunków drzew,
- ⇒ spodziewany tabelaryczny bieżący roczny przyrost miąższości,
- ⇒ uzyskany w ostatnim dziesięcioleciu roczny przyrost bieżący użyteczny,
- ⇒ stan uszkodzeń drzewostanów,

- ⇒ zgodność składu gatunkowego drzewostanów z przyjętymi typami drzewostanów,
- ⇒ jakość hodowlaną i techniczną drzewostanów,
- ⇒ grunty leśne niezalesione.

Syntetyczną formę ważniejszych danych charakteryzujących stan lasu i zasobów drzewnych przedstawiają dalsze tabele:

Zestawienie powierzchni wybranych grup drzewostanów

Grupa drzewostanów	Powierzchnia ha
1	2
Drzewostany w klasie odnowienia	724,96
Drzewostany w klasie do odnowienia	136,23
Drzewostany do przebudowy	123,18
w tym:	
A – do pilnej przebudowy pełnej	110,05
B – do stopniowej przebudowy pełnej	
C – do przebudowy częściowej	13,13

Zestawienie powierzchni drzewostanów według bonitacji

Bonitacja	Nadleśnictwo	
	Powierzchnia ogółem w ha	% ogółem
1	2	3
IA	1842,02	13,48
I	6363,63	46,58
II	4725,68	34,59
III	699,25	5,12
IV	31,15	0,23
Razem	13661,73	100,00

Zestawienie powierzchni i miąższości brutto na gruntach leśnych wg klas i podklas wieku

Klasa wieku	Powierzchnia ha	%	Miąższość m ³	%
1	2	3	4	5
płazowiny	-	-	-	-
halizny i zręby	204,74	1,47	3381	0,09
w prod. ubocz.	19,19	0,14	105	0,00
pozostałe	25,76	0,19	930	0,03
przestoje	X	X	32988	0,91
la	789,83	5,68	95	0,00

Klasa wieku	Powierzchnia ha	%	Miąższość m ³	%
1	2	3	4	5
Ib	1132,47	8,14	15600	0,43
IIa	1191,20	8,56	119490	3,31
IIb	912,84	6,56	184155	5,10
IIIa	1013,56	7,29	278285	7,70
IIIb	1842,71	13,25	591825	16,38
IVa	1062,03	7,63	355015	9,83
IVb	1187,22	8,53	437315	12,11
Va	1153,55	8,29	414590	11,48
Vb	1337,09	9,61	470855	13,04
VI	686,85	4,94	266120	7,37
VII I st.	491,19	3,53	197850	5,48
KO	724,96	5,21	200720	5,56
KDO	136,23	0,98	42760	1,18
Razem	13911,42	100,00	3612079	100,00

Zestawienie powierzchni i miąższości drzewostanów wg panujących gatunków drzew

Gatunek panujący	Powierzchnia ha	%	Miąższość m ³	%
1	2	3	4	5
So	11111,71	81,33	2950121	81,77
Md	213,77	1,56	57652	1,60
Św	414,04	3,03	123780	3,43
Jd	0,98	0,01	400	0,01
Dg	1,29	0,01	700	0,02
Bk	1136,85	8,32	256568	7,11
Db	123,78	0,91	31036	0,86
Dbb	15,71	0,12	2823	0,08
Dbc	1,95	0,01	65	0,00
Jw	4,76	0,04	1245	0,03
Js	0,74	0,01	220	0,01
Gb	1,99	0,01	620	0,02
Brz	463,52	3,39	129343	3,59
OI	166,40	1,22	51810	1,44
Tp	1,38	0,01	485	0,01
Os	2,86	0,02	795	0,02
Razem grunty zalesione	13661,73	100,00	3607663	100,00
Grunty niezalesione	249,69	X	4416	X
Ogółem	13911,42		3612079	

Zestawienie powierzchni drzewostanów według przyczyny i % uszkodzenia

Przyczyna uszkodzenia	% uszkodzenia										Łącznie
	10	20	30	40	50	60	70	80	90	100	
	Powierzchnia drzewostanów w ha										
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Nadleśnictwo Dretyń											
OWADY	1250,50	171,73	5,95	0,60							1428,78
GRZYBY	731,53	23,34									754,87
ZWIERZYNA	912,12	945,20	649,03	327,61	448,93	49,63	52,49	3,66			3388,67
KLIMAT	6,42										6,42
WODNE		1,34	6,41								7,75
Ogółem	2900,57	1141,61	661,39	328,21	448,93	49,63	52,49	3,66			5586,49
% udziału	51,9	20,4	11,8	5,9	8,0	0,9	1,0	0,1			100,0

Zestawienie powierzchni drzewostanów w stopniach zgodności składu gatunkowego z TD

Grupa drzewostanów	Nadleśnictwo	
	Pow. w ha	%
1	2	3
„1” skład gatunkowy zgodny z TD	12112,18	88,66
„2” skład gatunkowy częściowo zgodny w TD	1423,96	10,42
„3” skład gatunkowy niezgodny z TD	125,59	0,92
Razem powierzchnia gruntów leśnych zalesionych	13661,73	100,00

Zestawienie gruntów leśnych niezalesionych według grup i rodzajów powierzchni

Lp.	Grupa i rodzaj powierzchni	Nadleśnictwo
		powierzchnia w ha
1	2	3
1	Do odnowienia - razem	204,74
	w tym: halizny (po pożarze)	-
	zręby (z ubiegłego okresu)	204,74
	plazowiny	-
2	W produkcji ubocznej - razem	19,19
	w tym: plantacje choinek	-

Lp.	Grupa i rodzaj powierzchni	Nadleśnictwo
		powierzchnia w ha
1	2	3
	plantacje krzewów	-
	poletka łowieckie	19,19
3	Pozostałe - razem	25,76
	w tym: przewidziane do naturalnej sukcesji	20,44
	objęte szczególnymi formami ochrony	5,32
	przewidziane do małej retencji	-
	wylesienia na gruntach wyłączonych z produkcji	-
Ogółem		249,69

2. Dane planistyczno-prognostyczne

1) Przedstawiony projektowany podział na gospodarstwa przyjęto bez uwag.

Zestawienie powierzchni i miąższości drzewostanów według gospodarstw

Lp	Gospodarstwo	Nadleśnictwo	
		powierzchnia – ha miąższość – m ³ brutto	%
1	2	3	4
1	Specjalne (S)	<u>1191,25</u> 379045	<u>8,72</u> 10,61
2	Wielofunkcyjnych lasów ochronnych (O)	<u>1443,87</u> 379015	<u>10,57</u> 10,60
3	Wielofunkcyjnych lasów gospodarczych (G)	<u>11026,61</u> 2816615	<u>80,71</u> 78,79
	w tym: zrębowy sposób zagospodarowania (GZ)	<u>7648,18</u> 1915415	<u>55,98</u> 53,58
	przerębowo – zrębowy sposób zagospodarowania (GPZ)	<u>3378,43</u> 901200	<u>24,73</u> 25,21
Ogółem grunty zalesione		<u>13661,73</u> 3574675	<u>100,00</u> 100,00

- 2) Zaakceptowano przeciętne wieki rębności głównych gatunków drzew, zgodnie z postanowieniami Komisji Założeń Planu.

Przyjęte przeciętne wieki rębności głównych gatunków drzew

Gatunek	Wiek rębności
1	2
Db, Js	140
Bk, Jd	110
So, Md	100
Św, Dg, Gb, Brz, Ol, Jw	80
Os, Ol odroślowa	60
Tp, Ols	40

- 3) Zaprezentowany podział lasu na ostępy przyjęto bez uwag, jako spełniający wymogi zachowania ładu przestrzennego i czasowego. Lasy podzielono na 325 ostępów stałych. Dodatkowo, w celu przyspieszenia procesu odnowienia w blokach drzewostanów rębnych, w niektórych oddziałach planowano cięcia w ramach tak zwanych ostępów przejściowych (15 ostępów).
- 4) Proponowany rozmiar użytkowania rębego na okres obowiązywania planu uznano jako zapewniający pożądany kierunek rozwoju oraz pożądany stan zasobów drzewnych na koniec okresu gospodarczego.
- Projektowane etaty miąższościowe brutto na okres obowiązywania planu w poszczególnych gospodarstwach przedstawiają się następująco:
- ⇒ w gospodarstwie specjalnym (S) zaprojektowano etat z potrzeb hodowlanych w wysokości **9596 m³**,
  - ⇒ w gospodarstwie wielofunkcyjnych lasów ochronnych (O) zaprojektowano etat z potrzeb hodowlanych i ochronnych w wysokości **48191 m³**, stanowiący 103 % miąższościowego etatu optymalnego,
  - ⇒ w gospodarstwie wielofunkcyjnych lasów gospodarczych ze zrębowym sposobem zagospodarowania (GZ) zaprojektowano etat w wysokości **310943 m³** na powierzchni 893,39 ha, jako zbliżony do etatów optymalnych: miąższościowego (98%) i powierzchniowego (100%),
  - ⇒ w gospodarstwie wielofunkcyjnych lasów gospodarczych z przerębowo-zrębowym sposobem zagospodarowania (GPZ) zaprojektowano etat w wysokości **207848 m³**, stanowiący 146% etatu optymalnego, zbliżony do etatu z okresów uprzątnięcia w KO KDO (98%).
  - ⇒ łączny projektowany etat miąższościowy brutto na okres obowiązywania planu dla Nadleśnictwa wynosi **576578 m³**.

Zestawienie projektowanego użytkowania rębego niezaliczonego na poczet etatu

Lp	Kategoria cięć	Nadleśnictwo	
		ha	m ³ brutto m ³ netto
1	2	3	4
1	Uprzątnięcie płazowin		-
2	Uprzątnięcie nasienników i przestojów		<u>773</u> 655
3	Poszerzenie linii podziału powierzchniowego i uprzątnięcie zadrzewień na gruntach nieleśnych	1,64	<u>191</u> 164
Razem		1,64	<u>964</u> 819

Zestawienie łączne użytkowania rębego projektowanego na okres realizacji planu

Lp.	Wyszczególnienie	Nadleśnictwo
		m ³ netto
1	2	3
1	Użytki rębne zaliczone na poczet przyjętego etatu	493069
2	Spodziewany przyrost 5% miąższości użytków rębnych	24656
3	Użytki rębne niezaliczone na poczet przyjętego etatu	819
Razem przyjęty rozmiar użytkowania rębego		518544

- 5) Orientacyjny rozmiar miąższościowy użytkowania przedrębego na okres obowiązywania planu przyjęto w wysokości **325000 m³ brutto** (260000 m³ netto), to jest na poziomie ok. 45% spodziewanego tablicowego bieżącego przyrostu miąższości w drzewostanach nieobjętych użytkowaniem rębnym.

Zestawienie rozmiaru powierzchniowego użytkowania przedrębego projektowanego na okres realizacji planu

Nadleśnictwo	CPP	Trzebieże			Ogółem
		TW	TP	Razem	
Powierzchnia w ha					
1	2	3	4	5	6
Ogółem	-	2101,07	4563,79	6664,86	6664,86

6) Projektowany miąższościowy rozmiar użytków głównych

Kategoria użytkowania	Nadleśnictwo
	m ³ brutto/netto
1	4
Rębne	<u>606371</u> 518544
Przedrębne	<u>325000</u> 260000
Ogółem	<u>931371</u> 778544

7) Orientacyjny rozmiar zadań hodowlanych na okres obowiązywania planu przyjęto bez uwag.

Zestawienie projektowanych zadań gospodarczych z zakresu hodowli lasu na okres realizacji planu

Lp.	Rodzaje zadań gospodarczych z zakresu hodowli lasu	Zadania wg tabeli XVIII	Zadania proponowane na 10-lecie
		Powierzchnia w ha	
1	2	3	4
1.	Odnowienia i zalesienia otwarte	1179,42	984,48
	w tym: halizn, płazowin i zrębów	204,74	204,74
	gruntów nieleśnych	0,00	0,00
	zrębów projektowanych (80% wg tabeli XVIII)	974,68	779,74
2.	Odnowienia pod osłoną	572,92	572,92
	w tym: przy rębniach złożonych	557,25	557,25
	podsadzenia (wprowadzanie dolnego piętra)	13,13	13,13
	dolesianie luk i przerzedzeń	2,54	2,54
3.	Poprawki i uzupełnienia	4,62	160,36
	w tym: w uprawach i młodnikach	4,62	4,62
	w projektowanych odnowieniach i zalesieniach (10%)	0,00	155,74
4.	Wprowadzanie podszytów	0,00	0,00
5.	Pielęgnowanie	2030,03	2030,03
	w tym: pielęgnowanie upraw (PU)	825,73	825,73
	w tym: pielęgnowanie gleby	461,62	461,62
	czyszczenia wczesne (CW)	364,11	364,11
	pielęgnowanie młodników (CP)	1204,30	1204,30
6.	Melioracje	1717,64	1717,64
	w tym: wodne	0,00	0,00
	agrotechniczne	1717,64	1717,64

Obligatoryjna powierzchnia pielęgnowania upraw wynosić będzie 825,73 ha.

- 8) Przedstawione kierunkowe zadania z zakresu ochrony lasu przyjęto bez uwag.
- 9) Przedstawione kierunkowe zadania z ubocznego użytkowania lasu oraz gospodarki łowieckiej przyjęto bez uwag.
- 10) Określone potrzeby z zakresu infrastruktury technicznej, w tym turystyki i rekreacji przyjęto bez uwag.
- 11) Zaprezentowany program ochrony przyrody po weryfikacji i aktualizacji przyjęto bez uwag. Ewentualne uwagi RDOŚ w Gdańsku prześle wykonawcy projektu planu drogą elektroniczną.
- 12) Zaakceptowano formę, zakres i szczegółowość prognozy oddziaływania projektu planu u.l. na środowisko i obszary Natura 2000.
- 13) Prognoza stanu zasobów drzewnych na koniec okresu gospodarczego:

Prognozowany stan zasobów drzewnych na 31.12.2029 r.

Miąszczość grubizny na początku okresu (na gruntach zalesionych)	Spodziewany przyrost miąszczości w okresie obowiązywania planu tabelaryczny	Miąszczość grubizny przewidziana do pozyskania	Spodziewana miąszczość grubizny na koniec okresu (1+2-3)	Spodziewana przeciętna zasobność na 1 ha na koniec okresu (na gruntach zalesionych)
m ³ brutto				
1	2	3	4	5
Nadleśnictwo Dretyń				
3607663	875250	931371	3551542	260

3. Podsumowanie prac nad projektem planu u.l.

- 1) Uznano, że postęp prac nad projektem planu u.l. jest zgodny z harmonogramem, oraz że zakres i jakość opracowanych materiałów są właściwe.
- 2) Przedstawiono skład osobowy pracowników wykonawcy realizujących i kontrolujących prace.
- 3) Wygłoszono wzajemne grzecznościowe podziękowania za wkład pracy i zaangażowanie, ze szczególnym uwzględnieniem uzgodnień na różnych etapach realizacji prac.

Na tym Naradę Techniczno-Gospodarczą zakończono.

Protokółował: Józef Sawicki, BUL i GL
korekta: RDLP w Szczecinku

Akceptuję:

Anna Paszkiewicz
p.o. DYREKTOR
Podpisano elektronicznie

Zał.:
- lista uczestników

Potwierdzam zgodność kopii wydruku z dokumentem elektronicznym:

Identyfikator dokumentu	17000.36669.45202
Nazwa dokumentu	Protokół NTG Nadleśnictwa Dretyń.pdf
Tytuł dokumentu	Protokół NTG Nadleśnictwa Dretyń
Sygnatura dokumentu	ZS.6003.6.2.2019
Data dokumentu	2019-11-14
Skrót dokumentu	98E3232874AE87B12F1B506A6EC8BE197379A846
Wersja dokumentu	1.8
Data podpisu	2019-11-14 12:47:22
Podpisane przez	Anna Teresa Paszkiewicz p.o. DYREKTOR

EZD 3.92.3.3.18917

Data wydruku: 2019-12-23

Autor wydruku: Soroczyński Paweł (Naczelnik Wydziału Zarządzania Zasobami Leśnymi)

NACZELNIK
Wydziału Zarządzania Zasobami Leśnymi

Paweł Soroczyński

LISTA UCZESTNIKÓW
Narady Techniczno-Gospodarczej

Lp	Imię i Nazwisko	Instytucja	Stanowisko	Podpis
1.	Andrzej Kodziejewski	RDLP brzoźnik	dyrektor	
2.	Krzysztof Rydzek	N-ctwo Dretyń	zastępca nadleśniczego	
3.	TADEUSZ WAGNER	BULIGŁ 01/SZCZECINEK	DYREKTOR ODDZIAŁU	
4.	Mieczysław Kopuński	-	2-cie dep. oddziału	
5.	Olga Janicka	2-cie Brzoźnik	2-cie Brzoźnik	
6.	Tomasz Borowski	Przewodniczący Rady Miejskiej w Miastku	=>	
7.	Krzysztof Romkowski	ExPro	dyrektor	
8.	Tyboruk Anna	ExPro	specjalista ds szkolenia	
9.	Lesław Kozłowski	Prez-Towar	Właściciel	
10.	Roman Zakrzewski	KE „KOZIBER”	Kierownik	
11.	Szymon Makrzycki	N-ctwo Dretyń	N-ctwo	
12.	JACEK CEDAK	K.Z. „KOZIBER”	PREZES	
13.	KRZYSZTOF GAJELSKI	OHZ DRETYŃ	KIEROWNIK	
14.	JÓZEF SAWICKI	BULIGŁ 01/SZCZECINEK	Kier. Prac.	
15.	Daniel Szytek	BULIGŁ 01/SZCZECINEK	st. taksator	
16.	Henryk Nowyński	Kolpa K. Wiecki Artemida	Kierownik	
17.	Ryszard Dufala	N-ctwo Dretyń	leśnik ds. sel. i lasen.	
18.	Zdzisław Szostkowski	N-ctwo Dretyń	St Sp Sz ds gosp. l. BHP	

LISTA UCZESTNIKÓW
Narady Techniczno-Gospodarczej

Lp	Imię i Nazwisko	Instytucja	Stanowisko	Podpis
19.	Witold Konieczny	Nadleśn. Dretyń	informatyk	
20.	Gruchowski Zbigniew	UL	—	
21.	Tomasz Kamasz	N-ctwo Dretyń	St. Spec. SZ	
22.	Gruchowski Tomasz	UZ	—	
23.	Boulczak Stanisław	Z.U.H	—	
24.	Halasyn Radosław	UL. Sz.	—	
25.	Krysztof Szul	W-dw Dretyń	inż. rolniczy	
26.	Stefan Ryder	PTL	wiarła	
27.	Anna Stechowicz	RDLP w Szczecinku	nowelnik ZG	
28.	Stanisław Ciestka	Zel Szecinek	kinomik	
29.	Tomasz Dąbka	Wydział Dł RDLP Sz. reł	St. specjalist SL dś kontrolni	
30.	Hajciech Osuch	RDLP w Szczecinku	N-k ZO	
31.	Cezary Konwalewski	RDLP w Szczecinku	St. spec SZ	
32.	Tadeusz Marzyk	TPL	Pracow	
33.	Pawła Słowczyńska	RDLP w Sz-ku	nauczelnik ZS	
34.				
35.				
36.				

DECYZJA Nr 12
MINISTRA ŚRODOWISKA
z dnia 24 lipca 2000 r.
DLOPiK.Ip-0233- 13/2000

Na podstawie art.16, ust. 1, ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. Nr 101, poz. 444, z 1992 r. Nr 21, poz. 85 i Nr 54, poz. 254, z 1994 r. Nr 1, poz. 3 i Nr 127, poz. 627, z 1995 r. Nr 147, poz. 713, z 1996 r. Nr 91, poz. 409, z 1997 r. Nr 54, poz. 349, Nr 121, poz. 770 i Nr 160, poz. 1079, z 1998 r. Nr 106, poz. 668, z 1999 r. Nr 49, poz. 484 oraz z 2000 r. Nr 12, poz. 136) postanawia się, co następuje:

I. Uznaje się za ochronne lasy stanowiące własność Skarbu Państwa, o powierzchni łącznej 2295 ha, wchodzące w skład Nadleśnictwa Dretyń, obrębu leśnego Dretyń w Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Szczecinku, położone wg stanu na dzień 01.01.1990 r., jak niżej:

- a) lasy glebochronne, o powierzchni łącznej około 7 ha, w oddziałach: 125, 126;
- b) lasy wodochronne, o powierzchni łącznej około 1666 ha, w oddziałach: 5-8, 10-13, 21, 40, 57, 78, 96, 103, 118, 129, 130, 136-138, 147, 153, 154, 159, 160, 168-171, 180, 181, 183, 196, 197, 280-287, 289, 290, 293, 294, 294A, 295, 296, 296A, 332, 337, 340, 349, 360, 366A, 367, 369A, 370-375, 378, 379, 386, 387, 420-423, 437, 438, 442, 443, 452, 462, 471, 507, 518, 519, 530;
- c) lasy stanowiące ostoje zwierząt podlegających ochronie gatunkowej, o powierzchni łącznej około 219 ha, w oddziałach: 445, 453, 454, 463, 464, 472, 503, 504, 513-516, 525-527;
- d) lasy stanowiące ostoje zwierząt podlegających ochronie gatunkowej, wodochronne, o powierzchni łącznej około 403 ha, w oddziałach: 424-435, 439-441, 446-448.

II. Szczegółową powierzchnię i lokalizację lasów ochronnych w poszczególnych kategoriach ochronności określi plan urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Dretyń na lata 2000 - 2009.

III. Od decyzji nie służy odwołanie, jednakże strona niezadowolona z decyzji może zwrócić się do organu, który ją wydał z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy, w terminie 14 dni od doręczenia decyzji.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 16, ust. 1 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. Nr 101, poz. 444 z późn. zm.) Dyrektor Generalny Lasów Państwowych, pismem z dnia 18.07.2000 r., wystąpił do Ministra Środowiska z wnioskiem o uznanie za ochronne 2295 ha lasów stanowiących własność Skarbu Państwa, będących w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe, Nadleśnictwo Dretyń.

Rada Miasta i Gminy w Kępicach i Rada Gminy w Trzebielinie pozytywnie zaopiniowały lasy wnioskowane o uznanie za ochronne. Natomiast Rada Miasta i Gminy w Miastku w trybie ustawowym nie wyraziła swej opinii.

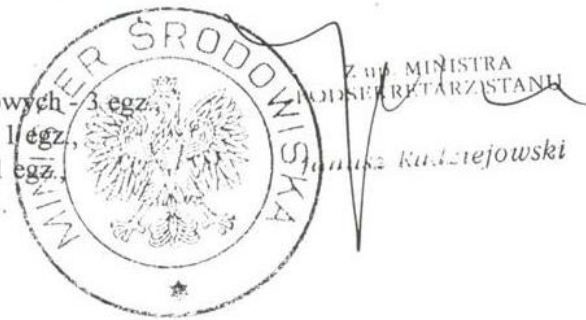
Wnioskowane lasy w pełni odpowiadają warunkom określonym w art. 15 ustawy o lasach oraz Rozporządzeniu Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 28 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu uznawania lasów za ochronne oraz szczegółowych zasad prowadzenia w nich gospodarki leśnej.

W związku z powyższym uwzględniono w całości wniosek Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych.

Wydanie niniejszej decyzji jest związane z potrzebą opracowania nowego planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Dretyń na lata 2000 - 2009.

Otrzymują:

1. Dyrektor Generalny Lasów Państwowych - 3 egz.
2. Urząd Miasta i Gminy w Kępicach - 1 egz.
3. Urząd Miasta i Gminy w Miastku - 1 egz.
4. Urząd Gminy w Trzebielinie - 1 egz.

7.4. TABELE

Podział na leśnictwa

Numer leśnictwa	Nazwa leśnictwa (siedziba)	Numery oddziałów	Powierzchnia [ha]				Zadania na I 10-lecie		
			gr. leśne zalesione i niezal.	gr. związ. z gosp. leśną	gr. nieleśne	razem	użytkowanie		odnowienia i zalesienia ha
							rębne m ³ netto	przedrębne ha/m ³ netto	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Nadleśnictwo Dretyń									
1.	BOŻANKA Dretyń	1-7, 14-19, 21, 21A, 22-26, 31-35, 40-46, 57-65, 78-87, 103-114, 118-122, 129-134.	1735,46	50,92	34,79	1821,17	64488	<u>637,06</u> 25003	220,86
2.	TURSKO 176d	8-13, 20, 27-30, 30A, 36-39, 47-56, 66-77, 88-97, 99-102, 115-117, 176-179, 436..	1443,51	36,01	56,07	1535,59	67848	<u>674,56</u> 27955	169,98
3.	WĘGORZYNO 452o	98, 424-435, 437-483.	1583,09	38,75	64,52	1686,36	46778	<u>765,72</u> 31715	154,00
4.	TRZCINNO 303n	159-163, 180-182, 184, 187-191, 193-195, 198-202, 206-209, 212-214, 214A, 216, 269-291, 291A, 292-294, 294A, 295, 296, 296A.	1398,16	54,12	81,40	1533,68	58489	<u>684,20</u> 28738	145,59
5.	DRETYŃ 175r	123-128, 135-158, 164-175, 217-225, 229-233, 237-242, 245, 246.	1606,29	53,31	79,05	1738,65	72953	<u>569,75</u> 20745	229,07
6.	KOWALEWICE 324i	226-228, 234-236, 243, 244, 247-268, 297-311, 312-316, 316A, 321, 324, 531, 532, 32A, 533, 542-545, 552A.	1480,67	34,12	96,25	1611,04	62991	<u>883,52</u> 34773	159,25
7.	PLEWISKA 521g	484-530, 534-536, 536A, 537-541, 546-556.	1647,23	36,32	21,00	1704,55	54421	<u>882,30</u> 33353	167,25
8.	OKUNINO 347i	311A, 317-320, 320A, 322, 323, 325-352, 352A, 353-366, 366A, 367-369, 369A, 370-372.	1408,17	45,39	78,93	1532,49	41955	<u>733,39</u> 25969	148,95
9.	WAŁDOWO 174h	183, 185, 186, 192, 196, 197, 203-205, 210, 211, 215, 373-403, 403A, 404-413, 413A, 414-419, 419A, 420-423.	1608,84	45,49	100,40	1754,73	48621	<u>834,36</u> 31749	162,45
OGÓLEM NADLEŚNICTWO DRETYŃ (siedziba – 177g)			13911,42	394,43	612,41	14918,26	518544	<u>6664,86</u> 260000	1557,40

Tabela nr I

Zestawienie powierzchni gruntów nadleśnictwa wg rodzajów użytków gruntowych, kategorii użytkowania i grup rodzajów powierzchni, zgodnie z podziałem administracyjnym kraju

Rodzaj użytku	Województwo	22	22	22	22	22
	Powiat	1	1	1	1	1
	Gmina	65	65	65	65	65
	Obręb ewidencyjny	3	4	5	7	10
1		3	4	5	6	7
1. Lasy - razem		23,0146	2036,3166	230,0359	109,2670	98,2285
1.1. Grunty leśne zalesione - razem		23,0146	1968,2754	221,1322	106,5647	93,9980
1) drzewostany		23,0146	1968,2754	221,1322	106,5647	93,9980
2) plantacje drzew - razem						
<i>w tym:</i>						
- plantacje nasienne						
- plantacje drzew szybkorosnących						
1.2. Grunty leśne niezalesione - razem			24,4751			0,8807
1) w produkcji ubocznej - razem						
<i>w tym:</i>						
- plantacje choinek						
- plantacje krzewów						
- poletka łowieckie						
2) do odnowienia - razem			19,7310			
<i>w tym:</i>						
- halizny						
- zręby			19,7310			
- płazowiny						
3) pozostałe leśne niezalesione - razem			4,7441			0,8807
<i>w tym:</i>						
- przewidziane do naturalnej sukcesji			4,7441			0,8807
- objęte szczególnymi formami ochrony						
- przewidziane do małej retencji						
- wylesienia na gruntach wyłączonych z produkcji						
1.3. Grunty związane z gospodarką leśną - razem			43,5661	8,9037	2,7023	3,3498
<i>w tym:</i>						
1) budynki i budowle			1,8111			0,3225
2) urządzenia melioracji wodnych			1,1237	0,0322	0,0942	
3) linie podziału przestrzennego lasu			10,0334	3,9263	0,4883	1,5101
4) drogi leśne			29,4429	3,8333	1,0456	0,6113
5) tereny pod liniami energetycznymi			1,1550	1,1119	1,0742	0,9059
6) szkółki leśne						
7) miejsca składowania drewna						
8) parkingi leśne						
9) urządzenia turystyczne						
2. Grunty zadrzewione i zakrzewione			6,7721			
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione - razem		23,0146	2043,0887	230,0359	109,2670	98,2285
3. Użytki rolne - razem			77,6362	10,0565		0,9882
3.1. Grunty orne - razem			47,0914	5,9986		0,4089
<i>w tym:</i>						
1) role			47,0914	5,9986		0,4089
2) plantacje, poletka, składy drewna i szkółki na gruntach ornym						
3) ugory, odłogi						
4) działki rodzinne na gruntach ornym						
3.2. Sady			0,5313			
3.3. Łąki trwałe			19,8288	0,4372		

22	22	22	22	22	22	22	22	22
1	1	1	1	1	1	1	1	1
65	65	65	65	65	65	65	65	65
11	12	14	16	17	20	25	27	28
8	9	10	11	12	13	14	15	16
1001,3498	52,1620	1319,2973	8,5406	1,2358	4,5370	1328,9103	1753,2464	613,7830
957,6442	47,9678	1249,5542	8,5406	1,2192	4,4503	1265,1679	1677,4488	588,7216
957,6442	47,9678	1249,5542	8,5406	1,2192	4,4503	1265,1679	1677,4488	588,7216
14,8233 0,2461	1,0743	33,6642				15,3846 0,7643	32,7950 0,9281	9,1870
0,2461 11,3505		33,6642				0,7643 12,9970	0,9281 30,5180	7,6183
11,3505		33,6642				12,9970	30,5180	7,6183
3,2267	1,0743					1,6233	1,3489	1,5687
3,2267	1,0743					1,6233	1,3489	0,4941 1,0746
28,8823	3,1199	36,0789		0,0166	0,0867	48,3578	43,0026	15,8744
0,4690						0,1149		
1,0129		0,2503				2,0584	0,8664	0,5288
10,3896		15,5974			0,0867	18,2668	11,4320	6,2036
15,1455	1,9072	15,2957				24,0353	30,2155	7,7829
1,8653	1,2127	0,9655		0,0166		3,8824	0,4887	1,3591
		3,9700						
5,1744	2,4793	1,6832					1,0147	0,3109
1006,5242	54,6413	1320,9805	8,5406	1,2358	4,5370	1328,9103	1754,2611	614,0939
12,3438	13,3266	3,9114				19,4780	4,6101	0,8661
8,1134	7,5143	3,9114				9,2817	1,5244	0,8661
8,1134	7,5143	3,9114				9,2817	1,5244	0,8661
0,9681	0,6336					2,4414		

Rodzaj użytku	Województwo	22	22	22	22
	Powiat	1	1	1	1
	Gmina	65	65	92	92
	Obręb ewidencyjny	29		1	2
1		17	18	19	20
1. Lasy - razem		823,7906	9403,7154	3245,4570	683,0005
1.1. Grunty leśne zalesione - razem		795,8443	9009,5438	3052,5820	660,6506
1) drzewostany		795,8443	9009,5438	3052,5820	660,6506
2) plantacje drzew - razem					
<i>w tym:</i>					
- plantacje nasienne					
- plantacje drzew szybkorosnących					
1.2. Grunty leśne niezalesione - razem		6,8060	139,0902	90,8885	8,3146
1) w produkcji ubocznej - razem			1,9385	16,7687	
<i>w tym:</i>					
- plantacje choinek					
- plantacje krzewów					
- poletka łowieckie			1,9385	16,7687	
2) do odnowienia - razem		5,5144	121,3934	69,0020	7,4497
<i>w tym:</i>					
- halizny					
- zręby		5,5144	121,3934	69,0020	7,4497
- płazowiny					
3) pozostałe leśne niezalesione - razem		1,2916	15,7583	5,1178	0,8649
<i>w tym:</i>					
- przewidziane do naturalnej sukcesji		1,0116	14,4037	4,3778	0,8649
- objęte szczególnymi formami ochrony		0,2800	1,3546	0,7400	
- przewidziane do małej retencji					
- wylesienia na gruntach wyłączonych z produkcji					
1.3. Grunty związane z gospodarką leśną - razem		21,1403	255,0814	101,9865	14,0353
<i>w tym:</i>					
1) budynki i budowle		0,1833	2,9008	0,1794	
2) urządzenia melioracji wodnych		0,6615	6,6284	1,7451	1,2674
3) linie podziału przestrzennego lasu		7,7809	85,7151	22,2790	2,3750
4) drogi leśne		8,4294	137,7446	66,1775	8,6204
5) tereny pod liniami energetycznymi		4,0852	18,1225	2,7194	1,7725
6) szkółki leśne				8,3466	
7) miejsca składowania drewna				0,1742	
8) parkingi leśne					
9) urządzenia turystyczne			3,9700	0,3653	
2. Grunty zadrzewione i zakrzewione		1,3188	18,7534		0,4300
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione - razem		825,1094	9422,4688	3245,4570	683,4305
3. Użytki rolne - razem		4,6134	147,8303	46,8190	16,3153
3.1. Grunty orne - razem			84,7102	10,9257	3,0500
<i>w tym:</i>					
1) role			84,7102	10,9257	3,0500
2) plantacje, poletka, składy drewna i szkółki na gruntach ornych					
3) ugory, odłogi					
4) działki rodzinne na gruntach ornych					
3.2. Sady		0,1800	0,7113		
3.3. Łąki trwałe		1,4735	25,7826	27,1749	3,4753

22 1 92	22 1	22 12 55 5	22 12 55 6	22 12 55	22 12	22	Ogólem
21	22	23	24	25	26	27	28
3928,4575 3713,2326 3713,2326	13332,1729 12722,7764 12722,7764	250,5300 242,9699 242,9699	723,2708 696,1303 696,1303	973,8008 939,1002 939,1002	973,8008 939,1002 939,1002	14305,9737 13661,8766 13661,8766	14305,9737 13661,8766 13661,8766
99,2031 16,7687	238,2933 18,7072	3,6281	7,7792 0,4870	11,4073 0,4870	11,4073 0,4870	249,7006 19,1942	249,7006 19,1942
16,7687 76,4517	18,7072 197,8451		0,4870 6,8765	0,4870 6,8765	0,4870 6,8765	19,1942 204,7216	19,1942 204,7216
76,4517	197,8451		6,8765	6,8765	6,8765	204,7216	204,7216
5,9827	21,7410	3,6281	0,4157	4,0438	4,0438	25,7848	25,7848
5,2427 0,7400	19,6464 2,0946	0,3981 3,2300	0,4157	0,8138 3,2300	0,8138 3,2300	20,4602 5,3246	20,4602 5,3246
116,0218	371,1032	3,9320	19,3613	23,2933	23,2933	394,3965	394,3965
0,1794 3,0125 24,6540 74,7979 4,4919 8,3466 0,1742 0,3653	3,0802 9,6409 110,3691 212,5425 22,6144 8,3466 0,1742 4,3353	0,7719 3,1454 0,0147	1,3030 0,2662 3,2406 13,5430 1,0085	1,3030 0,2662 4,0125 16,6884 1,0232	1,3030 0,2662 4,0125 16,6884 1,0232	4,3832 9,9071 114,3816 229,2309 23,6376 8,3466 0,1742 4,3353	4,3832 9,9071 114,3816 229,2309 23,6376 8,3466 0,1742 4,3353
0,4300	19,1834					19,1834	19,1834
3928,8875	13351,3563	250,5300	723,2708	973,8008	973,8008	14325,1571	14325,1571
63,1343 13,9757 13,9757	210,9646 98,6859 98,6859		12,5448	12,5448	12,5448	223,5094 98,6859 98,6859	223,5094 98,6859 98,6859
30,6502	0,7113 56,4328		9,9200	9,9200	9,9200	0,7113 66,3528	0,7113 66,3528

Rodzaj użytku	Województwo	22	22	22	22	22
	Powiat	1	1	1	1	1
	Gmina	65	65	65	65	65
	Obręb ewidencyjny	3	4	5	7	10
1		3	4	5	6	7
3.4. Pastwiska trwałe			9,3301	3,1574		0,5793
3.5. Grunty rolne zabudowane						
3.6. Grunty pod stawami rybnymi			0,5752	0,4633		
3.7. Grunty pod rowami rolnymi			0,2794			
3.8. Zadrzewienia i zakrzewienia na użytkach rolnych						
4. Grunty pod wodami - razem						3,6547
w tym:						
4.1. Grunty pod wodami powierzchniowymi płynącymi						
4.2. Grunty pod wodami powierzchniowymi stojącymi						3,6547
4.3. Grunty pod morskimi wodami wewnętrznymi						
5. Użytki ekologiczne - razem			1,1208	2,4699		1,4260
6. Tereny różne - razem						
w tym:						
1) grunty przeznaczone do rekultywacji oraz niezagos. grunty zrekult.						
2) wały ochronne nieprzystosowane do ruchu kołowego						
3) grunty wyłączone z produkcji (poza gruntami pod zabudowę)						
4) różne inne						
7. Grunty zabudowane i zurbanizowane - razem			0,8138	0,1723		0,2493
w tym:						
7.1. Tereny mieszkaniowe						0,1279
7.2. Tereny przemysłowe						
7.3. Tereny zabudowane inne			0,4522	0,1723		0,1214
7.4. Zurbanizowane tereny niezabudowane						
7.5. Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe - razem						
w tym:						
1) ośrodki wypoczynkowe i tereny rekreacyjne						
2) tereny zabytkowe						
3) tereny sportowe						
4) ogrody zoologiczne i botaniczne						
5) tereny zieleni nieurządzonej						
6) rodzinne ogrody działkowe						
7.6. Użytki kopalne			0,2048			
7.7. Tereny komunikacyjne - razem			0,1568			
w tym:						
1) drogi			0,1568			
2) tereny kolejowe						
3) grunty pod budowę dróg publicznych						
4) inne tereny komunikacyjne						
8. Nieużytki - razem		3,8522	40,1416	4,7846	3,1491	7,5796
w tym:						
1) bagna		3,8522	40,1416	4,7846	3,1491	7,5796
2) piaski						
3) utwory fizjograficzne						
4) wyrobiska nieprzeznaczone do rekultywacji						
5) wody nie nadające się do produkcji rybnej						
Razem (2-8) Grunty nie zaliczone do lasów		3,8522	126,4845	17,4833	3,1491	13,8978
w tym: grunty przeznaczone do zalesienia						
OGÓŁEM (1-8)		26,8668	2162,8011	247,5192	112,4161	112,1263

22	22	22	22	22	22	22	22	22
1	1	1	1	1	1	1	1	1
65	65	65	65	65	65	65	65	65
11	12	14	16	17	20	25	27	28
8	9	10	11	12	13	14	15	16
3,2623	5,1787					7,7549	1,2679	
							1,8178	
0,4807						0,0017	3,0492	0,1911
0,4807						0,0017	3,0492	0,1911
6,5378	3,0888						0,5423	3,8285
0,3497		0,3113				1,2986	0,6505	0,2742
0,3497		0,3113				0,6791		0,2742
						0,6195	0,6505	
						0,4804	0,6505	
						0,1391		
30,5718	2,7352	8,8386	0,8024			31,2103	9,0874	40,0919
30,5718	2,7352	8,8386	0,8024			31,2103	9,0874	40,0919
55,4582	21,6299	14,7445	0,8024			51,9886	18,9542	45,5627
1056,8080	73,7919	1334,0418	9,3430	1,2358	4,5370	1380,8989	1772,2006	659,3457

Rodzaj użytku	Województwo	22	22	22	22
	Powiat	1	1	1	1
	Gmina	65	65	92	92
	Obręb ewidencyjny	29		1	2
1		17	18	19	20
3.4. Pastwiska trwałe		1,9161	32,4467	8,7184	9,6300
3.5. Grunty rolne zabudowane					
3.6. Grunty pod stawami rybnymi		1,0438	3,9001		
3.7. Grunty pod rowami rolnymi			0,2794		0,1600
3.8. Zadrzewienia i zakrzewienia na użytkach rolnych					
4. Grunty pod wodami - razem		1,9199	9,2973	0,0300	0,0800
w tym:					
4.1. Grunty pod wodami powierzchniowymi płynącymi			0,6735	0,0300	0,0800
4.2. Grunty pod wodami powierzchniowymi stojącymi		1,9199	8,6238		
4.3. Grunty pod morskimi wodami wewnętrznymi					
5. Użytki ekologiczne - razem		6,0647	25,0788	13,8400	2,4800
6. Tereny różne - razem					
w tym:					
1) grunty przeznaczone do rekultywacji oraz niezagos. grunty zrekult.					
2) wały ochronne nieprzystosowane do ruchu kołowego					
3) grunty wyłączone z produkcji (poza gruntami pod zabudowę)					
4) różne inne					
7. Grunty zabudowane i zurbanizowane - razem			4,1197		0,0876
w tym:					
7.1. Tereny mieszkaniowe			0,1279		
7.2. Tereny przemysłowe					
7.3. Tereny zabudowane inne			2,3602		
7.4. Zurbanizowane tereny niezabudowane					
7.5. Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe - razem			1,2700		
w tym:					
1) ośrodki wypoczynkowe i tereny rekreacyjne			1,1309		
2) tereny zabytkowe					
3) tereny sportowe					
4) ogrody zoologiczne i botaniczne					
5) tereny zieleni nieurządzonej			0,1391		
6) rodzinne ogrody działkowe					
7.6. Użytki kopalne			0,2048		
7.7. Tereny komunikacyjne - razem			0,1568		0,0876
w tym:					
1) drogi			0,1568		0,0876
2) tereny kolejowe					
3) grunty pod budowę dróg publicznych					
4) inne tereny komunikacyjne					
8. Nieużytki - razem		42,0893	224,9340	37,5038	7,1200
w tym:					
1) bagna		42,0893	224,9340	37,5038	7,1200
2) piaski					
3) utwory fizjograficzne					
4) wyrobiska nieprzeznaczone do rekultywacji					
5) wody nie nadające się do produkcji rybnej					
Razem (2-8) Grunty nie zaliczone do lasów		56,0061	430,0135	98,1928	26,5129
w tym: grunty przeznaczone do zalesienia					
OGÓLEM (1-8)		879,7967	9833,7289	3343,6498	709,5134

22 1 92	22 1	22 12 55 5	22 12 55 6	22 12 55	22 12	22	Ogótem
21	22	23	24	25	26	27	28
18,3484	50,7951		0,1548	0,1548	0,1548	50,9499	50,9499
0,1600	3,9001 0,4394		2,4700	2,4700	2,4700	6,3701 0,4394	6,3701 0,4394
0,1100	9,4073		19,1600	19,1600	19,1600	28,5673	28,5673
0,1100	0,7835 8,6238		19,1600	19,1600	19,1600	0,7835 27,7838	0,7835 27,7838
16,3200	41,3988		1,4800	1,4800	1,4800	42,8788	42,8788
0,0876	4,2073					4,2073	4,2073
	0,1279					0,1279	0,1279
	2,3602					2,3602	2,3602
	1,2700					1,2700	1,2700
	1,1309					1,1309	1,1309
	0,1391					0,1391	0,1391
0,0876	0,2048 0,2444					0,2048 0,2444	0,2048 0,2444
0,0876	0,2444					0,2444	0,2444
44,6238	269,5578	6,5200	17,8600	24,3800	24,3800	293,9378	293,9378
44,6238	269,5578	6,5200	17,8600	24,3800	24,3800	293,9378	293,9378
124,7057	554,7192	6,5200	51,0448	57,5648	57,5648	612,2840	612,2840
4053,1632	13886,8921	257,0500	774,3156	1031,3656	1031,3656	14918,2577	14918,2577

1. Powierzchnia w ha (z dokł. do 1 ara) wynikająca z sumy opisów taksacyjnych (bez współwłasności):

leśna:	14305,85
nieleśna:	612,41
Ogółem:	<hr/> 14918,26

2. Powierzchnia gruntów we współwłasności w ha (z dokł. do 1 ara)

leśna:
nieleśna:
Ogółem:

22-01-065-0003 Dolsko
22-01-065-0004 Dretyń
22-01-065-0005 Dretynek
22-01-065-0007 Głodowo
22-01-065-0010 Kowalewice
22-01-065-0011 Kwisno
22-01-065-0012 Lubkowo
22-01-065-0014 Okunino
22-01-065-0016 Piaszczyna
22-01-065-0017 Popowice
22-01-065-0020 Role-Żabno
22-01-065-0025 Trzcinnno
22-01-065-0027 Tursko
22-01-065-0028 Wałdowo
22-01-065-0029 Węgorzynko
22-01-065 Miastko Obszar wiejski
22-01-092-0001 Bożanka
22-01-092-0002 Broczyna
22-01-092 Trzebielino
22-01 Bytowski
22-12-055-0005 Ciecholub
22-12-055-0006 Darnowo
22-12-055 Kępice Obszar wiejski
22-12 Słupski
22 Pomorskie

Tabela nr II

Zestawienie powierzchni typów siedliskowych lasu wg panujących gatunków drzew oraz ich bonitacji

Typ siedliskowy lasu	Bonitacja	SO	MD	ŚW	JD	DG	BK	DB
	Powierzchnia w ha gruntów zalesionych							
1	2	3	4	5	6	7	8	9
BŚW	IA	17,45						
	I	744						
	II	2371,65						
	III	74,2						
	IV							
Razem	ha	3207,3						
	%	99,99						
BB	IA							
	I							
	II							
	III	8,37						
	IV	2,83						
Razem	ha	11,2						
	%	100						
BMŚW	IA	1056,47						
	I	3745,98	59,65	30,8				
	II	1170,06	7,22	27,4		1,29	13,89	0,51
	III	1,29		0,38			16,15	2,13
	IV							0,95
Razem	ha	5973,8	66,87	58,58		1,29	30,04	3,59
	%	96,17	1,08	0,94		0,02	0,48	0,06
BMW	IA	15,04						
	I	14,75		2,89				
	II	3,09		0,6				
	III							
	IV							
Razem	ha	32,88		3,49				
	%	66,49		7,06				
BMB	IA							
	I	12,29		14,17				
	II	26,89		8,18				
	III	21,83		4,05				
	IV							0,6
Razem	ha	61,01		26,4				0,6
	%	37,34		16,16				0,37
LMŚW	IA	720,5						
	I	832,06	113,33	158,2			43,96	
	II	157,68	9,23	71,63			365,92	29,98
	III			0,52			338,36	45,52
	IV						5,55	8,41
Razem	ha	1710,24	122,56	230,35			753,79	83,91
	%	54,7	3,92	7,36			24,1	2,68

DB.B	DB.C	JW	JS	GB	BRZ	OL	TP	OS	Razem	
										%
10	11	12	13	14	15	16	17	18	16	17
									17,45	0,54
									744	23,19
					0,46				2372,11	73,96
									74,2	2,31
					0,46				3207,76	100
					0,01				100	100
									8,37	74,73
									2,83	25,27
									11,2	100
									100	100
									1056,47	17,01
					55,76			0,17	3892,36	62,65
					20,72				1241,09	19,98
1,22									21,17	0,34
									0,95	0,02
1,22					76,48			0,17	6212,04	100
0,02					1,23			0	100	100
									15,04	30,41
					7,92				25,56	51,7
					2,8				6,49	13,12
						2,36			2,36	4,77
					10,72	2,36			49,45	100
					21,68	4,77			100	100
									26,46	16,2
					42,41	0,94			78,42	48
					22,5	4,64			53,02	32,45
					4,88				5,48	3,35
					69,79	5,58			163,38	100
					42,71	3,42			100	100
									720,5	23,03
	1,95	4,36	0,74		176,8				1331,4	42,57
				0,36	23,47	1,36		0,59	660,22	21,11
6,56				1,63				1,25	393,84	12,59
7,93									21,89	0,7
14,49	1,95	4,36	0,74	1,99	200,27	1,36		1,84	3127,85	100
0,46	0,06	0,14	0,02	0,06	6,4	0,04		0,06	100	100

Typ siedliskowy lasu	Bonitacja	SO	MD	ŚW	JD	DG	BK	DB
	Powierzchnia w ha gruntów zalesionych							
1	2	3	4	5	6	7	8	9
LMW	IA	10,7						
	I	9,48		15,66				
	II	2,89		7,6			3,15	
	III							
	IV							
Razem	ha	23,07		23,26			3,15	
	%	24,53		24,74			3,35	
LMB	IA							
	I			1,16				
	II	0,78						
	III							
	IV							
Razem	ha	0,78		1,16				
	%	1,59		2,36				
LŚW	IA	21,86						
	I	69,57	24,34	41,67			112,14	
	II			29,13	0,98		169,75	35,68
	III						67,98	
	IV							
Razem	ha	91,43	24,34	70,8	0,98		349,87	35,68
	%	14,31	3,81	11,08	0,15		54,74	5,58
OL	IA							
	I							
	II							
	III							
	IV							
Razem	ha							
	%							
OLJ	IA							
	I							
	II							
	III							
	IV							
Razem	ha							
	%							
Łącznie	IA	1842,02						
	I	5428,13	197,32	264,55			156,1	
	II	3733,04	16,45	144,54	0,98	1,29	552,71	66,17
	III	105,69		4,95			422,49	47,65
	IV	2,83					5,55	9,96
Ogółem	ha	11111,71	213,77	414,04	0,98	1,29	1136,85	123,78
	%	81,35	1,56	3,03	0,01	0,01	8,32	0,91

DB.B	DB.C	JW	JS	GB	BRZ	OL	TP	OS	Razem	
										%
10	11	12	13	14	15	16	17	18	16	17
									10,7	11,38
		0,4			3,52		1,38		30,44	32,37
					22,69	14,44			50,77	54
						2,12			2,12	2,25
		0,4			26,21	16,56	1,38		94,03	100
		0,43			27,87	17,61	1,47		100	100
									1,16	2,36
					13,86	5,55			20,19	41,06
					0,57	27,25			27,82	56,58
					14,43	32,8			49,17	100
					29,35	66,7			100	100
									21,86	3,42
					63,68			0,85	312,25	48,85
					1,48				237,02	37,09
									67,98	10,64
					65,16			0,85	639,11	100
					10,2			0,13	100	100
						54,44			54,44	52,95
						48,37			48,37	47,05
							102,81		102,81	100
						100			100	100
						4,93			4,93	100
						4,93			4,93	100
						100			100	100
									1842,02	13,48
	1,95	4,76	0,74		307,68		1,38	1,02	6363,63	46,58
				0,36	127,89	81,66		0,59	4725,68	34,59
7,78				1,63	23,07	84,74		1,25	699,25	5,12
7,93					4,88				31,15	0,23
15,71	1,95	4,76	0,74	1,99	463,52	166,4	1,38	2,86	13661,73	100
0,11	0,01	0,03	0,01	0,01	3,39	1,22	0,01	0,02	100	100

Powierzchnia ewidencyjna gruntów zalesionych: 136618766

Tabela nr III

Powierzchniowa i miąższociowa tabela klas wieku wg głównych (dominujących) funkcji lasu i gatunków panujących

Gatunek panujący	Grunty leśne niezalesione				Przest. na gr. zal.	Drzewostany w klasach i podklasach wieku						
	do odnowienia		w prod. ubocz.	pozostałe		I		II		III		
	plazo-winy	haliz. zręby				1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	
	powierzchnia w ha / miąższ w m ³											
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Lasy ochronne												
SO		7,10	0,93	6,09		68,61	78,82	144,22	47,33	170,33	361,16	
		150		225	3308		1735	15400	10000	47615	119155	
MD								0,16		2,46	11,11	
					16			20		655	4230	
ŚW							0,95	6,47	12,11	10,58	9,46	
					99			445	2320	3335	3505	
JD												
BK				0,28			35,55	17,20	44,30	0,73		
				75	797		140	1220	4365	135		
DB				0,74				5,00	1,50			
				130	21			285	235			
DB.C							1,95					
							65					
JW									4,36	0,40		
									1130	115		
GB												
BRZ				1,07		0,46	3,75		5,31	1,02	12,96	
				5	35		95		940	265	3925	
OL				4,23			0,82	3,76	5,83	18,95	13,94	
				97	60		20	285	1295	4845	3805	
OS											0,17	
											50	
Razem		7,10	0,93	12,41			69,07	121,84	176,81	120,74	204,47	408,80
		150		532	4336		2055	17655	20285	56965	134670	

Drzewostany w klasach i podklasach wieku							KO	KDO	Bud. przer.	Razem		Procent
IV		V		VI	VII	VIII				grunty zalesione	grunty zales. i niezales.	
61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140	141 i wyżej						
powierzchnia w ha / miąższość w m ³												
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
144,11	178,14	72,22	169,71	111,37	152,81	1,49	27,40	9,83		1737,55	1751,67	76,34
48860	62485	25435	62005	41570	57780	490	7220	3300		506358	506733	78,16
	2,05	2,60	1,13							19,51	19,51	0,85
	1065	1025	570							7581	7581	1,17
8,36	0,86	2,76	1,22				21,34	3,27		77,38	77,38	3,37
3425	345	770	395				7950	1395		23984	23984	3,70
							0,98			0,98	0,98	0,04
							400			400	400	0,06
9,21	0,79	11,16	17,84	4,18	12,01	11,40	54,17	15,89		234,43	234,71	10,23
2860	300	3790	7375	1915	5890	4505	11425	5305		50022	50097	7,73
			2,93	6,49	4,80	0,60				21,32	22,06	0,96
			1115	2815	2020	145				6636	6766	1,04
										1,95	1,95	0,08
										65	65	0,01
										4,76	4,76	0,21
										1245	1245	0,19
	1,19			0,44						1,63	1,63	0,07
	380			135						515	515	0,08
17,59	36,34	2,25	3,09				10,81			93,58	94,65	4,12
5650	12485	560	515				2560			27030	27035	4,17
8,96	18,01	8,40	2,35							81,02	85,25	3,72
2940	6885	2775	830							23740	23837	3,68
										0,17	0,17	0,01
										50	50	0,01
188,23	237,38	99,39	198,27	122,48	169,62	13,49	114,70	28,99		2274,28	2294,72	100,00
63735	83945	34355	72805	46435	65690	5140	29555	10000		647626	648308	100,00

Gatunek panujący	Grunty leśne niezalesione				Przest. na gr. zal.	Drzewostany w klasach i podklasach wieku					
	do odnowienia		w prod. ubocz.	pozostałe		I		II		III	
	plazo-winy	haliz. zręby				1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60
	powierzchnia w ha / miąższość w m ³										
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Lasy gospod.											
SO		192,17	17,25	8,88		682,08	821,10	832,83	538,85	642,25	1192,20
		3124	105	323	24603	45	11475	88825	114795	174205	379340
MD							12,25	28,61	55,48	7,88	80,66
					206		590	3435	11750	2235	28165
ŚW				1,05			3,23	10,85	105,93	66,46	38,38
				12	221		105	720	22120	20990	13885
DG											
BK		5,47	1,01	0,92		37,46	160,91	93,31	59,53	26,92	26,79
		107		10	3361	50	1000	4865	8480	6855	8645
DB							0,81	38,05		2,10	0,51
					95			2890		510	155
DB.B						1,22	5,27				
					53		265				
JS											0,74
											220
GB											
BRZ				0,68			6,13	6,00	20,01	53,48	83,53
					83		10	585	3935	13875	23405
OL				1,82			0,93	4,74	12,30	10,00	8,41
				53	30		100	515	2790	2650	2595
TP											
OS											2,69
											745
Razem		197,64	18,26	13,35		720,76	1010,63	1014,39	792,10	809,09	1433,91
		3231	105	398	28652	95	13545	101835	163870	221320	457155

Drzewostany w klasach i podklasach wieku							KO	KDO	Bud. przer.	Razem		Procent
IV		V		VI	VII	VIII				grunty zalesione	grunty zales. i niezales.	
61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140	141 i wyżej						
powierzchnia w ha / miąższość w m ³												
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
769,54	800,02	987,89	1047,94	453,73	202,70	5,53	338,93	58,57		9374,16	9592,46	82,58
259625	298225	356475	361870	173850	82350	2120	97975	17985		2443763	2447315	82,57
	5,92	2,08	1,38							194,26	194,26	1,67
	2345	700	645							50071	50071	1,69
23,72	15,31	11,86	12,44	3,91	1,72		41,98	0,87		336,66	337,71	2,91
8985	5770	4660	5120	1730	650		14475	365		99796	99808	3,37
				1,29						1,29	1,29	0,01
				700						700	700	0,02
6,63	13,20	31,50	64,54	96,03	54,41	13,71	177,61	39,87		902,42	909,82	7,83
1900	4485	12395	26265	39960	23125	5710	46910	12540		206546	206663	6,97
1,66	1,37		3,41	6,86	27,12	1,60	18,97			102,46	102,46	0,88
480	515		1035	2935	11950	480	3355			24400	24400	0,82
						1,29		7,93		15,71	15,71	0,14
						635		1870		2823	2823	0,10
										0,74	0,74	0,01
										220	220	0,01
0,36										0,36	0,36	0,00
105										105	105	0,00
65,27	74,45	16,64	9,11	2,55			32,77			369,94	370,62	3,19
18090	25905	4350	3115	510			8450			102313	102313	3,45
5,24	39,57	4,19								85,38	87,20	0,75
1610	16125	1655								28070	28123	0,95
1,38										1,38	1,38	0,01
485										485	485	0,02
										2,69	2,69	0,02
										745	745	0,03
873,80	949,84	1054,16	1138,82	564,37	285,95	22,13	610,26	107,24		11387,45	11616,70	100,00
291280	353370	380235	398050	219685	118075	8945	171165	32760		2960037	2963771	100,00

Gatunek panujący	Grunty leśne niezalesione				Przest. na gr. zal.	Drzewostany w klasach i podklasach wieku					
	do odnowienia		w prod. ubocz.	pozo- stałe		I		II		III	
	płazo- winy	haliz. zręby				1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60
	powierzchnia w ha / miąższość w m ³										
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Łącznie											
SO		199,27	18,18	14,97		750,69	899,92	977,05	586,18	812,58	1553,36
		3274	105	548	27911	45	13210	104225	124795	221820	498495
MD							12,25	28,77	55,48	10,34	91,77
					222		590	3455	11750	2890	32395
ŚW				1,05			4,18	17,32	118,04	77,04	47,84
				12	320		105	1165	24440	24325	17390
JD											
DG											
BK		5,47	1,01	1,20		37,46	196,46	110,51	103,83	27,65	26,79
		107		85	4158	50	1140	6085	12845	6990	8645
DB				0,74			0,81	43,05	1,50	2,10	0,51
				130	116			3175	235	510	155
DB.B						1,22	5,27				
					53		265				
DB.C							1,95				
							65				
JW									4,36	0,40	
									1130	115	
JS											0,74
											220
GB											
BRZ				1,75		0,46	9,88	6,00	25,32	54,50	96,49
				5	118		105	585	4875	14140	27330
OL				6,05			1,75	8,50	18,13	28,95	22,35
				150	90		120	800	4085	7495	6400
TP											
OS											2,86
											795
Ogółem		204,74	19,19	25,76		789,83	1132,47	1191,20	912,84	1013,56	1842,71
		3381	105	930	32988	95	15600	119490	184155	278285	591825
Procent		1,47	0,14	0,19		5,68	8,14	8,56	6,56	7,29	13,25
		0,09	0,00	0,03	0,91	0,00	0,43	3,31	5,10	7,70	16,38

							KO	KDO	Bud. przer.	Razem		Procent
IV		V		VI	VII	VIII				grunty zalesione	grunty zales. i niezales.	
61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140	141 i wyżej						
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
913,65	978,16	1060,11	1217,65	565,10	355,51	7,02	366,33	68,40		11111,71	11344,13	81,55
308485	360710	381910	423875	215420	140130	2610	105195	21285		2950121	2954048	81,78
	7,97	4,68	2,51							213,77	213,77	1,54
	3410	1725	1215							57652	57652	1,6
32,08	16,17	14,62	13,66	3,91	1,72		63,32	4,14		414,04	415,09	2,98
12410	6115	5430	5515	1730	650		22425	1760		123780	123792	3,43
							0,98			0,98	0,98	0,01
							400			400	400	0,01
				1,29						1,29	1,29	0,01
				700						700	700	0,02
15,84	13,99	42,66	82,38	100,21	66,42	25,11	231,78	55,76		1136,85	1144,53	8,23
4760	4785	16185	33640	41875	29015	10215	58335	17845		256568	256760	7,11
1,66	1,37		6,34	13,35	31,92	2,20	18,97			123,78	124,52	0,90
480	515		2150	5750	13970	625	3355			31036	31166	0,86
						1,29		7,93		15,71	15,71	0,11
						635		1870		2823	2823	0,08
										1,95	1,95	0,01
										65	65	0
										4,76	4,76	0,03
										1245	1245	0,03
										0,74	0,74	0,01
										220	220	0,01
0,36	1,19			0,44						1,99	1,99	0,01
105	380			135						620	620	0,02
82,86	110,79	18,89	12,20	2,55			43,58			463,52	465,27	3,34
23740	38390	4910	3630	510			11010			129343	129348	3,58
14,20	57,58	12,59	2,35							166,40	172,45	1,24
4550	23010	4430	830							51810	51960	1,44
1,38										1,38	1,38	0,01
485										485	485	0,01
										2,86	2,86	0,02
										795	795	0,02
1062,03	1187,22	1153,55	1337,09	686,85	455,57	35,62	724,96	136,23		13661,73	13911,42	100
355015	437315	414590	470855	266120	183765	14085	200720	42760		3607663	3612079	100
7,63	8,53	8,29	9,61	4,94	3,27	0,26	5,21	0,98		98,21	100,00	100
9,83	12,11	11,48	13,04	7,37	5,09	0,39	5,56	1,18		99,88	100,00	100

Grunty związane z gospodarką leśną: 394,43
Ogółem lasy: 14305,85
Powierzchnia ewidencyjna lasów ogółem: 143059737

Tabela nr IV

Powierzchniowa i miąższościowa tabela klas wieku wg typów siedliskowych lasu i gatunków panujących

Siedliskowy typ lasu	Gatunek panujący	Grunty leśne niezalesione				Przest. na gr. zal.	Drzewostany w klasach i podklasach wieku						
		do odnowienia		w prod. ubocz.	pozostałe		I		II		III		
		plazo-winy	haliz. zręby				1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	
powierzchnia w ha / miąższość w m ³													
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
BŚW	SO		71,37	1,24			323,12	232,06	189,77	74,18	319,46	237,21	
			1045			10068		1385	18135	15355	78230	69445	
	BRZ						0,46						
	Razem		71,37	1,24			323,58	232,06	189,77	74,18	319,46	237,21	
			1045			10068		1385	18135	15355	78230	69445	
BB	SO				1,71								
					5								
	Razem				1,71								
					5								
BMŚW	SO		124,90	15,52	5,42		392,47	569,68	583,41	356,89	390,31	1079,42	
			2199	105	270	16251	45	7675	63640	74265	110800	352410	
	MD							3,69	9,72	13,99	6,79	30,60	
							152	75	1075	2320	1830	10625	
	ŚW								5,73	16,62	16,90	1,46	
							100		375	2700	5065	395	
	DG												
	BK								30,04				
							620						
	DB												0,51
													155
	DB.B							1,22					
							50						
	BRZ									2,78	1,33	11,45	15,15
						23			340	170	2950	4330	
OS												0,17	
												50	
Razem			124,90	15,52	5,42		393,69	603,41	601,64	388,83	425,45	1127,31	
			2199	105	270	17196	45	7750	65430	79455	120645	367965	
BMW	SO			1,42	1,35			1,03	10,91	2,91	11,21	3,73	
					30	20			1530	540	3255	1290	
	ŚW								2,89	0,60			
							5		200	55			
	BRZ									7,16	0,76		
							10			1790	195		
OL									1,74	0,62			
						30			160	115			
Razem			1,42	1,35			1,03	15,54	11,29	11,97	3,73		
					30	65			1890	2500	3450	1290	

Drzewostany w klasach i podklasach wieku							KO	KDO	Bud. przer.	Razem		Procent
IV		V		VI	VII	VIII				grunty zalesione	grunty zales. i niezales.	
61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140	141 i wyżej						
powierzchnia w ha / miąższość w m ³												
14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
147,29	196,53	466,67	796,92	181,08	43,01					3207,30	3279,91	99,99
45230	68085	159255	268965	68895	17005					820053	821098	100
										0,46	0,46	0,01
147,29	196,53	466,67	796,92	181,08	43,01					3207,76	3280,37	100
45230	68085	159255	268965	68895	17005					820053	821098	100
	4,32		3,28	3,60						11,20	12,91	100
	925		505	635						2065	2070	100
	4,32		3,28	3,60						11,20	12,91	100
	925		505	635						2065	2070	100
516,52	472,54	480,67	380,87	304,50	240,84	5,53	169,03	31,12		5973,80	6119,64	96,26
178600	178650	179440	140535	115500	95090	2120	50230	9460		1574711	1577285	96,63
		2,08								66,87	66,87	1,05
		700								16777	16777	1,03
1,12	1,24	2,76	1,67				11,08			58,58	58,58	0,92
275	430	770	715				4260			15085	15085	0,92
				1,29						1,29	1,29	0,02
				700						700	700	0,04
										30,04	30,04	0,47
										620	620	0,04
			1,47	0,66		0,95				3,59	3,59	0,06
			470	245		255				1125	1125	0,07
										1,22	1,22	0,02
										50	50	0
9,83	10,19	1,67					24,08			76,48	76,48	1,2
3125	3190	505					6110			20743	20743	1,27
										0,17	0,17	0
										50	50	0
527,47	483,97	487,18	384,01	306,45	240,84	6,48	204,19	31,12		6212,04	6357,88	100
182000	182270	181415	141720	116445	95090	2375	60600	9460		1629861	1632435	100
	1,00				2,09					32,88	35,65	68,27
	245				800					7680	7710	69,46
										3,49	3,49	6,68
										260	260	2,34
			2,80							10,72	10,72	20,53
			830							2825	2825	25,45
										2,36	2,36	4,52
										305	305	2,75
	1,00		2,80		2,09					49,45	52,22	100
	245		830		800					11070	11100	100

Siedliskowy typ lasu	Gatunek panujący	Grunty leśne niezalesione				Przest. na gr. zal.	Drzewostany w klasach i podklasach wieku						
		do odnowienia		w prod. ubocz.	pozo- stałe		I		II		III		
		plazo- winy	haliz. zręby				1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	
powierzchnia w ha / miąższość w m ³													
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
BMB	SO				3,58				2,19	7,82			
					65	45			105	1700			
	ŚW									6,53	1,25	10,90	
										1045	305	3250	
	DB												
	BRZ				1,75				3,75	1,13	7,77	3,11	20,52
					5	22			95	140	1050	640	4635
OL									1,79		2,85		
									215		580		
Razem					5,33			3,75	5,11	22,12	7,21	31,42	
					70	67		95	460	3795	1525	7885	
LMŚW	SO		3,00		0,60		35,10	97,15	179,09	130,27	86,60	224,94	
			30		23	1492		4150	19125	29595	28135	73030	
	MD								8,56	15,12	37,05	2,46	47,67
							70		515	1790	8415	655	17055
	ŚW								1,29	7,33	67,23	42,84	28,67
							94		45	505	15030	14240	11190
	BK		5,47	1,01	0,92			36,20	117,76	76,96	44,95	13,94	6,22
			107		10	2516	50	850	4045	4115	2910	1795	
	DB				0,74				0,81	14,37	1,50	2,10	
					130	21				900	235	510	
	DB.B								5,27				
							3		265				
	DB.C								1,95				
									65				
	JW										4,36		
											1130		
	JS												0,74
													220
	GB												
BRZ								0,87	2,09	7,15	27,65	47,14	
						38		10	105	1540	7290	14770	
OL												0,53	
												175	
OS												1,84	
												440	
Razem			8,47	1,01	2,26		71,30	233,66	294,96	292,51	175,59	357,75	
			137		163	4234	50	5900	26470	60060	53740	118675	

Drzewostany w klasach i podklasach wieku							KO	KDO	Bud. przer.	Razem		Procent
IV		V		VI	VII	VIII				grunty zalesione	grunty zales. i niezales.	
61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140	141 i wyżej						
powierzchnia w ha / miąższość w m ³												
14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
	20,56	3,11	2,26	9,81	15,26					61,01	64,59	38,28
	5740	850	585	3040	4410					16475	16540	42,58
	6,88	0,84								26,40	26,40	15,65
	2155	390								7145	7145	18,39
						0,60				0,60	0,60	0,36
						145				145	145	0,37
11,69	4,38	11,80	3,09	2,55						69,79	71,54	42,4
2195	1070	3040	515	510						13912	13917	35,83
		0,94								5,58	5,58	3,31
		305								1100	1100	2,83
11,69	31,82	16,69	5,35	12,36	15,26	0,60				163,38	168,71	100
2195	8965	4585	1100	3550	4410	145				38777	38847	100
244,55	257,29	108,88	34,32	65,08	42,35	1,49	170,88	32,25		1710,24	1713,84	54,6
82925	98510	42145	13285	27135	17125	490	48575	10305		496022	496075	56,93
	7,97	2,60	1,13							122,56	122,56	3,9
	3410	1025	570							33505	33505	3,85
16,52	5,78	9,62	11,99	3,91			34,30	0,87		230,35	230,35	7,34
6465	2650	3745	4800	1730			11845	365		72704	72704	8,35
11,92	13,88	32,13	72,41	65,90	55,90	25,11	135,20	45,31		753,79	761,19	24,24
3680	4765	12110	29140	26960	23595	10215	35500	14170		176416	176533	20,27
1,66	1,37		4,87	11,24	31,92	0,65	13,42			83,91	84,65	2,7
480	515		1680	4725	13970	225	2535			25796	25926	2,98
						1,29		7,93		14,49	14,49	0,46
						635		1870		2773	2773	0,32
										1,95	1,95	0,06
										65	65	0,01
										4,36	4,36	0,14
										1130	1130	0,13
										0,74	0,74	0,02
										220	220	0,03
0,36	1,19			0,44						1,99	1,99	0,06
105	380			135						620	620	0,07
48,54	48,66	0,75	4,57				12,85			200,27	200,27	6,38
14375	17390	195	1755				3055			60523	60523	6,95
0,83										1,36	1,36	0,04
305										480	480	0,06
										1,84	1,84	0,06
										440	440	0,05
324,38	336,14	153,98	129,29	146,57	130,17	28,54	366,65	86,36		3127,85	3139,59	100
108335	127620	59220	51230	60685	54690	11565	101510	26710		870694	870994	100

Siedliskowy typ lasu	Gatunek panujący	Grunty leśne niezalesione				Przest. na gr. zal.	Drzewostany w klasach i podklasach wieku						
		do odnowienia		w prod. ubocz.	pozo- stałe		I		II		III		
		plazo- winy	haliz. zręby				1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	
		powierzchnia w ha / miąższość w m ³											
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
LMW	SO				2,31				4,88	5,82			
					155				815	1640			
	ŚW				1,05			1,94	1,37	7,00	5,57	1,23	
					12	101		60	85	1675	1225	450	
	BK												
	JW										0,40		
											115		
	BRZ										0,18	3,50	
											45	965	
OL					0,84				1,66	7,49	1,15		
					75	20			420	2040	405		
TP													
Razem					4,20			1,94	6,25	14,48	13,64	5,88	
					242	121		60	900	3735	3425	1820	
LMB	SO												
	ŚW											1,16	
												370	
	BRZ											3,18	
												615	
OL					2,22			0,82	2,95	6,35	2,95	4,96	
					18	40		20	190	1465	740	1385	
Razem					2,22			0,82	2,95	6,35	2,95	9,30	
					18	40		20	190	1465	740	2370	
LŚW	SO								6,80	8,29	5,00	8,06	
							35		875	1700	1400	2320	
	MD								3,93	4,44	1,09	13,50	
									590	1015	405	4715	
	ŚW							0,95		20,06	10,48	4,42	
							20			3935	3490	1735	
	JD												
	BK					0,28		1,26	48,66	33,55	58,88	13,71	20,57
						75	1022		290	2040	8730	4080	6850
	DB									28,68			
							95			2275			
BRZ								5,26		1,91	11,35	7,00	
						25				325	3020	2015	
OS												0,85	
												305	
Razem					0,28		1,26	54,87	72,96	93,58	41,63	54,40	
					75	1197		290	5780	15705	12395	17940	

Drzewostany w klasach i podklasach wieku							KO	KDO	Bud. przer.	Razem		Procent
IV		V		VI	VII	VIII				grunty zalesione	grunty zales. i niezales.	
61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140	141 i wyżej						
powierzchnia w ha / miąższość w m ³												
14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
5,29	4,19			1,03				1,86		23,07	25,38	25,84
1730	1200			215				475		6075	6230	23,06
2,48	2,27	1,40								23,26	24,31	24,75
1040	880	525								6041	6053	22,4
3,04	0,11									3,15	3,15	3,21
875	20									895	895	3,31
										0,40	0,40	0,41
										115	115	0,43
8,67	9,70	2,42	1,74							26,21	26,21	26,68
2520	3065	610	530							7735	7735	28,62
2,26	4,00									16,56	17,40	17,71
795	1750									5430	5505	20,38
1,38										1,38	1,38	1,4
485										485	485	1,8
23,12	20,27	3,82	1,74	1,03				1,86		94,03	98,23	100
7445	6915	1135	530	215				475		26776	27018	100
		0,78								0,78	0,78	1,52
		220								220	220	1,64
										1,16	1,16	2,26
										370	370	2,75
	9,00	2,25								14,43	14,43	28,08
	2405	560								3580	3580	26,61
	11,19	3,58								32,80	35,02	68,14
	4380	1045								9265	9283	69
	20,19	6,61								49,17	51,39	100
	6785	1825								13435	13453	100
	21,73				11,96		26,42	3,17		91,43	91,43	14,3
	7355				5700		6390	1045		26820	26820	16,79
			1,38							24,34	24,34	3,81
			645							7370	7370	4,61
11,96					1,72		17,94	3,27		70,80	70,80	11,07
4630					650		6320	1395		22175	22175	13,88
							0,98			0,98	0,98	0,15
							400			400	400	0,25
0,88		10,53	9,97	34,31	10,52		96,58	10,45		349,87	350,15	54,77
205		4075	4500	14915	5420		22835	3675		78637	78712	49,27
				1,45			5,55			35,68	35,68	5,58
				780			820			3970	3970	2,48
4,13	28,86						6,65			65,16	65,16	10,19
1525	11270						1845			20025	20025	12,53
										0,85	0,85	0,13
										305	305	0,19
16,97	50,59	10,53	11,35	35,76	24,20		154,12	16,89		639,11	639,39	100
6360	18625	4075	5145	15695	11770		38610	6115		159702	159777	100

Siedliskowy typ lasu	Gatunek panujący	Grunty leśne niezalesione				Przest. na gr. zal.	Drzewostany w klasach i podklasach wieku					
		do odnowienia		w prod. ubocz.	pozostałe		I		II		III	
		płazo-winy	haliz. zręby				1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60
powierzchnia w ha / miąższość w m ³												
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
OL	OL				1,92			0,93	2,02	9,50	15,66	15,71
					17			100	235	2085	4135	4435
	Razem				1,92			0,93	2,02	9,50	15,66	15,71
					17			100	235	2085	4135	4435
OLJ	OL				1,07							
					40							
	Razem				1,07							
					40							
Łącznie	SO		199,27	18,18	14,97		750,69	899,92	977,05	586,18	812,58	1553,36
			3274	105	548	27911	45	13210	104225	124795	221820	498495
	MD							12,25	28,77	55,48	10,34	91,77
							222	590	3455	11750	2890	32395
	ŚW				1,05			4,18	17,32	118,04	77,04	47,84
					12	320		105	1165	24440	24325	17390
	JD											
	DG											
	BK		5,47	1,01	1,20		37,46	196,46	110,51	103,83	27,65	26,79
			107		85	4158	50	1140	6085	12845	6990	8645
	DB				0,74			0,81	43,05	1,50	2,10	0,51
					130	116			3175	235	510	155
	DB.B						1,22	5,27				
							53	265				
	DB.C							1,95				
								65				
	JW									4,36	0,40	
										1130	115	
	JS											0,74
												220
GB												
BRZ				1,75		0,46	9,88	6,00	25,32	54,50	96,49	
				5	118		105	585	4875	14140	27330	
OL				6,05			1,75	8,50	18,13	28,95	22,35	
				150	90		120	800	4085	7495	6400	
TP												
OS											2,86	
											795	
Ogółem		204,74	19,19	25,76		789,83	1132,47	1191,20	912,84	1013,56	1842,71	
		3381	105	930	32988	95	15600	119490	184155	278285	591825	

Drzewostany w klasach i podklasach wieku							KO	KDO	Bud. przer.	Razem		Procent
IV		V		VI	VII	VIII				grunty zalesione	grunty zales. i niezales.	
61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140	141 i wyżej						
powierzchnia w ha / miąższość w m ³												
14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
10,23	38,34	8,07	2,35							102,81	104,73	100
3130	15145	3080	830							33175	33192	100
10,23	38,34	8,07	2,35							102,81	104,73	100
3130	15145	3080	830							33175	33192	100
0,88	4,05									4,93	6,00	100
320	1735									2055	2095	100
0,88	4,05									4,93	6,00	100
320	1735									2055	2095	100
913,65	978,16	1060,11	1217,65	565,10	355,51	7,02	366,33	68,40		11111,71	11344,13	81,55
308485	360710	381910	423875	215420	140130	2610	105195	21285		2950121	2954048	81,78
	7,97	4,68	2,51							213,77	213,77	1,54
	3410	1725	1215							57652	57652	1,6
32,08	16,17	14,62	13,66	3,91	1,72		63,32	4,14		414,04	415,09	2,98
12410	6115	5430	5515	1730	650		22425	1760		123780	123792	3,43
							0,98			0,98	0,98	0,01
							400			400	400	0,01
				1,29						1,29	1,29	0,01
				700						700	700	0,02
15,84	13,99	42,66	82,38	100,21	66,42	25,11	231,78	55,76		1136,85	1144,53	8,23
4760	4785	16185	33640	41875	29015	10215	58335	17845		256568	256760	7,11
1,66	1,37		6,34	13,35	31,92	2,20	18,97			123,78	124,52	0,9
480	515		2150	5750	13970	625	3355			31036	31166	0,86
							1,29	7,93		15,71	15,71	0,11
							635	1870		2823	2823	0,08
										1,95	1,95	0,01
										65	65	0
										4,76	4,76	0,03
										1245	1245	0,03
										0,74	0,74	0,01
										220	220	0,01
0,36	1,19			0,44						1,99	1,99	0,01
105	380			135						620	620	0,02
82,86	110,79	18,89	12,20	2,55			43,58			463,52	465,27	3,34
23740	38390	4910	3630	510			11010			129343	129348	3,58
14,20	57,58	12,59	2,35							166,40	172,45	1,24
4550	23010	4430	830							51810	51960	1,44
1,38										1,38	1,38	0,01
485										485	485	0,01
										2,86	2,86	0,02
										795	795	0,02
1062,03	1187,22	1153,55	1337,09	686,85	455,57	35,62	724,96	136,23		13661,73	13911,42	100
355015	437315	414590	470855	266120	183765	14085	200720	42760		3607663	3612079	100

Grunty związane z gospodarką leśną: 394,43
Ogółem lasy: 14305,85
Powierzchnia ewidencyjna lasów ogółem: 143059737

Tabela nr Va

Powierzchniowa tabela klas wieku wg rzeczywistego udziału gatunków drzew w typach siedliskowych lasu

Typ siedliskowy lasu	Gatunek drzewa	Drzewostany w klasach i podklasach wieku							
		I		II		III		IV	
		1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80
Powierzchnia zalesiona w ha									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
BŚW	SO	273,89	206,29	172,74	71,43	314,74	235,39	145,42	193,96
	MD	0,64		0,62	0,39				
	ŚW	0,96	0,45	2,02	1,37	1,29	0,31	1,04	0,92
	BK	3,30	1,06	0,13					
	DB				0,23				
	BRZ	44,79	24,26	14,26	0,76	3,43	1,51	0,83	1,65
Razem	ha	323,58	232,06	189,77	74,18	319,46	237,21	147,29	196,53
	%	10,09	7,23	5,92	2,31	9,96	7,39	4,59	6,13
BB	SO								4,32
	BRZ								
	OL								
Razem	ha								4,32
	%								38,57
BMŚW	SO	284,79	409,48	466,67	295,63	338,79	933,22	453,93	410,00
	MD	11,34	19,71	24,45	25,61	10,04	49,29	0,81	0,21
	ŚW	7,22	25,64	36,58	42,74	37,22	46,19	5,94	23,63
	DG								
	BK	61,42	88,97	26,31	1,63	3,95	5,29	3,37	5,49
	DB	0,55	15,45	4,73	4,36	4,61	4,27	1,20	1,12
	DB.S		0,08						
	DB.B	13,54	2,18						
	KL						0,16		
	JW		0,35			0,12		2,11	
	GB					2,71	1,44		
	BRZ	14,83	41,39	38,75	18,17	25,88	83,60	59,44	43,06
	OL		0,16	4,07	0,69	2,13	3,31	0,67	0,32
	OL.S			0,08					
OS						0,54		0,14	
Razem	ha	393,69	603,41	601,64	388,83	425,45	1127,31	527,47	483,97
	%	6,34	9,71	9,69	6,26	6,85	18,15	8,49	7,79
BMW	SO		0,83	7,38	2,93	6,42	2,23		1,00
	MD			0,10					
	ŚW		0,10	4,43	2,03	3,22	0,75		
	BK			0,17					
	BRZ		0,10	1,57	4,54	1,58	0,75		
	OL			1,89	1,49	0,75			
	OL.S				0,30				
Razem	ha		1,03	15,54	11,29	11,97	3,73		1,00
	%		2,08	31,43	22,83	24,21	7,54		2,02

Drzewostany w klasach i podklasach wieku					KO	KDO	Bud. przer.	Razem	
V		VI	VII	VIII					
81-90	91-100	101-120	121-140	141 i wyżej					
Powierzchnia zalesiona w ha									%
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
455,89	780,93	181,08	41,99					3073,75	95,83
								1,65	0,05
1,31	10,58		1,02					21,27	0,66
								4,49	0,14
	0,89							1,12	0,03
9,47	4,52							105,48	3,29
466,67	796,92	181,08	43,01					3207,76	100,00
14,55	24,84	5,65	1,34					100,00	100,00
	2,62	2,81						9,75	87,06
		0,79						0,79	7,05
	0,66							0,66	5,89
	3,28	3,60						11,20	100,00
	29,29	32,14						100,00	100,00
401,93	344,62	284,81	217,71	2,77	99,28	28,21		4971,84	80,03
2,08		0,08			0,10			143,72	2,31
50,42	28,98	7,28	9,63	0,55	18,53	1,46		342,01	5,51
		1,03			0,33			1,36	0,02
10,08	2,71	6,18	5,02		54,57	1,45		276,44	4,45
2,74	3,09	3,07	0,86	2,61	5,04			53,70	0,86
					0,28			0,36	0,01
					11,33			27,05	0,44
								0,16	0,00
		0,08						2,66	0,04
0,56	0,14	1,27	1,04					7,16	0,12
17,97	3,59	2,25	5,98	0,55	14,73			370,19	5,96
1,40	0,88	0,40	0,60					14,63	0,24
								0,08	0,00
								0,68	0,01
487,18	384,01	306,45	240,84	6,48	204,19	31,12		6212,04	100,00
7,84	6,18	4,93	3,88	0,10	3,29	0,50		100,00	100,00
	0,28		1,46					22,53	45,57
								0,10	0,20
	1,02		0,21					11,76	23,78
								0,17	0,34
	1,50		0,42					10,46	21,15
								4,13	8,35
								0,30	0,61
	2,80		2,09					49,45	100,00
	5,66		4,23					100,00	100,00

Typ siedliskowy lasu	Gatunek drzewa	Drzewostany w klasach i podklasach wieku							
		I		II		III		IV	
		1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80
Powierzchnia zalesiona w ha									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
BMB	SO			1,59	6,95	0,21	6,88	1,51	13,75
	ŚW			0,80	7,85	2,18	9,57	0,80	7,46
	BK								
	DB								
	BRZ		3,51	0,73	6,99	3,26	14,88	8,77	10,08
	OL		0,24	1,99	0,33	1,56			
	OL.S								0,53
	OS						0,09	0,61	
Razem	ha		3,75	5,11	22,12	7,21	31,42	11,69	31,82
	%		2,30	3,13	13,54	4,41	19,23	7,16	19,46
LMŚW	SO	25,97	61,65	128,17	78,75	63,09	165,68	198,92	200,68
	MD	1,87	27,68	32,88	46,82	15,60	48,78	2,09	6,77
	ŚW	2,64	12,57	30,95	84,47	46,04	43,08	23,80	35,02
	JD			0,43					
	DG		0,09						0,49
	BK	31,07	82,21	65,65	52,32	13,77	22,05	18,62	22,52
	DB	3,42	15,74	16,79	3,39	2,07	2,46	3,48	2,40
	DB.S	2,56	2,44						
	DB.B	2,12	3,07						
	DB.C		0,68	0,54					
	KL						1,10		
	JW	0,09			1,94	0,10	0,24	0,10	0,26
	JS						0,30		
	GB	0,17		0,88	1,01		0,33	0,33	0,97
	BRZ	0,84	26,51	15,93	21,65	31,70	68,70	75,80	66,28
	OL	0,29	0,44	2,47	2,04	3,22	2,30	1,11	0,75
	OL.S						0,37		
	OS		0,12	0,27	0,12		2,36	0,13	
LP	0,26	0,46							
Razem	ha	71,30	233,66	294,96	292,51	175,59	357,75	324,38	336,14
	%	2,28	7,47	9,43	9,35	5,61	11,44	10,37	10,75
LMW	SO			1,94	3,45	0,87		5,97	5,16
	MD			1,03	0,43				0,36
	ŚW		1,36	2,03	6,67	5,84	2,51	4,09	3,25
	BK						0,03	1,23	0,64
	DB			0,09		0,06	0,01	0,51	0,33
	JW				0,16	0,28			
	GB							0,11	0,10
	BRZ			0,98	2,62	1,77	2,25	7,27	5,93
	OL		0,58	0,18	1,15	4,80	1,08	3,25	4,50
	TP							0,69	
	OS					0,02			
Razem	ha		1,94	6,25	14,48	13,64	5,88	23,12	20,27
	%		2,06	6,65	15,40	14,51	6,25	24,58	21,56

Drzewostany w klasach i podklasach wieku					KO	KDO	Bud. przer.	Razem	
V		VI	VII	VIII					
81-90	91-100	101-120	121-140	141 i wyżej					
Powierzchnia zalesiona w ha									%
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
3,87	2,67	6,34	14,15	0,12				58,04	35,52
3,60		1,19	0,41	0,24				34,10	20,87
	0,22							0,22	0,13
				0,24				0,24	0,15
8,03	1,69	4,77	0,70					63,41	38,82
1,19	0,77	0,06						6,14	3,76
								0,53	0,32
								0,70	0,43
16,69	5,35	12,36	15,26	0,60				163,38	100,00
10,22	3,27	7,57	9,34	0,37				100,00	100,00
77,71	30,49	57,34	37,82	2,75	85,56	17,03		1231,61	39,38
6,54	1,61	0,10	1,21		2,03	1,57		195,55	6,25
21,02	11,11	10,74	4,76	0,08	30,91	4,97		362,16	11,58
								0,43	0,01
	0,12	0,10			0,10			0,90	0,03
38,57	69,58	67,30	59,19	16,41	207,77	55,06		822,09	26,28
1,14	5,17	6,84	19,25	2,11	17,16	1,54		102,96	3,29
			1,67		7,28			13,95	0,45
				1,29	7,10	5,66		19,24	0,62
								1,22	0,04
0,19	0,25							1,54	0,05
		0,22	0,41		0,21			3,57	0,11
								0,30	0,01
0,63	1,52	1,25	3,21	2,36	0,48			13,14	0,42
7,60	6,92	1,51	0,19		6,98	0,24		330,85	10,58
0,34	2,27	0,99	2,46	3,54	1,07	0,29		23,58	0,75
								0,37	0,01
0,09		0,09						3,18	0,10
0,15	0,25	0,09						1,21	0,04
153,98	129,29	146,57	130,17	28,54	366,65	86,36		3127,85	100,00
4,92	4,13	4,69	4,16	0,91	11,73	2,76		100,00	100,00
0,26		0,51				0,64		18,80	19,99
								1,82	1,94
2,01	0,34	0,31						28,41	30,22
						1,22		3,12	3,32
								1,00	1,06
								0,44	0,47
								0,21	0,22
1,55	0,71	0,21						23,29	24,77
	0,52							16,06	17,08
								0,69	0,73
	0,17							0,19	0,20
3,82	1,74	1,03				1,86		94,03	100,00
4,06	1,85	1,10				1,98		100,00	100,00

Typ siedliskowy lasu	Gatunek drzewa	Drzewostany w klasach i podklasach wieku							
		I		II		III		IV	
		1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80
Powierzchnia zalesiona w ha									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
LMB	SO				0,18		1,13		3,52
	ŚW		0,16	0,75	0,99	0,28	1,53		0,33
	BK		0,25						
	DB								
	BRZ			1,00	0,69		2,73		6,82
	OL		0,41	1,20	4,49	2,67	3,65		9,52
	OS						0,26		
Razem	ha		0,82	2,95	6,35	2,95	9,30		20,19
	%		1,67	6,00	12,91	6,00	18,91		41,07
LŚW	SO		0,50	10,04	4,39	1,94	6,27	1,84	19,35
	MD		1,02	9,95	8,00	1,42	13,22	0,83	
	ŚW	0,26	1,89	7,64	17,30	14,80	9,09	8,82	10,90
	JD								
	DG								
	BK	1,00	45,17	30,40	53,45	12,33	15,88	1,22	
	DB		0,85	10,61	0,06	0,72	0,19		
	DB.S								
	DB.B								
	GB			0,70					
	BRZ		5,44	2,28	10,14	10,42	8,17	4,02	20,09
	OL			0,51			0,35	0,24	0,25
	OS				0,24		1,23		
	LP			0,83					
Razem	ha	1,26	54,87	72,96	93,58	41,63	54,40	16,97	50,59
	%	0,20	8,59	11,42	14,64	6,51	8,51	2,66	7,92
OL	SO					0,48			0,81
	ŚW		0,09	0,48		1,80	0,23	0,12	0,12
	BK								0,59
	DB						0,18	0,09	
	GB								
	BRZ				0,28	0,48	0,63		3,82
	OL		0,84	1,54	9,22	12,64	14,67	10,02	33,00
	OL.S					0,26			
Razem	ha		0,93	2,02	9,50	15,66	15,71	10,23	38,34
	%		0,90	1,96	9,24	15,23	15,28	9,95	37,30
OLJ	SO								0,29
	DB								0,57
	GB								0,29
	OL							0,88	2,90
Razem	ha							0,88	4,05
	%							17,85	82,15

Drzewostany w klasach i podklasach wieku					KO	KDO	Bud. przer.	Razem	
V		VI	VII	VIII					
81-90	91-100	101-120	121-140	141 i wyżej					
Powierzchnia zalesiona w ha									%
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
2,10								6,93	14,09
0,06								4,10	8,34
								0,25	0,51
0,12								0,12	0,24
1,49								12,73	25,89
2,84								24,78	50,40
								0,26	0,53
6,61								49,17	100,00
13,44								100,00	100,00
		0,48	6,78		7,15	1,31		60,05	9,40
	1,11				0,20			35,75	5,59
1,05	0,89	2,03	3,44		25,12	3,34		106,57	16,67
					0,39			0,39	0,06
		1,10			0,96			2,06	0,32
9,48	8,69	30,23	13,37		106,32	12,24		339,78	53,17
	0,28	1,30	0,34		5,42			19,77	3,09
					4,79			4,79	0,75
					0,24			0,24	0,04
								0,70	0,11
	0,38	0,62	0,27		3,43			65,26	10,21
					0,10			1,45	0,23
								1,47	0,23
								0,83	0,13
10,53	11,35	35,76	24,20		154,12	16,89		639,11	100,00
1,65	1,78	5,60	3,79		24,09	2,64		100,00	100,00
0,17	0,15							1,61	1,57
0,45								3,29	3,20
	0,38							0,97	0,94
0,46	0,38							1,11	1,08
0,23	0,15							0,38	0,37
0,27	0,16							5,64	5,49
6,49	1,13							89,55	87,10
								0,26	0,25
8,07	2,35							102,81	100,00
7,85	2,29							100,00	100,00
								0,29	5,88
								0,57	11,56
								0,29	5,88
								3,78	76,68
								4,93	100,00
								100,00	100,00

Typ siedliskowy lasu	Gatunek drzewa	Drzewostany w klasach i podklasach wieku							
		I		II		III		IV	
		1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80
Powierzchnia zalesiona w ha									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Łącznie	SO	584,65	678,75	788,53	463,71	726,54	1350,80	807,59	852,84
	MD	13,85	48,41	69,03	81,25	27,06	111,29	3,73	7,34
	ŚW	11,08	42,26	85,68	163,42	112,67	113,26	44,61	81,63
	JD			0,43					
	DG		0,09						0,49
	BK	96,79	217,66	122,66	107,40	30,05	43,25	24,44	29,24
	DB	3,97	32,04	32,22	8,04	7,46	7,11	5,28	4,42
	DB.S	2,56	2,52						
	DB.B	15,66	5,25						
	DB.C		0,68	0,54					
	KL						1,26		
	JW	0,09	0,35		2,10	0,50	0,24	2,21	0,26
	JS						0,30		
	GB	0,17		1,58	1,01	2,71	1,77	0,44	1,36
	BRZ	60,46	101,21	75,50	65,84	78,52	183,22	156,13	157,73
	OL	0,29	2,67	13,85	19,41	27,77	25,36	16,17	51,24
	OL.S			0,08	0,30	0,26	0,37		0,53
	TP							0,69	
OS		0,12	0,27	0,36	0,02	4,48	0,74	0,14	
LP	0,26	0,46	0,83						
Ogółem	ha	789,83	1132,47	1191,20	912,84	1013,56	1842,71	1062,03	1187,22
	%	5,78	8,29	8,72	6,68	7,42	13,49	7,77	8,69

Drzewostany w klasach i podklasach wieku					KO	KDO	Bud. przer.	Razem	
V		VI	VII	VIII					
81-90	91-100	101-120	121-140	141 i wyżej					
Powierzchnia zalesiona w ha									%
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
941,93	1161,76	533,37	319,91	5,64	191,99	47,19		9455,20	69,21
8,62	2,72	0,18	1,21		2,33	1,57		378,59	2,77
79,92	52,92	21,55	19,47	0,87	74,56	9,77		913,67	6,69
					0,39			0,82	0,01
	0,12	2,23			1,39			4,32	0,03
58,13	81,58	103,71	77,58	16,41	368,66	69,97		1447,53	10,60
4,46	9,81	11,21	20,45	4,96	27,62	1,54		180,59	1,32
			1,67		12,35			19,10	0,14
				1,29	18,67	5,66		46,53	0,34
								1,22	0,01
0,19	0,25							1,70	0,01
		0,30	0,41		0,21			6,67	0,05
								0,30	0,00
1,42	1,81	2,52	4,25	2,36	0,48			21,88	0,16
46,38	19,47	10,15	7,56	0,55	25,14	0,24		988,10	7,23
12,26	6,23	1,45	3,06	3,54	1,17	0,29		184,76	1,35
								1,54	0,01
								0,69	0,01
0,09	0,17	0,09						6,48	0,05
0,15	0,25	0,09						2,04	0,01
1153,55	1337,09	686,85	455,57	35,62	724,96	136,23		13661,73	100,00
8,44	9,79	5,03	3,33	0,26	5,31	1,00		100,00	100,00

Powierzchnia ewidencyjna gruntów zalesionych:

136618766

Tabela nr V b

Miąższościowa tabela klas wieku wg rzeczywistego udziału gatunków drzew w typach siedliskowych lasu

Typ siedliskowy lasu	Gatunek drzewa	Drzewostany w klasach i podklasach wieku							
		I		II		III		IV	
		1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80
Miąższosc w m ³									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
BŚW	SO		1090	16750	14865	77180	68885	44735	67500
	MD			55	65				
	ŚW			155	265	320	125	315	165
	DB				25				
	BRZ		295	1175	135	730	435	180	420
Razem	m3		1385	18135	15355	78230	69445	45230	68085
	%		0,17	2,24	1,90	9,66	8,57	5,58	8,41
BB	SO								925
	BRZ								
	OL								
Razem	m3								925
	%								44,79
BMŚW	SO		5745	54845	62135	98425	308070	160245	158050
	MD		1055	3125	5590	2725	16550	310	90
	ŚW	45	635	2730	7675	10400	15985	1595	8665
	DG								
	BK		10	180	85	715	1160	510	1305
	DB			105	525	895	1200	330	390
	KL						40		
	JW					20		350	
	GB					525	340		
	BRZ		290	4110	3310	6390	23505	18465	13630
	OL		15	330	135	550	935	195	95
	OL.S			5					
	OS						180		45
Razem	m3	45	7750	65430	79455	120645	367965	182000	182270
	%	0,00	0,48	4,06	4,93	7,48	22,80	11,29	11,30
BMW	SO			1135	535	1940	800		245
	MD			10					
	ŚW			280	365	875	290		
	BRZ			230	1210	430	200		
	OL			235	365	205			
	OL.S				25				
Razem	m3			1890	2500	3450	1290		245
	%			17,17	22,72	31,35	11,72		2,23

Drzewostany w klasach i podklasach wieku					KO	KDO	Bud. przer.	Razem	
V		VI	VII	VIII					
81-90	91-100	101-120	121-140	141 i wyżej					
Miąższosc w m ³									%
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
156225	264490	68895	16745					797360	98,45
								120	0,01
310	3275		260					5190	0,64
	150							175	0,02
2720	1050							7140	0,88
159255	268965	68895	17005					809985	100
19,66	33,20	8,51	2,10					100,00	100
	430	525						1880	91,04
		110						110	5,33
	75							75	3,63
	505	635						2065	100
	24,46	30,75						100,00	100
153015	128545	108845	87740	1260	43020	8835		1378775	85,52
700		35						30180	1,87
18160	10245	2855	3860	165	8580	455		92050	5,71
		545			165			710	0,04
2805	600	2140	1095		1550	170		12325	0,76
890	955	1030	275	785	1715			9095	0,56
								40	0
		20						390	0,02
110	25	290	285					1575	0,1
5295	1120	590	1615	165	5570			84055	5,21
440	230	95	220					3240	0,2
								5	0
								225	0,01
181415	141720	116445	95090	2375	60600	9460		1612665	100
11,25	8,79	7,22	5,90	0,15	3,76	0,59		100,00	100
	90		560					5305	48,2
								10	0,09
	325		125					2260	20,54
	415		115					2600	23,63
								805	7,31
								25	0,23
	830		800					11005	100
	7,54		7,27					100,00	100

Typ siedliskowy lasu	Gatunek drzewa	Drzewostany w klasach i podklasach wieku							
		I		II		III		IV	
		1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80
		Miaższosc w m ³							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
BMB	SO			95	1465	45	1885	400	3910
	ŚW			30	1395	510	2890	150	2470
	BK								
	DB								
	BRZ		85	70	890	670	3085	1505	2450
	OL		10	265	45	300			
	OL.S								135
	OS						25	140	
Razem	m3		95	460	3795	1525	7885	2195	8965
	%		0,25	1,19	9,80	3,94	20,37	5,67	23,17
LMŚW	SO		2210	15865	19320	20980	55195	70305	78710
	MD		2415	4410	11435	4680	16930	740	3055
	ŚW		245	2815	19050	15615	17655	9220	14550
	DG		5						280
	BK	50	25	615	4110	2705	5695	5080	7105
	DB		5	640	330	440	710	905	925
	DB.S								
	DB.B								
	DB.C			40					
	KL						195		
	JW				400	20	60	20	65
	JS						75		
	GB				170		80	70	275
	BRZ		935	1795	4730	8475	20725	21600	22345
	OL		35	250	485	825	655	350	310
	OL.S						80		
OS		25	40	30		620	45		
LP									
Razem	m3	50	5900	26470	60060	53740	118675	108335	127620
	%	0,01	0,68	3,05	6,93	6,20	13,70	12,50	14,75
LMW	SO			370	900	150		1870	1690
	MD			165	100				70
	ŚW		20	210	1775	1420	815	1605	1165
	BK						5	340	240
	DB					20	5	160	125
	JW				25	70			
	GB							20	30
	BRZ			135	625	370	610	2085	1820
	OL		40	20	310	1390	385	1105	1775
	TP							260	
	OS					5			
Razem	m3		60	900	3735	3425	1820	7445	6915
	%		0,23	3,38	14,01	12,85	6,83	27,92	25,94

Drzewostany w klasach i podklasach wieku					KO	KDO	Bud. przer.	Razem	
V		VI	VII	VIII					
81-90	91-100	101-120	121-140	141 i wyżej					
Miąższosc w m ³									%
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
1155	540	2235	4130	25				15885	41,03
1090		270	125	60				8990	23,22
	65							65	0,17
				60				60	0,15
1965	255	1035	155					12165	31,43
375	240	10						1245	3,22
								135	0,35
								165	0,43
4585	1100	3550	4410	145				38710	100
11,84	2,84	9,17	11,39	0,37				100,00	100
31395	12705	24340	15215	1170	39610	5965		392985	45,36
2440	675	50	420		245	495		47990	5,54
8610	4600	4595	2300	25	15095	2135		116510	13,45
	55	75			60			475	0,05
13655	27490	27585	25415	6755	38450	15535		180270	20,81
420	1805	2745	8255	875	4855	525		23435	2,7
			630					630	0,07
				635		1870		2505	0,29
								40	0
55	100							350	0,04
		50	145					760	0,09
								75	0,01
200	460	420	1235	740	60			3710	0,43
2275	2425	415	55		2725	55		88555	10,22
105	815	355	1020	1365	410	130		7110	0,82
								80	0,01
25		25						810	0,09
40	100	30						170	0,02
59220	51230	60685	54690	11565	101510	26710		866460	100
6,83	5,91	7,00	6,31	1,33	11,72	3,08		100,00	100
105		110				220		5415	20,32
								335	1,26
695	120	70						7895	29,6
						255		840	3,15
								310	1,16
								95	0,36
								50	0,19
335	195	35						6210	23,3
	165							5190	19,47
								260	0,98
	50							55	0,21
1135	530	215				475		26655	100
4,26	1,99	0,81				1,78		100,00	100

Typ siedliskowy lasu	Gatunek drzewa	Drzewostany w klasach i podklasach wieku							
		I		II		III		IV	
		1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80
Miaższosc w m ³									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
LMB	SO				40		290		1005
	ŚW			25	190	90	485		100
	DB								
	BRZ			55	125		540		1750
	OL		20	110	1110	650	1000		3930
	OS						55		
Razem	m3		20	190	1465	740	2370		6785
	%		0,15	1,42	10,94	5,52	17,69		50,66
LŚW	SO		25	1345	1030	650	1955	705	6855
	MD		95	1790	1885	450	4375	240	
	ŚW		5	780	3570	4575	3355	3555	4195
	JD								
	DG								
	BK		165	1025	7000	3515	5345	325	
	DB			455	5	230	60		
	GB			35					
	BRZ			285	2160	2975	2410	1445	7450
	OL			65			85	90	125
	OS				55		355		
Razem	m3		290	5780	15705	12395	17940	6360	18625
	%		0,18	3,65	9,91	7,82	11,32	4,01	11,75
OL	SO					145			340
	ŚW		5	45		510	55	50	65
	BK								225
	DB						75	30	
	GB								
	BRZ				50	115	160		1325
	OL		95	190	2035	3310	4145	3050	13190
	OL.S					55			
Razem	m3		100	235	2085	4135	4435	3130	15145
	%		0,30	0,71	6,28	12,46	13,37	9,43	45,67
OLJ	SO								90
	DB								250
	GB								70
	OL							320	1325
Razem	m3							320	1735
	%							15,57	84,43

Drzewostany w klasach i podklasach wieku					KO	KDO	Bud. przer.	Razem	
V		VI	VII	VIII					
81-90	91-100	101-120	121-140	141 i wyżej					
Miaższosc w m ³									%
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
605								1940	14,48
10								900	6,72
25								25	0,19
375								2845	21,24
810								7630	56,96
								55	0,41
1825								13395	100
13,62								100,00	100
		220	3210		3620	575		20190	12,74
	490				70			9395	5,93
240	465	820	1800		9820	1835		35015	22,09
					250			250	0,16
		395			495			890	0,56
3835	3950	13410	6510		22130	3705		70915	44,73
	110	660	165		830			2515	1,59
								35	0,02
	130	190	85		1350			18480	11,66
					45			410	0,26
								410	0,26
4075	5145	15695	11770		38610	6115		158505	100
2,57	3,25	9,90	7,43		24,35	3,86		100,00	100
45	60							590	1,78
175								905	2,73
	130							355	1,07
165	130							400	1,21
95	60							155	0,47
70	45							1765	5,32
2530	405							28950	87,25
								55	0,17
3080	830							33175	100
9,28	2,50							100,00	100
								90	4,38
								250	12,17
								70	3,41
								1645	80,04
								2055	100
								100,00	100

Typ siedliskowy lasu	Gatunek drzewa	Drzewostany w klasach i podklasach wieku							
		I		II		III		IV	
		1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80
Miąższosc w m ³									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Łącznie	SO		9070	90405	100290	199515	437080	278260	319320
	MD		3565	9555	19075	7855	37855	1290	3215
	ŚW	45	910	7070	34285	34315	41655	16490	31375
	JD								
	DG		5						280
	BK	50	200	1820	11195	6935	12205	6255	8875
	DB		5	1200	885	1585	2050	1425	1690
	DB.S								
	DB.B								
	DB.C			40					
	KL						235		
	JW				425	110	60	370	65
	JS						75		
	GB			35	170	525	420	90	375
	BRZ		1605	7855	13235	20155	51670	45280	51190
	OL		215	1465	4485	7230	7205	5110	20750
	OL.S			5	25	55	80		135
	TP							260	
OS		25	40	85	5	1235	185	45	
LP									
Ogółem	m3	95	15600	119490	184155	278285	591825	355015	437315
	%	0,00	0,44	3,34	5,15	7,78	16,57	9,93	12,23

Drzewostany w klasach i podklasach wieku					KO	KDO	Bud. przer.	Razem	
V		VI	VII	VIII					
81-90	91-100	101-120	121-140	141 i wyżej					
Miąższosc w m ³									%
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
342545	406860	205170	127600	2455	86250	15595		2620415	73,31
3140	1165	85	420		315	495		88030	2,46
29290	19030	8610	8470	250	33495	4425		269715	7,55
					250			250	0,01
	55	1015			720			2075	0,06
20295	32235	43135	33020	6755	62130	19665		264770	7,41
1500	3150	4435	8695	1720	7400	525		36265	1,01
			630					630	0,02
				635		1870		2505	0,07
								40	0
55	100							390	0,01
		70	145					1245	0,03
								75	0
405	545	710	1520	740	60			5595	0,16
13035	5635	2375	2025	165	9645	55		223925	6,26
4260	1930	460	1240	1365	455	130		56300	1,57
								300	0,01
								260	0,01
25	50	25						1720	0,05
40	100	30						170	0
414590	470855	266120	183765	14085	200720	42760		3574675	100
11,60	13,17	7,44	5,14	0,39	5,62	1,20		100,00	100,00

Tabela nr VI

Powierzchniowa i miąższościowa tabela klas wieku wg gospodarstw i grup gatunków panujących o tym samym wieku rębności

Gospodarstwo	Wiek ręb.	Gat. pan.	Drzewostany w klasach i podklasach wieku					
			I		II		III	
			1	11	21	31	41	51
			10	20	30	40	50	60
Powierzchnia zalesiona w ha / miąższość w m ³								
1	2	3	4	5	6	7	8	9
SPECJALNE (S)	100	SO	14,34	16,85	35,67	30,27	71,23	89,93
				765	4175	6660	21115	30375
	100	MD			0,16			2,72
					20			940
	80	ŚW			0,47	14,43	1,25	14,04
					45	2555	305	4410
	110	BK				5,70		
						275		
	140	DB						
	80	JW				4,36	0,40	
						1130	115	
	80	GB						
	80	BRZ	0,46	3,75	1,13	7,77	3,11	27,91
				95	140	1050	640	6730
80	OL		1,75	5,95	9,01	17,75	20,21	
			120	545	2065	4505	5690	
40	TP							
Ra-		14,80	22,35	43,38	71,54	93,74	154,81	
zem			980	4925	13735	26680	48145	
LASÓW OCHRONNYCH (O)	100	SO	58,00	66,18	108,67	21,38	106,57	291,15
				1075	11235	4365	28535	95160
	100	MD					2,46	8,39
							655	3290
	80	ŚW		0,95	6,00	6,08	10,58	6,32
					400	1135	3335	2345
	110	JD						
	110	BK		35,55	17,20	38,60	0,73	
				140	1220	4090	135	
	140	DB			5,00	1,50		
					285	235		
	140	DB.C		1,95				
				65				
	80	BRZ				5,31	1,02	5,04
						940	265	1720
80	OL			0,81		5,86	1,46	
				95		1385	495	
60	OS						0,17	
							50	
Ra-		58,00	104,63	137,68	72,87	127,22	312,53	
zem			1280	13235	10765	34310	103060	

Drzewostany w klasach i podklasach wieku							KO	KDO	Bud. przer.	Razem pow. zales
IV		V		VI	VII	VIII				
61 70	71 80	81 90	91 100	101 120	121 140	141 i wyż.				
Powierzchnia zalesiona w ha / miąższość w m ³										
10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
23,58	96,56	51,01	140,04	66,52	151,44	7,02				794,46
7840	34725	18860	50205	23310	56710	2610				257350
										2,88
										960
	6,88	3,60								40,67
	2155	1160								10630
5,64	0,11	10,42	14,36	9,75	4,96	14,94				65,88
1815	20	3480	5765	3705	1935	6020				23015
			4,87	3,00	31,01	0,60				39,48
			1680	1355	13595	145				16775
										4,76
										1245
0,36	1,19			0,44						1,99
105	380			135						620
15,78	22,68	15,37	3,09	2,55						103,60
3310	7110	4025	515	510						24125
12,28	54,26	12,59	2,35							136,15
3895	21760	4430	830							43840
1,38										1,38
485										485
59,02	181,68	92,99	164,71	82,26	187,41	22,56				1191,25
17450	66150	31955	58995	29015	72240	8775				379045
120,53	86,68	31,46	64,51	70,79	17,41		27,40	9,83		1080,56
41020	29465	10675	23480	27135	6425		7220	3300		289090
	2,05	2,60	1,13							16,63
	1065	1025	570							6605
8,36	0,86		1,22				21,34	3,27		64,98
3425	345		395				7950	1395		20725
							0,98			0,98
							400			400
3,57	0,68	4,68	9,97	4,18	10,52	7,59	54,17	15,89		203,33
1045	280	1800	4500	1915	5345	3000	11425	5305		40200
				5,83						12,33
				2570						3090
										1,95
										65
13,50	18,04						10,81			53,72
4535	6445						2560			16465
1,09										9,22
350										2325
										0,17
										50
147,05	108,31	38,74	76,83	80,80	27,93	7,59	114,70	28,99		1443,87
50375	37600	13500	28945	31620	11770	3000	29555	10000		379015

Gospodarstwo	Wiek rębn.	Gat. pan.	Drzewostany w klasach i podklasach wieku					
			I		II		III	
			1	11	21	31	41	51
			10	20	30	40	50	60
Powierzchnia zalesiona w ha / miąższość w m ³								
1	2	3	4	5	6	7	8	9
LASÓW GOSPODARCZYCH (GZ)	100	SO	644,23	717,92	660,67	400,99	553,75	987,57
				7220	70185	83775	145845	312585
	100	MD		3,69	9,56	13,99	6,79	27,88
				75	1055	2320	1830	9685
	80	SW		1,94	2,62	18,76	17,55	1,46
				60	175	3420	4825	395
	80	DG						
	110	BK		0,96				
	140	DB.B	1,22					
	80	BRZ			2,78	6,92	12,21	18,65
					340	1715	3145	5295
80	OL			1,74	9,12	5,34	0,15	
				160	2020	1605	40	
Ra-		645,45	724,51	677,37	449,78	595,64	1035,71	
zem			7355	71915	93250	157250	328000	
(GPZ)	100	SO	34,12	98,97	172,04	133,54	81,03	184,71
			45	4150	18630	29995	26325	60375
	100	MD		8,56	19,05	41,49	1,09	52,78
				515	2380	9430	405	18480
	80	SW		1,29	8,23	78,77	47,66	26,02
				45	545	17330	15860	10240
	110	BK	37,46	159,95	93,31	59,53	26,92	26,79
			50	1000	4865	8480	6855	8645
	140	DB		0,81	38,05		2,10	0,51
					2890		510	155
	140	DB.B		5,27				
				265				
	140	JS						0,74
								220
	80	BRZ		6,13	2,09	5,32	38,16	44,89
				10	105	1170	10090	13585
	80	OL						0,53
								175
60	OS						2,69	
							745	
Ra-		71,58	280,98	332,77	318,65	196,96	339,66	
zem		95	5985	29415	66405	60045	112620	
OGÓŁEM GOSP. (G)			717,03	1005,49	1010,14	768,43	792,60	1375,37
			95	13340	101330	159655	217295	440620
Łącznie			789,83	1132,47	1191,20	912,84	1013,56	1842,71
			95	15600	119490	184155	278285	591825

Drzewostany w klasach i podklasach wieku							KO	KDO	Bud. przer.	Razem pow. zales
IV		V		VI	VII	VIII				
61	71	81	91	101	121	141 i wyż.				
70	80	90	100	120	140					
Powierzchnia zalesiona w ha / miąższość w m ³										
10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
537,12	540,93	871,20	966,13	386,94	152,60					7420,05
180210	201495	310610	331890	148105	62490					1854410
		2,08								63,99
		700								15665
5,83	7,23	4,81	2,84	0,52						63,56
2225	3035	1700	1035	170						17040
				1,29						1,29
				700						700
			9,63							10,59
			3420							3420
										1,22
11,94	9,67	1,10	4,54							67,81
3865	3200	185	1360							19105
	3,32									19,67
	1250									5075
554,89	561,15	879,19	983,14	388,75	152,60					7648,18
186300	208980	313195	337705	148975	62490					1915415
232,42	253,99	106,44	46,97	40,85	34,06		338,93	58,57		1816,64
79415	95025	41765	18300	16870	14505		97975	17985		521360
	5,92		1,38							130,27
	2345		645							34200
17,89	1,20	6,21	9,60	3,39	1,72		41,98	0,87		244,83
6760	580	2570	4085	1560	650		14475	365		75065
6,63	13,20	27,56	48,42	86,28	50,94	2,58	177,61	39,87		857,05
1900	4485	10905	19955	36255	21735	1195	46910	12540		185775
1,66	1,37		1,47	4,52	0,91	1,60	18,97			71,97
480	515		470	1825	375	480	3355			11055
						1,29		7,93		14,49
						635		1870		2770
										0,74
										220
41,64	60,40	2,42	4,57				32,77			238,39
12030	21635	700	1755				8450			69530
0,83										1,36
305										480
										2,69
										745
301,07	336,08	142,63	112,41	135,04	87,63	5,47	610,26	107,24		3378,43
100890	124585	55940	45210	56510	37265	2310	171165	32760		901200
855,96	897,23	1021,82	1095,55	523,79	240,23	5,47	652,24	108,11		11026,61
287190	333565	369135	382915	205485	99755	2310	171165	32760		2816615
1062,03	1187,22	1153,55	1337,09	686,85	455,57	35,62	724,96	136,23		13661,73
355015	437315	414590	470855	266120	183765	14085	200720	42760		3574675

Powierzchnia ewidencyjna gruntów zalesionych:

136618766

Tabela nr VIII a

Tabela klas wieku spodziewanego bieżącego rocznego przyrostu miąższości wg gatunków panujących i stref uszkodzenia - przyrost tablicowy

Gatunek panujący	Drzewostany w klasach i podklasach wieku							
	I		II		III		IV	
	1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80
Bieżący roczny przyrost miąższości w m ³								
1	2	3	4	5	6	7	8	9
SO	15	4130	9320	6565	7705	12920	6440	6725
MD		55	285	655	100	835		50
ŚW		5	135	1610	1095	565	325	125
JD								
DG								
BK		235	650	1180	330	290	95	105
DB			370	10	15	5	5	10
DB.B		20						
DB.C								
JW				45	5			
JS								
GB								5
BRZ		20	40	220	445	610	360	680
OL		5	70	120	190	90	55	265
TP							10	
OS						5		
Razem	15	4470	10870	10405	9885	15320	7290	7965

					KO	KDO	Bud. przer.	Razem	Procent
V		VI	VII	VIII					
81-90	91-100	101-120	121-140	141 i wyżej					
10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
6060	5920	2430	1285	40	1395	250		71200	81,34
20	15							2015	2,3
70	70	25			300	20		4345	4,96
		5						5	0,01
275	560	595	370	105	680	235		5705	6,52
	25	75	135		25			675	0,77
				5		10		35	0,04
								50	0,06
								5	0,01
55	25				170			2625	3
55								850	0,97
								10	0,01
								5	0,01
6535	6615	3130	1790	150	2570	515		87525	100

Przyrost tablicowy w drzewostanach nieobjętych użytkowaniem rębnym = $73410\text{m}^3/1\text{rok} = 734100\text{m}^3/10\text{ lat} = 84\%$ całości spodziewanego przyrostu okresowego tablicowego

Ocena upraw i młodników do 10 lat na powierzchniach otwartych

Typ siedliskowy lasu (TSL)	Leśne siedlisko Przyrodnicze (LSP)	Skład gatunkowy upraw i młodników do 10 lat									Uprawy przypadłe	Razem	
		zgodny ze składem pożądanym			częściowo zgodny ze składem pożądanym			niezgodny ze składem pożądanym					
		przy zadrzewieniu											
		1,0-0,9	0,8-0,7	0,6-0,5	1,0-0,9	0,8-0,7	0,6-0,5	1,0-0,9	0,8-0,7	0,6-0,5			0,4 i mniej
		powierzchnia - ha											
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
BŚW		308,62	11,74	2,76	0,46							323,58	
BMŚW		330,46	37,77		1,22							369,45	
LMŚW		35,11		0,86	2,14							38,11	
Ogółem		674,19	49,51	3,62	3,82							731,14	

Ocena odnowień podkapowych oraz upraw i młodników po rębniach złożonych

Wyszczególnienie	Typ siedl. lasu (TSL)	Leśne siedlisko przyrodnicze (LSP)	Gatunek panujący młodego pokolenia	Powierzchnia manipulacyjna w ha	Przeciętny % pokrycia (zadrzewienie)	Przeciętna jakość hodowlana
1	2	3	4	5	6	7
KO	BMŚW		BK	201,35	31,3	22
	BMŚW		DB.B	2,84	40,0	12
	LMŚW		BK	190,24	43,7	22
			9110	76,35	71,1	22
			9130	34,66	73,2	21
			9160	3,29	60,0	22
			9190	7,76	80,0	22
	LMŚW		DB	16,49	41,3	22
			9110	10,03	30,0	22
			9160	4,64	30,0	22
	LMŚW		DB.B	4,27	30,0	22
	LMŚW		DB.S	15,55	32,8	12
	LMŚW		ŚW	3,37	74,6	22
	LŚW		BK	57,19	56,3	22
			9110	0,96	70,0	22
			9130	78,49	76,5	12
	LŚW		DB			
			9130	4,13	60,0	12
	LŚW			DB.S	7,62	46,4
LŚW			ŚW	5,73	60,0	22
Razem				724,96	49,3	22
KDO	BMŚW		BK	4,43	10,0	22
	LMŚW		BK	10,87	16,0	12
			9110	40,03	27,0	22
			9130	6,38	30,0	11
			9190	7,93	20,0	22
	LMŚW		ŚW	0,87	40,0	22
	LMW		BK	1,86	30,0	12
	LŚW		BK	11,20	27,2	12
			9130	5,69	30,0	22
Razem				89,26	24,8	22
Uprawy i młodniki po rębniach złożonych	BMŚW		BK	30,04	30,0	22
	BMŚW		SO	24,24	90,5	12
	LMŚW		BK	32,75	48,7	22
			9110	20,42	87,9	32

Wyszczególnienie	Typ siedl. lasu (TSL)	Leśne siedlisko przyrodnicze (LSP)	Gatunek panujący młodego pokolenia	Powierzchnia manipulacyjna w ha	Przeciętny % pokrycia (za-drzewienie)	Przeciętna jakość hodowlana
1	2	3	4	5	6	7
		9130		18,34	85,5	21
	LMŚW		SO	24,49	92,5	12
	LŚW		BK	3,46	81,7	22
		9130		50,74	79,6	22
	LŚW		ŚW			
		9130		0,95	80,0	33
Razem				205,43	71,6	22
Ogółem				1019,65	51,7	22

Tabela XIII

Porównanie powierzchni leśnej i zasobów drzewnych w kolejnych planach urządzenia lasu –
Nadleśnictwo Dretyń

Lp	Wskaźniki	Jedn.	Stan na :						
			1.10.67 r. (def. u.l.)	1.10.76 r. (I rew.)	1.01.90 r. (II rew.)	1.01.00 r. (III rew.)	1.01.10 r. (IV rew.)	1.01.20 r. (V rew.)	31.12.29 r. (prognoza)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Powierzchnia leśna zalesiona i niezalesiona	ha	8548	9749	13237	13635	13891	13911	13911
2	Zasoby miąższości	tys. m ³	1184	1649	2468	2608	3262	3612	3552
3	Przeciętna zasobność drzewostanów na 1 ha w klasach wieku								
	IIa	m ³	62	107	77	84	94	100	
	IIb	m ³	117	132	148	160	179	202	
	IIIa	m ³	166	175	200	208	250	275	
	IIIb	m ³	213	213	238	230	286	321	
	IVa	m ³	241	247	251	255	303	334	
	IVb	m ³	242	291	264	252	324	368	
	Va	m ³	254	288	293	271	318	359	
	Vb	m ³	258	297	295	291	323	352	
	VI	m ³	258	309	302	300	363	387	
	VII i starsze	m ³	237	267	299	279	362	403	
	KO	m ³		170	201	227	277	277	
	KDO	m ³		218	248	261	279	314	
4	Przeciętna zasobność na 1 ha (pow. leśnej zal. i niezal.)	m ³	139	169	186	191	235	260	255
5	Przeciętny wiek drzewostanów	lat	46	49	57	58	61	64	63
6	Spodziewany bieżący roczny przyrost drzewostanów na 1 ha - tablicowy	m ³				5,56	5,91	6,41	
7	Przeciętna miąższość użytków rębnych na 1 ha (za okres ubiegły)	m ³		1,62	1,75	2,24	2,48	3,53	4,36
8	Przeciętna miąższość użytków przedrębnych na 1 ha (za okres ubiegły)	m ³		1,73	2,39	2,08	2,38	3,03	2,34
9	Uzyskany w ubiegłym okresie bieżący użyteczny roczny przyrost drzewostanów na 1 ha	m ³		6,24	5,52	4,82	9,16	9,06	6,20

Tabela XIV

Zestawienie obliczonych i przyjętych miąższościowych etatów użytkowania rębnego

Gospodarstwo Sposób zagosp.	Obliczenia cząstkowe (średnio na rok)						Etat z potrzeb hodowlanych i ochronnych na okres obowiązania planu	Etat przyjęty na okres obowiązania planu
	etaty wg dojrzałości drzewo- stanów		etat wg zrównania średniego wieku	etat opty- malny	etat z potrzeb przebu- dowy	etat wg okresów uprzątńe- cia w KO i KDO		
	z ostatniej klasy wieku	z dwóch ostat- nich klas wieku						
	m3 brutto							
1	2	3	4	5	6	7	8	9
SPECJALNE (S)	X	X	X	X	0	0	9596	9596
LASÓW OCHRONNYCH (O)	4698	4809	4560	4698	105	3453	48191	48191
LASÓW GOSPODARCZYCH (GZ)	43797 122,08	31787 89,11	24055 62,60	31787 89,11	680 1,85	X	X	310943 893,39
LASÓW GOSPODARCZYCH (GPZ)	14464	14217	11283	14217	1692	21143	X	207848
LASÓW GOSPODARCZYCH (GP)	X	X	X	X	0	0	0	
RAZEM GOSPODARSTWO (G)	58261	46004	35338	46004	2372	21143	0	518791
OGÓLEM OBRĘB	62959	50813	39898	50702	2477	24596	57787	576578
OGÓLEM NADLEŚNICTWO	62959	50813	39898	50702	2477	24596	57787	576578

Orientacyjny etat wg pożądanego kierunku rozwoju zasobów drzewnych w lasach wielofunkcyjnych nadleśnictwa: 57658 m3 brutto

Zestawienie powierzchni manipulacyjnej użytków rębnych wg rodzajów rębni
w gospodarstwach

Gospodarstwo Sposób zagosp.	Rębnie zupelne	Rębnie częściowe, gniazdowe i stopniowe			Rębnia przerębowa 1)	Ogółem
		cięcia uprząt.	cięcia pozost.	razem		
ha						
1	2	3	4	5	6	7
SPECJALNE (S)	26,20					26,20
LASÓW OCHRONNYCH (O)	55,09	97,90	58,47	156,37		211,46
LASÓW GOSPODARCZYCH (GZ)	893,39					893,39
LASÓW GOSPODARCZYCH (GPZ)		465,12	546,71	1011,83		1011,83
LASÓW GOSPODARCZYCH (GP)						
RAZEM GOSPODARSTWO (G)	893,39	465,12	546,71	1011,83		1905,22
OGÓŁEM NADLEŚNICTWO	974,68	563,02	605,18	1168,20		2142,88

1) - należy zaliczyć również rębnię stopniową udoskonaloną z okresem odnowienia ponad 40 lat

Zestawienie zbiorcze powierzchni drzewostanów zaprojektowanych do użytkowania przedrębnego we wskazaniach gospodarczych opisu taksacyjnego wg rodzajów cięć i gatunków panujących oraz klas i podklas wieku

Rodzaj cięcia	Gatunek panujący	Powierzchnia (ha)* wg klas i podklas wieku												Razem	
		I		II		III		IV		V		VI	VII		
		1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121 i wyżej		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
Czyszczenia późne (CPP)	Razem														
Trzebieże wczesne (TW)	SO		385,43	976,16	341,76										1703,35
	MD		7,99	28,61	23,7										60,3
	ŚW			16,85	45,79										62,64
	BK		19,9	105,04	86,31										211,25
	DB			43,05											43,05
	DB.C		1,59												1,59
	BRZ			6	10,4										16,4
	OL			2,49											2,49
	Razem		414,91	1178,2	507,96										2101,07
Trzebieże późne (TP)	SO				237,88	780,85	1455,39	761,89	717,11						3953,12
	MD				30,43	9,8	91,77		7,97						139,97
	ŚW				59,84	69,31	30,02	23,51							182,68
	BK				17,52	26,92	26,79	11,31	6,44	28,92	17,57				135,47
	DB				1,5	2,1	0,51		1,37		1,47	5,83			12,78
	JW				4,36	0,4									4,76
	BRZ				5,98	41,05	39,7	25,92	16,61						129,26
	OL				1,66	2,28	0,64	1,17							5,75
	Razem				359,17	932,71	1644,82	823,8	749,5	28,92	19,04	5,83			4563,79
Razem trzebieże	SO		385,43	976,16	579,64	780,85	1455,39	761,89	717,11						5656,47
	MD		7,99	28,61	54,13	9,8	91,77		7,97						200,27
	ŚW			16,85	105,63	69,31	30,02	23,51							245,32
	BK		19,9	105,04	103,83	26,92	26,79	11,31	6,44	28,92	17,57				346,72
	DB			43,05	1,5	2,1	0,51		1,37		1,47	5,83			55,83
	DB.C		1,59												1,59
	JW				4,36	0,4									4,76
	BRZ			6	16,38	41,05	39,7	25,92	16,61						145,66
	OL			2,49	1,66	2,28	0,64	1,17							8,24
	Razem		414,91	1178,2	867,13	932,71	1644,82	823,8	749,5	28,92	19,04	5,83			6664,86

Rodzaj cięcia	gatunek	Powierzchnia (ha)* wg klas i podklas wieku									
		I	II	III	IV	V	VI	VII	Razem		

		1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121 i wyżej	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Łącznie	SO		385,43	976,16	579,64	780,85	1455,39	761,89	717,11					5656,47
	MD		7,99	28,61	54,13	9,8	91,77		7,97					200,27
	ŚW			16,85	105,63	69,31	30,02	23,51						245,32
	BK		19,9	105,04	103,83	26,92	26,79	11,31	6,44	28,92	17,57			346,72
	DB			43,05	1,5	2,1	0,51		1,37		1,47	5,83		55,83
	DB.C		1,59											1,59
	JW				4,36	0,4								4,76
	BRZ			6	16,38	41,05	39,7	25,92	16,61					145,66
	OL			2,49	1,66	2,28	0,64	1,17						8,24
Ogółem			414,91	1178,2	867,13	932,71	1644,82	823,8	749,5	28,92	19,04	5,83		6664,86

*- dotyczy rzeczywistej powierzchni manipulacyjnej, bez powtórzeń (nawrotów) w 10. leciu

Tabela nr XVII

Zestawienie łączne etatu użytków głównych według kategorii cięć

Kategoria cięć	Powierzchnia ha		Miąższość grubizny w m ³	
	cięcia* (manipulacyj- na)	do odnowienia	brutto	netto
1	2	3	4	5
I. Użytki rębne:				
A. Zaliczone na poczet przyjętego etatu (powierzchnio- wego)	2142,88	1478,52	576578	493069
Spodziewany przyrost 5% miąższości użytków rębnych			28829	24656
Łącznie użytki rębne ze spodziew. przyrostem	2142,88	1478,52	605407	517725
B. Nie zaliczone na poczet przyjętego etatu (powierzchniowego)				
1. uprzątnięcie płazowin			773	655
2. uprzątnięcie nasien- ników i przestojów			191	164
3. pozostałe	1,64			
Razem nie zaliczone	1,64		964	819
Razem użytki rębne	2144,52	1478,52	606371	518544
II. Użytki przedrębne				
A. Czyszczenia			0	0
B. Trzebieże	6664,86		325000	260000
Razem użytki przedrębne (m ³ wg przyjęt. etatu)	6664,86		325000	260000
Ogółem użytki główne (I+II)	8809,38	1478,52	931371	778544

* dotyczy rzeczywistej powierzchni manipulacyjnej bez uwzględniania powtórzeń (nawrotów) w 10-leciu

Orientacyjna porównawcza wielkość użytkowania ogółem z uwzględnieniem etatu
wg pożądanego kierunku rozwoju zasobów drzewnych = 77854 m³ grubizny netto/1 rok
(obliczenie brutto > netto z zastosowaniem odpowiednich proporcji)

Tabela nr XVIII

Zestawienie zbiorcze wskazań gospodarczych z opisów taksacyjnych w zakresie hodowli lasu

Typ siedliskowy lasu	Odnowienia i zalesienia							Poprawki i uzupełnienia	Ogółem odnowienia i zalesienia oraz poprawki i uzupełnienia	Wprowadzanie podzysłów	Pielęgnowanie				Melioracje	
	otwarte			pod osłoną			razem				upraw		młodników	razem	wodne	agrotechniczne
	halizny, płazowiny, zręby	grunty nieleśne	zręby projektowane	przy rębniach złożonych	podsadzenia	dolesianie luk i przerzedzeń					pielęgnowanie gleby	czyszczenia wczesne				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
BMB																
BMSW	124,90		446,47	191,15	2,81	1,33	766,66	2,72	769,38		267,13	143,86	565,70	976,69		622,17
BMW													1,03	1,03		
BŚW	71,37		480,31			0,23	551,91	1,20	553,11		109,25	141,66	286,02	536,93		487,53
LMB																
LMŚW	8,47		41,35	298,45	6,75	0,58	355,60		355,60		78,00	69,69	225,72	373,41		492,55
LMW			3,53	0,55			4,08	0,30	4,38				1,94	1,94		5,39
LŚW			3,02	67,10	3,57	0,40	74,09	0,40	74,49		7,24	8,90	123,89	140,03		110,00
OGÓŁEM	204,74		974,68	557,25	13,13	2,54	1752,34	4,62	1756,96		461,62	364,11	1204,30	2030,03		1717,64
Zadania na 10-lecie	204,74		779,74	557,25	13,13	2,54	1557,40	160,36	1717,76		461,62	364,11	1204,30	2030,03		1717,64

Tabela XIX

Orientacyjna prognoza przeciętnego rocznego wyniku ekonomicznego Nadleśnictwa, spodziewanego wg etatu użytkowania głównego przyjętego do realizacji w PUL

Lp.	Wyszczególnienie		Ubiegły okres gospodarczy	Plan na bieżący okres gospodarczy
1	2		3	4
1.	Powierzchnia gruntów leśnych (stan na 1 stycznia pierwszego roku obowiązywania planu u.l.) – ha		13891,42	13911,42
2.	Zasoby drzewne na gruntach leśnych (stan na 1 stycznia pierwszego roku obowiązywania planu u.l.) – m ³		3261816	3612079
3.	Zasobność drzewostanów (stan na 1 stycznia pierwszego roku obowiązywania planu u.l.) – m ³ /ha		235	260
4.	Wartość majątku nadleśnictwa	wartość drzewostanów (według tablic) – tys. zł	485815	486514
		wartość gruntów leśnych (według metody wskaźnikowej) – tys. zł	49843	49915
		wartość środków trwałych – tys. zł	7118	7118
	Razem	tys. zł	542776	543547
5.	Etat 10-letni (grubizna netto)	użytki rębne – m ³ netto	415172	518544
		użytki przedrębne – m ³ netto	315000	260000
		razem użytki główne – m ³ netto	730172	778544
		udział użytków przedrębnych - %	43,1	33,4
6.	Okresowy przyrost w 10-leciu (użyteczny)	m ³ brutto	1262914	875250
		przeciętnie m ³ /ha/rok	9,06	6,20
7.	Wskaźnik gospodarki zasobami (grubizna brutto)	użytkowanie rębne: m ³ /ha pow. leśn./rok	3,53	4,36
		użytkowanie przedrębne: m ³ /ha pow. leśn./rok	3,03	2,34
		użytkowanie główne: m ³ /ha pow. leśn./rok	6,56	6,70
		użytkowanie główne: % zasobów/rok	2,8	2,6
		użytkowanie główne: % przyrostu/rok	7,2	10,6
8.	Udział powierzchni prawnie wyłączonych z użytkowania rębnego - % (udział w powierzchni leśnej)		-	2,4
9.	Udział lasów ochronnych - % (udział powierzchni leśnej)		16,5	16,5
10.	Powierzchnia lasów nadzorowanych – w ha		306,21	381,79
	% udział w powierzchni lasów nadleśnictwa		2,2	2,7

Tabela XX

Prognoza przeciętnego rocznego wyniku ekonomicznego

Lp.	Wielkość pozyskania drewna oraz ważniejsze wskaźniki kosztów i przychodów	Jednostka miary	Przeciętne rocznie za ostatnie 3 lata (2016-2018)	Według etatu użytkowania głównego przyjętego do realizacji w planie u.i.	Według orientacyjnego etatu potencjalnego z uwzględnieniem pożądanego kierunku rozwoju zasobów drzewnych
1	2	3	4	5	6
1.	Przeciętna roczna ilość pozyskiwanego drewna	m ³	71279	77854	77854
2.	Koszty administracyjne i inne	zł	6860333	6860333	6860333
3.	Koszty ochrony lasu	zł	381033	381033	381033
4.	Koszty nasiennictwa i selekcji	zł	68600	68600	68600
5.	Koszty odnowień i zalesień	zł/ha	4850	4850	4850
6.	Przeciętna roczna ilość odnowień i zalesień	ha	114,95	171,78	171,78
7.	Koszty pielęgnowania upraw i młodników	zł/ha	456	456	456
8.	Przeciętna roczna ilość pielęgnowanych upraw i młodników	ha	336,01	203,00	203,00
9.	Koszty pozyskania i zrywki drewna	zł/m ³	55,57	55,57	55,57
Suma kosztów (k)		zł	11981668	12562014	12562014
10.	Przychody ze sprzedaży drewna	zł/m ³	184	184	184
Suma przychodów (p)		zł	13115336	14325136	14325136

Tabela XXI

Zestawienie miąższości drewna martwego

Typ siedl. lasu	Powierzchnia w ha	Miąższość drzew martwych					
		Drewno drzew stojących i złomów		Drewno drzew leżących i fragmentów drzew martwych		Razem	
		m ³ /ha	m ³	m ³ /ha	m ³	m ³ /ha	m ³
1	2	3	4	5	6	7	8
Bśw	2652,12	2,39	6345,74	2,77	7347,98	5,16	13693,72
Bb	11,20	3,22	36,05	1,68	18,81	4,90	54,86
BMśw	5214,94	2,61	13634,94	2,99	15601,28	5,60	29236,22
BMw	48,42	3,06	147,99	2,06	99,93	5,12	247,92
BMb	159,63	2,52	402,77	2,45	390,54	4,97	793,31
LMśw	2745,93	3,35	9197,09	4,83	13258,99	8,18	22456,08
LMw	92,09	1,54	141,83	2,29	211,06	3,83	352,89
LMb	48,35	2,00	96,82	2,02	97,84	4,02	194,66
Lśw	549,43	3,93	2156,79	5,37	2951,51	9,30	5108,30
OI	101,88	1,72	175,38	1,81	184,84	3,53	360,22
OIJ	4,93	0,28	1,36	1,82	8,99	2,10	10,35
Ogółem	11628,92	2,78	32336,76	3,46	40171,77	6,24	72508,53

KRONIKA